SOTIRIOS C

SOTIRIOS CROTOS

Ucenicul lui Iisus Hristos

Jurnalul doctorului Sotirios Crotos

Titlul în limba latină: De factis et vita exceptis medici Soterii Croti, qui Jesu Christi, filli vivi ac veri dei, fuit discipulus

Titlul în limba română: Despre faptele şi viaţa medicului Sotirios Crotos, ucenicul lui Iisus Hristos, Fiul Dumnezeului celui Viu şi Adevărat

Traducerea din limba latină în limba română s-a făcut conform cu originalul, de mine, Serva Cristi

EDITURA FOR YOU

7 decembrie 1984

CONFESIUNE

„Şi va fi în zilele din urmă, zice Dumnezeu.
Voi turna din Duhul Meu peste orice trup
Şi vor profetiza pe fiii voştri şi fiicele voastre
Şi tinerii voştri vedenii vor avea
Şi bătrânii voştri vise vor visa.
Şi chiar peste servii şi peste servele Mele.
În zilele acelea voi turna din Duhul Meu.”
Profetul Ioil, cap.3

Menționez de la început că descoperirea acestui papirus este rezultatul unui vis.

Sub numele de botanist se ascunde un savant englez, care a cercetat grote în deşertul Arabiei, a făcut săpături la Marea Roşie, a scris cărți despre diversele lui descoperiri.

În primăvara anului 1977, la Londra, a primit o scrisoare de la un prieten care făcea săpături în Iran, să vină să-i descifreze scrierea unor monumente funerare. În drum, s-a oprit la Paris, s-a întâlnit cu un editor, a făcut ceva cumpărături şi şi-a luat viza pentru Iran. Seara, la hotel, înainte de culcare, a aruncat o privire în paşaport. Din greşeală i se pusese viza pentru Liban. La telefon, funcționara de la aeroportul i-a răspuns: „Domnule, dormi liniştit, mâine dimineață îți schimbăm viza şi te duci unde vrei.”

Noaptea l-a visat pe bunicul lui, mort de treizeci de ani (pe parcurs veți afla ce influență covârşitoare a avut bunicul asupra vieții şi activității acestui om). Bunicul i-a spus: „Ce cauți în Iran? Du-te în Liban şi vei găsi ceva care să sature

foamea lumii.”

Ca de obicei, a ascultat de bunic şi s-a dus în Liban.

Plimbându-se prin pădurea de cedri, s-a întâlnit cu botanişţii libanezi în căutare de plante medicinale. Împreună, au trecut cu barca Iordanul, de cealaltă parte. La despărţire, botanişţii l-au rugat să-i aştepte, să treacă iar împreună Iordanul, că n-au decât o singură barcă. Mergând agale prin pădure, atras de feeria peisagistică, deodată s-a oprit pe loc şi, şocat, s-a rezemat de un copac. Nu-i venea să creadă că ceea ce vede este realitate. Sus, pe o stâncă, era cocoţată o ciupercă uriaşă, mare cât o umbrelă bărbătească. De aproape, cum cădea soarele pe ea, roşie, groasă de patru degete, părea carne proaspătă. Şi-a zis imediat: „Cu ea poţi să îndestulezi cel puţin douăzeci de persoane. Cu asta, dacă o cultivi în serie, într-un secol saturi foamea lumii.” A examinat peretele stâncii jur-împrejur, să găsească vreo scobitură pentru a se putea urca la ea cu piciorul. Negăsind, a scos ceva scule din sacul ce-l purta în spate şi a făcut două găuri în stâncă. A pus un picior şi a ajuns sus. L-a pus şi pe al doilea. Când a întins mâna spre ciupercă, stânca s-a sfărâmat, iar el a căzut într-o grotă.

A ieşit printr-o deschizătură laterală în peretele stâncii, care pe afară era acoperită de frunzişul unui copac. A făcut înconjurul stâncii în căutarea ciupercii; absolut nimic, nici urmă de ciupercă.

A doua zi şi o lună în şir a căutat grota şi n-a mai găsit-o. În fine, făcându-şi bagajul de plecare, era nehotărât încotro s-o ia, spre Iran sau spre casă, când, la radio, a auzit de cutremurul din România. Avea un prieten la Bucureşti şi astfel s-a ivit posibilitatea de a se interesa de cutremur şi de consecinţele lui.

Eu eram în vizită chiar la gazda la care el a tras, fiind

prietenă cu Margareta, soția prietenului lui, şi aşa l-am cunoscut.

După prezentările de rigoare, a scos din valiză un rulou de papirus învelit în piele neagră, având imprimat pe el un cerc alb şi în cercul alb, o cruce albă.

— Iată ce am găsit într-o grotă din Liban, zise el.

L-a întins pe masă şi imediat s-a răspândit un parfum exotic. L-am admirat cu toții.

— Ce lucru frumos!

S-a uitat la el şi a zis:

— E scris în secolul I după Hristos şi, cum văd aici pilda semănătorului, este cineva care scrie despre pildele lui Iisus.

L-a lăsat gazdei în păstrare şi a plecat în Vrancea, să facă observații asupra cutremurului.

În cele două săptămâni cât a lipsit, eu şi cu Margareta, în fiecare zi, am întins papirusul pe masă, l-am admirat, l-am pipăit, i-am inhalat parfumul: „Ce hârtie fină; ce scris ciudat! Numai litere una lângă alta şi toate la fel. Cum s-o fi citind?"

La plecare, l-am rugat:

— Aş vrea să ştiu şi eu ce conține acest papirus.

— Ştiți limba greacă? m-a întrebat.

— Nu! i-am răspuns.

— Latina?

— Da, m-aş descurca.

Amabil, mi-a promis că atunci când mai vine, să-mi aducă o copie a papirusului în limba latină. I-am mulțumit şi a plecat.

Timpul trecea; am întrebat-o mereu pe Margareta:

— Ce face englezul vostru, nu mai vine?

— Nu ştim, mi-a răspuns ea. De obicei ne trimitea câte o vedere de pe unde se ducea; acum, nimic.

În anul 1980 a apărut din nou:

— V-am adus textul latin, spuse şi-mi întinse un caiet gros de vreo două sute cinzeci de foi.

— Praf m-ai făcut, aşa de gros?

— Da, are patru sute şaptezeci şi şapte de pagini, şi a început să ne povestească că este vorba despre un doctor grec, care a examinat un surdo-mut vindecat de Iisus şi care, foarte mirat în sinea lui, şi-a zis: „Dacă omul ăsta (Iisus) vindecă aşa uşor şi frumos orice boală, sigur el posedă un secret miraculos, secret pe care eu trebuie să-l aflu, indiscutabil.” Şi astfel a plecat la Ierusalim, în căutarea lui Iisus, să afle secretul vindecărilor Lui. Aventură, peripeţii, şi după cinci luni de zile, ajungerea în faţa lui Iisus, mai bine zis venirea lui Iisus la el. I-a devenit ucenic nedespărţit şi a scris zilnic vorba şi fapta Lui.

Când am descifrat scrierea papirusului şi l-am transcris în latină, mi-am dat seama că, într-adevăr, conţinutul lui satură foamea lumii, dar nu foamea trupului, ci foamea sufletului omenesc. Ciuperca a fost o momeală ca să ajungă la acest papirus, care este un preţios unicat, nu pentru că e scris de un martor ocular, ci fiindcă ne lasă un splendid portret al personalităţii terestre a lui Iisus, lucru pe care absolut nimeni nu l-a făcut.

În acest document se menţionează şi filiaţia divină pe care Dumnezeu o acordă omului, prin Iisus: „Să spui tuturor oamenilor că Eu am murit pentru ei toţi şi că ei toţi sunt obligaţi să trăiască pentru Mine, ca să fie fraţi cu Mine şi copii adoptivi ai lui Dumnezeu.”, şi, în fine, profeţia despre arderea pământului, care este deja la orizont.

Cartea e de foarte mare actualitate, continuă el. Vă anunţ că trebuie tradusă identic, adică cuvânt cu cuvânt şi frază cu frază, altfel nu se poate. Vă înhămaţi la o muncă grea, obositoare şi foarte migăloasă şi vă doresc curaj şi foarte mult succes.

I-am mulțumit, iar el a plecat cu prietenii săi în excursie, în munți. Eu m-am apucat de treabă, cu ajutorul Noului Testament şi al dicționarului.

În vara anului 1981, botanistul a sosit iar, zicând:

— Ce faceți doamnă, merge?

— Da, merge, dar ca melcul, am tradus o sută de pagini. Ambiția e mare şi nu atât ambiția, cât dorința să-i cunosc conținutul până la sfârşit.

— Să ştiți că aveți înainte o muncă de ani de zile, zise el.

Şi iar s-a dus cu prietenii prin munți. La plecare m-a binecuvântat, dorindu-mi putere şi mult succes.

În anul 1982 trecusem de jumătate cu traducerea, iar el, revenind, a fost foarte surprins şi mi-a spus:

— Ce spui, aşa departe ai ajuns? Perseverența dumitale îmi pune ambiția la încercare; o să învăț limba română, să aflu pe viu ce-ai lucrat acolo. Limba română e o limbă romanică şi e foarte uşor de învățat; îmi cumpăr un abecedar şi data viitoare te atac de la egal la egal, adică pe limba dumitale.

Acum a venit şi rândul meu să-i urez succes şi i-am urat.

În anul 1983, când a revenit, mi-a întins mâna râzând:

— Faceți cunoştință cu „jumătate de român”. E bine?

I-am răspuns:

— Chiar foarte bine, numai că trebuie lucrat puțin la accent.

Avea la subsuoară poeziile lui Lucian Blaga. În gând, mi-am zis: „Uite ce repede a şi ajuns la poezii.”

— Şi de ce numai jumătate de români? l-am întrebat.

— Fiindcă cealaltă jumătate sunt englez.

După ce a citit tot ce am tradus, mi-a zis:

— Să ştiţi că e corect tradus. Limba dumneavoastră, după cum m-am aşteptat, îi dă un farmec special, iar titlul de „Jurnal” e foarte potrivit. Mă înscriu şi eu la „Jurnalul medicului Crotos” în româneşte.

— Părerea mea e s-o traduceţi în engleză.

— Nu, doamnă, niciodată!

— De ce?

— Religia nu intră nici în studiile, nici în preocupările mele; asta-i treabă de preot, iar eu sunt om de ştiinţă. Astfel, aş da în vileag că documentul este la mine. Chiar dacă l-aş încuia într-o cazemată, a doua zi n-ar mai fi nici el, nici eu. Aşa-i de mare şi de rafinată hoţia de obiecte rare! Nici traducerile nu intră în vederile mele, prefer să scriu o carte, nu să-l traduc pe altul.

— Atunci de ce aţi tradus-o în latină? l-am întrebat.

— Asta e o poveste pentru altă dată.

Şi iar a plecat cu prietenii prin ţară.

Când a venit în 1984, o terminasem. Era tradusă şi stilizată, dar îl aşteptam şi nu ştiam nici ce profesie are, nici numele lui. Imediat, mi-a zis:

— E nevoie să-mi scrieţi profesia? Scrieţi botanist.

— Ce nume să vă dau?

— Vrei cumva s-o publici? Eu nu dau voie să fie scris numele meu şi vă spun de ce: cu ani în urmă, am făcut săpături la Marea Roşie, bineînţeles ajutat de nişte muncitori. Când au ieşit la iveală obiecte şi manuscrise, banditii mi-au pus cuţitul în piept şi mi-au luat tot. Nu m-am speriat de cuţit, ci de privirea de fiară a omului. Nu mai vreau să împrospătez această privire. Eu să stau rece în sicriu şi papirusul să se odihnească în vitrina vreunui miliardar.

— Eu nu o pot publica. Nu, fiindcă o ştiu pe dinafară,

am scris-o de unsprezece ori şi cinci ani de luptă cu ea îmi ajung. Vedeți bine, la noi e imposibil aşa ceva. Nu mă întrebați cu câtă frică am făcut ce-am făcut? Dar sper s-o trimit în altă țară, spre difuzare.

— Nu sunt de acord cu publicarea ei, zise el.

— Credeți că poate să sature foamea lumii din sertarul dumneavoastră? Bunicul v-a îndrumat să-l găsiți, v-a scos şi ciuperca în cale, pentru dumneavoastră personal, în chip egoist? Cum poate spune papirusul, din dulapul dumneavoastră, tuturor oamenilor că Iisus a murit pentru ei toți? Trebuie să-i dăm drumul. Cartea aparține lumii întregi şi trebuie difuzată, indiferent unde. De acolo să plece pe tot pământul, ca toți oamenii să ştie ce a făcut Domnul Iisus pentru ei.

El a tăcut. Nu l-am putut îndupleca în legătură cu difuzarea ei, dar i-am şoptit Margaretei să-l convingă ea, iar el s-a dus din nou să se plimbe prin munți.

La venire, mi-a spus:

— Sunt de acord cu difuzarea ei, dacă îmi juri că nu divulgi numele meu şi pe cel al prietenului meu.

Am jurat să nu le divulg numele, i-am făcut prefața, i-am dat şi lui o carte şi a plecat.

La câteva luni de la plecarea lui, a murit de infarct Margareta, soția prietenului lui şi cea mai bună prietenă a mea. Prietenul îşi iubise foarte mult soția şi era foarte îndurerat. Nu avea loc şi rost, o căuta în toate părțile, nu se putea obişnui fără ea. Şi-a adus o nepoată, să vadă de el, dar era inconsolabil. Până la urmă, s-a aşezat în pat şi se stingea văzând cu ochii, nu mai voia nimic, nici chiar mâncare.

În anul 1985, când englezul a venit iar, prietenul lui era deja pe ducă. A mai trăit vreo nouă zile şi a murit, iar el a stat şi a asistat la înmormântarea lui.

Când ne-am întors amândoi de la cimitir, mi-a zis:

— Ce lucru mare e prietenia! Când îți moare un prieten, pleacă şi o parte din tine.

Era foarte abătut şi a continuat:

— Acelaşi lucru l-am trăit la moartea bunicului.

Am tăcut şi l-am lăsat să vorbească. Simțea nevoia unei confesiuni.

— Eu am rămas orfan de ambii părinți la şase ani. Bunicul dinspre tată, preot anglican, m-a luat la el. Când am avut zece ani, bunica a murit şi am rămas noi amândoi. El mi-a fost şi mamă şi tată restul vieții. Educația, studiile şi toată activitatea mea de până azi lui i le datorez.

La o sută unu ani bunicul a murit, eu având douăzeci şi şase de ani. Înainte de a-şi da sufletul, mi-a zis: „Dacă mă vei asculta, eu te voi călăuzi şi ajuta ca şi până acum, ca să devii un om folositor semenilor tăi, dar te voi ajuta prin vis."

Chiar de a doua zi, viața mi s-a inversat: de unde înainte stăteam de vorbă amândoi ziua, acum discutam noaptea, în vis. Nimic nu se schimbase, decât că noaptea se făcuse zi. Nu-mi terminasem studiile, aşa că îmi dădea în vis îndrumări foarte precise, cum să fac şi cum să găsesc cele necesare; apoi mă trezeam şi puneam totul pe hârtie. A doua noapte îmi corija tot, dacă uitam ceva. La început mi-a fost foarte greu şi era foarte obositor, dar mi-am organizat viața după el, m-am obişnuit şi mergea foarte bine totul. Cu el am terminat toate studiile, am scris cărți, majoritatea dictate de el. Propriu-zis toată activitatea mea este doar scrisă şi semnată de mine, restul este a lui.

— Toate ca toate, l-am întrerupt, dar aveți o memorie performantă.

— Asta da, treizeci de ani de rutină, în fiecare noapte, dă-i şi ei dreptate. Credeți toate astea!

— Sigur, se poate la unii oameni.

— Revenind la papirus, eu ți-am promis dumitale o

copie în limba latină. Acasă l-am întins din nou pe masă şi am văzut scrierea lui uncială şi mi-am zis imediat: „Nu se poate face nimic, am să mă scuz faţă de doamna că n-am putut”. Crezi că am scăpat de bunic? Te înşeli!

„Ai promis doamnei copia latină? Apucă-te de treabă!”

I-am răspuns:

„Nu vezi că e scris cu unciale? Cine mai descifrează azi unciala, bunicule? Îţi trebuie zece ani numai să desparţi cuvintele. Din papirus scoţi cel puţin două sute cincizeci de foi de caiet. Nu mai insista, că nu se poate”.

„Dar ai promis!”

„Am promis aşa, spontan, fără să-mi dau seama. Doamna o să mă scuze şi o să mă înţeleagă”.

„Tot aşa. spontan, să te apuci de treabă!”

A fost prima dată în viaţa mea când am discutat cu el în contradictoriu.

M-am dus în Iran, unde am stat două luni, timp în care nu l-am visat deloc. Îmi amintesc că eram la Delfi, în India. Două avioane plecau spre Europa: unul indian, direct Londra, altul francez, la Paris. Mă hotărâsem pentru cel indian, căci mergea direct. Chiar în somn, bunicul mi-a spus să nu mă sui în avionul indian, căci va cădea în flăcări şi să plec cu cel francez. M-am speriat şi m-am suit în cel francez. Când am ajuns la Paris, s-a anunţat prăbuşirea în flăcări, într-o prăpastie, a avionului indian. Mi-am zis în gând că fără bunicul, acum eram scrum. Îi eram foarte recunoscător, iar m-a luat în primire:

„Doamna aşteaptă textul de la tine, mereu o întreabă pe Margareta când vii.” Am tăcut. Nu puteam să mai zic nimic, dar nu ştiam cum să ies din încurcătură.

„Hai să lucrăm amândoi, eu îţi despart cuvintele greceşti şi tu le treci direct în latină. În plus, din biografia lui Crotos, care este foarte lungă, îţi voi dicta doar strictul necesar.”

„Aşa pot; aşa mai merge.”

Îmi despărţea cuvintele şi când mă trezeam le scriam şi transcriam direct în latină, aşa că am făcut în doi ani textul latin. El despărţea cu o repezeală care mă ameţea, iar eu făceam totul foarte încet. Toată viaţa lui n-a ştiut ce sunt uncialele şi acum m-a zăpăcit cu ele.

Ce ziceţi de asta?

I-am răspuns:

— Nu e de mirare, dacă Iisus l-a atins pe doctorul Crotos pe cap şi el a scris şi a vorbit în limba aramaică.

A întins iar papirusul pe masă.

— Uită-te şi dumneata, vezi cum sunt înşirate unul lângă altul, pătrate, dreptunghiulare, ovale, parcă ar fi mărgele? Chiar te rog, priveşte!

I-am răspuns:

— Mă uit eu, mă uit, dar mă uit fără să pricep nimic.

El a izbucnit în râs. L-am sfătuit să meargă în munţi, în excursie, căci e multă lume în drumeţie.

— Ştiţi bine limba română şi vă puteţi ataşa unui grup de studenţi sau de intelectuali.

Când s-a întors, l-am întrebat:

— Când mai veniţi pe la noi?

— Nu ştiu. Poate peste trei-patru ani; am material pentru două cărţi şi vreau să le dau drumul, editorul mă zoreşte. Între timp, mă voi gândi în ce fel v-aş putea ajuta la difuzarea cărţii.

— Sper să găsesc o soluţie.

A plecat refăcut şi mai bine dispus.

Pe 7 martie 1986 am primit un telefon.

— Aici doctorul Crotos.

M-am speriat, dar mi-am închipuit că este botanistul.

— Pot sta de vorbă o oră cu dumneavoastră?

— Unde sunteţi?

— La aeroport, într-un ceas sunt la dumneavoastră.

— Poftiți!

Ce spaimă am tras! Mi-am zis: „Acum ce-o fi, o fi!” Sosind, mi-a întins mâna. Ca întotdeauna, avea la el papirusul. L-am întrebat:

— La vamă nu vă zice nimic de papirus?

— Nici nu mă caută în bagaj, doar arăt paşaportul. Am venit val-vârtej.

Am rămas foarte mirată. El continuă:

— Vă introduc direct în vorbele bunicului:

„Trebuie să duci papirusul în Tibet: acolo sunt oameni care-l aşteaptă încă pe Mesia. La cinci ani după plecarea ta, cartea va vedea lumina zilei în România şi de aici în toată lumea.”

Când am auzit aceste cuvinte m-am zdruncinat aşa de tare, că l-am întrerupt:

— Toate ca toate, eu le cred pe toate, dar că se va tipări la noi, chiar peste douăzeci de ani, eu nu cred. E imposibil!

— Acelaşi lucru i-am spus şi eu bunicului, răspunse el. În România bisericile sunt dărâmate, preoții aruncați în închisori, oamenilor le e frică să intre în biserică să aprindă o lumânare, astfel că editarea ei e imposibilă. Ştiți ce mi-a răspuns?

„Tu să taci, nu-ți cere nimeni părerea. La Dumnezeu totul e posibil!”

Şi am tăcut.

„Înainte de a pleca în Tibet, continuă bunicul, să treci prin România, să dai toate lămuririle folositoare pentru tipărire, să fie corect lucrată, să nu se schimbe, să se scape sau să se adauge vreun cuvânt. Cartea e inspirată de Duhul Sfânt şi scrisă cu asentimentul Domnului Iisus. Cuvântul Domnului Iisus să fie respectat întocmai, fiindcă e sfânt.”

Conform traducerii exacte din limba greacă, titlul ar fi

„Aventurile doctorului Crotos”, dar, cum în religie nu se poate întrebuința cuvântul aventură, vei zice „Întâmplări din viața doctorului Crotos. Acesta e titlul exact în limba română, al lucrării scrise de acest doctor, om de ştiință, inteligent, instruit şi artist, din prima decadă a Bisericii creştine, între anii ’30 – 40 ai erei noastre, în limba greacă. A folosit hârtie de papirus (o plantă care creşte pe malul Nilului, în Egipt). Specialiştii scoteau măduva acestei plante, o prelucrau şi făceau această hârtie fină. Scrierea se făcea cu un pai de trestie, găurit la un capăt, în care se introducea o bucată de lână muiată într-un amestec de funingine cu diverse ingrediente chimice. Scrierea este uncială, în columnă (de la uncia romană – un pahar care servea ca unitate de măsură), literele au formă dreptunghiulară, pătrată şi rotundă, scrise una lângă alta, fără despărțire sau legătură între ele, nici spații libere, nici accente sau punctuație. Stilul este cel al epocii, similar cu stilul Apostolului Paul din epistole (stilul paulin).

Eu am tradus papirusul din limba greacă în latină şi dumneata, din latină în română. Bunicul m-a pus să învăț limba română, ca să te controlez pe dumneata. Ambele traduceri sunt conform originalului, controlate şi girate de mine.

Eu am adăugat:

— De jumătate de român.

A zâmbit şi mi-a răspuns:

— Dacă ții aşa de mult la nume, cu asta sunt de acord.

— Ce interes mare poartă bunicul acestei cărți!

— Nu el, doamnă, el primeşte porunca de Sus; e cineva Sus, care dă poruncă şi el trebuie să o execute. Cartea e programată pentru această dată, nu este de la el. Să-i faci coperți negre, pe față un cerc alb, iar în cercul alb, o cruce albă, ca să fie la fel cu papirusul. Cui vrea s-o

traducă, să-i pui în vedere că trebuie să cunoască la perfecție ambele limbi, pe cea din care şi pe cea în care traduce. S-o traducă clasic, cuvânt cu cuvânt, cum ai făcut dumneata, altfel nu se poate. Computerul e nul, nu poate traduce, neavând cuvinte religioase. În fine, îți las dumitale toate drepturile mele la traducerea şi difuzarea ei.

I-am mulțumit şi l-am întrebat când pleacă.

— Bunicul m-a programat pentru 7 ianuarie 1987.

— Plecați cu vreo expediție?

— Nu, singur.

— Chiar singur? i-am strigat.

— Singur, adică în trei: doctorul Crotos, bunicul şi cu mine.

— Ştie cineva, rude, prieteni, că plecați singur?

— Numai dumitale ți-am spus că plec în Tibet, din cauza cărții. Tuturor le spun că plec în China. Acolo, bunicul îmi va indica un traseu mai scurt şi mai uşor de străbătut. Timpul e foarte scurt. Am multe lucruri de aranjat. Să dau o carte la editură... Trebuie să las totul în perfectă ordine, căci nu mă mai întorc. Înainte de plecare, te rog să mă însoțeşti la cimitir, la mormintele prietenilor mei.

El a cumpărat flori şi eu lumânări. A presărat florile pe ambele morminte şi eu am aprins lumânările. Amândoi am păstrat un moment de reculegere pentru prietenii noştri. M-a condus cu maşina acasă şi la despărțirea de adio, mi-a spus:

— Plec cu sufletul împăcat şi plin de bucurie că România, o țară aşa de greu încercată, este destinată acum, la sfârşit de secol, să anunțe lumii vestea cea bună a Domnului Iisus.

Azi, când doctorul Crotos îşi serbează ieşirea în lume, vagabondul meu gând şi-a luat zborul spre Tibet, la „jumătatea de român”.

Serva Christi, 7 septembrie 1984

PREFAŢĂ

Jurnalul Doctorului Sotirios Crotos cu titlul lui adevărat „Întâmplări din viaţa dr. Sotirios Crotos, ucenicul lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel Viu şi Adevărat" a fost găsit, sub formă de papirus, într-o grotă din Munţii Libanului, de către un botanist în căutare de plante medicinale. Acesta, s-a căţărat pe o stâncă, ca să ajungă la o plantă ce-l interesa, stânca s-a sfărâmat, iar el a căzut în grotă, viu şi nevătămat. Acolo, întins pe pământ, era un schelet uman, având lipsă mâna dreaptă. Uitânduse mai atent, a remarcat craniul, care era ceva mai ridicat decât restul scheletului. A dat la o parte totul şi a scos o lădiţă îmbrăcată în piele neagră, deosebit de fină, cam de 50/30 cm. Când a deschiso, şi-a dat seama, din conţinutul ei, că are în faţă o trusă medicală, cum aveau medicii în Antichitate.

Totul era în perfectă stare. Înăuntrul lădiţei erau mai multe punguţe de pânză albă, strânse la gură, conţinând flori de tei, muşeţel, soc, coada şoricelului, levănţică, mentă, mac şi alte plante. Alături, erau diverse sticluţe cu oţet, vin, ulei, tincturi şi esenţe aromate. Se mai aflau acolo cutiuţe metalice cu unsori şi diverse cârpe, din pânză albă, mai mari şi mai mici, unele lungi, sub formă de feşe, altele flanelate, pentru comprese. Sub aceste cârpe, a găsit un rulou de papirus, înfăşurat în piele neagră, foarte fin, intact conservat, având pe copertă un cerc alb cu o cruce albă în centru. Neavând timp să-l desfacă, la aruncat în sacul cel purta în spate, peste plantele strânse; a vrut să ia şi lădiţa, dar, fiind prea încărcat, a renunţat, în speranţa că va reveni a doua zi, s-o ridice. A făcut însă o groapă mai mare şi mai

adâncă în grotă, a pus lădița în ea şi, deasupra ei, craniul şi scheletul, aşa cum le găsise. Lea acoperit cu pământ şi cu sfărâmăturile de stâncă şi, fiindcă ziua era în declin, şi-a notat în memorie grota şi împrejurimile ei şi a plecat. A doua zi, toată ziua şi, în continuare, o lună în şir, a căutat grota fără s-o mai găsească, aşa că s-a ales numai cu papirusul.

Întorcându-se în țară şi cunoscând limba greacă, l-a tradus în limba latină şi l-a stilizat cu un specialist, care i-a spus că trebuie difuzat, deoarece conținutul aparține întregii lumi. Botanistul a fost de acord, cu condiția ca numele lui să nu fie divulgat. Conținutul cărții a rămas intact, dar s-au făcut schimbări stilistice, ca să fie mai uşor de citit şi înțeles.

SERVA CRISTI, 7 septembrie 1994

CAPITOLUL I
Serbările zeiței Isis

Pericle şi Casandra Crotos erau greci atenieni. Pericle Crotos, un armator foarte bogat, avea şaisprezece corăbii ale lui personale, dintre care patru pentru călători, iar douăsprezece pentru transportul diverselor mărfuri. Corăbiile lui împânzeau mările, ducând din Grecia măsline, stafide, portocale, lămâi, smochine şi întorcându-se din India, China, Fenicia, Egipt, Hispania şi Celția, cu stofe, mătăsuri, mirodenii, bijuterii, fel de fel de porțelanuri şi metale scumpe.

Corăbiile erau încăpătoare, aveau o construcție solidă şi erau vâslite de oameni plătiți cinstit, nu de sclavi. Corăbiile de călătorie erau rapide, spațioase, elegante şi cu un confort rar întâlnit. Pericle era de părere că dacă „omul te plăteşte cinstit, tu eşti obligat să-l serveşti”. Ca fire, era

un om dintr-o bucată, inteligent, cinstit, foarte priceput în meserie şi foarte muncitor, dornic să ştie de toate, perseverent şi voluntar.

Casandra Crotos era fină, delicată, sensibilă, contemplativă, iubitoare de tot ce e artă şi frumos, în special de muzică, fiind o virtuoză, cântăreață din luth şi având o voce foarte suavă. Pericle şi Casandra aveau doi băieți: Sotirios şi Dimitrios.

Sotirios, inteligent şi dornic să afle de toate, spirit cercetător şi întreprinzător, a dovedit încă din copilărie aptitudini pentru medicină; ca şi maică-sa, adora frumosul şi îi plăceau numai oamenii veseli şi sănătoşi, dorința lui fiind să vindece bolile ce produc suferință şi macină omul. Moştenise de la Casandra o foarte fină ureche muzicală, o voce foarte frumoasă şi deseori cânta în duet cu ea, acompaniându-se cu ea la luth. Aşa se face că după terminarea studiului medicinii, devine ucenicul cel mai sârguincios al renumiților doctori din Atena, Ascanios – tatăl şi fiul.

Dimitrios era un spirit eminamente comercial. Bun la calcule (venituri şi cheltuieli), se pricepea să socotească foarte riguros. După terminarea studiilor primare, tatăl său, Pericle Crotos, l-a trimis în Celția, unde a studiat patru ani modul de construire şi reparare a corăbiilor, familiarizându-se cu mersul şi transportul lor, astfel că acest mijloc de transport nu mai avea niciun secret pentru el. În Celția era cea mai bună şcoală de navigație din Imperiul Roman. Când au fost ocupați de romani, Pericle Crotos le-a plătit o sumă fabuloasă, ca să-şi scape băieții de armată şi război, iar cu corăbiile lui făcea numeroase servicii romanilor, transportând alimente pentru trupele acestora.

Când Sotiros avea douăzeci şi şapte de ani, deci după

zece ani de studii medicale, renumitul doctor din Atena, Ascanios-tatăl, l-a sfătuit pe Pericle Crotos ca băiatul său, Sotirios, cu mare vocație de medic, să fie trimis pentru trei ani la preoții egipteni, să se specializeze în operațiile mari (marea chirurgie) şi în naşteri. Aşa că iată-l pe Sotirios debarcând la Alexandria, în Egipt; cu bani mulți, s-a instalat imediat şi a luat contact cu preoții-doctori. Chiar din primele zile s-a împrietenit cu un oarecare Laertius, originar din Neapole, sculptor, ce venise cu un an înainte în Alexandria, să se specializeze în arta florilor şi a broderiei în piatră. Pe lângă studiile de medicină, pe care le făcea asiduu, Sotirios a căutat să-şi însuşească cât mai multe din cunoştințele generale ale culturii egiptene, fiind foarte avid de ştiință, descoperirile ştiințifice în istorie, matematică, inginerie, astronomie şi artă pasionându-l.

Recunoştea cu prisosință că acest popor milenar avea înmagazinate în Biblioteca din Alexandria trecutul şi prezentul omenirii întregi şi avea unde să-şi satisfacă dorința de cunoaştere. În primul an, un lucru l-a impresionat în chip deosebit, şi anume serbările zeiței Isis. Luna egipteană era împărțită în trei decade, adică trei săptămâni a câte nouă zile lucrătoare şi o sărbătoare, deci luna avea douăzeci de zile lucrătoare şi trei sărbători. Religia lor număra trei zeități mari: Ra – zeul soarelui, Osiris – zeul morților şi Isis – zeița fecundității.

Serbările în cinstea zeului Ra aveau loc la strângerea recoltelor, cu belşug şi veselie, şi țineau o lună de zile, iar zeița Isis se sărbătorea tot o lună de zile, primăvara, în luna martie. Serbările zeiței Isis erau legiferate; în cursul acestei luni, cât durau serbările, toate femeile, fără excepție, începând de la paisprezece şi până la patruzeci de ani, apte de fecundare, de la cea mai umilă femeie până la faraoana cu femeile din palatul ei, erau obligate, o singură dată, să aducă corpul lor ofrandă zeiței Isis, adică să fie fecundate.

Serbările ținând o lună de zile, nu se putea invoca niciun motiv spre a se sustrage de la această obligație. Dacă vreo femeie ar fi îndrăznit asta, preoții egipteni, ținând o evidență foarte strictă, ar fi aflat-o, iar pedeapsa era să fie legată la stâlpul infamiei, în piață, goală până la brâu, urmând să primească pe spinare cincizeci de bice.

Cum se desfăşurau serbările zeiței Isis? Cu o lună de zile înainte se scotea în piața Alexandriei statuia zeiței Isis, împodobită cu ghirlande şi flori, muzica cânta şi se dansa. În jurul statuii se ridicau vreo trei sute de corturi, adică se băteau țăruşi în pământ, destul de distanțați, la capătul de sus uniți şi legați cu sfoară. Se arunca peste ei o prelată sau o pânză densă, în diverse culori. Arăta ca o căciulă țuguiată şi înflorată, aşezată pe pământ, acoperită aşa de bine că nu se vedea nimic, nici din afară şi nici din interior. În cort se aşternea un covor. Când erau toate terminate aveai impresia că Isis stătea în mijlocul a trei sute de căciuli țuguiate, aşezate cu baza pe pământ. Aşa se proceda în Alexandria şi în toate oraşele şi satele Egiptului. La 1 martie (începerea serbărilor), femeile, îmbrăcate ca de obicei, cu un văl gros pe față, mai subțire în dreptul ochilor, pentru a putea vedea să umble, veneau în piață şi se aşezau pe vine, una lângă alta, în fața corturilor. Bărbații veneau, fiecare atingea pe umăr femeia aleasă, care îl urma în cort. Cortul era bine închis, se lungeau amândoi pe covor şi bărbatul o poseda. Apoi ieşeau împreună din cort, bărbatul mergea la treburile lui, iar femeia se întorcea acasă, mulțumită că a adus ofrandă corpul ei zeiței Isis, că şi-a făcut datoria împlinind legea.

Prin lege, era interzisă ridicarea vălului de pe față; dacă vreun bărbat era divulgat ca fiind vinovat de această faptă, primea cincizeci de bice pe spatele gol, în piață. De aceste serbări profitau mai ales beduinii, cavalerii rătăcitori ai deşertului, aceştia neputând să-şi satisfacă tot anul pofta de femeie. La serbările zeiței Isis, ei se adunau în număr

foarte mare în Egipt, de asemenea soldaţii romani şi fel de fel de negustori şi călători. Bărbaţii, în general, erau de acord cu aceste serbări; legea e lege şi trebuie împlinită. În ceea ce priveşte femeile, părerile erau împărţite: unele o aşteptau pe Isis cu nerăbdare, sătule tot anul de acelaşi bărbat, altele o aşteptau pentru bucurie, veselie şi petrecere şi nu mergeau în faţa cortului numai o dată, ci de câte ori voiau. Serbările fiind legiferate, nimeni nu putea să le învinuiască de faptul că sunt femei stricate. Preoţii ştiau acest lucru şi râdeau în barbă; legea le obliga o singură dată în toată luna; pe ei nu-i interesa excesul de zel al femeilor.

Exista totuşi o categorie de femei, un număr restrâns, pentru care serbările zeiţei Isis erau o corvoadă, femeile cinstite, măritate, cu copii, cărora nu le convenea să se întindă pe covor cu orice beduin şi care recurgeau la un vicleşug: în ziua când se hotăra să împlinească legea, fiecare spunea acasă soţului ei că se duce la Isis. Pleca înainte, venea cu vălul pe faţă, iar el o urmă: ajunsă în piaţă, se aşeza jos lângă cort, iar soţul ei o atingea pe umăr, ea urmându-l; se lungeau amândoi jos şi o poseda pe covor, ca acasă, apoi plecau la treburile lor. Femeia era mulţumită că şi-a făcut datoria faţă de Isis şi de lege. Preoţii cunoşteau acest lucru, dar nu protestau. Legea cerea femeii ofranda, dar n-o întreba cu cine a adus-o.

Dr. Crotos a fost foarte indignat de lipsa de respect faţă de femeie, mamă, soţie, soră, fiică: „S-o expui în piaţă, ca pe o marfă”

Vorbind cu preotul, acesta i-a spus că-i dă răspunsul la sfârşitul serbărilor. Laertius a fost mai practic, nu şi-a făcut niciun scrupul. El a găsit cu cale că femeile trebuie ajutate să îndeplinească legea şi s-a avântat cu toată tinereţea lui, să le ajute. Văzându-l pe Sotirios indignat, i-a zis:

— Ce prost eşti! Fii caritabil cu ele; suntem tineri,

material avem destul şi deocamdată inepuizabil. Ele nu ne cer bani, cer doar să le ajutăm. Îndemnându-se apoi cu Laertius, a intrat şi Sotirios în dansul carităţii.

La şase zile de la începerea serbărilor, a sosit în Alexandria, de la Ierusalim, un oarecare Manachen, cu o misiune din partea regelui Irod, pentru faraon. Tânăr, de vreo treizeci de ani, fariseu, cărturar vestit, doctor al lui Israel, cunoscând la perfecţie limba egipteană, a făcut cunoştinţă cu dr. Crotos şi cu Laertius. Era un bărbat foarte frumos, elegant şi vesel. Le-a zis:

— Pentru noi trei, toate femeile Alexandriei! Dacă într-o lună de zile nu suntem în stare să le mulţumim, cade Isis de pe soclu!

Între patru ochi, i-a spus lui Crotos:

— Eu, ca doctor al lui Israel şi viitor mare preot la Ierusalim, nu pot să-mi fac de cap, dar aici, fiind necunoscut, prost aş fi să nu profit de ocazie!

După trei zile, tot în secret, i-a zis:

— Dacă e aceeaşi, cum cred eu, îi ridic vălul, cu orice risc, căci nu mă înşel de două ori la rând: m-am întins cu ea pe covor şi pot să-ţi spun că ne potrivim de minune.

Râzând, dr. Crotos i-a răspuns:

— Fii prudent cu spinarea ta, n-aş vrea să te văd biciuit în piaţă.

La ridicarea vălului, a tresărit, căci era o frumuseţe rară, o bijuterie de femeie. Tânără, micuţă, brunetă, semăna mai mult a indiancă decât a egipteancă: nişte ochi mari, negri, dinţi mărunţi, albi, ca nişte boabe de orez, nişte buze roşii şi voluptuoase, având pictată pe frunte o floare de lotus, semn că făcea parte din familia faraonului.

— Eşti cumva faraoana?

— Nu, răspunse femeia.

— Cine eşti atunci?

— Sora Faraonului.

— Câți ani ai?

— Nouăsprezece.

— Cum te cheamă?

— Na-Lotus.

— Eu am treizeci de ani. Mă vrei de bărbat? întrebă tânărul.

— Da.

— Să merg mâine la faraon, să te cer de soție?

— Da.

A sărutat-o voluptuos, a mai adus încă o dată ofranda lui Isis şi, cam târziu, au ieşit amândoi din cort.

Na-Lotus era şi ea produsul serbărilor lui Isis, faraoana întinzându-se pe covor, cu douăzeci de ani în urmă, cu un negustor indian ce era în trecere prin Alexandria.

A doua zi, Manachen a cerut-o faraonului în căsătorie, care, râzând în barbă, şi-a închipuit că vălul a fost ridicat, dar prudent, a amânat răspunsul până la sfârşitul serbărilor zeiței Isis. Între timp s-a interesat cine este îndrăzneţul acesta, frumos şi elegant, care cere mâna lui Na-Lotus. Manachen, pe lângă că era un bărbat foarte frumos, fermecător, elegant, foarte bogat, foarte instruit, era pe deasupra nepotul regelui Irod al Galileeii. Faraonul fiind de acord, după serbările zeiței Isis, Alexandria a luat-o de la capăt cu serbările, pentru nunta lui Na-Lotus.

Iată-l acum pe Manachen cu Na-Lotus la Ierusalim. Sinedriul a sărit şapte coți în sus.

— Eşti nebun? Cu o idolatră? Dă-i carte de despărțire, trimite-o înapoi în Egipt, iar tu vei suporta, la stâlpul infamiei, treizeci de vergi pe spatele gol, pentru păcatul tău, cum a spus Moise.

Manachen n-o luase pe Na-Lotus ca să-i dea carte de despărțire şi nici nu era dispus să suporte, pe spatele gol, cele treizeci de vergi impuse de Moise. A vândut toată averea

lui Irod unor farisei bogați şi cu trei căruțe pline cu aur şi bijuterii şi-a luat nevasta de mână şi s-a întors la Alexandria. Faraonul i-a cerut lui Na-Lotus să declare în scris că n-are nicio pretenție la tron, le-a clădit un palat în Oaza Migdalilor şi i-a aşezat acolo.

La sfârşitul serbărilor zeiței Isis, preotul-medic l-a invitat pe dr. Crotos la o discuție.

— Îți sunt dator cu un răspuns. Cred că serbările zeiței Isis te-au înfierbântat. Tinerețea ta şi-a dat obolul la picioarele ei.

Dr. Crotos a spus râzând:

— Femeile trebuie ajutate să-şi facă datoria şi ele fiind sexul slab, noi, bărbații, le-am dat o mână de ajutor.

— Află că Isis este o mare binefăcătoare pentru poporul nostru, spuse preotul-medic, fără de care un popor milenar ca cel din Egipt ar cădea într-o totală decrepitudine.

Dr. Crotos l-a privit uimit.

— Da, da, gândeşte-te că peste nouă luni Isis va face ochi şi întotdeauna copiii ei sunt viguroşi, sănătoşi, inteligenți şi foarte dotați. Pentru aceşti copii, adăugă preotul, avem o lege specială. La naştere, soțul femeii e obligat să-i dea numele lui şi să-l crească ca pe copilul lui, cu ceilalți copii, fără nicio deosebire, primind totodată o pensie substanțială pentru creşterea lui. Până la zece ani stă în sânul familiei, apoi îl luăm, îi facem educația cuvenită şi scoatem din el un ilustru inginer, doctor, arhitect, preot sau altceva.

Dr. Crotos n-a mai avut nimic de obiectat. Pe lângă studiile lor, care le răpeau toată ziua, Sotirios şi Laertius erau în fiecare seară invitați la cuplul Manachen, distrându-se şi amuzându-se în palatul din Oaza Migdalilor.

Timpul trecea şi, în ultimul an, dr. Crotos a devenit în chip dramatic un pasionat al bolii viermelui rotativ. Printre peştii ce trăiau în apa Nilului, puteai distinge, din timp în

timp, un peştişor verde, mare cât degetul gros de la mână, care înota învârtindu-se ca o morişcă. Din cauza aceasta, poporul îl numise, încă de la început, peştele – morişcă. Era un peştişor grăsuţ, fără os, cu o singură aripioară dorsală. Apariţia lui, foarte rară în apa Nilului, a fost semnalată cu trei sute de ani în urmă.

Peştele – morişcă trăia în simbioză cu un viermişor verde, vizibil numai la lupă, care trăia agăţat de aripioara lui dorsală. Peştişorul se hrănea cu o lăptucă comestibilă ce creştea din abundenţă în mâlul Nilului. El se strecura în inima lăptucii, o cresta cu dinţii, sugând un fel de zeamă lăptoasă, foarte bună. Viermişorul, cum simţea lăptuca, aluneca în ea şi sugea cu nesaţ zeama din crestăturile făcute de peşte. Cum lăptuca era comestibilă şi săţioasă, poporul o culegea din mâl, o spăla şi muşca direct din ea. Era foarte bună la gust, zemoasă şi lăptoasă, mâncându-se crudă. Cu două lăptuci pe zi, felahul (ţăranul egiptean) se simţea sătul. Preotul atrăgea zilnic atenţia poporului să spele lăptuca, foaie cu foaie, ca să nu mănânce cumva şi peştele – morişcă împreună cu ea.

Dacă din nebăgare de seamă sau pentru că lăptuca nu era bine spălată, era mâncat şi peştişorul, acesta neavând os, era delicios la gust. Viermele se refugia sub limbă şi cum era în formă de sfredel, îşi implânta coada sub limbă şi se învârtea până ţâşnea sângele. Atunci se întorcea cu capul în locul cozii şi sugea cu nesaţ sângele. Omul simţea o usturime sub limbă, credea că a mâncat ceva piperat sau ceva înţepător.

După asta, avea prima criză: cădea cu faţa la pământ şi se învârtea pe burtă, până leşina. Diagnosticul era pus: boala viermelui rotativ, o boală foarte rară, de care lumea se ferea, căci era fără leac. În tradiţia medicală egipteană (căci boala nu exista decât de trei sute de ani şi decât în Egipt), ea era studiată, iar preoţii au ajuns la concluzia că oamenii

trebuie să se ferească de peştele – morişcă. Pentru că viermele era foarte mic, aproape invizibil, n-au găsit nicio posibilitate de distrugere a acestuia.

Ce se întâmpla mai departe? După ce limba rămânea ca un burete uscat, omul nu mai putea nici vorbi, nici mânca, îi cădea părul de pe cap, acesta rămânând o bilă cheală; îi mânca înăuntru, în gură, tot: muşchii faciali, pielea şi restul; ieşea apoi afară, faţa umplându-se de pete roşii. Dr. Crotos a stat două luni, zi şi noapte, cu lupa la faţa omului şi a zărit de două ori un punct foarte mic, verde, învârtindu-se cu o viteză inimaginabilă. În ultima fază, preoţii transportau bolnavul în afara oraşului, pe un pat de vreascuri, turnau pe el un lichid inflamabil şi-l ardeau de viu.

Când dr. Crotos a fost acolo, s-a îmbolnăvit de această boală unul din cei mai mari înţelepţi ai Egiptului, marele preot, un bătrân venerabil de optzeci de ani, având o cultură vastă, un judecător drept, iubit şi stimat de tot poporul, unchiul faraonului. L-au ars, iar cenuşa lui au pus-o într-o urnă, în cavoul faraonului. A fost plâns şi regretat de tot poporul.

Singurul avantaj era că deşi această boală era cunoscută şi studiată de trei sute de ani, doar o dată la treizeci de ani se îmbolnăvea câte un om, fiindcă, în general, lumea se ferea de peştele – morişcă.

Cu aceste impresii au luat sfârşit cei trei ani de perfecţionare. Dr. Crotos se pregătea de plecare, luându-şi rămas bun de la toţi. La ultima întrevedere cu preotul-medic, i-a zis acestuia:

— Egiptul şi cu mine am fost şi rămânem prieteni. El mi-a completat studiile medicale şi pe cele generale şi mi-a dat limba lui. În schimb, în trei ani consecutivi, i-am lăsat lui Isis trei generaţii de doctori.

Preotul a râs, şi-au mulţumit reciproc şi s-au

despărțit. Lui Manachen şi lui Na-Lotus le-a promis că măcar o dată pe an îşi va face timp pentru o escapadă la palatul din Oaza Migdalilor.

CAPITOLUL II
Practica medicală

Ajuns în patrie, la Atena, a constatat cu regret că doctorul Ascanios-tatăl murise. Dimitrios se căsătorise, având şi un copil. Casandra Crotos era aceeaşi mamă bună şi iubitoare pentru toți. Tatăl l-a luat în primire:

— Acum, că eşti doctor deplin, până ți se clădeşte clinica, du-te şi tu la Roma, găseşte-ți o patriciană tânără şi frumoasă, să te însori, să mă împodobeşti cu nepoți cu sânge albastru.

Sotirios a râs:

— De ce neapărat nobilă?

— Ca să ieşim dintre marinari şi negustori. Să ne frecăm şi noi de nobilime, să ajungem în Senat. Dimitrios este şi rămâne corăbier. Tu ne poți ridica neamul!

E drept, Sotirios a cutreierat Roma, dar cu alt motiv: din curiozitate, să vadă cum sunt instalați ceilalți doctori. Într-o zi, tatăl l-a întrebat:

— Ei! Ai găsit o patriciană?

— Nu, pentru că la Roma toate femeile sunt blonde şi m-am încurcat printre ele.

Casandra, mama, râdea.

— Tu crezi că dacă te însori cu o patriciană, iei numai una? Iei încă trei, căci una îi vopseşte părul şi unghiile de la mâini şi de la picioare şi o piaptănă, alta o spală şi alta o îmbracă.

— Ei şi!? Vrei să zici că n-ai bani să întreții luxul şi

splendoarea unei femei?

— Nu la asta m-am gândit, dar cum sunt patru şi toate blonde, m-aş încurca printre ele şi în fiecare noapte m-aş culca cu alta.

Casandra râdea cu lacrimi şi-l ameninţa cu degetul.

— Mă, ursul, mă, o să treacă timpul pe lângă tine, ai să îmbătrâneşti şi n-o să te mai ia niciuna.

El părăsi camera fluierând. În fine, s-a asociat cu doctorul Ascanios-fiul şi s-au instalat într-o clinică cu patru săli spaţioase şi luminoase, cu mobilier şi instrumente aduse din Egipt şi China. Chiar de la început, tata Pericle le-a dat un sfat:

— Cu ştiinţa voastră, să faceţi bine cât puteţi tuturor oamenilor, fără nicio deosebire. Bogatul să vă dea plată după puterile lui, dar mulţumirea voastră, plata săracului să fie; să nu luaţi niciodată bani de la săraci.

În foarte scurt timp, cele patru săli s-au umplut de bolnavi şi deşi aveau personal ajutător, nu mai pridideau cu mulţimea şi cu diversitatea bolilor. Aduseseră din Egipt vreo douăzeci de surori calificate, să-i ajute, şi luaseră douăzeci de studenţi, să-i înveţe şi să se ajute cu ei. Munca era multă şi acerbă, căci trebuia să-şi prepare singuri o sumedenie de medicamente, ceaiuri, picături, balsamuri, uleiuri, unsori pentru tratamente.

Între timp, romanii, schimbând mereu cezarii, avansau pe front, ocupând amândouă Galile, Helveţia, Colonia, Hispania, iar după vreo zece ani de luptă, s-au oprit în Egipt şi Palestina. Cu transmutaţiile de du-te-vino ale populaţiei, s-a ivit o boală nouă, demonia, o boală orientală, originară din Siria, Egipt, Fenicia şi Palestina, foarte stranie şi cu manifestări ciudate. Când era plasată pe organe, aveai de-a face cu bolnavi liniştiţi, dar când era plasată pe nervi, era de spaimă: foarte turbaţi, violenţi, cădeau pe jos, se zvârcoleau, se înnegreau la piele, făceau

spume la gură, se dezbrăcau, se aruncau în foc şi în apă, săreau oamenilor drept în braţe, îi zgâriau pe faţă, îi trânteau pe jos, îi maltratau, se încăierau cu ei şi cu mare greutate îi despărţeai. În Ahaia, în special la Atena, erau foarte puţini, însă la Roma şi cu cât avansai spre Orient era mai cumplit.

Doctorul Crotos a luat douăzeci de bolnavi cu diverse manifestări să-i ajute şi în acelaşi timp să studieze această nouă boală. Pe cei turbulenţi îi ţinea legaţi într-o sală separată. După zece ani de trudă, n-a izbutit absolut nimic; n-a putut să facă pentru aceşti nenorociţi decât să le liniştească nervii cu băuturi foarte tari, lăsându-i într-o stare de prostraţie, dar de vindecat, nu.

Iulius Cezar a ocupat Palestina, Siria, Fenicia şi luptându-se cu Cleopatra Egiptului, a fost lovit la picior de o sabie otrăvită. A lăsat pe Marc-Antoniu să continue lupta şi s-a întors la Roma cu piciorul cangrenat. Toţi doctorii consultaţi au fost de acord că piciorul trebuie tăiat. În fine, l-au chemat şi pe doctorul Crotos, care imediat i-a dat o băutură foarte tare, adormindu-l, şi cu un cuţit înroşit în foc i-a curăţat rana, salvându-i piciorul. Drept răsplată, Iulius Cezar l-a numit cetăţean de onoare al Imperiului Roman, l-a înconjurat cu toate onorurile, i-a dat o vilă somptuoasă la Roma şi alta în insula Capri. Trăia într-un lux fabulos, având foarte mulţi bani şi onoruri şi fiind numit doctorul cezarilor şi al aristocraţilor. Cezar a vrut să-i facă şi statuie, dar doctorul Crotos a refuzat. Toate acestea, spre marea supărare a tatălui Pericle, a mamei Casandra şi în special a doctorului Ascanios, care a rămas singur, cu clinica plină de bolnavi. Doctorul Crotos l-a ajutat, luându-şi ucenicii la Roma, iar el venea săptămânal să-l ajute.

Iulius Cezar a fost asasinat, iar Roma a intrat într-o luptă crâncenă pentru purpura imperială, o luptă mai aprigă decât lupta de pe front pentru subjugarea popoarelor.

În fine, noul cezar, Octavianus Augustus, a pus capăt războiului, ocupând definitiv Egiptul şi Palestina. Imperiul Roman a trăit o relativă linişte, începând pax romană, organizându-se şi administrându-se cu legi peste legi.

Doctorul Crotos era foarte îngrijorat de sănătatea tatălui său, care se topea văzând cu ochii. Nu era bolnav, dar avea o stare de apatie, nu mai voia nimic. De când barbarii ăştia de romani, cu cezarii lor, i-l luaseră pe Sotirios, parcă se scursese tot din el. Îi lăsase lui Dimitrios toată grija transporturilor, închizându-se în el. Sotirios era sufletul şi mângâierea sa. Îi părea rău că se certase cu el.

— Noi te-am făcut pentru romani? Am cheltuit bani cu tine pentru ei? Ai învățat treisprezece ani medicină ca să-i serveşti pe ei? Cu ce au contribuit ei la formarea ta, cu ce drept iau omul de ştiință gata format, care nici măcar nu este roman, şi se servesc de el? Tu nu mai eşti al nostru! i-a strigat în față tatăl său.

Sotirios, liniştit, i-a răspuns:

— Eu nu aparțin nici vouă, nici cezarilor, nici romanilor, ci bolnavilor, umanității întregi. Nu vezi că n-am timp nici pentru mine? Nu mă întrebi de ce nu mi-am luat şi eu nevastă, ca toți oamenii? Pentru că n-am timp de ea. Dacă n-ar fi Filippos să-mi pregătească baia şi să-mi pună mâncarea înainte, nici nu m-aş mai spăla, nici n-aş mai mânca, de obosit ce sunt. Alteori, noaptea, abia am ațipit, şi câte doi servitori sunt la uşă, spunând că stăpânii lor sunt bolnavi şi nu ştiu la care să mă duc mai întâi. Nu mai vorbesc de Cezar, pe care trebuie să-l țin mereu de mână.

Aşa se face că săptămâna asta, când venise acasă, l-a găsit în plină agonie; tot sângele i se urcase la cap, nu mai putea vorbi, abia l-a recunoscut şi a făcut semn spre maică-sa, care plângea la picioarele patului. L-au ars şi cenuşa au pus-o într-o urnă, în firida morților.

Octavian Augustus, cu o ereditate încărcată şi cu o

sănătate şubredă, îi urmează lui Iulius Cezar în lumea umbrelor şi Tiberiu, la aproape şaizeci de ani, împodobit cu o precoce demenţă senilă, îi ia locul. Instalat într-o vilă în insula Capri, ca să fie mai aproape de doctorul Crotos, care să aibă grijă de el, l-a numit pe Sotirios Preşedintele Consiliului Medical din Imperiu şi i-a poruncit să adune în grabă, la sfat, toţi medicii Imperiului, pentru a lua măsuri urgente împotriva celor două mari plăgi: demonismul şi şarlatanismul. Din experienţa şi discuţiile tuturor medicilor, s-a ajuns la concluzia că demonismul are trei cauze bine definite: alcoolismul, mai ales pentru că şi femeile, în special cele din popor, beau la fel ca bărbaţii; simţurile rătăcite: în lipsa bărbaţilor, femeile se culcau cu câini (în special câini lupi domesticiţi) şi rămânând însărcinate, de frică să nu iasă monştri, mergeau la şarlatani sau la alchimişti, care le dădeau băuturi tari, ca să lepede copiii. Nu-i lepădau, dar îi năşteau cu mari şi diverse anomalii. Poporul mai adaugă şi o a patra cauză, care ar fi sufletele sclavilor chinuiţi şi maltrataţi de romani, care murind intrau în demonizaţi să-i chinuiască la rândul lor pe romani.

Cât despre şarlatani, nu intrau în atribuţia doctorului Crotos. E drept că se înmulţiseră ca ciupercile peste noapte, veniţi din Orient şi în special din Asia Mică, aduşi de patricieni. Fiecare nobil avea vraciul, astrologul sau magul lui, care-i prezicea viitorul, norocul în afaceri comerciale, amor şi schimbarea vremii. Îi sfătuiau ce să facă în diversele relaţii şi situaţii încurcate sau neplăcute, lăudându-se că fac minuni. Astfel, un anume mag Trismegist (de trei ori mare) a adunat tot poporul în cel mai mare amfiteatru (treizeci de mii de oameni), bineînţeles cu plată, sub pretext că se ridică la cer şi că după o lună de zile se va întoarce să le spună ce-a văzut acolo. Doctorul Crotos şi toată nobilimea erau prezenţi, numai Cezarul lipsea. Trismegistul a apărut în mijlocul arenei şi le-a repetat reclama, că se urcă la cer şi

că într-o lună de zile revine. Şi-a luat zborul, ridicându-se până la vârful copacilor şi a căzut. Poporul dezlănţuit a sărit în arenă. Magul, în cădere, îşi zdrobise ambele picioare şi-i plesnise burta. A murit pe loc. Avea lipite de tălpi şi la subţiori nişte aripi de foiţă subţire de cositor, care se rupseseră. Oricum, lumea a fost dezamăgită, iar banii, pierduţi.

Când a ieşit de la sfatul medicilor, doctorul Sartanius l-a oprit pe doctorul Crotos, zicându-i:

— Băiatul meu, Tarquinius este tribun, iar Cezarul l-a trimis să inspecteze toate forturile şi fortăreţele de gardă ale Imperiului. La Cezareea, în Palestina, a aflat că la Ierusalim a apărut fiul unui dulgher care vindecă orice boală, numai prin cuvânt şi atingere.

— Unde ai zis că a apărut? întrebă doctorul Crotos.

— În Palestina, la Ierusalim, preciză doctorul Sartanius.

— Doar nu i-o da în gând să vină la Roma. Lasă-l să stea acolo, avem destui şarlatani aici, a răspuns doctorul Crotos.

Vreo zece zile mai târziu a sosit un marinar cu un bilet de la Dimitrios, anunţând că mama lui e bolnavă. Doctorul Crotos a lăsat totul şi a plecat. Bătrâna n-avusese decât o uşoară indispoziţie, mâncase ceva greu, ieşind să mai respire aerul Atenei, s-a întâlnit cu Danielos, un evreu grecizat, care avea două mari magazine cu stofe, mătăsuri, îmbrăcăminte şi încălţăminte, toate mărfurile cărate cu corăbiile Crotoşilor. Acesta s-a bucurat de vederea lui Sotirios; nu-l mai văzuse de mult. Printre altele, i-a povestit că a fost la Ierusalim, la nişte rude, şi că acolo a apărut profetul din Nazaret, care numai prin cuvânt şi atingere vindecă orice boală.

Doctorul Crotos l-a întrebat:

— E cumva fiul unui dulgher?

La răspunsul afirmativ al lui Danielos, doctorul Crotos a adăugat:

— Mi-a mai vorbit cineva de acest şarlatan.

Danielos s-a înroşit la faţă şi a început să tremure, zicând:

— Ah! Nu, nu, Sotirios, nu vorbi despre ce nu ştii, pentru că faci păcat şi superi pe Dumnezeul nostru, care te pedepseşte. El este un Dumnezeu foarte răzbunător şi pedeapsa Lui este amarnică. Profetul nu este un şarlatan. El e trimisul lui Dumnezeu din Cer, ca să facă cunoscut oamenilor voia şi porunca Lui. În decursul veacurilor, istoria poporului nostru a numărat mulţi profeţi şi toţi au făcut minuni; să nu îndrăzneşti să vorbeşti ce nu ştii. Râzând, doctorul Crotos şi-a zis: „Iată un om convins de ce spune şi cu frica sălbatică de Dumnezeul lui”.

— De altminteri, a adăugat Danielos, eu am pe Naftolios, un servitor surdo-mut şi am să-l trimit cu Criticos la Iisus în Nazaret ca să-l vindece.

— Ce are Naftolios al tău? întrebă doctorul Crotos.

— E surdo-mut, precizează Danielos.

— Adu-l aici, să-l văd şi eu.

Naftolios, un vlăjgan cam de treizeci de ani, n-avea găuri în urechi, niciun fel de orificiu. Urechile îi erau acoperite cu o pieliţă groasă, să baţi toba cu ea. Limba îi era lipită de cerul gurii.

Doctorul Crotos a întrebat:

— Cum mănâncă?

— Îşi pisează în strachină mâncarea, răspunse Danielos. O face ca un terci mai subţire şi o aruncă pe gât, la vale.

— De cât timp e aşa? se interesă doctorul Crotos.

— Nu ştiu, răspunse Danielos. Cu cincisprezece ani în urmă, era încă copil, l-am găsit în port şi nu am putut să mă înţeleg cu el. Ca să aflu ceva de la el, l-am luat acasă, i-

am pus înainte o strachină cu lapte şi o bucată de pâine. A pisat bine pâinea cu lapte şi a aruncat-o în gură, pe gât. Era mort de foame. A adormit buştean până a doua zi. Când s-a sculat, s-a dus la fântână, s-a spălat şi s-a apucat să facă curăţenie prin curte. Criticos i-a arătat ce să facă şi de atunci într-una face tot ce-i arăţi, conştiincios şi curat. E foarte bun, că nu se ceartă cu nimeni, nu face gălăgie şi rabdă totul în tăcere. Trebuie să ai grijă să-i dai de mâncare şi îmbrăcăminte, restul face singur. De la început, copiii i-au spus Naftolios şi i-a rămas numele ăsta.

Doctorul Crotos s-a mai uitat încă o dată la urechile şi la gura lui şi a zis:

— Danielos dragă, Naftolios al tău e surd boacă, fără vindecare, şi mut pe deasupra. Ce-ai zis că vrei să faci cu el?

— Îl trimit cu Criticos, răspunse Danielos, la Profetul din Nazaret, să-l vindece.

— Ştii ce te rog, Danielos? spuse doctorul Crotos. Când Naftolios s-o întoarce din Nazaret, să-mi faci cunoscut şi mie.

— Cum vrei, Sotirios, zise Danielos şi s-au despărţit.

După vreo trei săptămâni, într-o zi, doctorul Crotos, când încă era la masă, printr-un marinar a primit un bilețel: „Naftolios s-a întors”. A lăsat mâncarea pe masă şi s-a dus la Atena. Naftolios era foarte vesel. Vorbea, râdea, sărea în sus, nu-i opreai limba cu nimic, probabil ca să-şi răscumpere tăcerea din trecut. Doctorul Crotos s-a uitat la urechile lui complet normale, orificiul şi întreaga ureche complet sănătoase şi nici urmă de rană, împunsătură, gaură sau sânge, nimic. Limba, dezlipită de cerul gurii, îi mergea ca o meliță. Totul normal.

— Ce ţi-a făcut? întrebă doctorul Crotos.

— Să-ţi spună Criticos mai bine, replică Danielos.

— L-a atins cu degetul pe frunte, apoi şi-a pus amândouă mâinile pe urechile lui, una pe o ureche şi alta pe

cealaltă, a ridicat ochii spre Cer şi a zis: „Deschide-te!”. Când şi-a luat mâinile de la urechi, ele erau deja găurite şi auzea.

— Şi n-ai simţit nimic? l-a întrebat doctorul Crotos pe Naftolios.

— Am simţit un foc aici, în piept, care m-a ars şi a fugit în cap, în urechi, în ochi, în gură, în mâini, în picioare şi care a ieşit apoi prin urechi, ochi, gură şi prin degetele de la mâini şi picioare, dispărând.

Doctorul Crotos nu-şi venea în fire de uimire: dacă nu l-ar fi văzut cu trei săptămâni înainte, cu limba lipită de cerul gurii şi cu urechile complet acoperite, n-ar fi crezut aşa ceva.

— Ce i-a putut face? se miră doctorul Crotos.

— Află Sotirios, că Iisus este mai mult decât profet, e un eliberator, un mântuitor. Dumnezeu ni L-a promis de mult, noi îl aşteptăm de mii de ani, să ne scape de toţi asupritorii şi duşmanii şi să mergem cu suflete curate şi inimi pline de bucurie înaintea Lui. Noi sperăm ca El să ne scape de romani, să fim liberi.

— Ei, Danielos dragă, aici te contrazic. Eu nu ştiu ce speraţi şi aşteptaţi voi de la acest om, pe care nici nu-L cunosc, dar îţi spun ţie cu tărie că dacă El vindecă oamenii uşor şi frumos, asta e mână de doctor iscusit şi nu e mână de general. El vindecă omul, nu-l taie cu sabia. Nu merge una cu alta: să fii general şi doctor, adică să faci omul bucăţele şi să aduni bucăţelele, să-l faci iarăşi om întreg, nu se poate. Ăsta e numai doctor şi e un doctor unic, după cât mă pricep eu, aşa că să aşteptaţi pe altul ca să vă scape de romani. Ăsta nu pune mâna pe sabie, El este şi rămâne doctor, să vindece oamenii şi suferinţa lor.

Danielos a rămas pe gânduri.

— Da, da, ascultă ce-ţi spun eu, adăugă Sotirios, e numai doctor şi posedă un secret unic şi miraculos. Ce

sumă i-a plătit? întrebă el.

— Nimic, el nu primeşte bani, răspunse Danielos.

— Sigur, ce a făcut el nu se poate plăti cu nimic!

Doctorul Crotos a adăugat în sinea lui: „Trebuie să aflu acest secret, chiar dacă mă rup în două.”, şi cu asta s-a şi hotărât să plece la Ierusalim. L-a mai întrebat o dată:

— Ce sumă i-a dat? întrebă el încă o dată.

— Nimic, nu primeşte nicio plată de la nimeni.

S-a mai uitat o dată la urechile lui Naftolios şi cu un salut frăţesc, s-au despărţit. Aproape fugind, s-a dus direct în port. Nici n-a mai trecut pe la mama lui s-o vadă. Văzându-l aşa grăbit, Danielos şi-a zis: „Ăsta, cât e de ambiţios, orgolios şi dornic să afle tot, tocmai la Nazaret se opreşte.”

Ajuns la Roma, şi-a adunat studenţii şi le-a făcut propunerea să meargă în Palestina. Doi s-au oferit.

— Mâine dimineaţă, la plecarea corăbiilor, ne întâlnim în port. Veţi lua fiecare o sumă mare de bani, ceva merinde şi un schimb de îmbrăcăminte, căci într-o lună de zile ne întoarcem.

Zis şi făcut.

CAPITOLUL III
Vocea

A doua zi dimineaţă, în port, o privelişte ce depăşea orice închipuire. O corabie plină până la refuz cu orbi, şchiopi, care îşi căutau un loc zbătându-se, lovindu-se, ţipând, urlând. Bărbaţi, femei şi copii, de toate vârstele, bolnavi de diferite boli, se rupeau şi se luptau pentru un colţişor în spaţiul corăbiei, o viermuială întreagă. A doua corabie trasă în port a fost luată cu asalt de aceeaşi marfă:

se călcau în picioare unii pe alții, demonizații săreau peste ei într-un vacarm de valuri dezlănțuite. Doctorul Crotos se întreba: „De unde a apărut acest infern? Unde a stat până acum?” Cunoscându-l pe patronul celei de a doua corăbii, acesta abia le-a făcut un loc în cabina lui.

— Ce faci cu ăştia? întrebă el.

— Îi duc la Cezareea, răspunse patronul.

— Cum de ai luat aşa ceva pe corabie?

— Mi-au plătit toți călătoria şi sunt duşi la destinație, replică stăpânul corăbiei.

— În cât timp? întrebă doctorul.

— Dacă vântul e prielnic, în trei zile suntem acolo: în caz contrar, facem şi şapte zile, răspunse patronul.

În sfârşit, luându-şi avânt, una din corăbii s-a desprins lin de chei şi urmată de cealaltă, a ieşit în larg. Prima zi şi-au petrecut-o în cabina patronului, cu diverse discuții. Printre altele, acesta le-a povestit că săptămâna trecută, întorcându-se tot din Cezareea, a luat din port vreo douăzeci de iudei care fuseseră vindecați de Profetul din Nazaret: şase şchiopi, patru orbi, şapte demonizați şi trei paralizați.

— La El, totul e foarte simplu, zise patronul. Îți pune mâna la ochi şi vezi; îți zice „ridică-te” şi mergi; îți zice „ia-ți patul şi pleacă”, te scoli din pat, îți iei patul în spate şi pleci, asta fiind treabă de câteva minute, nu mai mult. Vindecă foarte mulți, de orice boală. Totul e să-L găseşti şi să ajungi la El, pentru că e foarte multă lume. S-a aflat numai de vreo lună de zile vestea vindecărilor şi s-a răspândit ca fulgerul, iar tot poporul suferind aleargă la El.

Printre cei trei paralizați era şi o fată. O căraseră cu patul, tatăl ei şi un frate, iudei originari din Corint. Tatăl fetei, bătrânul Iacob, era şeful sinagogii din Corint. Avea două fete şi doi băieți; la zece ani, Miriam (aşa se numea fata) a căzut de la etaj şi şi-a rupt ambele picioare. Douăzeci

de ani au alergat cu ea pe la diverşi doctori şi vraci, fără niciun rezultat. Iacob, mergând de sărbători la Ierusalim, a aflat de vindecările Profetului din Nazaret. S-a întors repede în Corint şi împreună cu Samuel au transportat-o cu corabia în Palestina. L-au găsit pe Iisus la Ierusalim, ieşind din templu. S-au nimerit cu patul drept în faţa Lui. Iisus S-a uitat la ea şi a întrebat-o: „Vrei să fii sănătoasă?" Miriam, plângând, a strâns harfa la piept şi i-a răspuns: „Doamne, de douăzeci de ani vreau să fiu sănătoasă.

El a atins-o cu degetul pe frunte şi i-a zis: „Scoală-te, ia-ţi patul şi du-te acasă!"„ Miriam s-a sculat din pat şi plângând, a îngenuncheat la picioarele Lui, zicând: „Doamne, vreau să cânt un psalm de laudă lui Dumnezeu, drept mulţumire!" Şi, acompaniată de harfă, a început să cânte. Toţi care erau în jurul lui Iisus au căzut în genunchi şi împreună cu Miriam au cântat lui Dumnezeu un psalm de mulţumire şi laudă. Iisus, cu ochii plini de lacrimi, a cântat cu ei. Când s-au sculat, i-a binecuvântat şi le-a zis: „Mergeţi în pace!" Odată cu povestea patronului, s-a făcut noapte şi o linişte adâncă a umplut cabina. Am aprins lampa, iar băieţii au ieşit pe covertă să ia aer.

Patronul corăbiei a reluat:

— Află Sotirios, că iudeii sunt un popor foarte ciudat, dar şi mai ciudată e religia lor. Ei cred într-un singur Dumnezeu, absolut unic, care a făcut întreg Universul şi-l conduce după legile Lui. Ei sunt prin excelenţă poporul ales de El, iubit de El şi ocrotit de El. El le-a dat legi şi porunci, cărora trebuie să li se supună întocmai: în caz contrar, îi pedepseşte aspru.

Doctorul Crotos a întrebat:

— Deci este un Dumnezeu viu?

— Sigur, El e mereu cu ei, ştie, vede, aude tot.

— L-a văzut cineva? îl întrebă doctorul Crotos.

— Asta nu i-am întrebat. Ei trebuie să-L iubească şi să

ține mereu legătura cu El, făcând voia Lui, rugându-se Lui şi mulțumindu-l.

Bătrânul Iacob era un om învățat şi foarte pios. Patru zile cât am călătorit cu ei, tot timpul au cântat cântece de rugă, mulțumire şi laudă lui Dumnezeu, nişte cântece melodioase şi pline de nostalgie. Miriam era ca o grădină cu flori, nu mai ostenea mulțumindu-l lui Iisus, căci îi redase picioarele. Pot să adaug că la treizeci de ani ai ei era foarte frumoasă, avea o voce splendidă şi, împreună cu harfa, răspândea o fermecătoare armonie. Ca să fiu sincer, mi-au fost o companie plăcută şi ne-am despărțit cu regret de ei.

A doua zi, când s-au sculat, la orizont, înaintea lor, pluteau încă două corăbii, pornite din diverse porturi cu aceeaşi marfă, şi încheind rândul, în urma lor, din Creta, pornise altă corabie. După socoteala patronului, mergeau la Cezareea, deci în Palestina, în căutarea Profetului din Nazaret, cam o mie cinci sute de bolnavi şi asta dacă în port nu se mai găseau alte corăbii, descărcând aceeaşi marfă.

Călătoria a durat cinci zile, cu mici incidente. Din fiecare corabie s-a strecurat în lumea umbrelor un număr apreciabil de bolnavi, luând calea valurilor. Ajunşi la Cezareea, alte două corăbii din Asia Mică deja deversau la mal aceeaşi marfă, cu o încetineală de melc. Abia după o săptămână de aşteptare corabia lor a putut intra în port. Punând piciorul pe pământ, în acest iureş oceanic de oameni, unul din băieți a propus întoarcerea la Roma:

— Nu se poate pătrunde printr-un zid de două mii de oameni.

Doctorul Crotos a fost ispitit de aceeaşi idee, să lase totul baltă şi să se întoarcă acasă, dar vindecarea lui Naftolios îi intrase în sânge, iar povestea patronului, cu cei douăzeci de bolnavi vindecați şi picioarele lui Miriam, îl împingea înainte.

Din Cezareea, chiar din port, porneau două căi

străbătând toată Palestina, până în capitală, la Ierusalim: Via Romană, un drum curat, pardosit cu dale mari de piatră, păzit din loc în loc de soldați; paralel cu el, despărțită printr-un gard de sârmă, se întindea fără hotar a doua cale, Via Populi; adică o luai la picior peste câmp, în praf până la genunchi, spini şi mărăcini, gropi, movile şi în caz de ploaie, noroi până la genunchi. Când romanii au făcut strada lor, au propus Sinedriului să dea bărbați care să ajute, împreună cu meşterii lor, să pietruiască şi Via Populi. Sinedriul a refuzat. Romanii au despărțit prin gard, Via Romană, au pus santinele şi-au dat voie să călătorească pe ea doar somițăților romane, armatei şi cetățenilor romani. Doctorul Crotos şi studenții formau un grup nehotărât, care se distingea prin îmbrăcăminte; nu ştiau încotro s-o ia. Un om li s-a adresat într-o greacă stâlcită, scoțându-i din încurcătură:

— Unde mergeți?

— La Ierusalim, răspunseră cei din grupul doctorului Crotos.

— Vă duc eu cu cămila.

Întorcându-se, au văzut mai departe, lângă debarcader, o cămilă.

— Cât costă? întrebară ei.

— Două sute de dinari, răspunse stăpânul cămilei.

— Eşti nebun, i-a zis doctorul Crotos, cu nouăzeci de dinari am venit toți trei pe corabie, de la Roma.

— Stăpâne, eu vă duc pe Via Romană şi acolo sunt soldați de gardă din loc în loc şi la toți trebuie să le dai ceva, altfel nu te lasă să treci. Eu am cort pe cămilă, unde puteți să stați şi să dormiți şi în trei zile vă duc în mers legănat până la Ierusalim. Dacă mergeți cu poporul, vă trebuie trei luni ca să ajungeți acolo. Vedeți ce lume şi ce drum aveți înainte.

În fine, după lungi discuții, au căzut de acord la o sută

cincizeci de dinari, adică cincizeci de dinari de fiecare. Un student i-a dat avans cincizeci de dinari; s-au urcat, în cort, pe cămilă, care a luat-o la trap.

Înainte şi în urma lor, cât cuprindeau cu vederea, numai şi numai lume. Prima şi a doua zi au mers fără incidente, iar în a treia zi, când soarele era cam demult pe cer, doctorul Crotos a fost trezit de o voce. Vorbea un bărbat. O voce dinamică, autoritară, entuziastă şi în acelaşi timp foarte muzicală, sentimentală, tandră, iubitoare, îl învăluia ca o caldă melodie. „Cine o fi bărbatul ăsta cu o aşa nuanțată voce?" zise el. S-a sculat în cort, în picioare şi a privit peste imensitatea de capete plecate, mohorâte, ale mulțimii, care aproape nu se mişcase din loc. Nu, nu era din mulțime, căci în toată zarea nu se vedea nimic deosebit, decât lume. „Cum o fi arătând acest om?" gândea doctorul. S-au sculat şi băieții.

— Voi auziți un bărbat vorbind? întrebă doctorul Crotos.

— Nu, n-auzim nimic, răspunseră băieții.

A întrebat şi pe călăuza cămilei. Nici el n-auzea nimic. „Ce-o fi vorbind?" se întrebă Sotirios Crotos. Aici spunea numai un cuvânt, două, aici mai multe, sau povestea ceva, dar într-o limbă complet necunoscută lui, încât nu putea nici măcar s-o asocieze cu vreo limbă pe care o cunoştea. Toată ziua a treia l-a urmărit această voce. Sculându-se în picioare şi tot ascultând-o, i se părea ca o pasăre care plana deasupra mulțimii şi venea la el, oprindu-i-se drept în inimă. Stranie treabă şi totuşi încântătoare. Când s-a lăsat noaptea, a avut alt gând: din moment ce numai el o auzea, n-o fi vreo halucinație? N-ar fi de mirare, cu atâția bolnavi în jur. A patra zi, în zori, i-a deşteptat omul cu cămila:

— Am ajuns la Rama, suntem la marginea Ierusalimului. Cămila nu mai poate înainta din cauza mulțimii. Dacă vă strecurați încet printre oameni, într-o

jumătate de ceas sunteți în fața templului din Ierusalim.

Înainte de a coborî de pe cămilă, doctorul Crotos a aruncat o privire asupra mulțimii, iar fermecătoarea voce, legănându-se în armonia ei, a şi ajuns la el. Jos, situația era cu totul alta. Micul grup format din doctorul Crotos şi cei doi băieți sănătoşi şi elegant îmbrăcați, care coborâseră de pe cămilă, nobili, a fost întâmpinat cu ostilitate. „Ce-or fi căutând între noi?" se întreba gloata mirositoare, murdară, văitându-se, tăvălindu-se, chinuindu-se cu diverse boli, şi a făcut zid înaintea lor. N-au putut avansa niciun pas, iar omul cu cămila plecase.

În stânga lor, curți cu case, ca nişte cuburi, vopsite în albastru, având un fel de terasă în loc de acoperiş. Străzile, curțile şi casele erau curat întreținute, dar nu se vedea picior de om. Avansând în inima urbei, au întâlnit diverse prăvălii, unde se putea mânca şi dormi la nevoie, dar toate erau cu obloanele trase, încuiate. Probabil că oamenii se încuiaseră în casă de frica mulțimii, a cărei margine se termina chiar în fața curților lor.

Aşa se prezenta orăşelul Rama, denumit de romani Arimateea. Toată ziua, prin târgul pustiu, au făcut ocolul bolnavilor, în zadar. Când s-a lăsat noaptea, au sărit gardul într-o grădină şi s-au culcat nemâncați, lângă o şură de paie. La sculare, gloata mai avansase, fie că mai muriseră din ei şi deci se mai împuținaseră, fie că unii îşi găsiseră de dimineață alte căi de acces spre Ierusalim. Ici-colo, lumea îndrăznea să iasă din curți. Prin mulțime au apărut mici negustori ambulanți, cu burdufuri de apă, ulcele, vase de pământ cu toartă, purtând un lichid dubios la gust şi culoare, zis vin dulce, apă amestecată cu miere, pâinițe mici de orz, turte de mei amestecate cu miere, peşte fript, smochine şi portocale. Profitând de forfota din jurul acestor negustori, micul grup s-a strecurat aproape până în mijlocul mulțimii.

Pare-se că în spatele mulțimii, în partea dreaptă, i-au ajuns din urmă nişte vindecați, cu ştirea că Profetul nu este la Ierusalim, ci în Galileea, la Betsaida. Într-o clipă, toată gloata a întors spatele Ierusalimului şi a fugit în sens opus, spre Galileea, antrenând în cale-i, într-un urlet şi vacarm de nedescris, negustori, schilozi, bolnavi, demoniaci şi micul grup laolaltă, lăsând în urmă movile de morți, burdufuri sparte, tărgi, paturi, cârje, mâini, picioare, capete şi resturi de om.

Cei rămaşi în viață gemeau târându-se de sub morți, speriați, striviți, cu hainele sfâşiate, aproape goi, plini de praf, excremente şi sânge. Doctorul Crotos şi băieții, strigându-se unul pe altul, au ieşit de sub cadavre. Şi-au dat seama că au scăpat cu viață numai datorită cadavrelor căzute peste ei şi a sacilor cu îmbrăcăminte pe care-i purtau în spate. S-au dus la o fântână şi s-au spălat, iar în dosul ei şi-au schimbat zdrențele. Au intrat apoi într-un han. Hangiul le-a făcut rost de mâncare şi de o cameră de dormit.

Suava voce, egală şi neschimbată, îl obseda mereu pe doctorul Crotos. El simțea o sete uscată în piept şi bea mereu apă, fără s-o potolească. Seara, după masă, luându-şi un vas cu apă cu ei, s-au retras în cameră. În fine, după atâta zbucium, aveau un acoperiş şi un loc de odihnă. De când plecaseră de la Roma, luna era pe sfârşite şi neavând niciun rezultat, băieții i-au zis:

— Magistre, noi am spus familiei că într-o lună revenim, ori luna s-a scurs şi noi ne întoarcem acasă.

Doctorul Crotos a fost de acord. A spus însă că el nu se întoarce fără secretul vindecărilor acestui Om.

A doua zi, băieții au plecat. Doctorul Crotos a stat de vorbă cu hangiul. Un nepot al hangiului, un băiețel de cinci ani, care se juca pe jos cu un cățel, a zis:

— Auzi? Profetul din Nazaret!

Era vocea pe care o auzea şi doctorul Crotos. Deci şi

copilul o auzea. Întrebând pe hangiu dacă şi el o aude, acesta i-a răspuns:

— Nu, n-o aud, dar mi-a vorbit multă lume de ea. Se zice că n-o aud decât cei chemaţi de El, cei aleşi de El, cei care cred în El şi copiii până la şapte ani.

Stând de vorbă, în prăvălie a intrat un om. Hangiul l-a întrebat:

— Simone, tu auzi cumva vocea Profetului din Nazaret?

— Da, răspunse Simon, de când m-a vindecat de lepră, o aud mereu.

Doctorul Crotos, mişcat, l-a întrebat:

— Ce ţi-a făcut?

— M-a atins cu degetul pe frunte şi lepra a dispărut, răspunse omul.

— Ce ai simţit? întrebă doctorul.

— Când m-a atins cu degetul pe frunte, răspunse Simon, m-a ars în piept, arsura s-a întins imediat în tot corpul şi a ieşit prin piele.

— Ce limbă vorbeşte? se interesă doctorul Crotos.

— Aramaica, limba noastră populară, replică Simon.

— Ce spune? se interesă doctorul Crotos.

— Pocăiţi-vă, că v-am adus vestea cea bună: Împărăţia Cerurilor s-a apropiat de voi! răspunse Simon.

Doctorul Crotos a căzut pe gânduri, propriu-zis n-a înţeles nimic din traducerea lui Simion.

— Ce înseamnă numele asta, „Profet”? întrebă Crotos.

— Este alesul lui Dumnezeu, plin de spirit divin, trimis de Dumnezeu oamenilor să le aducă Voinţa şi Porunca Lui. El vorbeşte oamenilor în numele lui Dumnezeu. Ceea ce spune nu sunt gândurile Lui, ci ale lui Dumnezeu. Dumnezeu îl trimite, Îi comandă, pune cuvintele Sale în gura Lui şi Îi descoperă lucruri secrete. Prin El, Dumnezeu îşi exercită puterea divină faţă de om.

Doctorul Crotos era din ce în ce mai nelămurit, nu prea avusese de-a face cu zeii, nici nu-i înțelegea şi cinstit vorbind nici nu credea în ei. Din sumedenia de zei sculptați în marmură, niciunul nu făcuse nimic şi n-auzise de profeți care să vorbească în numele lor. Cel puțin acest profet este un reprezentant viu al Dumnezeului lor. Nu înțelegea ce spune, dar îi văzuse pe Naftolios şi pe acest Simon şi era încredințat de puterea lui miraculoasă. Ajungând la El, va încerca să-L convingă să vină la Roma, să se asocieze cu el, şi să lucreze împreună. În fond, pe el îl interesa ştiințific, ca metodă de vindecare, nicidecum ca ideologie sau filosofie.

— Cum s-ar putea ajunge mai uşor la acest profet? întrebă doctorul Crotos.

Simon i-a răspuns;

— Este greu, că nu stă locului, cutreieră țara de la un capăt la altul, mărturisind cuvântul lui Dumnezeu şi făcând minuni. După voce nu te poți ghida, oriunde ar fi, este aceeaşi. Ştiu eu? Poate ar fi mai bine să-L aştepți la Ierusalim. Vine adesea la templu.

— Singur? se interesă doctorul Crotos.

— Cu prietenii Lui, răspunse Simon.

După plecarea lui Simon, doctorul Crotos şi-a luat puținul bagaj, a plătit hangiului care, conducându-l până în stradă, i-a zis:

— Acum că nu mai este gloată, e uşor, o iei înainte pe drumul ăsta şi până diseară intri în Ierusalim.

Mulțumindu-i, s-au salutat şi s-au despărțit. Acaparat de mulțimea de gânduri şi obsedat de vocea care povestea ceva, doctorul Crotos n-a observat o răspântie de drumuri şi în loc să-şi urmeze calea drept înainte, a luat-o pe bifurcația laterală. Cât vedeai cu ochii, numai lanuri de mei, orz, grâu şi în Se înnopta şi nu se vedea nicio casă. În depărtare, o pădure. În fața ei şerpuia un pârâu. Era obosit, fierbințeala din piept îl istovea. S-a dezbrăcat, şi-a udat cămaşa în

pârâu şi a pus-o udă pe el. A căutat un loc mai ferit, a pus bagajul jos şi s-a culcat pe el, cu faţa în sus.

Deasupra lui, cerul de un albastru cristalin îşi etala puzderia de stele. Deodată, o stea s-a stins, pierzându-se în abis, pe traiectoria ei luminoasă. A tresărit. „Ce-ar fi să mor pe aici?" „Nicio pagubă, un necunoscut în vastul Imperiu Roman". L-a deşteptat şoapta pârâului, iar inegalabila voce tot povestea, povestea ceva.

Pe drum trecea un om cu o seceră pe umăr, călare pe un măgar. A alergat la el şi i-a zis:

— La Ierusalim?

— Nu, dădu din cap străinul, la Emaus. Ierusalimul e dincolo, spuse, arătându-i cu mâna înapoi, spre dreapta. S-a întors, ajungând la răspântia de drumuri. În chip fatal, în loc s-o ia drept înainte, a luat-o prea spre dreapta, aşa că, la drept vorbind, se învârtea în jurul Ierusalimului.

Mergea, mergea întruna, nu mai ştia de când. Vocea îl însoţea pretutindeni, îl obseda, îl pătrundea. Deodată, un gând l-a fulgerat. Vocea a apărut împreună cu o sete; apoi căldură uscată din piept. Vocea a rămas aceeaşi, căldura a progresat, a trecut la fierbinţeală, arşiţă şi iată cum, în a patra lună de când îl chinuieşte, a devenit un pustiu arzător. „Deci e o legătură strânsă între voce şi căldura progresivă din piept." Mânat de acest gând halucinant, nervos, turbat, nici nu mai ştia încotro merge. Într-un târziu, a băgat de seamă că se face întuneric şi că noaptea se lasă încet. Abia trăgându-şi picioarele, frânt de oboseală, intră în Ierusalim. Pe cer, lună plină; razele se răsfrângeau pe acoperişul aurit al templului. Vântul şuiera uşor printre chiparoşi, ca un fâşâit de aripi, iar peste case, templu şi întreg oraşul domnea o linişte adâncă.

Călăuzit de lună, cu toată istoveala, a parcurs oraşul pe strada principală, de la un capăt la altul. La periferie, pe o uliţă, a intrat într-o curte fără gard şi s-a culcat în

grădină, între două oi. L-a deşteptat lătratul furios al unui câine. S-a sculat şi dintr-un salt s-a pomenit în uliţă. Forfota deja începuse, fiecare mergea la treburile lui. La o cotitură de uliţă a întâlnit un om cu o tavă de cărbuni aprinşi. Frigea peşte de mărimea unei palme. A trecut un om, i-a aruncat un ban în poală, el a scos dintr-o traistă o pâinică, a pus pe ea un peşte fript şi omul s-a dus mâncând. Altul la fel. Un copil la fel. Doctorul Crotos stătea mai departe şi privea. Zdrenţăros, murdar, flămând, n-avea un ban şi nu îndrăznea să se apropie. Văzându-l, omul i-a zis ceva. Dându-şi seama că nu l-a înţeles, i-a făcut semn cu mâna să se apropie. S-a aşezat jos lângă el, a scos o pâinică de orz din traistă, i-a pus un peşte fript deasupra ei şi i-a întins-o. Doctorul Crotos a mâncat cu poftă şi i-a zis:

— Greceşte nu ştii?

— Ba da, răspunse omul ce prăjea peşte.

— Atunci suntem fraţi, zise doctorul Crotos.

— Dionisios.

— Sotirios. De unde eşti?

— Este o poveste lungă, răspunse Dionisios. Părinţii mei sunt ţărani dintr-un sat de lângă Pireu. Eu eram mai mare, trei surori mai mici după mine. Nu eram bogaţi, dar aveam cu ce trăi. Într-o zi (trecusem de optsprezece ani), au venit în sat nişte legionari romani şi au adunat toţi flăcăii de la optsprezece ani în sus, pentru armată. Bogaţii au plătit o sumă mare de bani şi-au rămas acasă. Ai mei n-au avut bani şi romanii m-au luat cu ei. Am stat un an de zile la Apolonia, într-un lagăr, am învăţat să mânuim fel de fel de arme şi am plecat să cucerim lumea. Am străbătut amândouă Galile, Cisalpină şi Transalpină, Helveţia, Colonia, Hispania, apoi în Asia Mică, Sinai, Arabia, Egipt şi ne-am oprit în Palestina. Aici, după zece ani de peregrinări şi război, tribunul ne-a zis: „Să ocupăm şi ţara asta, iar pe voi, care luptaţi de zece ani, Cezarul vă lasă o lună la vatră,

să vă vedeți familia.”. Mi-am zis în mintea mea: „Să mă văd eu acasă, că o sută de ani nu mă mai prind romanii pentru război.

Mai aveam de înăbuşit o răscoală în Samaria, când un iudeu cu o sabie mi-a retezat piciorul drept de sub genunchi. Rămăsesem cu un ciot sub genunchi. S-au luptat doctorii un an întreg cu piciorul meu. Până la urmă, mi-au cusut ciotul într-o piele de bou şi am rămas şchiop. Mi-au dat cârje şi meritul „Pro patria”, aşa că după zece ani de război m-am ales cu cetățenia romană şi cu meritul „Pro patria”; dacă erai invalid în urma războiului, solda îți mergea întreagă, deci un fel de pensie de invalid de război.

Ce să fac? Acasă nu puteam să mă întorc fără un picior. M-am aciuit pe lângă o văduvă bătrână, cu doi copii: un băiat de douăzeci de ani, pescar, şi o fată de douăzeci şi patru de ani, văduvă şi ea de război, cu un băiețel de patru ani. Deci mama Şari, o bătrână foarte evlavioasă, pescarul Iacob şi Rebeca, văduva tânără cu un copil. Le-am dat toată pensia mea, să aibă grijă de mine.

Rebeca rămânând însărcinată, am zis:

— Mama Şari, eu mă însor cu Rebeca.

— Nu se poate, Dionisios. M-am învățat cu tine şi-mi eşti drag ca şi copilul meu, dar tu eşti păgân, iar noi credem într-un singur Dumnezeu şi în Moise, profetul Lui.

— Lasă, mamă Şari, că eu nu mă fac praf după zei şi idoli, mă lepăd de ei şi cred în Dumnezeul vostru.

Mama Şari a vorbit cu un rabin (învățător), care a venit la noi, m-a învățat un an de zile să cred în unicul Dumnezeu, creatorul a tot ce se vede şi nu se vede, să-L iubesc din toată inima, să-l îndeplinesc poruncile şi legile şi să iubesc pe aproapele meu ca pe mine însumi şi multe altele. M-a dus la sinagogă şi m-am mozaizat. Între timp, în casă cu ei am învățat limba aramaică, aşa că m-am făcut iudeu în toată regula. M-am căsătorit după legea lor cu

Rebeca şi mi-a născut pe Ionas. Am zis să muncesc şi eu ceva. Rebeca a fost cu ideea peştelui fript, mama Şari a vorbit cu stăpânul pădurii din faţă să mă lase să adun vreascurile căzute şi din ele mi-am făcut cărbuni pentru fript. La început m-am chinuit rău, şchiop fiind, să car cu spinarea vreascuri din pădure. M-a ajutat Rebeca şi comerţul mergând, după doi ani de zile mi-am cumpărat un măgar; el m-a scos din încurcătură. Necazul era că sufeream cumplit cu ciotul de picior, mai ales când mă aşezam jos, era îngrozitor de dureros.

Povestind, i-a mai oferit doctorului Crotos o pâiniţă cu peşte, căci era tare flămând. Din curte s-a strecurat o fetiţă de vreo patru ani, dolofană şi frumuşică ca o păpuşă, leit capul lui Dionisios. S-a rezemat de umărul lui.

— Asta-i Dina, comoara mea.

Dina a ridicat un deget în sus, zicând:

— Auzi? Vorbeşte Iisus din Nazaret! (Era vocea care-l urmărea pe doctorul Crotos).

— Şi tu o auzi? întrebă el.

— Da, răspunse Dionisios. De când mi-a vindecat piciorul, o aud mereu. Când a apărut Iisus şi am aflat de vindecările lui miraculoase, m-am sfătuit cu Rebeca cum să ajung şi eu la El, să mă vindece şi pe mine. Mama Şari a fost cu ideea să-L prindem când vine la templu. Am pus pe David, băieţelul Rebecăi, să-L pândească. A venit copilul şi ne-a spus, dar n-am putut pătrunde la El din cauza mulţimii, o lume nebună şi sălbatică, de era să ne strivească. Am încercat în câteva rânduri, în zadar, tot mama Şari a spus să mă rog lui Dumnezeu, să-L trimită la noi. Am zis: „Mamă Şari, roagă-te tu lui Dumnezeu, tu eşti mai tare în credinţă ca mine.” şi ce să vezi, într-o dimineaţă, mă pomenesc lângă mine cu un cerşetor foarte bătrân, zdrenţăros, flămând şi nenorocit, abia se ţinea în toiag. L-am invitat lângă mine, i-am oferit o pâinică cu un peşte fript

şi i-am zis: „Dacă ți-e sete, am apă proaspătă în burduf şi-ți dau şi o ulcică de apă.”. Bătrânul a mâncat şi cât ai clipi din ochi, a dispărut.

În fața mea, Iisus: „Ridică-te, îți spun!” La porunca Lui, dintr-un salt, ca un arc, m-am ridicat în picioare. El a dispărut, am vrut să alerg după El, dar ia-L de unde nu-i. Abia atunci mi-am adus aminte de picior. M-am uitat la el; era la fel ca celălalt, încălțat şi cu sandală. Am fost aşa de fericit, că nu ştiam încotro să fug. Am alergat în casă şi am zis:

— Rebeca, uite piciorul meu, a fost Iisus şi m-a vindecat. Am căzut toți cu fața la pământ şi plângând l-am mulțumit lui Dumnezeu şi lui Iisus.

— Ce-ai simțit când Iisus a zis „Ridică-te, îți spun!”?

— Am sărit imediat în sus, m-a ars ceva puternic în piept şi repede s-a scurs arsura prin picioare, în pământ. Eu nu m-am lăsat numai cu atât; eram aşa de fericit... Am vrut să-l mulțumesc personal. A doua zi, am luat copiii şi nevasta, măgarul încărcat cu merinde şi am pornit în căutarea Lui. După vreo două săptămâni, ajunşi la Nazaret, abia plecase la Gaza. Ne-am întors acasă. Tot Rebeca a fost cu ideea: „El trebuie să aibă familie, frați, surori, părinți, mergem la familia Lui şi la ai lu’. i”. Ne-am interesat, are numai mamă, la Capernaum. Mulțumim. După vreo trei săptămâni de mers, am ajuns la Capernaum, am găsit-o pe mama Lui şi l-am zis: „Maica lui Iisus, Fiul Tău mi-a vindecat piciorul, noi L-am căutat să-l mulțumim, nu L-am găsit şi am venit să-ți mulțumim Ție, pentru El.

Când vorbeam, a intrat Iisus pe uşă. Am căzut în genunchi în fața Lui şi l-am mulțumit. E1 mi-a zis:

— Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

— Cine este, Doamne, ca să cred în El?

— E în fața ta, zise El.

Am zis din toată inima: „Cred, Doamne!”. Ne-am

pomenit cu toții pe malul Iordanului şi doi din prietenii Lui ne-au botezat. Când am ieşit la mal, Iisus nu mai era. Am găsit lângă un pom măgarul încărcat cu de-ale mâncării şi mulțumind lui Dumnezeu ne-am întors acasă, botezați. Iacob s-a dus la Ioan Botezătorul şi l-a botezat. Mama Şari crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu. Ea nu se botează de frică că n-o mai lasă să intre în sinagogă şi în templu. Mie unul puțin îmi pasă; dacă nu mă mai primeşte la sinagogă, Îl am pe Iisus. Cred în El şi mi-e de-ajuns. Aud mereu glasul lui, El mă ajută, mă încurajează şi-mi dă putere. Ascult şi trăiesc învățătura Lui şi-l mulțumesc neîncetat pentru tot ceea face şi a făcut pentru mine şi pentru familia mea.

Doctorul Crotos şi-a zis: „Astea nu mai sunt poveşti, sunt realități. Pe lângă doctor, este şi magistru.

— Cum arată? întrebă doctorul Crotos.

— E un bărbat tânăr şi foarte frumos, răspunse Dionisios.

— Dragă Dionisios, dacă ai nevoie, te-aş putea ajuta cumva?

— Sotirios, am nevoie de ajutor, dar n-am cu ce să te plătesc.

— Nu-i vorba de plată. Dacă-mi dai mâncare, un acoperiş şi ceva îmbrăcăminte veche, sunt mulțumit. Cum vrei să te ajut? întrebă Sotirios.

— N-am cărate lemne pentru iarnă, atât pentru casă, cât şi pentru mine, aici, răspunse Dionisios.

— Bine, mergi şi-mi arată de unde şi cum şi sunt gata. La prânz a ridicat prăvălia, s-a dus în casă şi a zis: „Mamă. Şari, Rebeca, Iacob şi voi, copii, v-am adus pe Sotirios, un prieten din Ahaia (Grecia).” Cu toate că doctorul Crotos era zdrențăros şi tare murdar, mama Şari a turnat într-o strachină de pe masă puțin vin, a înmuiat o bucățică de pâine şi i-a întins-o:

— Sotirios, i-a spus, ia şi mănâncă. Asta înseamnă la

noi „Bine ai venit!” şi suntem bucuroşi de oaspeţi. Pe urmă, mama Şari s-a dus în bucătărie, a pus două vase mari cu apă la încălzit, a pus alt vas mare cu buruieni de frecat şi de spălat, în mijlocul bucătăriei, i-a dat lui Sotirios o tunică veche şi curată de-ale lui Dionisios, o pereche de sandale de-ale lui Iacob şi împreună cu Dionisios l-a trimis la bucătărie.

Baia a fost prima şi marea binefacere pe care a trăit-o Sotirios în patru luni de când era plecat de-acasă. S-a frecat şi s-a spălat, mai să-şi jupoaie pielea. A făcut curat în bucătărie şi împreună cu Dionisios s-a urcat pe terasă.

Între timp, mama Şari a aranjat masa. Iudeii iau masa după moda persană, adică culcaţi. Sufrageria e o cameră mare, în mijloc cu o masă ridicată, cam de un cot de la pământ. Împrejurul ei, ceva mai sus, o laviţă acoperită cu covoare şi pernuţe. Când se aşază la masă, se lungesc pe partea stângă; picioarele, unul sub altul, le întind la spate; cotul mâinii stângi şi-l pun pe o pernă şi cu mâna dreaptă mănâncă; în mijlocul mesei, într-o strachină adâncă şi rotundă, se aşază mâncarea; în jurul străchinii, din loc în loc, se pun pâinici de făină de orz sau grâu.

Mama Şari le-a pus în strachină o ciorbă de icre combinată cu diferite buruieni. Fiecare şi-a rupt din pâine câte o bucată, a muiat în strachină şi apoi o ducea la gură. După ce au mâncat ciorba, mama Şari le-a pus în strachină o mâncare de peşte cu măsline (peştele e mâncarea naţională şi de bază a poporului) şi la urmă le-a pus pe masă un coşuleţ cu smochine, iar ca încheiere, câte o ulcică de apă proaspătă din burduf. Totul a fost delicios. Doctorul Crotos a mulţumit mamei Şari cu câteva complimente, prin Dionisios, şi au plecat să-şi continue comerţul în uliţă. Mama Şari şi Rebeca au treburile lor, iar David, băiatul Rebecăi şi Ionas au plecat la păşune cu măgarul şi cu două oi. Dina s-a aşezat lângă Dionisios, pe iarbă, a ridicat

degetul în sus:

— Auzi? Vorbeşte Iisus din Nazaret?

Doctorul Crotos l-a întrebat pe Dionisios:

— Ce spune vocea lui Iisus?

Traducând pentru doctor, Dionisios a zis: „De aceea zic vouă, nu vă îngrijiți pentru viața voastră, ce veți mânca, nici pentru corpul vostru, cu ce-l veți îmbrăca. Viața este mai mult decât hrană şi corpul mai mult decât haină. Vedeți corbii? Ei nu seamănă şi nici nu seceră, n-au cămară, nici grânar şi Dumnezeu îi hrăneşte. Voi sunteți de mai mult preț decât păsările. Care din voi, prin grijile lui, poate lungi cu un cot viața lui? Deci, dacă voi nu puteți cel mai mic lucru, de ce vă îngrijorați de celelalte? Vedeți cum cresc crinii? Ei nu torc şi nu țes, totuşi eu vă zic că Solomon, în toată gloria lui, n-a fost îmbrăcat ca unul din ei. Deci, dacă Dumnezeu îmbracă astfel iarba, care este azi pe câmp şi mâine va fi aruncată în cuptor, cu atât mai mult nu vă va îmbrăca pe voi, puțin credincioşilor? Şi voi nu căutați ce veți mânca şi ce veți bea şi nu vă îngrijorați, căci toate celelalte vi se vor da vouă. Nu te teme, turmă mică, că Tatăl vostru a găsit bun să vă dea Împărăția.

Doctorul Crotos a rămas dus pe gânduri:

— În fond, ce spune El, dragă Dionisios, e foarte adânc şi totuşi foarte uşor, bagă de seamă: oricât te-ai face praf în lumea asta, din două tot nu faci una, la nevoie. Gândeşte-te la piciorul tău: dacă nu apărea El, trimis de Dumnezeu, rămâneai tot restul vieții fără picior. Cât te-ai zbătut, cu toți doctorii după tine, hai să zic că până la urmă îți puneau unul de lemn, dar ți-l făcea cineva cum a fost şi încă încălțat? Răspunde!

— Nu, niciodată, răspunse Dionisios.

— Şi tu ce ai făcut ca El să vină la tine? În primul rând, ai crezut că numai El poate să-ți refacă piciorul, în al doilea rând, te-ai rugat lui Dumnezeu să ți-L trimită pe El,

este?

— Dragă Sotirios, de crezut am crezut din toată inima în puterea Lui de vindecare, dar când e vorba de rugăciune, aici e meritul mamei Şari. Sunt convins de asta.

— Cum se roagă ea, nu se mai roagă nimeni?

— Ştii cum? Ea când cere ceva lui Dumnezeu, puterea ei de rugăciune e aşa de mare, că e sigură că va căpăta ce cere, mă înțelegi? Şi rugăciunea are rostul ei, că una e să te rogi unui om şi alta e să te rogi lui Dumnezeu. Este o deosebire ca de la cer la pământ. În primul rând, orice om te ajută în interesul lui, dar rugăciunea față de Dumnezeu are anumite condiții. În primul rând, trebuie să crezi că El există. El este creatorul a tot ce se vede şi nu se vede şi bineînțeles şi al Său. El conduce totul după legile Lui. Tu trebuie să crezi în El. El este cel ce plăteşte binele ce-l faci. În clipa în care tu crezi că El poate să te ajute, tu eşti plăcut Lui. El te atrage la El, te ajută, îți poartă de grijă, deci legătura între tine şi El este făcută. Principalul este să ții strânsă legătura cu El şi să faci voia Lui, iar legătura cu El n-o s-o ții decât prin rugăciune. Nu ştiu dacă m-ai înțeles.

— Te-am înțeles prea bine, răspunse doctorul Crotos.

— Totul depinde de credință şi eu îți adaug ție că credința este în funcție de voință. Vrei să crezi, crezi, nu vrei să crezi, nu crezi! Vocea lui Iisus spune mai mult: „Când te rogi, intră în camera ta, închide uşa şi roagă-te lui Dumnezeu în secret. El ştie de ce ai tu nevoie şi-ți va da ție.” Adevărul este că trebuie să ceri necesarul, adică de ce ai imperios nevoie, ce tu nu poți face, nu bogăție sau să fii Cezar! Asta ar mai lipsi!

Vocea lui Iisus m-a învățat multe. „Nimeni nu vine la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl şi Eu nu-l voi da afară pe acela care crede în Mine şi se roagă Mie; cereți şi vi se va da, bateți şi vi se va deschise, căci cel care cere capătă şi celui ce bate i se va deschide. Eu am venit nu să pedepsesc

lumea, ci s-o ajut şi s-o salvez." Eh! Ce vrei mai mult? Fă voia Lui şi roagă-te Lui şi ai scăpat de griji, deci ne-am întors la ce-a spus El mai înainte: nu vă îngrijorați de ce veți mânca, ce veți bea şi cu ce vă veți îmbrăca.

— Dionisios dragă, asta e o religie într-adevăr umanitară. Dacă prin Iisus Dumnezeu o răspândeşte în lume, însoțită de vindecări şi dacă lumea crede în ea, fața lumii se va schimba complet. Ca să fiu sincer, este o religie vie, se adresează sufletului, este afectivă. Omenirea s-a săturat de zeitățile astea bătute în piatră, neputincioase, cu toate legendele lor. De zei, oricât te-ai ruga, chiar dacă te bați cu capul de ei, nu poți decât să ți-l spargi, dar de căpătat nu capeți nimic de la ei; sunt reci şi rămân reci. Or, e mare lucru când ştii că ai pe cineva care îți poartă de grijă, că la nevoie te rogi Lui cu încredere şi că El îți dă. Nu mai eşti singur şi străin în vasta lume.

În acest moment, arşița din piept şi-a anunțat existența. S-a sculat, a luat o ulcică de apă din burduf şi şi-a turnat-o în sân; era îngrozitor, pielea pieptului frigea. Când s-a înserat, suava voce a apărut în cuvine scurte.

— Ce zice?

— Vindecă probabil bolnavi; „Mergi în pace.", „Credința ta te-a mântuit.", „Vreau ca pacea să fie cu tine."

Doctorul Crotos gândea în sinea lui: „Este de neînchipuit, absolut contrariul a ceea ce am crezut eu."

Când au mers în casă, s-au spălat pe mâini şi pe picioare, au cântat lui Dumnezeu un psalm de laudă şi mulțumire şi s-au aşezat la masă. Mama Şari le-a pus o oală mare plină cu lapte fierbinte de oaie, două ulcele şi o strachină plină cu turte de mei, frământate cu miere. Le-a umplut fiecăruia ulcica. După ce au mâncat, I-au mulțumit lui Dumnezeu. Mama Şari a strâns tot de pe masă şi a luat-o pe Dina cu ea. Băieții s-au lungit pe laviță, învelindu-se cu covoare, iar pentru Ionas, Dionisios a pus un covor jos (când

era mic, s-a rostogolit şi a căzut de pe laviță; de atunci îi pune un covor pe jos), în care se învăluie şi doarme dus.

Doctorul Crotos a fost invitat pe laviță, cu băieții, unde era loc destul. El a preferat să se culce jos, lângă Ionas. Dionisios i-a adus o pătură mare, să se învelească cu ea la nevoie, le-a lăsat burduful cu apă şi ulcica şi urându-le pacea lui Dumnezeu, s-a retras.

Sotirios nu putea să doarmă, iar băieții dormeau duşi. S-a sculat, a udat cu apă cămaşa şi şi-a încins pieptul; era tare chinuit. Intrase deja în luna a cincea şi era fără niciun rezultat. Simțea că nu ştie cum, dar că sfârşitul se apropie, că nu mai avea putere. Abia spre ziuă a ațipit, visând că se îmbrățişa cu mama lui. Cum s-a trezit, l-au podidit lacrimile: „Ce-o fi făcând?" Ce fiu ingrat este. Când a fost ultima oară la Atena, chemat de Danielos, nici măcar n-a trecut pe la ea. A plecat grăbit spre Cezareea, în speranța întoarcerii într-o lună de zile. Or, intrase în a cincea lună şi nici gând de întoarcere acasă. Când s-a ridicat de jos, Dionisios, Iacob şi cele două femei coborau de pe terasă. Făcuseră rugăciunea de dimineață (la asta servea terasa, pentru rugăciunea de dimineață şi noapte).

Până ce copiii se sculau şi mama Şari punea masa, împreună cu Dionisios, cu o frânghie pe umăr şi cu măgarul de căpăstru, au intrat în pădurea vecină, au adunat vreascuri de pe jos, au făcut două sarcini mari, le-au pus pe spinarea măgarului şi hai acasă. Nu era muncă grea, doar mişcare de înviorare. Le-au descărcat la locul lor, s-au spălat pe mâini şi pe față şi s-au adunat iar în jurul mesei.

După ce au cântat lui Dumnezeu un cântec de laudă şi de mulțumire, s-au lungit pe laviță. Mama Şari le-a adus o strachină cu icre amestecate cu ulei, ceapă tăiată mărunt şi măsline, pâinici de orz pentru fiecare şi la urmă a pus pe masă un coş cu portocale. Fiecare a luat câte o portocală, a curățat-o, strângând toate cojile într-o strachină. După ce

au savurat-o, s-au sculat, mulțumindu-l iarăşi lui Dumnezeu.

Dionisios şi-a luat cele necesare şi s-a dus în uliță, la comerțul lui. Doctorul Crotos, însoțit de Ionas, care trăgea măgarul de căpăstru, au plecat la pădure. A cărat o săptămână întreagă toată ziua, numai cu întreruperea pentru prânz şi a făcut două stive mari cu vreascuri mai groase, în grădină, acoperindu-le cu iarbă uscată, iar în curte, lângă poartă, o stivă pentru Dionisios, să-i ajungă pentru o lună. Între timp, i-a povestit lui Dionisios ce a pățit în Arimateea cu cinci luni în urmă. Dionisios a auzit că a fost un adevărat dezastru: trei sute de morți au fost cărați de cai în valea Hinom, pradă corbilor şi putrezirii. Nimeni n-a vrut să-i primească în cimitir. Sinedriul a dat poruncă ca îndată ce Iisus ajunge într-un oraş, localnicii să trimită mesageri la mulțimea de oameni şi în toate părțile, anunțând că Iisus este la ei, să nu se mai întâmple nenorocirea din Arimateea. A întrebat pe Dionisios care ar fi cea mai uşoară cale să-L vadă pe Iisus. Dionisios i-a răspuns:

— Acum e mai uşor de ajuns la El.

CAPITOLUL IV
Iisus

Într-o zi, au trecut pe ulița lor vindecați, care le-au spus că Iisus este în Betania; Mama Şari i-a pus într-o traistă câțiva peşti uscați, măsline, pâine, smochine şi două portocale. Dionisos i l-a dat pe David să-l conducă până la drumul Betaniei, unde a ajuns într-o jumătate de zi. Când a ajuns în Betania, mulțimea deja pleca după El, căci se îndreptase spre lacul Ghenezaret. A mers şi el după ei. Se

repeta situația de la sosirea în Cezareea. Noaptea l-a apucat ultimul din mulțime, trântit într-un lan de grâu.

Dimineața l-a deșteptat o ploaie de scurtă durată. În jur nu se mai vedea nimeni. Să nu-l bată soarele, s-a așezat la umbra unui fel de munte în miniatură, o movilă în vârful căreia se înălța un colț de stâncă. După ce a mâncat un pește uscat și o portocală, a căutat cu privirea un pârâu sau lac, să-și astâmpere focul din piept. Nimic, absolut nimic. A încercat să se scoale în picioare. Picioarele au refuzat să se miște. Se credea paralizat. L-a apucat un fel de disperare nebună și halucinantă. Vedea în jurul lui o mulțime de umbre negre, rotindu-se. Puterea și nervii îl părăsiră de tot. Era un om sfârșit. Neavând cu cine se ajuta și vorbi, a început să vorbească de unul singur:

„Ești cumva tu, dr. Crotos, cerșetorul ăsta zdrențăros, murdar și plin de păduchi? Tu, președintele Consiliului Medical din întregul Imperiu Roman? Glorificat, adulat, lins de cezarii și patricienii romani? Tu, putred de bogat, cu vilă la Roma, în Insula Capri și altă vilă la Atena, mobilate numai cu ce este foarte scump și rar? Tu, cetățean de onoare al întregului Imperiu Roman? Tu, moștenitorul a jumătate din fabuloasa avere a Crotoșilor? Îți mai aminteși cine ai fost? Ha!... Ha!... Ha!” Un râs batjocoritor, rău și zgomotos, l-a țintuit pe loc.

S-a uitat în jur, nimeni. „Eu voi fi râs așa? Atunci, fără vindecare, sunt nebun de legat.”

„Ai părăsit totul pentru un șarlatan, tu, care ai învățat douăzeci și trei de ani, din care treisprezece numai medicină. Ce vrei să înveți de la fiul unui dulgher, care nici nu știe să scrie și să citească? Dacă cumva ajungi la El, cum vrei tu să vorbești cu El, că nu știe limba greacă? N-are niciun secret, face numai vrăjitorie. Nu-ți pierde vreme cu El, întoarce-te la Roma. Vezi în ce hal ești? Ai să mori aici, ori o să te mănânce corbii și o să putrezești.”

Gândul a tăcut; încerca să-şi revină. După câtva timp, acelaşi râs obraznic: „Ha!... Ha!... Ha! Întoarce-te! Spune-i lui Dionisios cine eşti şi roagă-l să-ţi dea bani să te întorci acasă”. (De unde să ştie dr. Crotos că diavolul îşi băgase bine coada în disperarea lui).

— Nu!!!... De zece ori nu. Nu mă întorc acasă în halul în care sunt şi fără niciun rezultat; ar însemna că nu mai sunt eu, Sotirios.

Uitându-se în vârful movilei, la poalele căreia stătea, se gândea: „Mai bine mă lovesc cu capul de colţul ăsta de stâncă şi trec în lumea umbrelor, neştiut şi necunoscut, decât să merg înapoi!”. Târându-se, s-a urcat pe movilă, agăţându-se de colţul de stâncă. S-a uitat împrejur, să nu-l vadă nimeni şi a vrut să se aşeze cu ceafa la nivelul colţului, când o putere formidabilă l-a smuls din loc, l-a rostogolit sălbatic de trei ori peste cap şi l-a trântit lat, cu faţa la pământ, cu gura deschisă în ţărână. De frică şi groază, un sloi de gheaţă îi strivea şira spinării; era încleştat de pământ, lipit de el, îl ţinea strâns ca un cleşte, fără nicio putinţă de mişcare. Pieptul era un cuptor plin de jar. Ar fi vrut să se zbată, să plângă, să strige, să urle. Gura îi era plină de ţărână. Nu aştepta decât moartea, care nu mai venea. A stat aşa câtva timp, timp care i s-a părut secole.

Într-un târziu, binecunoscuta voce, în limba greacă:

— Ce vrei să-ţi fac?

Sloiul de gheaţă îi încleşta inima, focul îi ardea pieptul, era încătuşat de pământ, o groază sălbatică îl zgâlţâia şi, pe deasupra, din străfundul întregii lui fiinţe, un regret imens îl copleşea: „L-am supărat, L-am jignit, L-am insultat!”. Simţea că L are în faţă, că este trântit jos, la picioarele Lui, dar nu putea nici vorbi, nici mişca. Într-un târziu, a putut mişca buzele şi a scuipat ţărâna din gură.

— Doamne, te rog din toată inima să mă ierţi; eu cred că Tu eşti un trimis al Cerului. De cinci luni de zile vocea Ta

mă arde, mă pustieşte, mă mistuie, dar nu înțeleg ce spui, că nu ştiu limba; tare aş vrea să-ți înțeleg vorba şi fapta.

L-a apucat un plâns convulsiv şi spasmodic, iar mai târziu auzi tot în limba greacă:

— Ridică-te!

Când s-a ridicat, era pe malul unui râu, spălat, gol până la brâu. O cârpă albă îi acoperea coapsele. În jurul lui, câțiva oameni. În fața lui, un bărbat cam de aceeaşi vârstă cu el, l-a întrebat în limba greacă:

— Crezi tu în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel Viu şi Adevărat?

— O!!!... Da!... Cred!

A intrat cu el în râu, i-a turnat apă pe cap şi i-a zis:

— În numele lui Iisus Hristos, eşti botezat!

În clipa aceea i-au dispărut focul din piept, sloiul de gheață de pe spate şi copleşitorul regret. Îi era doar foarte frică. Când a ieşit din apă, la câțiva paşi era Iisus. A alergat la El şi a căzut la picioarele Lui.

— Îți mulțumesc, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu cel Viu şi Adevărat!

Iisus l-a atins cu mâna pe cap şi i-a zis în limba aramaică:

— Nu te teme, crede numai!

Imediat a înțeles şi vorbit limba aramaică şi cu ea o fericire de neînchipuit i-a cuprins întreaga ființă. Dar ce fericire!!! Aşa ceva nu există pe pământ, un fel de fericire luminoasă, caldă şi plină de iubire – iubirea lui Iisus. Apoi, în chip revelat, a înțeles şi cunoscut totul la justa valoare, fără ca cineva să-i fi spus sau să-l fi învățat.

Iată-i pe cei doisprezece prieteni, zişi şi apostoli: uriaşul Simon, Petru zis şi Marele Pescar, repezit la vorbă şi faptă, cu suflet simplu şi naiv de copil. Matei Vameşul îl botezase ața. Cu el s-a şi împrietenit numaidecât. Iată-i pe

gemenii Zebedei, Ioan şi Iacob, gemeni la statură şi etate, în rest complet deosebiți; Ioan, blond, tot ce poate fi mai blond, parcă ar avea un snop de grâu copt în cap, o barbă la fel, doi ochi mari, albaştri-azurii, care nu-l privesc decât pe Iisus, liniştit, tăcut, visător, sentimental, senzitiv, feminin şi contemplativ la exces; Iacob, brun, tot ce poate fi mai brun, ai zice că e arab: păr negru, barbă neagră, piele neagră, o frunte mare, doi ochi mici, căprui, vesel, mereu în mişcare, suflet simplu şi bun, gata să ajute pe fiecare. Ca vârstă, au douăzeci şi şapte de ani, sunt cei mai tineri din grup. Iisus le zice şi fiii tunetului – cu toate că ei n-au nimic din ce se numeşte tunet. Când mama lor a fost însărcinată cu ei, s-a dus cu o soră câmp, să culeagă inul. A apucat-o o ploaie cu fulgere şi tunete; la un tunet mai mare, ea s-a speriat. Născând pe 10 c, s-a dus acasă cu ei în poală şi i-a spus soțului că tunetul i-a dat afară din ea.

Iată-i pe Andrei, Filip, Toma, Natanael, Simon din Cana, Iacov al lui Alfeu, Iuda Tadeul şi Iuda... şi privirea lui Sotirios s-a oprit lung la ultimul Iuda: Ce caută ăsta printre ei? Toți cei unsprezece sunt galileeni, deci concetățeni cu Iisus. Ce caută ăsta tocmai din Iscariot în mica ceată? Elegant, posomorât, mândru, plin de el, privind cu dispreț pe ceilalți, lacom de bani, hoț şi trădător. Ştiindu-l lacom de bani, Iisus i-a încredințat avutul micii cete.

Iisus a plecat înainte şi ei după El. Sotirios mergea la urmă cu Matei. Când s-a uitat la el, era îmbrăcat la fel cu ei toți. Intrând într-o pădure, l-a întâmpinat un grup de vreo sută de bărbați, adică ucenicii, oameni simpli, plecați de la plug sau năvod, mergând după Iisus, crezând în El, dornici să-l asculte cuvântul şi să-l vadă fapta. Mai departe, la o cotitură, Iisus a fost salutat de alți cinci sute de bărbați, cu femei şi copii, aşa-zişii familiari, majoritatea chemați de vocea Lui sau vindecați de El. Toți au coşuri sau traiste cu merinde la ei. Sunt categoria de oameni care, luându-şi

merinde cu ei, îşi iau nevasta şi copiii, trag uşa casei şi pleacă după Iisus. Sunt ghidaţi de vocea Lui, Îl urmează pretutindeni, din iubire, credinţă şi dorinţă, să-l audă învăţătura şi să-l vadă fapta. Dacă-i numeri sunt cinci sute numai bărbaţi, nesocotind femeile şi copiii. Sunt modest şi curat îmbrăcaţi, deşi printre ei se distinge un număr apreciabil de cărturari, farisei şi scribi.

S-au oprit pe un platou la marginea unei păduri. Iisus s-a aşezat jos, pe o lespede de piatră, pe iarbă, în faţa Lui, apostolii, ca o coroană în jurul Lui. Ceilalţi, în spatele apostolilor, bărbaţii toţi la dreapta, iar femeile cu copiii şi bagajele la stânga, lăsând între ei, ca un fel de coridor, un drum de trecere până la El.

Sotirios stătea la dreapta lui Iisus, lângă Matei, ultimul din rândul apostolilor, având-L drept în faţă.

Iisus stătea visător, cu mâinile pe genunchi.

— Vai! Ce bărbat frumos!...

— Tii! Ce bărbat tânăr şi frumos, n-are mai mult de treizeci de ani; aşa frumuseţe numai în Cer găseşti...

O cărare dreaptă îi brăzdează capul, despărţindu-l fruntea în două. Un păr de aur, adevărate fire de aur, îi atârnă în bucle pe umăr; un barbişon la fel; o frunte mare, albă, pe alocuri pârlită de soare, puţin bombată la tâmple; un nas drept şi frumos, cu vârful puţin acvilin, fruntea şi nasul de efigie denotă un bărbat dinamic, autoritar, voluntar, entuziast, cu spirit de iniţiativă, îndrăzneţ, răbdător, plin de speranţă, eroic şi curajos, idealul masculin. Ochii mari, negri, două raze de lumină pline de iubire şi milă. Ovalul feţei, pur feminin, o gură frumos arcuită, sensibilă, tandră, sentimentală, ce exprimă blândeţe, capacitate de ataşament şi foarte mult devotament, idealul feminin. Fruntea şi nasul sunt prin excelenţă masculine, ochii, ovalul feţei şi gura, pur feminine.

Este o împletire excepțională de masculin şi feminin. Cert: în El, ambele sexe, într-o îmbinare armonioasă şi perfectă, îşi găsesc idealul.

Vocea Lui, masculină, cu nuanțe muzicale şi catifelate, feminine, spune acelaşi lucru. O personalitate conştientă de ea; ştie cine este, ştie ce vrea Tatăl de la El. Are o misiune mare de îndeplinit, pentru toată rasa umană şi o va îndeplini cu orice risc, chiar cu riscul vieții Lui. Altminteri, un om fără griji, fără necazuri, de un calm senin, cu un surâs vesel pe buze.

Este îmbrăcat cu o haină albă, de in țesut în casă, lungă, cu mâneci lungi şi largi; în jurul pieptului, un brâu de un lat de mână (17 – 18 cm), care se încheie la spate, tot din în țesut în casă, însă vopsit în albastru, culoarea cerului senin. Pe umeri îi atârnă o manta albastră din acelaşi material şi culoare ca şi brâul, în picioarele goale poartă sandale.

Din acest extaz l-a întrerupt vocea Lui:

— Fericiți cei săraci, că a acelora este Împărăția Cerurilor.

— Fericiți cei ce plâng, că aceia vor fi mângâiați.

— Fericiți cei blânzi, căci vor moşteni pământul.

— Fericiți cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

— Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

— Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

— Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

— Fericiți cei persecutați pentru dreptate, că a acelora este Împărăția Cerurilor.

— Fericiți veți fi când vă vor ocărî şi vă vor persecuta şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, suferind

pentru Mine.

— Bucurați-vă şi vă veseliți, că plata voastră va fi mare în Ceruri.

„Cu alte cuvinte, şi-a zis Sotirios, fericirea cerească este opusă fericirii pământeşti, pentru că toți cei care aici, pe pământ, sunt săraci, oprimați, chinuiți, flămânzi, suferă sau plâng şi rabdă totul în tăcere, vor fi fericiți în Cer, deci în eternitate, iar cei bogați, îmbuibați, veseli, plini de bani, glorii, care înoată în lux şi fericire, vor fi nenorociți sau nefericiți în Cer, deci în eternitate. Atunci e de o mie de ori mai bine să rabzi pământul, cu toate necazurile lui, căci e trecător, când ai în fața ta Cerul cu fericirea lui veşnică, care te aşteaptă. Deci, Sotirios, adio avere, bogăție, lux, bani, glorie, onoruri; adio cine ai fost. Dă cu piciorul la tot, ca să ai fericirea veşnică."

Întâmplător, privirea lui s-a întâlnit cu privirea lui Iisus şi o rază de lumină de o blândețe minunată i-a luminat întreaga ființă.

„Ah! Dacă Tatăl este un bătrân venerabil, tot aşa frumos ca Fiul..." în clipa aceea s-a simțit uşor, plutea. Sufletul lui şi-a luat zborul şi se pierdea în infinit, se înălța spre lumină şi iar spre altă lumină şi mereu spre altă lumină. O voce l-a oprit:

„Dumnezeu Tatăl nu este un bătrân venerabil, nu este materie, este un spirit imens, în care întreg Universul are viață, mişcare şi ființă; respirația Lui este lumină, culoare şi sunet, iar inspirația Lui este iubire, adevăr şi dreptate. El este unic, sfânt şi etern; este începutul şi sfârşitul a tot şi a toate. Totul e mişcare, vibrație, unde şi sunet".

Vocea a spus: „Priveşte deasupra ta, o imensitate de corpuri, unele mai mari, altele mai mici, rotunde, ovale sau cilindrice, de diverse culori şi lumini, în continuă mişcare, unele mai încet, altele mai repede, învârtindu-se în jurul lor şi în jurul altora, înainte şi înapoi, strângându-se sau

respingându-se; totul este viu şi în mişcare; nimic nu este mort sau static – o ordine, o punctualitate perfectă – şi toate acestea, într-o muzică armonioasă, imposibil de redat."

Deci Dumnezeu este un spirit imens, în care are viaţă, mişcare şi fiinţă întreg Universul. El a făcut totul şi El conduce totul, după legile Lui sfinte. Dreptatea Lui e potrivită adevărului, adică „distrugi prin sabie, de sabie mori, distrugi prin foc, de foc mori, distrugi prin apă, de apă mori". El este atotputernic, atotştiutor, atotvăzător. El este în tot şi în toate. Vocea i-a mai comunicat o mulţime de lucruri minunate, pe care nu le poate reda, expune sau scrie, căci nu-i ajung cuvintele pentru expunere, sau mai bine zis, nu le poate pronunţa, însă toate i-au rămas întipărite în suflet.

Adevărul este că întreg Universul, adică ce-a putut el să vadă şi să înţeleagă, este o capodoperă demnă de Creatorul ei. Apoi, tot prin revelaţie, i-a pătruns în suflet tot trecutul religios al omenirii, pe etape, progresiv, adică tot Vechiul Testament.

Când şi-a revenit, sau mai bine zis s-a trezit, era pe malul lacului Ghenezaret (Marea Galileeii sau Tiberiadei). Iisus. Se afla într-o barcă, care se depărtase puţin de la ţărm. Lumea toată stătea pe iarbă, în faţa Lui. Înainte erau aşezaţi apostolii, ucenicii, familiarii şi mai departe, o mulţime imensă, aşezată ca de obicei pe iarbă: bărbaţii în dreapta şi femeile cu copiii în stânga. Sotirios era în al doilea rând, înainte, lângă Filip.

Iisus vorbea:

— Toate faptele fariseilor îi fac să fie văzuţi de oameni. Poartă filacterii late şi măresc ciucurii veşmintelor, iubesc cele dintâi locuri la ospeţe şi primele scaune în sinagogă, le place să fie salutaţi în pieţe şi să le zică oamenii Rabi (învăţătorule). Dar voi să nu vă numiţi Rabi, că unul singur

e învățătorul vostru, iar voi toți sunteți frați, şi să nu dați nimănui pe pământ numele de tată, căci unul singur este Tatăl vostru – Tatăl Ceresc; nici să vă numiți învățători, căci unul este învățătorul vostru – Iisus Hristos. Cine este mai mare între voi va fi servitorul vostru, iar cine se va înălța se va umili, şi cine se va umili va fi înălțat. Când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în sinagogă şi în stradă, spre a fi lăudați de oameni; în adevăr, ei îşi iau plata lor. Tu, când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta; milostenia să se facă în secret şi Tatăl, care vede în secret, îți va răsplăti ție. Când vă rugați, nu fiți ca fățarnicii, cărora le place să se roage stând în picioare, în sinagogi şi la colțurile străzilor, ca să-i vadă oamenii. În adevăr, îşi iau plata lor. Iar tu, când te rogi, intră în camera ta şi închizând uşa, roagă-te Tatălui tău şi Tatăl, care vede în secret, îți va răsplăti ție. Când vă rugați, nu spuneți multe cuvinte, ca păgânii. Tatăl vostru, cel care ştie de ce aveți voi nevoie, vă va da vouă; deci, când vă rugați, să ziceți:

„Tatăl nostru, carele eşti în Ceruri, sfințească-se numele Tău, vie Împărăția Ta, facă-se Voia Ta, precum în Cer, aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiților noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău, că a Ta este împărăția şi puterea şi mărirea, în veci. Amin."

Iisus continuă: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați, căci cu judecata cu care veți judeca, cu aceea vi se va judeca, şi cu măsura cu care veți măsura vi se va măsura. De ce vedeți paiul care este în ochiul aproapelui vostru şi nu vedeți bârna din ochiul vostru? Când postiți, nu fiți ca fățarnicii posomorâți, care îşi întunecă fețele ca să arate oamenilor că postesc. În adevăr vă zic, ei au primit plata lor. Când posteşti, parfumează-ți capul şi spală-ți fața, ca oamenii să

nu vadă că posteşti. Căci numai Tatăl tău, care vede în secret, îți va răsplăti ție.”

Aşa i-a apucat seara. Iisus a coborât din barcă şi apostolii I-au zis să dea drumul mulțimii, să se ducă în satele dimprejur să-şi cumpere mâncare şi să se adăpostească pentru noapte. Iisus le-a răspuns:

— Dați-le voi să mănânce.

Ei I-au răspuns:

— Noi n-avem decât cinci pâini şi doi peşti.

Atunci le-a poruncit să-i aşeze pe iarbă, în rânduri de câte cincizeci şi câte o sută. Şi i-au aranjat aşa, numai pe bărbați, căci femeile şi copiii n-au mai putut fi mişcați din loc. Luând pâinile şi peştii, a ridicat ochii spre Cer şi le-a binecuvântat; apoi le-a rupt în bucățele şi le-a dat apostolilor să le împartă. Apostolii la rândul lor au dat ucenicilor bucățelele să le transmită mai departe. Sotirios a fost printre cei care împărțeau aceste bucățele care nu se mai terminau; mereu erau şi mereu se înmulțeau în mâinile lor. Afară de asta, erau în mulțime oameni care nu umblau cu mâna goală după Iisus. Ei plecau de acasă, cum s-ar zice, cu toată casa: nevastă, copii, hrană în coşuri sau în traiste, fie că erau bolnavi de vindecat, fie că veneau să-l asculte învățătura.

Majoritatea iudeilor luau de-ale gurii cu ei, în peregrinările lor după Iisus. Merindele se împuținau sau se terminau. Aşa se explică că unii au avut câte ceva la ei şi la binecuvântarea Pâinilor şi peştilor de către Iisus au scos şi ei ce au avut şi au pus pe iarbă, împărțind frățeşte cu cei ce nu aveau. Sotirios a mers printre ei să vadă ca să nu rămână vreunul flămând, şi a văzut la unii măsline, smochine şi faguri de miere. Gestul lui Iisus, nu numai că i-a săturat ca prin minune, dar i-a şi înfrățit, împărțind totul între ei.

Din curiozitate, lui Sotirios i-a fost uşor să numere bărbaţii, care erau cincizeci de rânduri a o sută de inşi, deci cinci mii de bărbaţi. Pe femei nu le-a mai putut număra, căci erau prea multe şi prea amestecate cu copiii.

După ce s-au săturat, Iisus le-a spus să adune toate resturile şi firimiturile, ca nimic să nu se piardă, şi unii, având coşurile goale, au umplut cu resturile şi firimiturile rămase douăsprezece coşuri.

După ce a anunţat mulţimea că poate pleca, Iisus S-a retras în munte să se roage singur, spunând apostolilor să treacă pe cealaltă parte a lacului, cu barca. Noaptea se lăsase, au mâncat şi apostolii şi ucenicii; fiind cald şi o noapte frumoasă şi senină, lumea n-a mai plecat. Unii şi-au întins corturi, alţii pături pe jos şi s-au culcat sătui, sub cerul liber, în paza lui Dumnezeu. Apostolii şi ucenicii au făcut la fel.

După miezul nopţii, apostolii s-au suit în barcă şi au plecat, spunând ucenicilor pe unde să meargă, să-i întâlnească în drum spre Capernaum. Stând lungit pe iarbă între Ştefan şi Nicanor, care dormeau duşi, Sotirios încerca să înţeleagă în ce chip s-au îmbogăţit cunoştinţele lui cu istoria Vechiului Testament. A fost cumva răpit în neant? În sferele cereşti? A făcut o deplasare sufletească sau cu trup cu tot, în Cer? Luând totul de la capăt, îşi amintea perfect că admirându-L pe Iisus şi-a pus întrebarea dacă cumva Tatăl o fi un bătrân venerabil, aşa frumos ca Fiul. Atunci s-a simţit purtat în sus, tot mai sus, până s-a pierdut în marele tot, oprit fiind de o voce. După ce i-a arătat o splendidă imagine a Universului creat de Dumnezeu, a trecut apoi, tot prin revelaţie, la Scrierile Sfinte, pe care şi le-a însuşit.

La început a creat Dumnezeu cerul şi pământul, deci lumea spirituală şi materia, iar în a şasea zi l-a făcut pe om. L-a făcut Dumnezeu din pulberea pământului şi a suflat în

nările lui suflare de viaţă şi aşa s-a făcut omul fiinţă vie şi Dumnezeu a poruncit omului, zicând: „Din toţi pomii acestei grădini să mănânci, dar din pomul cunoaşterii binelui şi răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca dintr-însul vei muri”. Şi Domnul Dumnezeu făcu să cadă peste Adam un somn adânc şi el adormi şi luă una din coastele lui şi strânse carnea la locul ei şi Domnul Dumnezeu, din coasta pe care o luase din Adam, făcu femeia şi o aduse la Adam şi amândoi erau goi; Adam şi femeia sa nu se ruşinau. Şarpele a ademenit femeia, ea a mâncat din pomul din care Dumnezeu le-a poruncit să nu mănânce i-a dat şi lui Adam şi a mâncat şi ea. Rezultatul: Dumnezeu a blestemat şarpele, adăugând: „Duşmănie voi pune între tine şi femeie şi între seminţia ta şi între seminţia ei; aceasta (seminţia femeii) va zdrobi capul tău (Satana) şi tu vei împunge călcâiul ei.” Şi către femeie zise: „Voi înmulţi durerile sarcinii tale. Cu durere vei naşte fii şi dorinţele tale vor fi după bărbatul tău şi el te va stăpâni.”

Către Adam zise: „Fiindcă ai ascultat de vocea femeii tale şi ai mâncat din pomul despre care ţi-am spus să nu mănânci, blestemat să fie pământul din cauza ta. Cu dureri vei mânca dintr-însul. În toate zilele vieţii tale; spini şi mărăcini îţi vor creşte ţie. În sudoarea feţei tale vei mânca pâine, până ce te vei întoarce în pământul din care ai fost luat, că ţărână eşti şi în ţărână te vei întoarce”.

Şi Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam şi femeii haine de piele, i-a îmbrăcat şi i-a dat afară din Rai, să muncească pământul din care au fost luaţi.

Or, de călcarea poruncii divine, femeia s-a făcut vinovată, nu bărbatul ea. În loc să gonească şarpele sau să fugă de el, nici să nu-l asculte măcar, s-a lăsat sedusă de el, a mâncat din pomul oprit şi a dat şi omului, care a mâncat. El a păcătuit prin complezenţă. Ea i-a dat şi el a mâncat, fără să gândească. Deci făgăduinţa că i se va ierta acest

păcat, Dumnezeu a făcut-o femeii când a blestemat şarpele: „Duşmănie voi pune între seminţia ta şi seminţia femeii. Seminţia femeii va zdrobi capul tău."

Întrucât acest păcat a fost comis în Cer şi numai de femeie, seminţia care se va naşte din ea se va naşte prin intermediul divin, fără amestecul bărbatului. Această seminţie se va naşte la timpul hotărât de Dumnezeu şi va ispăşi păcatul ei. În concluzie, femeii, care singură a păcătuit, prin seminţia ei îi va veni iertarea la timpul potrivit.

Bietul Adam, ca un trăsnet a căzut pe capul lui mânia divină; pe el şi pe femeie Dumnezeu nu i-a blestemat, că nu putea să blesteme chipul şi asemănarea Lui, dar le-a dat destule poveri lui şi urmaşilor lui. Regretul lui a fost imens şi triplu: a pierdut în primul rând, marea favoare la care îl ridicase Dumnezeu: prezenţa şi familiaritatea Lui, deci sfinţenia; în al doilea rând a pierdut viaţa eternă, purtând în el chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, pe care le-a căpătat când l-a creat; iar prin cuvintele „ţărână eşti şi în ţărână te vei întoarce", deci „de moarte vei muri", a pierdut viaţa fericită ce care o ducea în Paradis.

În Rai toate bunurile abundau. Omul întindea mâna şi-şi lua hrana. Fericit şi liber, fără suferinţă, infirmitate sau moarte (moartea i-a fost dată ca pedeapsă a neascultării), muncea de plăcere, fără oboseală, sudoare sau durere; n-avea nevoie de nimic, nici chiar de îmbrăcăminte. Pe deasupra acestui triplu regret, îl copleşea regretul de a-L fi supărat pe Dumnezeu. Toată această fericire a pierdut-o din cauza curiozităţii vinovate a femeii.

Fulgerat până în măduva oaselor de mânia divină, cu ochii ridicaţi mereu spre Cer, alergând în toate părţile în căutarea hranei, a unui adăpost şi culcuş contra intemperiilor, ploaie, vânt, furtună, frig, cu care nu era obişnuit, hăituit de tot felul de animale care acum îi

deveniseră ostile, de disperare şi în speranţa iertării, omul a încercat să îmbuneze mânia divină prin sacrificii, manifestare care, potrivit Scrierilor Sfinte, se întâlneşte chiar la copiii lui Adam, Cain şi Abel, fiecare din ei aducând ca dar înaintea lui Dumnezeu ce au avut mai bun din truda lor.

Acest sacrificiu a fost un fel de implorare fără cuvinte, pe care omul a îndrăznit s-o adreseze bunătăţii divine. A fost un fel de dar pornit din inimă, un fel de rugă mută, pe care omul a adresat-o lui Dumnezeu. Or, Dumnezeu a privit cu bunăvoinţă darul lui Abel; iar pe al lui Cain nu, iar din invidie şi ură Cain a devenit ucigaş, omorându-şi fratele.

Iată primul omor pe pământ; iată răul şi ticăloşia. Abia la a doua. generaţie omul a îndrăznit, pe lângă sacrificiu, să invoce mila lui Dumnezeu prin cuvinte, stabilind relaţia de rugăciune între el şi Creator. Cu toate greşelile lui, Dumnezeu nu l-a abandonat pe om, mai ales că printre ei, ici-colo, s-a mai întâlnit câte unul drept şi temător, ascultând întru totul de voia Lui, de exemplu Enoh, al şaptelea după Adam şi Noe. Mai târziu, printr-o revelaţie imediată, Dumnezeu se face cunoscut lui Avraam ca Dumnezeu unic şi adevărat, la el acasă, în oraşul Ur din Mesopotamia, zicându-i: „Ieşi din pământul tău şi din ţara ta, în pământul pe care ţi-l voi arăta şi te voi face un popor mare, te voi binecuvânta şi voi face numele tău mare, vei fi binecuvântat şi se vor binecuvânta în tine toate popoarele pământului!” El dă apoi porunci şi face promisiuni lui Avraam şi urmaşilor lui, Isaac şi Iacob. Ei ridică un altar lui Dumnezeu, întreţinând un cult numai monoteist. El se revelează lui Avraam ca Dumnezeu suveran şi universal al oamenilor şi al pământului; pedepseşte şi binecuvântează pe cine vrea şi pe cine-l place.

Dumnezeu a încheiat un legământ cu Avraam zicându-i: „Tu să păzeşti legământul Meu, tu şi urmaşii tăi,

din generație în generație, toată partea bărbătească dintre voi să se circumcidă: vă veți circumcide în carnea voastră şi acesta va fi semnul legământului între Mine şi voi." A fost un legământ în carne. Obiceiul acesta al circumciziunii exista şi la alte popoare din vechiul Orient, dar se făcea la vârsta pubertății. La Avraam, el este ca un ritual particular, sfânt, pus în legătură cu legământul, şi se face la opt zile după naştere, consacrând astfel apartenența la Dumnezeu a copiilor abia născuți.

Deci monoteismul nu este numai o religie patriarhală, ci are şi un legământ special între Dumnezeu şi Avraam, plin de promisiuni, că-i va da un fiu, Isaac, care va moşteni aceste promisiuni şi binecuvântări.

O altă etapă în istoria religioasă a Israelului, care începe la şase de ani după Avraam, este legământul din Sinai şi legislația lui Moise, a cărui figură domină toată istoria Israelului dinainte de Iisus. El este cel care a organizat poporul israelit şi a pus baza cultului adevăratului Dumnezeu, care se va numi în viitor, în toate relațiile Lui cu poporul ales, Iahve.

Moise a fost un om pătruns de spiritul divin, favorizat cu daruri cereşti şi cu puterea de a face minuni. Geniu politic prin excelență, el a adunat mai multe triburi, formând un popor solid organizat, iar ca legislator este promulgatorul unei legi a cărei valoare se va menține intactă până la împlinirea misiunii poporului israelit. Această lege Moise a primit-o din Cer, scrisă pe table de piatră şi este o lege fundamental morală:

1. Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, să n-ai alți Dumnezei în afară de Mine.

2. Să nu-ți faci ție chip cioplit, nici vreo asemănare din cele ce sunt în cer, în apă sau sub pământ.

3. Să nu te închini lor, nici să serveşti lor.

4. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert, că Dumnezeu nu lasă nepedepsit pe acela care va lua numele Lui în deşert.

S. Adu-ți aminte de ziua Sabatului.

6. Şase zile să lucrezi, iar pe a şaptea s-o serbezi, căci este ziua Domnului Dumnezeului tău.

7. Respectă pe tatăl tău şi mama ta, pentru ca zilele tale să-l fie multe pe pământ.

8. Să nu ucizi.

9. Să nu furi.

10. Să nu depui mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău, să nu pofteşti casa aproapelui tău, nici femeia lui, nici nimic din cele ce sunt ale aproapelui tău.

Meritul cel mare al lui Moise, pe lângă cel de legislator şi profet, a fost că în mijlocul unei omeniri păgâne şi idolatre, l-a făcut lui Dumnezeu un popor monoteist, care de-a lungul mileniilor – prin David, Solomon, profeții mari şi mici – să poarte torța mesianismului până la împlinirea în persoana lui Iisus.

După ce şi-a terminat misiunea, însoțit de leviți şi Iosua, Moise s-a retras într-o peşteră din muntele Neb, spre a-şi da sfârşitul. Înainte de a muri, a profetizat venirea lui Iisus: „Când va veni timpul, Dumnezeu va ridica dintre frații voştri un profet ca mine. El va pune cuvântul Lui în gura Lui şi acest profet vă va spune tot ce Dumnezeu Îi va porunci şi cel ce nu va asculta cuvintele Lui va fi pedepsit.”

Cu toată lupta pe care o duce ulterior acest popor înclinat spre idolatrie, cu vicisitudinile vieții şi cu influențele păgâne din jur, doctrinele spiritualității divine şi a mesianismului s-au luminat şi precizat în cursul lungii sale istorii, urmând o cale progresivă.

La orizont ivindu-se zorile, ucenicii s-au sculat şi au

plecat în căutarea lui Iisus. Ca număr, erau vreo două sute, amestecați, majoritatea iudei şi apoi greci, romani şi alte neamuri. Toți fuseseră botezați şi mergeau pe urmele lui Iisus. Mulți dintre ei erau din cei vindecați sau care auzeau vocea Lui. L-au întâlnit în drum spre Capernaum. Era urmat de o mulțime de lume, parte din cei care se săturaseră. Găsind mai multe bărci la țărm, s-au suit în ele şi L-au ajuns şi ei; era o mulțime de n-o puteai cuprinde cu vederea. Când L-au văzut, L-au întrebat:

— Învățătorule, când ai venit aici?

Iisus le-a răspuns:

— Adevăr, adevăr vă zic, mă căutați nu fiindcă ați văzut minuni, ci pentru că v-ați săturat; lucrați nu pentru hrana care piere, ci pentru cea care rămâne, pentru viața pe care Fiul Omului v-o va da; căci El este acela pe care Tatăl Dumnezeu L-a uns.

Ei I-au răspuns:

— Ce trebuie să facem noi pentru ca să împlinim voia lui Dumnezeu?

Iisus le-a răspuns:

— Voia lui Dumnezeu este ca să credeți în cel pe care El L-a trimis.

— Ce minune faci Tu, ca s-o vedem şi să credem în Tine? (în ajun îi săturase cu cinci pâini şi doi peşti, mai mult de cinci mii de oameni) „Ce minune mai mare vreți?” şi-a zis Sotirios.

— Moise ne-a dat pâine din Cer şi am mâncat.

— Vă zic vouă: Moise nu v-a dat pâine din Cer. Tatăl meu vă dă adevărata pâine din Cer, căci pâinea lui Dumnezeu este Cel ce a venit din Cer şi care dă viață lumii.

Ei I-au zis:

— Doamne, dă-ne mereu această pâine.

Iisus le-a răspuns:

— Eu sunt pâinea vieții. Celui care vine la Mine, nu-i

va fi niciodată foame şi aceluia care crede în Mine nu-i va fi niciodată sete. Dar v-am spus, M-aţi văzut şi tot nu credeţi. Tot ce-mi dă Tatăl va veni la Mine şi pe cel care vine la Mine nu-l voi da afară, pentru că M-am pogorât din Cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis. Iar voia Celui care M-a trimis este să nu pierd nimic din ceea ce Mi-a dat, ci să-L înviez în ultima zi.

Voinţa Tatălui Meu este ca oricare vede pe Fiul şi crede în El să aibă viaţă veşnică şi Eu îl voi învia în ziua de apoi.

L-a întâmpinat un ofiţer al regelui, rugându-L să vină să-i vindece copilul, care era bolnav. Iisus a zis:

— Voi până nu vedeţi minuni, nu credeţi deloc.

Ofiţerul i-a răspuns:

— Doamne, vino mai repede, până nu-mi moare copilul.

Iisus a zis:

— Du-te, fiul tău trăieşte.

Omul a crezut în cuvântul lui Iisus şi a plecat. Se adunaseră în jurul Lui o mulţime de farisei, cărturari, scribi din Ierusalim şi din Iudeea. Intrând în Capernaum, a tras chiar la El acasă. În curte, lângă casă, era o cameră spaţioasă şi curată, un fost atelier. Într-un colţ erau unelte de dulgherie şi în altul un război de ţesut, cu pânză în el. Toţi fariseii au intrat cu el, cu apostolii şi ucenicii. Ceilalţi, o mulţime cât vezi cu ochii, blocaseră uşa şi rămăseseră afară, umplând tot Capernaumul. Nici n-a apucat Iisus să vorbească şi, cu o pârâitură puternică deasupra capului, tavanul s-a spart, prin gaură, nişte oameni au coborât cu frânghia un pat cu un paralizat, drept în faţa Lui. Văzând credinţa lor, Iisus a zis:

— Omule, păcatele îţi sunt iertate.

Fariseii şi scribii au început să murmure:

— Cine este acesta care defaimă? Cine poate ierta păcatele decât singur Dumnezeu?

Iisus cunoscându-le gândurile, le-a zis:

— Ce gânduri aveți în inimile voastre? Ce este mai uşor de zis? Păcatele îți sunt iertate sau scoală-te şi pleacă?

Şi rotind privirea asupra lor, a adăugat:

— Dar să ştiți că Fiul Omului are pe pământ puterea de a ierta păcatele.

Ridicând tonul, a zis paraliticului:

— Îți poruncesc ție, scoală-te, ia-ți patul şi du-te acasă.

În fața lor, şi-a luat patul pe care era culcat şi s-a dus acasă lăudându-L pe Dumnezeu.

După el au ieşit imediat o parte din farisei şi scribi. Sotirios, fără să vrea, s-a adresat în limba greacă fariseului rămas lângă el:

— Fără îndoială că pronunțate de Iisus oricare din aceste cuvinte ar fi fost uşor de spus şi ar fi avut acelaşi rezultat: vindecarea omului. Dar, dacă vreunul dintre ei ar fi îndrăznit să zică chiar toate aceste cuvinte, în veci paraliticul nu s-ar fi mişcat din loc... Este?

Fariseul l-a înțeles, a râs şi i-a răspuns tot în limba greacă:

— Este!

Ieşind afară, Sotirios l-a întrebat pe Andrei cine este fariseul cu care a vorbit.

— Nicodim, un şef de-al lor.

— El crede în Iisus, a zis Sotirios.

— Crede, dar se ascunde, de frica celorlalți.

— Asta nu înseamnă că crede!

Andrei a adăugat:

— Şi noi zicem la fel.

Iisus s-a îndreptat cu toată lumea după El, spre sinagogă. Matei i-a şoptit:

— Sotirios, cât noi suntem la sinagogă, tu poți să faci o vizită mamei lui Iisus, e acasă.

L-a întâmpinat o femeie, care deşi la aproape cincizeci de ani, era tot tânără şi frumoasă. Avea o figură nobilă şi foarte distinsă: acelaşi oval al feței, aceeaşi gură, aceiaşi ochi mari, numai că ai ei erau de un verde luminos, acelaşi păr auriu i se vedea pe tâmplă de sub năframa albastră, acelaşi surâs, însă pios şi umil. Fiind sărbătoare, a găsit-o citind psalmi.

Era îmbrăcată cu o rochie albastră, din în vopsit şi țesut în casă, largă, lungă, având drept cingătoare un şnur gros din acelaşi material, care se înnoadă în față. Mânecile până la coate erau strânse pe mână. Pe cap purta o năframă la fel cu rochia. L-a poftit în casă, a turnat într-o strachină de pe masă puțin vin, dintr-o amforă de pământ, a înmuiat o bucățică de pâine în vin şi i-a oferit-o. Sotirios a luat-o şi a mâncat-o. Asta înseamnă la noi „Bucuroşi de oaspeți!" sau „Eşti binevenit în casa noastră!". Aceleaşi nuanțe feminine în vorbă, din vocea Lui. L-a întrebat de unde e de fel.

— Sunt grec atenian, dar locuiam la Roma, nu sunt căsătorit, am rude la Atena, tata e mort, mama locuieşte cu fratele meu la Atena şi e fericită în mijlocul celor cinci nepoți ai ei.

I-a răspuns:

— Cred, sunt tare drăguți, puri şi naivi.

Apoi a început să-i povestească din viața ei:

— Eu am fost unicul copil. Am rămas de mică orfană de ambii părinți şi tutorele meu m-a încredințat templului spre creştere şi educație. La paisprezece ani, potrivit obiceiului, am fost logodită cu dulgherul Iosif din familia lui David, la optsprezece ani urma să mă căsătoresc cu el.

Înainte de a împlini această vârstă, Îngerul Gabriel a intrat la mine, ținând o floare de crin în mână: „Te salut, căci o favoare Ți s-a făcut, Domnul este cu tine".

Tulburată de aceste cuvinte, mă întrebam în sinea mea ce o fi însemnând un asemenea salut. Îngerul mi-a zis: „Nu te teme, Marie, căci ai fost dăruită de Dumnezeu. Tu vei rămâne însărcinată, vei naşte un fiu şi-i vei da numele de Iisus. El va fi mare şi se va numi Fiul Celui Prea înalt şi Domnul Dumnezeu îi va da tronul lui David, Tatăl Lui. El va domni peste casa lui Iacov în veci şi domnia Lui nu va avea sfârşit."

Atunci l-am întrebat: „Cum mi se va întâmpla mie asta, căci eu nu ştiu ce înseamnă bărbat?"

El mi-a răspuns: „Duhul Sfânt va veni peste tine şi puterea Celui Prea înalt te va acoperi cu umbra sa. De aceea, copilul sfânt care se va naşte din tine se va numi Fiul lui Dumnezeu".

Mi-am pus amândouă mâinile pe piept, am plecat capul şi supusă, i-am răspuns: „Eu sunt sclava Domnului; fie mie, după cuvântul Său."

Şi îngerul a plecat. Când am împlinit vârsta, a venit Iosif să mă ducă în casa lui, la Nazaret. I-am spus că sunt însărcinată. De altminteri, el a fost înştiinţat de înger că sunt însărcinată prin puterea Duhului Sfânt şi că trebuie să aibă grijă de mine şi de copil.

Sotirios a întrerupt-o:

— Ai avut neplăceri în timpul sarcinii?

— Nimic.

— Ai născut uşor?

— Da, mi-a venit ceasul în timpul recensământului. Toţi am primit poruncă să mergem să ne înscriem în locul potrivit familiei din care ne tragem. Iosif fiind din familia lui David, am plecat din Nazaret şi ne-am dus la Betleem, în oraşul lui David, să ne înscriem. Betleemul era plin de lume. Cu toate că eram însărcinată, la han n-am găsit niciun loc. Cu mare greutate ne-au adăpostit într-un staul de vite. Atunci mi-a venit ceasul; până s-a dus Iosif şi a adus o

femeie, deja născusem. L-am înfăşat în scutece şi l-am aranjat un colţ, într-o iesle. La opt zile, după ce am terminat la Betleem, ne-am dus la templu ca să-L taie împrejur şi l-am pus numele de Iisus, cum a spus îngerul, apoi ne-am întors la Nazaret.

După ce am născut, lui Iosif i-a apărut în vis îngerul şi i-a spus să nu se atingă de mine căci mitra mea s-a deschis să-l primească pe Fiul lui Dumnezeu şi după naşterea Lui s-a închis, fiindcă unde a stat Fiul lui Dumnezeu nu mai poate sta nimeni... aşa că eu am născut fiind fecioară şi după naştere am rămas tot fecioară. De mic a fost un copil minune. La un an a vorbit şi primul cuvânt a fost „Tată" şi a arătat cu degetul spre cer; apoi a deschis amândouă mânuţele, m-a îmbrăţişat, râzând fericit şi a zis „mamă". I l-am arătat pe Iosif şi-a întins mânuţa dreaptă, Iosif a dat mâna cu El şi i-a zis: „bătrâne" şi „bătrâne" i-a rămas numele lui Iosif până a murit.

La patru ani, veneau copiii din vecini să se joace cu El. Ceilalţi copii turnau apă pe pământ şi din ţărână făceau un fel de aluat pe care-l modelau cum se pricepeau ei; în special făceau păsări, ziceau ei – porumbei. După ce le făceau, le dădeau lui Iisus. Cum punea El mâna pe pasărea de pământ, ea prindea viaţă şi zbura din mâna lui. Copiii se veseleau şi se bucurau, bătând din mâini şi din picioare.

Tot la patru ani, a citit şi a scris de la El, neînvăţat de nimeni; citea toate cărţile noastre sfinte şi ştia pe dinafară Legea şi Profeţii. La şapte ani, Iosif s-a dus cu El la un Rabi bătrân, foarte citit şi înţelept, să-l înveţe ce trebuie. După o lună, Rabi a venit la noi şi a spus că este un copil foarte inteligent şi dotat; că are înţelepciunea cea luminată a lui Dumnezeu; ştie mai mult decât el şi n-are ce să-L mai înveţe. Se ducea la sinagogă şi stătea de vorbă cu scribii şi cu cărturarii şi le punea mereu întrebări, se contrazicea cu ei şi erau uimiţi de ştiinţa şi înţelepciunea Lui.

Sotirios era extaziat de vocea ei fluidică, muzicală, emoțională, plină de culoare şi farmec, aceeaşi voce binecunoscută a Fiului ei. Era în dilemă. Nu ştia ce să admire mai întâi: simplitatea şi sinceritatea cu care-şi depăna fericitele amintiri, sau umilința, puritatea şi marea credință a acestei femei. Pe loc, şi-a zis în sinea lui: în fond Dumnezeu a ales, pentru naşterea Fiului Lui, superlativul unic al femeii.

— Când a avut şapte ani, a venit o prietenă a mea, în vizită cu două fetițe: Ruth de opt ani şi Elisabeta de patru ani. Ruth a cules flori de portocal şi a făcut câte o coroană de flori, ei şi surorii ei, şi a zis să-i facă şi lui Iisus una. Pentru El a cules flori de trandafir şi când I-a pus coroana pe cap, ea s-a prefăcut în coroană de spini. El a început să plângă, iar eu am ieşit repede afară să văd ce s-a întâmplat. Când L-am văzut cu coroana de spini pe cap şi însângerat la frunte, abia l-am scos-o. Am certat fata, dar ea nu mi-a spus că I-a făcut o coroană de flori de trandafir. Toată fruntea era însângerată. El a plâns să nu I-o iau, că I-a dat-o Tatăl şi este a Lui. Am luat-o şi am aruncat-o în foc; închipuieşte-ți că în loc să ardă s-a metalizat şi s-a întărit. El a luat-o, a bătut-o în cui deasupra laviței unde dormea şi mi-a zis s-o las acolo că e a Lui – Tatăl i-a dat-o. Mai târziu a făcut o cruce de lemn, a pus coroana pe umerii crucii şi a pus-o din nou în cui; de câte ori o văd, mi se rupe inima.

Când era de doisprezece ani, ne-am dus ca de obicei de Paşti la templul din Ierusalim. După terminarea sărbătorilor, am plecat spre casă şi n-am observat că El a rămas la Ierusalim. Eram siguri că a plecat cu vecinii noştri şi cu copiii lor înaintea noastră. Am mers cale de o zi şi negăsindu-L printre ei ne-am întors la Ierusalim, speriați. După trei zile de căutare, L-am găsit în templu, stând de vorbă cu fariseii şi doctorii lui Israel, care erau uimiți de răspunsurile şi înțelepciunea Lui. Eu L-am dojenit: „De ce

ne-ai făcut aşa ceva?”

Noi am fost foarte îngrijoraţi şi îl căutam de trei zile cu disperare. El ne-a răspuns: „De ce mă căutaţi? Nu ştiaţi că trebuie să mă ocup de cele ce aparţin Tatălui meu?”

Noi n-am înţeles ce a vrut să spună şi ne-am întors acasă foarte tulburaţi; după asta nu ne-a mai supărat deloc.

Apoi i-a spus lui Iosif că vrea să înveţe dulgheria. Iosif L-a luat cu el la lucru. Iosif avea un asociat, pe care-l învăţase meseria de dulgher – Lazăr din Betania. Adesea, când aveau de lucru la Ierusalim sau în apropiere, rămâneau zi şi noapte la Betania, la Lazăr. El avea două surori: pe Marta, care era mai mare ca Iisus şi măritată cu un fariseu bogat, Simon, ce avea două case: una în Betania, unde locuia mama lui, şi alta în Ierusalim.

Lazăr fusese căsătorit, îi murise soţia şi locuia cu Maria, sora cea mai mică, în Betania. După ce Iisus a împlinit şaisprezece ani, Iosif a murit. Iisus, cunoscând foarte bine meseria de dulgher, a rămas să lucreze în continuare, asociat cu Lazăr, până la treizeci de ani. Cu vreo cinci ani în urmă, murind o rudă de-a lui Iosif, i-a lăsat moştenire lui Iisus casa asta şi ne-am mutat din Nazaret, aici în Capernaum. Nazaretul fiind la poalele muntelui, aerul este mai rece; aici, la malul mării, aerul e blând şi cald.

La treizeci de ani amândoi am fost invitaţi la o nuntă în Cana. Oraşul acesta este cunoscut prin nunţile lui. E un oraş de podgorii, cu viţă de vie fără sâmburi, care creşte până şi în drum şi se întinde pe case şi pe copaci; fac oamenii un vin zemos şi dulce. Cu noi la nuntă au mers patru prieteni ai Lui. Când nunta era în toi, au terminat vinul. Leia, mama miresei, mi-a zis: „Ce mă fac Maria, că am terminat vinul?”

Eu i-am spus lui Iisus. El mi-a răspuns: „Încă n-a venit ceasul meu!”

Le-am spus servitorilor să facă ce Le-o porunci El.

Erau acolo mai multe vase mari, de piatră, curate şi goale. Iisus a zis servitorilor: „Umpleți cu apă aceste vase!” Ei le-au umplut până la gură. „Acum luați şi duceți nunului.”

Când a băut nunul apa transformată în vin, a certat pe mire că a lăsat vinul cel mai bun la urmă. Am gustat şi eu, era un vin dulce şi uşor, foarte parfumat, parcă parfumul tuturor florilor se adunase în el. A fost ieşirea Lui în lume şi prima Lui misiune.

Apoi S-a lăsat de dulgherie şi a plecat să-şi îndeplinească misiunea dată de Tatăl Ceresc.

Mi-a arătat camera Lui, foarte sobră şi simplă: un covor pe jos, o laviță, un covor pe laviță; deasupra laviței, într-un cui, o cruce de lemn ca de un cot şi pe umerii ei o coroană tare de spini; într-un colț, pe un raft nişte rulouri de pergament.

Mărturisesc din inimă că am avut o tresărire dureroasă la vederea crucii cu coroana de spini.

M-a condus apoi până la poartă. Tocmai ieşeau din sinagogă, El înainte şi ceilalți după El. A trecut prin fața noastră, a aruncat o privire tandră şi iubitoare mamei şi cu nelipsitul surâs vesel pe buze, a mers înainte. Eu mi-am luat rămas bun de la Ea, mulțumindu-l şi m-am alăturat lui Filip, care trecea pe lângă mine. Chiar în urma noastră mergea Nicodim cu un alt fariseu. L-am întrebat pe Filip:

— De ce aşa puțină lume? La venire era foarte multă.

Filip a povestit cele întâmplate în sinagogă. Iisus l-a învățat şi le-a zis: „Adevăr, adevăr zic vouă, cine crede în Mine, are viață veşnică. Eu sunt pâinea vieții. Părinții voştri au mâncat mană în pustiu şi au murit. Eu sunt pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. Dacă cineva mănâncă această pâine, va trăi veşnic, căci pâinea pe care Eu v-o dau este trupul meu, pe care îl voi da pentru viața lumii.”

Iudeii au început să se certe între ei zicând: „Cum poate El să ne dea trupul Lui să-l mâncăm?”

Iisus le-a zis: „Adevăr, adevăr zic vouă, dacă voi nu mâncați trupul Fiului Omului şi nu beți sângele Lui, n-aveți viață în voi înşivă. Acela care mănâncă trupul Meu şi care bea sângele Meu are viață veşnică şi Eu îl voi învia în ziua de apoi, căci trupul Meu este adevărata hrană şi sângele Meu este adevărata băutură. Acela care mănâncă trupul Meu şi care bea sângele Meu rămâne în Mine şi Eu rămân în el. După cum Tatăl cel Viu M-a trimis şi eu trăiesc prin El, asemenea cel care Mă mănâncă va trăi prin Mine."

Mulți dintre ucenicii Lui au zis: „Cuvântul e prea aspru; cine poate să-l asculte?" şi murmurau între ei.

Iisus le-a răspuns: „Asta vă scandalizează? Spiritul este cel care dă viață, trupul nu e bun la nimic. Vorbele pe care vi le-am spus sunt spirit şi viață, dar sunt printre voi unii care nu cred deloc. De aceea v-am spus că nimeni nu poate să vină la Mine dacă nu i-a fost dat de Tatăl."

Din cauza asta mulți ucenici s-au retras imediat şi au ieşit din sinagogă.

Sotirios a adăugat:

— Probabil ei au crezut că le spune să taie bucăți din trupul Lui şi să-L mănânce, să fie canibali; dar a adăugat că cuvintele Lui sunt spirit şi viață. Deci este clar. El a vorbit de învățătura Lui şi nu de trupul Lui. Învățătura Lui e adevărată hrană a spiritului şi dacă ți-o însuşeşti şi o trăieşti, Iisus rămâne în tine şi tu în El; în cazul acesta, ai sigur viață veşnică.

Abia acum s-au lămurit Filip şi Nicodim, care mergeau în spatele lor. Cu Iisus înainte, am intrat în Betsaida, pe malul mării.

Bătrânul Zebedei, tatăl lui Ioan şi Iacov, cu patru băieți tineri, spălau năvoadele. S-au sculat în picioare să-L salute pe Iisus. Bătrânul Zebedei I-a spus că toată ziua n-a prins nimic, că Iordanul a venit plin de mâl şi le-a gonit peştii. Iisus i-a spus să scoată bărcile în larg traversând

Iordanul şi să arunce năvoadele în partea dreaptă. Şi au ieşit cu două bărci în larg, Iisus s-a aşezat pe iarbă mai departe de mal şi noi lângă El.

Iordanul e un râu destul de mare, izvorăşte din munții Antiliban, intră în Marea Galileeii sau Tiberiadei sau lacul Ghenezaret, cum i se spunea înainte, o traversează drept în două, deci trece prin mijlocul ei şi limpede, cu un bun debit de apă, se aruncă impetuos mai jos, în Marea Moartă.

Imediat s-a dus vestea că Iisus e în Betsaida, pe malul mării, şi au adus o mulțime de bolnavi la El, între care doi orbi:

Iisus le-a spus:

— Ce vreți să fac?

— Doamne, să vedem!

— Ei bine, vedeți!

Şi în acea clipă li s-au deschis ochii şi au plecat lăudând pe Dumnezeu.

A venit un om cu un copil de paisprezece ani, surdo-mut. Când a ajuns în fața lui Iisus, copilul a căzut jos, s-a învinețit şi se zvârcolea țipând.

— Demone surd şi mut, ție îți poruncesc, să ieşi din el şi să nu mai intri!

Şi a ieşit din gura copilului un animal mic, asemenea unui mormoloc scârbos, murdar şi tare mirositor; a căzut pe pământ şi după câteva minute a dispărut, lăsând o baltă de bale.

O femeie trăgea un cărucior, în care era un om fără ambele picioare.

— Ridică-te, îți spun!

Omul a sărit din cărucior, a căzut la picioarele lui Iisus plângând, i s-a alăturat şi femeia şi el I-au mulțumit.

Un copil de vreo zece ani i-a adus pe bunica lui oarbă. Îi curgea din ambii ochi puroi. Ochii şi capul erau plini de muşte. A tras-o pe bunică până în fața lui Iisus şi i-a zis în

genunchi plângând:

— Iisuse, te rog, fă-mi sănătoasă pe bunica mea, numai pe ea o am.

Surâsul vesel al lui Iisus s-a transformat într-o imensă milă, a întins degetul şi a atins-o pe frunte; femeia a lăsat capul în jos şi un tremur nervos i-a străbătut tot capul. Când a ridicat capul, avea ochii curaţi, lucitori şi larg deschişi. Bunica şi nepotul au lăudat pe Dumnezeu, mulţumindu-l lui Iisus.

O arătare de om cu picioare mici şi subţiri, mâini la fel, un cap mare cât un dovleac şi o cocoaşă mare în spate, mergea aplecat, cu capul aproape între picioare.

— Îndreaptă-te!

Ca un arc, omul s-a îndreptat şi s-a lungit în sus. El l-a mulţumit lui Iisus şi a plecat, lăudând pe Dumnezeu.

Un alt om cu mâinile întoarse la spate.

— Întinde-ţi mâinile!

Imediat omul le-a întins şi au devenit normale.

O femeie conducea un om învelit într-un cearşaf. Tot capul şi corpul lui erau acoperite.

— Dezveleşte-l!

— Doamne, are lepră.

— Dezveleşte-l!

Femeia a desfăcut de pe el cearşaful. Era îngrozitor. Numai pete mari, care-i mâncaseră carnea până la os.

— Apropie-l.

Iisus l-a atins cu degetul pe frunte, omul a căzut jos, s-a zdruncinat tot; un fum a ieşit din tot corpul lui şi s-a liniştit. Am crezut că e mort.

— Ridică-te!

El s-a ridicat. Avea un corp curat, nu mai avea absolut nimic.

O frumuseţe de fată de vreo zece ani, cu privirea rătăcită, halucinată, legată cu lanţ la picioare şi la mâini.

— Dezleag-o!

— Doamne, fuge.

— Dezleag-o!

A dezlegat-o, fata a dat să fugă, s-a împiedicat în părul ei, care-i ajungea până la pământ, şi a căzut jos, zvârcolindu-se, toată neagră.

— Demone, ieşi din ea şi să nu mai intri!

A țâşnit din gura ei o gânganie la fel, însă galbenă şi scârboasă. A căzut pe pământ şi a dispărut.

— Ridică-te!

Fata s-a ridicat. Privirea ei era calmă, normală şi era foarte frumoasă.

Tatăl ei şi cu ea au căzut în genunchi în fața lui Iisus şi I-au mulțumit, lăudând pe Dumnezeu. Mai târziu, ea s-a întors; culesese nişte flori şi a venit şi le-a împrăştiat la picioarele lui Iisus.

Înainta încet un grup de circa o sută de oameni. Ei însoțeau, legați în lanțuri, vreo patruzeci-cincizeci de copii demonizați. După îmbrăcăminte şi ordinea în care înaintau, erau romani. Când s-au apropiat, am recunoscut pe Vitelius Apius, mare latifundiar în Sicilia, foarte bogat. Avea doi băieți tribuni şi o fată, Cornelia, o frumusețe de vreo şaisprezece ani, demonizată.

— Şi eu m-am ocupat de ea, fără niciun rezultat, timp de şase ani, doar c-o legam cu un lanț de o coloană în Sanatorium. Ca să nu-şi rupă pielea de pe ea, căci se sfâşia toată şi sărea pe noi, o țineam numai cu narcoză din fel de fel de buruieni. Vitelius a cheltuit o avere cu fata lui, care de la şase ani era demonizată: sărea pe oameni şi le rupea hainele şi carnea de pe ei. Se încleşta pe ei.

El a venit în frunte cu Cornelia şi după el încă peste patruzeci de demonizați. Fata avea mâinile legate cu lanț, ca şi ceilalți demonizați.

Iisus le-a vorbit în limba latină:

— Eu sunt trimis numai pentru bolnavii din casa lui Israel.

Vitelius l-a zis:

— Doamne, noi ce suntem? Nu suntem şi noi oameni? Nu suntem la fel ca ei? De zece ani ne chinuim pe la toţi doctorii, cu această boală şi n-am făcut nimic. De o lună de zile suntem pe drum. Am venit tocmai din Sicilia la Tine, cu credinţa fermă că numai Tu ne poţi ajuta. Tu poţi totul, dacă vrei. Zi numai un cuvânt, să se vindece copiii noştri şi nu Te mai supărăm.

Cornelia a început să plângă. Iisus a fost foarte impresionat:

— Fie vouă, după credinţa voastră.

Cineva a vorbit:

— Iisuse, Fiul Celui Prea înalt, nu ne trimite înapoi în prăpastie, lasă-ne să ne ducem în lac.

Iisus a zis:

— Duceţi-vă!

Toţi demonizaţii au căzut jos, zvârcolindu-se violent, ţipând şi rupând lanţurile, negri şi vineţi. Cei care îi însoţeau, toţi au fugit. Numai Vitelius a îngenuncheat lângă fata lui. Din gura lor au ţâşnit nişte gângănii negre şi scârboase. Au căzut pe pământ şi ca un stol de păsări, au zburat drept în lac.

După ieşirea demonilor, copiii rămăseseră laţi, negri şi cu spume la gură, cu faţa în sus, pe pământ.

— Ridicaţi-vă şi duceţi-vă acasă!

Toţi demonizaţii s-au sculat de jos sănătoşi. Însoţitorii li s-au alăturat şi au îngenuncheat plângând.

— Doamne, Îţi mulţumim din toată inima.

— Credinţa voastră v-a ajutat, mergeţi în pace.

Cornelia, trecând prin faţa lui Iisus, s-a aplecat şi l-a sărutat un colţ al mantalei. Tatăl ei i-a urmat gestul şi după ei toţi au făcut la fel. Au plecat, lăsând în urma lor o movilă

de lanțuri.

Noi toți am respirat uşurați.

A asistat şi bătrânul Zebedei, care venise să-l mulțumească pentru pescuirea minunată. Au tras la mal trei bărci pline de peşti mari şi veniseră să-L invite la masă.

Cum a intrat în Betsaida, o sumedenie de copii între trei şi şase ani I-au ieşit în cale lui Iisus. Curtea lui Ioan se umpluse de copilaşi. M-am uitat la El. Avea întotdeauna pe buze un surâs vesel, senin, de bună dispoziție, ca al unui om fără griji. Stăpân pe sine. În fața bolnavilor, chipul Său exprima o imensă milă, iar în fața copiilor, radia de fericire.

El s-a aşezat jos, cu toți copilaşii în jurul Lui. Unul s-a instalat pe un genunchi, o fetiță de vreo patru ani, pe celălalt genunchi, unul mai mic s-a aşezat între ei. Zâmbetul Lui era de-a dreptul fericit. O fetiță i-a adus o păpuşă fără cap. Iisus a pus mâna pe ea: gata capul; altul un miel – jucărie fără picioare, a şi căpătat picioare; altul un cățel fără coadă, gata, i-a crescut coada, fiecare venea cu doleanțele lui şi, când în chip minunat i se repara jucăria, era fericit.

Mamele au venit şi cu copiii în faşă, să-i binecuvânteze. El Îi atingea cu mâna pe cap şi zâmbea fericit. Chiar din Capernaum, Îl urmaseră pe lângă apostoli şi unii ucenici, numai vreo treizeci de oameni, restul îl abandonaseră. Printre cei rămaşi erau totuşi câțiva doctori ai lui Israel, farisei, scribi, printre care şi Nicodim.

Ne-am lungit pe lavițe, la mese. Bătrânul Zebedei, pe lângă că era un bun pescar şi bucătar, era în plus foarte bun amfitrion, un organizator de mese. Două mese în casă, două afară în curte. Toate mesele frumos aranjate, cu lavițe, cu covoare şi pernițe pe ele. Ne-am întins, ca de obicei, pe partea stângă, am pus cotul stâng pe perniță, picioarele unul peste altul, le-am îndoit în afară puțin la genunchi şi cu mâna dreaptă mâncam.

În mijlocul mesei, având pe piept capul lui Ioan, Iisus

stătea cu capul pe pieptul lui Petru, care stătea cu capul pe pieptul lui Toma şi aşa mai departe. Pe pieptul meu era capul lui Matei, iar eu stăteam cu capul pe pieptul lui Nicodim. Restul numai doctori ai lui Israel, iar la masa cealaltă erau Ştefan, Cleopa, Barnaba, Nicanor, Iustus, Matia şi scribi, farisei, alți ucenici şi lume venită după Iisus. Aşa, culcați pe stânga, cu capul unul pe pieptul altuia, era foarte interesant la privit, ca şi colorit şi figură.

Ne-a pus pe masă trei tăvi mari cu nişte pastă de icre amestecată cu măsline, ceapă măruntă şi miez de lămâie, toate pisate şi învârtite în untdelemn, şi trei coşuri cu pâinițe de orz. Rupeam bucăți de pâine şi cu ele luam din pasta delicioasă. A luat tăvile şi coşurile complet goale. A adus apoi nişte turte de peşte, fără oase, amestecate cu buruieni şi prăjite în ulei şi alte coşuri cu pâine.

O soră a lui Ioan, măritată cu un croitor la Cana, venind în vizită la părinți a adus două coşuri cu struguri şi un burduf de vin. Ne-a umplut alte tăvi cu struguri şi o oală mare de pământ cu vin. Ne-a dat nişte ulcele mici de pământ pentru vin şi am mâncat pe săturate. Iisus a mâncat foarte puțin – o jumătate de pâiniță de orz, câte o îmbucătură din fiecare fel de mâncare, o boabă de strugure şi o gură de vin; apoi S-a retras şi a plecat singur pe munte, să se roage, spunându-i lui Petru unde îl vom întâlni mâine.

Deşi eram foarte bine instalat pe terasa lui Ioan, jos pe covor, între Marta şi Matei, nu puteam dormi deloc; aveam proaspătă în minte conversația cu Maria, mama lui Iisus, care mi-a îmbogățit cunoaşterea şi m-a lămurit în ceea ce doream să ştiu. Încă de când am fost botezat am crezut că Iisus e Fiul lui Dumnezeu. Nu eram lămurit în ce chip obținuse această filiație, căci toți spuneau că este fiul lui Iosif şi al Mariei. Or, El nu este fiul lui Iosif, este Fiul lui Dumnezeu prin naştere.

„Duhul Sfânt se va pogorî peste tine!”, deci este de

origine divină şi nu numai atât: este o triplă persoană. Îmbinarea perfectă şi armonioasă a masculinului cu femininul şi, ca un corolar, radiind lumină de originea divină. În El se împlinesc toate promisiunile făcute de Dumnezeu oamenilor. El este cel promis femeii la gonirea primului cuplu din Paradis, este cel născut din femeie, prin intermediu divin, fără amestec de bărbat.

Maria, prin naşterea lui Iisus, a reabilitat femeia, ridicând-o la rangul de egalitate cu bărbatul, aşa cum a fost creată; iar din mamă S-a făcut colaboratoarea sacră a lui Dumnezeu pe pământ. De altfel, originea Lui divină e bătătoare la ochi. Nu mai vorbesc că numai văzându-L şi crezi, dar cine altul ar putea face minunile pe care le face El? Puterea asta de vindecare nu este nici şarlatanie, nici vrăjitorie, nici magie, este un atribut al originii Lui divine; Îi aparţine, e un dar cu care S-a născut şi El se foloseşte de el, dăruindu-l cu largheţe tuturor celor care au nevoie de el, fără nicio deosebire.

Aş zice că am aţipit. La drept vorbind, în somn m-am luptat numai cu demoni şi m-am trezit când se crăpa de ziuă, întors pe dos. Ce am crezut noi, Consiliul Medical al Imperiului Roman, că este demonia şi în realitate ce este ea... E o depărtare ca de la cer la pământ. Cum vor fi intrat gângăniile astea scârboase în copil? Cu gândul ăsta m-am sculat pe furiş, m-am dus la fântâna din curte, m-am răcorit pe mâini şi pe faţă şi ieşind în stradă, am luat-o, la vale, pe malul mării, spre Betfaghe. Căzuse o rouă mai abundentă şi în soarele ce mijea la orizont, totul era presărat cu boabe de argint. Cu toată frumuseţea peisagistică din jur, eram posomorât. Mă simţeam ca un copil abandonat, îmi venea să plâng, o mâhnire copleşitoare îmi umpluse aşa deodată inima. Unde o fi Iisus? Fericirea pe care ţi-o toarnă în suflet prezenţa Lui, n-aş vrea s-o pierd niciodată. Nu mă mai interesează nimic: nici familie, nici avere, nimic nu mai

vreau din tot ce poate da pământul; vreau să fiu veşnic cu El; El este totul, El îmi dă totul, fără El viaţa n-are rost.

Ah! Demonii ăştia, ce plagă nenorocită, dar să-i mai ai şi în tine. M-a apucat o frică şi o scârbă, să nu am şi eu vreunul. Tremuram ca varga. De spaimă, m-am aşezat jos, pe o movilă.

Am auzit o voce:

— În tine nu poate să fie niciun demon, căci tu eşti botezat.

— Ah! Iisusul sufletului meu! Ce fericit sunt că ai venit. Am căzut la picioarele Lui. Ah! Salvarea mea Tu eşti.

— Nu trebuie să te laşi biruit de satana, el e mare meşter în ticăloşenie, totul e să-l goneşti la timp. Crede în Dumnezeu şi crede în Mine, căci Eu nu abandonez niciodată pe cel care crede în Mine şi el nu se va apropia de tine.

Imediat m-am liniştit şi am fost copleşit de fericirea prezenţei Lui.

— Doamne, ce sunt aceşti demoni? Cum s-au băgat ei în copii?

— Dumnezeu i-a trimis în oameni ca să se manifeste prin ei puterea şi gloria Lui.

— Doamne, cum se face că la cuvântul Tău sau la atingerea Ta, omul se vindecă imediat?

— Nu fac Eu aceste minuni – Tatăl le face. El este Spirit; El este în Mine. El s-a pogorât pe pământ în Mine, ca să facă pace între El şi om. La atingerea Mea sau la cuvântul Meu, El îi iartă toate păcatele şi purifică prin foc fiinţa cerească a omului sau chipul şi asemănarea Lui în om, adică sufletul, iar acesta la rândul lui, instantaneu, vindecă trupul. După cum vezi, Dumnezeu vindecă omul dinăuntru în afară, ştiinţa voastră, dr. Crotos (era prima dată când Iisus i se adresa aşa), încearcă să cârpească omul din afară înăuntru, or ce este mai de preţ? Trupul care nu serveşte la nimic şi se întoarce în pământ sau sufletul care

este chipul şi asemănarea lui Dumnezeu şi rămâne veşnic? Ce va da omul în schimbul sufletului său? Sau ce va da omul dacă-şi va pierde sufletul său? Pământul cu toate comorile lui nu-i poate sta în faţă.

Mergând agale, de vorbă, n-am băgat de seamă că eram urmaţi de apostoli, ucenici şi o mulţime de lume – intram deja în Betfaghe. Ne-au întâmpinat o mulţime de doctori ai lui Israel, farisei şi scribi veniţi din Ierusalim şi din tot cuprinsul Iudeii.

În cale, un om a îngenuncheat în faţa Lui:

— Bunule învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?

Iisus i-a răspuns:

— De ce mă numeşti bun? Numai unul Dumnezeu este bun. Ce citeşti tu în Lege? Nu face adulter, nu omorî, nu fura, nu mărturisi mincinos, nu nedreptăţi, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.

El i-a răspuns:

— Învăţătorule, toate acestea le păzesc deja din tinereţe.

Şi Iisus, privindu-l, plăcut l-a iubit şi i-a zis:

— A! Vrei să fii perfect? Vinde tot ce ai, împarte săracilor şi vei avea o comoară în cer. Ia-ţi crucea şi urmează-mi Mie.

Omul a plecat încet, foarte întristat, căci era foarte bogat. Iisus, rotind privirea împrejur, a zis:

— Ce greu este pentru cei bogaţi să intre în Împărăţia lui Dumnezeu!

Apostolii şi ucenicii l-au privit foarte uimiţi.

El a adăugat:

— Copii, cât de greu este pentru cei bogaţi să intre în Împărăţia lui Dumnezeu. Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât bogatul să intre în Împărăţia lui Dumnezeu!

Atunci apostolii, foarte uimiți, au zis între ei:

— Cine poate fi mântuit?

Iisus, uitându-se la noi, a răspuns:

— Oamenilor le este imposibil, dar nu lui Dumnezeu, căci lui Dumnezeu totul Îi este posibil.

La rândul lor, cărturarii şi fariseii L-au luat în primire, ispitindu-L dacă-i este permis omului să-şi lase femeia.

El le-a răspuns:

— Ce v-a rânduit Moise?

Ei i-au zis:

— Moise ne-a dat voie să-i scriem o scrisoare de despărțire şi s-o lăsăm.

Iisus le-a adăugat:

— Din cauza împietririi inimii voastre, Moise v-a scris această poruncă. Dar la început, când au fost creați, Dumnezeu a făcut om şi femeie. De aceea, omul va părăsi pe tatăl său şi pe mama sa şi se va ataşa de femeia lui şi amândoi vor deveni un singur trup. Astfel ei nu mai sunt doi, ci sunt o singură carne, deci omul să nu separe ceea ce Dumnezeu a unit.

Ucenicii privindu-l întrebător, El le-a răspuns:

— Oricine lasă femeia lui şi se însoară cu alta, săvârşeşte adulter şi orice femeie care-şi lasă bărbatul şi se mărită cu altul săvârşeşte adulter.

Străbătând Betfaghe, circa zece oameni i-au invitat la ei, oferindu-l casa lor.

Cu Iisus nu mureai de foame şi nici fără adăpost nu erai. În orice oraş sau sat Îi ieşeau oamenii în cale, fericiți să-L aibă sub acoperişul lor. În casa în care intra El, pacea şi binecuvântarea intra odată cu El. Am intrat la un fariseu. Imediat copiii I-au ieşit în cale. Din toate curțile s-au adunat, fiecare cu jucăria lui stricată. Fericit şi cu răbdare, le repara la toți, îi binecuvânta şi mamele lor plecau cu ei.

Fariseul avea mese dreptunghiulare, cu lavițe la fel.

Ne-am întins pe lavițe, în fața mesei. Cărturarii şi fariseii s-au mirat că nu ne-am spălat pe mâini înainte de a ne aşeza la masă şi au zis lui Iisus:

— De ce ucenicii tăi calcă rânduiala bătrânilor, de nu-şi spală mâinile când se aşază la masă?

Iisus le-a răspuns:

— Voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu, pentru rânduiala voastră? Căci Dumnezeu a zis: „Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta şi cine vorbeşte de rău pe tata sau pe mama lui să moară negreşit.” Iar voi ziceți: „Cine va spune tatălui sau mamei „dăruit este Domnului, orice ai folosi de la mine”, acela neapărat nu va cinsti pe tatăl său sau pe mama sa. Deci ați desființat legea lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră. Fățarnicilor, bine a prorocit despre voi Isaia, zicând: „Poporul acesta cu buzele mă cinsteşte, dar inima lui departe este de mine. În zadar mă cinstesc cu învățături ce sunt porunci omeneşti.”

Adresându-se nouă, a adăugat:

— Nu ce intră în gură spurcă pe om, ci ce iese din gură îl spurcă.

Petru i-a zis:

— Explică-ne pilda asta.

— Nici voi n-ați înțeles? Nu ştiți că orice intră în gură se duce în pântece şi pe urmă se aruncă afară? Dar cele ce ies din gură, vin din inimă şi acelea spurcă pe om; căci din inimă ies gândurile rele, omoruri, adulter, desfrânare şi astea spurcă pe om, nu a mânca cu mâinile nespălate.

Ieşind din Betfaghe, Iisus mergea înainte, iar după noi foarte multă lume. Intrând în Magdala, l-a întâmpinat Maria Magdalena.

Mi-am zis în sinea mea: „Iată o celebritate complet goală.”, fiindcă avea lipită de corp un fel de plasă de năvod negru cu găuri mari. Găurile erau aşa de mari încât sânii goi erau afară. Pe cap avea tot o plasă, presărată cu pietre

lucitoare; pe spate îi atârna o manta neagră, pe care erau brodați crini albi lucitori. Era într-o trăsurică joasă, romană, trasă de două zebre. S-a oprit la câțiva paşi în fața Lui Iisus. Surâsul Lui vesel s-a transformat în milă. La privirea Lui, din corpul ei, între subsuoară şi coapsă, pe ambele părți, au țâşnit afară, pe dreapta, trei demoni, roşu, galben şi cenuşiu, scârboşi, băloşi, au căzut pe pământ şi au dispărut, iar pe stânga corpului au țâşnit afară tot trei demoni, verde, cafeniu şi violet şi pe gură a țâşnit unul mare, negru, scârbos şi bălos; toți foarte mirositori. Deci şapte demoni au căzut pe pământ, stricând aerul şi lăsând o dâră de bale.

Ea a coborât din trăsurică; şi-a învelit tot corpul, înfăşurându-se în manta şi a căzut, plângând, la picioarele lui Iisus.

El i-a zis:

— Ridică-te şi să nu mai păcătuieşti.

Ea s-a sculat şi a plecat, umilită, lăsând în drum trăsurica cu zebre cu tot.

Magdala este un oraş – stațiune balneară, pe malul Tiberiadei, cândva s-a numit Migdala fiindcă era într-adevăr un oraş numai cu migdali sălbatici. Romanii i-au altoit şi au acolo o distilerie: fac parfum, ulei, unt, cosmetice. Tot oraşul e presărat cu vile şi vilişoare; printre migdali, o feerie de flori şi de parfum. Am luat-o pe malul Iordanului în jos, traversând Samaria. (samaritenii deşi sunt tot iudei, nu se au bine cu ei) şi în zi de Sabat am ajuns la Ierusalim.

În afara templului, lângă poarta oilor, este scăldătoarea Betseda, cu cinci portice. Sub aceste portice zăceau o mulțime de bolnavi, orbi, şchiopi, paralitici, aşteptând tulburarea apei, căci un înger cobora din cer din timp în timp şi în scăldătoare se tulbura apa. Primul care intra după tulburarea apei se vindeca, orice boală ar fi avut. Printre bolnavi era un paralitic care zăcea acolo în pat de

treizeci şi opt de ani. O arătare, o epavă de om; te miri cum de mai trăia. Văzându-l Iisus şi ştiind că este bolnav de multă vreme, l-a întrebat:

— Vrei să fii sănătos?

Bolnavul i-a răspuns:

— Doamne, n-are cine să mă arunce în scăldătoare când apa este tulburată; până mă mişc eu, altul se aruncă în scăldătoare.

Plin de milă, Iisus i-a zis:

— Scoală-te, ia patul şi umblă.

Imediat omul s-a sculat sănătos, şi-a luat patul în spate, plecând. L-au oprit fariseii:

— Nu-ți este permis să iei patul, că este Sabat.

El le-a răspuns:

— Cel care m-a făcut sănătos, mi-a zis: „Ia-ți patul şi umblă”.

— Cine este omul care ți-a zis: „Ia-ți patul şi umblă.”?

Omul nu ştia, căci Iisus dispăruse din mijlocul lor.

A doua zi, Iisus l-a întâlnit în templu şi i-a zis:

— Iată, te-ai făcut sănătos; să nu mai păcătuieşti, ca să nu-ți mai fie rău.

Omul le-a spus fariseilor că Iisus este cel care l-a vindecat. Iudeii voiau să-L omoare pe Iisus, fiindcă încălca Sabatul. La ieşirea din templu L-au întâmpinat doi oameni: Simon Leprosul şi Nicodim, invitându-L la masă. Lui Simon Leprosul i-a spus:

— Mai e o săptămână până la Sărbătoarea Paştelor şi vin la tine cu ucenicii mei.

— Câte persoane, Doamne?

— Douăzeci şi una, a răspuns Iisus, şi ne-am îndreptat spre casa lui Nicodim.

Vila lui Nicodim, cu un singur etaj şi o terasă, era instalată într-un parc de chiparoşi, splendoare de lux şi eleganță orientală. După moartea soției lui, cu trei ani în

urmă, Nicodim a rezervat vila lui oaspeți10 r şi el şi-a clădit o anexă în spatele vilei: cinci camere, pentru el, mobilate modest şi sobru ca pentru un văduv, nobil şi intelectual. A concediat tot personalul feminin care-l slujea şi a angajat numai bărbați; era singurul în toată Iudeea unde munca menajeră, până şi căratul apei de la fântână (care în Iudeea este o muncă specific feminină) se făcea tot de bărbați.

Nicodim I-a pus la dispoziție lui Iisus casa lui. Sala de mese era mare, intrau circa două sute de persoane în ea, cu mese dreptunghiulare şi lavițe la fel, cu covoare şi pernițe scumpe din loc în loc. Deja am găsit acolo mai mulți invitați, probabil rude şi cunoştințe, numai nobilime elegantă, dornică să cunoască pe Iisus şi să stea la masă cu El.

Cu Iisus au intrat în casă, în urma noastră, destulă lume săracă şi cerşetori; aceştia îl urmau pe Iisus, ştiind că unde intră El e rost de mâncare bună. Iisus se comporta în casa lui Nicodim ca şi în toate casele unde intra, ca la El acasă. El era acasă la El oriunde intra. I-a zis lui Nicodim, în auzul tuturor:

— Când dai o masă, nu invita rude, prieteni şi cunoştințe bogate, ca la rândul lor să te invite la ei şi deci să te plătească; invită întotdeauna săraci, şchiopi, schilozi, care n-au cu ce să-ți plătească, şi plata ta se va face în cer.

După ce ne-am lungit la masă, în mijlocul mesei, Iisus stătea cu capul pe pieptul lui Petru şi Ioan cu capul pe pieptul lui Iisus. Nicodim era cu capul pe pieptul meu şi eu cu capul pe pieptul lui Andrei şi ceilalți la rând, de o parte şi de alta a lui Iisus; la urmă toți vameşii, săracii şi cerşetorii. Un fariseu l-a întrebat pe Toma:

— De ce învățătorul vostru mănâncă cu vameşii şi cu oamenii de proastă calitate?

Auzind, Iisus i-a răspuns:

— Nu cei sănătoşi au nevoie de doctor, ci cei bolnavi; duceți-vă şi învățați ce înseamnă mila. Aceasta îmi face

plăcere şi nu jertfele. Eu n-am venit să chem pe cei drepți, ci pe păcătoşi.

Ieşind de la Nicodim, în poartă îl aştepta o mulțime de demonizați şi de bolnavi. El a gonit prin cuvântul Lui demonii şi a vindecat toți bo1 navii. Un scrib s-a apropiat de El şi I-a zis:

— Învățătorule, eu te voi urma oriunde vei merge.

Iisus i-a răspuns:

— Vulpile au viziuni şi păsările cerului au cuiburi, însă Fiul Omului n-are unde să-şi odihnească capul.

El a rămas în drum şi Iisus cu noi, circa o sută de bărbați, s-a îndreptat spre muntele Măslinilor. Am trecut pârâul Chedron şi Valea Iosafat şi am intrat în grădina cu măslini. S-a aşezat jos şi noi împrejur şi ne-a vorbit despre Împărăția Cerurilor:

— Ce este această Împărăție a lui Dumnezeu şi cu ce o voi asemăna?

— Este asemenea unui grăunte de muştar, care este mai mic decât toate semințele şi pe care semănându-l un om în grădină, creşte şi se face pom şi păsările cerului se adăpostesc în ramuri1 e lui.

Împărăția Cerurilor este asemenea unui aluat, pe care femeia îl împarte în trei măsuri de făină, până ce s-a dospit.

Împărăția Cerurilor se aseamănă cu omul care a semănat sămânță bună în țarina lui; noaptea a venit vrăjmaşul şi a semănat neghină printre grâu. Când a crescut, s-a văzut neghina. Slugile care semănaseră sămânța bună au zis: „Doamne, cum de a crescut şi neghină, căci noi am semănat sămânță bună. Un duşman a făcut asta. Vrei să ne ducem s-o culegem din grâu?”

„Nu, ca nu cumva smulgând neghina să smulgeți şi grâul. Lăsați să crească împreună până la seceriş şi atunci veți alege mai întâi neghina. Legată în snopi, va fi arsă, iar grâul îl veți strânge în grânarul meu.”

Împărăția Cerurilor este asemenea unei comori ascunse în țarină, pe care un om găsind-o, vinde tot ce are şi cumpără țarina.

Împărăția Cerurilor este asemenea unui neguțător, care căutând mărgăritare bune şi găsind un mărgăritar de mare preț, vinde tot ce are şi-l cumpără.

Împărăția Cerurilor este asemenea unui năvod aruncat în mare; el prinde peşte de tot felul, iar pescarii, trăgând năvodul la mal, pun în vase ce este bun, iar ce e rău aruncă.

Astfel va fi la sfârşitul lumii: îngerii vor despărți pe cei răi din mijlocul celor buni şi vor arunca pe dânşii în flacăra focului, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinților. Cine are urechi de auzit, să audă.

Apoi s-a retras pe munte să se roage şi noi ne-am înfăşurat în mantale şi ne-am întins pe iarbă. Eu eram între Petru şi Andrei.

Andrei mi-a povestit că muntele Măslinilor era cândva un munte într-adevăr acoperit numi cu măslini sălbatici. Romanii i-au altoit şi la primul rod bun au parcelat muntele cu câte cincizeci de măslini şi i-au vândut populației.

Nicodim şi Iosif din Arimateea au câte o parcelă. Un hangiu, Şalum, are trei parcele, pe care le-a îngrădit şi a făcut şi o casă cu teasc pentru ulei. Grădinii i se zice Ghetsimani, căci la teasc în limba aramaică se zice Ghetsimani. Este singurul loc îngrădit şi singurul teasc. Lumea vine la el şi-şi tescuieşte măslinele, făcându-le ulei.

Aici ne adunăm de obicei, cu Iisus, apostolii şi ucenicii, mai ales noaptea. Petru a adormit, iar eu cu Andrei am tot sporovăit. Iosif din Arimateea era cu capul pe pieptul lui Filip.

Nicodim şi Iosif sunt amândoi farisei foarte învățați, doctori ai lui Israel. Sunt consilieri în Sinedriu (parlamentul iudaic), sunt nobili şi foarte bogați; pe deasupra sunt şi

rude. Băiatul lui Iosif, Iezechia, magistru la Templu şi în Sinedriu şi asistent al savantului în Teologie, Gamaliel, este căsătorit cu Leia, zisă şi Leila, unicul copil al lui Nicodim; iar fata lui Iosif, o frumusețe epocală, Debora, zisă şi Drusila, este căsătorită cu Felix, guvernatorul roman al Cezareii.

A doua zi ne-am îndreptat cu Iisus spre Ierihon. Ne-a ajuns din urmă o mulțime de lume: bărbați şi femei cu copii, având coşuri şi traiste pline de mâncare. Printre femei am zărit-o şi pe Maria Magdalena, îmbrăcată simplu, purtând un coş în mână. Nu-i dădeai nici douăzeci şi cinci de ani şi într-adevăr era foarte frumoasă, dar îi stătea mai bine aşa, simplă şi modestă. În gloată se deosebeau destui farisei şi scribi. Când să intrăm în Ierihon, pe marginea drumului cerşea un orb şi lumea îi zicea fiul lui Timeu, Bartimeu, care, auzind lume multă trecând, a întrebat ce este. I-am răspuns că trece Iisus din Nazaret. Imediat a strigat:

— Fiu al lui David, Iisuse, fie-ți milă de mine.

Cei care mergeau înainte l-au dojenit să tacă din gură, dar el mai tare striga:

— Fiu al lui David, fie-ți milă de mine.

Iisus s-a oprit şi a zis:

— Chemați-l.

L-au îndemnat:

— Scoală-te că te cheamă!

El a aruncat jos mantaua de pe el şi sărind a venit la Iisus.

— Ce vrei să-ți fac?

— Doamne, să văd.

— Vezi, credința ta te-a mântuit.

Imediat a văzut şi L-a urmat pe Iisus, lăudând pe Dumnezeu.

Intrând în Ierihon, un oarecare Zacheu, şef peste vameşi, foarte bogat, voia să vadă pe Iisus. Fiind mic de

statură a alergat înainte şi s-a urcat într-un dud, ca să-L poată vedea. Iisus, trecând pe sub dud, s-a uitat în sus şi i-a zis:

— Zacheu, dă-te repede jos, că astăzi rămân în casa ta.

El s-a dat jos şi l-a primit cu bucurie. Fariseii au început să murmure între ei, că a intrat în casa unui om păcătos.

Zacheu, stând în faţa lui Iisus, I-a zis:

— Doamne, dau jumătate din averea mea săracilor şi dacă am nedreptăţit pe cineva, îi înapoiez împătrit.

Iisus i-a răspuns:

— Astăzi s-a făcut mântuirea acestei case. Şi el este un fiu al lui Avraam, căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut.

Iisus străbătea toate oraşele şi satele Galileeii, învăţând în sinagogi, predicând Evanghelia Împărăţiei Cerurilor, vindecând orice boală şi orice infirmitate. Văzând gloatele care-L urmau, I-a fost milă de ele, căci erau leşinate şi părăsite ca nişte oi fără păstor. Atunci s-a întors şi a zis apostolilor şi ucenicilor:

— Secerişul este mult, iar lucrătorii sunt puţini. Rugaţi deci pe Domnul secerişului să trimită lucrători la secerişul său.

Intrând într-o casă, doi orbi s-au apropiat de El:

— Fiu al lui David, ajută-ne.

Iisus le-a zis:

— Credeţi că pot Eu să vă dau vederea?

Ei au răspuns:

— Da, Doamne.

Atunci i-a atins cu degetul în frunte pe amândoi.

— Fie-vă vouă după credinţa voastră.

Imediat li s-au deschis ochii:

— Când plecaţi, să nu spuneţi nimănui cele

întâmplate.

Ieşind, ei au răspândit vestea ce le-a făcut Iisus, în tot ţinutul acela.

I-au adus un demonizat mut. Demonul ieşind din el, mutul a vorbit, toată lumea a rămas uimită şi a zis:

— Niciodată în Israel nu s-a întâmplat aşa ceva.

În acest timp, fariseii L-au învinuit că scoate demonii cu ajutorul lui Belzebut, căpetenia demonilor.

Ioan Botezătorul, fiind în închisoare şi auzind de faptele lui Iisus, a trimis la El pe ucenicii lui să-L întrebe:

— Tu eşti Acela care trebuia să vină sau să aşteptăm un altul?

Iisus le-a răspuns:

— Spuneţi lui Ioan ce vedeţi şi ce auziţi. Orbii văd, şchiopii umblă, leproşii se curăţă, surzii aud, morţii înviază şi săracilor li se vesteşte Împărăţia lui Dumnezeu. Fericit este acela pentru care Eu nu sunt o sminteală.

Şi le-a vorbit despre Ioan:

— El este mai mult decât un profet, este acela despre care s-a scris: „Iată, trimit înaintea Ta pe mesagerul meu, care va pregăti calea Ta, înaintea Ta.”, căci toţi profeţii şi legea până la Ioan au profeţit şi dacă vreţi să ştiţi, el este Ilie, care trebuia să vină. Cine are urechi de auzit, să audă.

Apoi a certat oraşele în care făcuse cele mai multe minuni, pentru că nu s-au pocăit.

— Vai ţie, Horazime, vai ţie Betsaida. Dacă s-ar fi făcut minunile care s-au făcut în voi, în Tir şi Sidon, de mult s-ar fi pocăit în sac şi cenuşă. Şi tu, Capernaume, care ai fost ridicat până la cer, până în iad vei fi pogorât, căci dacă s-ar fi săvârşit în Sodoma minunile care s-au făcut în tine, ea ar fi rămas până azi; căci zic vouă, în ziua judecăţii mai uşor îi va fi Sodomei decât ţie.

Iată-ne ajunşi la Ierusalim, să serbăm Paştele, Iisus fiind invitat la Simon Leprosul. Simon Leprosul e un fariseu,

scrib, învățător care învață copiii. El a fost vindecat de lepră de Iisus. E căsătorit cu Marta, sora lui Lazăr din Betania. Simon are două case: una în Betania, unde locuieşte mama lui şi alta la Ierusalim, unde este şcoala lui. Marta, o femeie mică, foarte dinamică, harnică, munceşte pentru trei gospodării, cele două ale ei şi are grijă şi de fratele ei Lazăr din Betania, care e singur. Cealaltă soră, Maria, locuieşte mai mult la Ierusalim.

Veniseră cu toții la Ierusalim, să serbeze Paştele în casa lui Simon. Sărbătoarea Paştelor este o sărbătoare foarte importantă şi foarte veche. Tradiția ei începe încă din Egipt; ea ține o săptămână, între l 5 – 22 Nisan (aprilie). De fapt, ea începe din ajun, când oamenii se îmbăiază şi curăță casele, căci timp de şapte zile după asta mănâncă numai azimă, apoi, între trei şi şase după-masă, când ziua e socotită ca trecută, se înjunghie mielul de Paşte, un miel de un an, mascul, fără cusur. Socotesc zece persoane pe un miel.

Mielul îl frig în foc, cu cap, cu picioare şi măruntaie, şi-l mănâncă cu ierburi amare şi azimă. Trebuie mâncat absolut tot. Dacă rămâne ceva, trebuie ars în foc, să nu rămână nimic pe a doua zi, iar cu sângele lui ung balamalele uşii şi pragul de sus al casei unde se mănâncă mielul. Căci potrivit tradiției, când nimicitorul a străbătut în noaptea Paştelui Egiptul ca să omoare pe cei întâi născuți ai egiptenilor, sângele a fost un semn.

— Eu voi vedea sângele şi voi trece pe lângă voi.

„A trece pe lângă...” înseamnă în limba ebraică „pesah” şi de aici vine cuvântul „Paşte”, deci Paşte înseamnă „a trece pe lângă”.

Sărbătoarea acesta a fost dată de Dumnezeu iudeilor prin Moise, în vremea când poporul era în Egipt, în luna lui Abil, adică a spicelor, căci se apropia secerişul. Mai târziu a fost numită Nisan şi e cea dintâi lună a anului iudaic, în

timp ce anul nou civil începe toamna, la echinocțiu, cam la 21 septembrie, când ziua este egală cu noaptea. Trebuie să mănânce mielul îmbrăcați şi încălțați, cu toiagul în mână, gata de plecare.

Cu vremea, masa de Paşti s-a schimbat mult. Acum s-a serbat în chipul următor: Iisus a luat un pahar cu vin, a rostit o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu şi cu toții am cântat psalmii 113 şi 114. Apoi, a trecut paharul din mână în mână, ca să bea toți mesenii din el. Eram treizeci la masă. Înseamnă că Simon a sacrificat trei miei. După ce am mâncat ierburile amare, toți stând în picioare şi gata de plecare, Iisus ne-a povestit despre însemnătatea Paştelor şi prima sărbătorire a ei şi despre ieşirea poporului din Egipt; apoi am cântat prima parte din marele Hallel, adică din psalmii 115 – 118. Am băut al doilea pahar de vin la fel cu primul şi Iisus a frânt azima coaptă şi a împărțit-o la toți. Am mâncat mielul cu azima şi am băut al treilea pahar cu vin. După aceea, am cântat a doua parte a Hallelului (psalmii 115 – 118) şi sfârşind am băut al patrulea pahar cu vin. Masa trebuia încheiată înainte de miezul nopții şi chiar aşa s-a terminat. Iisus împreună cu noi S-a îndreptat spre muntele Măslinilor. Era un clar senin de cer şi o lună plină de toată frumusețea. Lumina era aşa de puternică, că puteai citi. Se auzea numai şoapta Chedronului, lină în unda ei, şi freamătul uşor al frunzelor de măslini. Iisus s-a aşezat pe un tăpşan în fața templului, care era luminat feeric de mulțimea torțelor aprinse în jur, dar mai ales strălucea în văpaia lunii, care parcă se oprise exact deasupra Lui. Filip a exclamat:

— Vai ce frumos e templul!

— Vedeți voi toate astea? Ei bine, Eu vă zic: în adevăr nu va rămâne din el piatră de piatră, care să nu fie dărâmată.

Toți într-un glas L-am întrebat:

— Spune-ne când se va întâmpla asta?

— Să nu vă lăsaţi amăgiţi! Mulţi vor vei în numele Meu, zicând: „Eu sunt Hristos.” şi vor induce în eroare mulţi omeni. Veţi auzi de războaie, dar să nu vă speriaţi. Trebuie ca acestea să fie mai întâi, însă nu va fi sfârşitul. Un neam se va ridica contra altui neam şi o împărăţie contra altei împărăţii. În diverse locuri va fi foamete, ciumă şi vor fi cutremure de pământ. Acestea nu vor fi decât începutul durerilor. Înainte de toate, vor pune mâna pe voi şi vă vor persecuta, vă vor da sinagogilor şi vă vor arunca în închisoare, vă vor târî în faţa regilor şi a stăpânitorilor, din cauza numelui Meu. Acestea vi se vor întâmpla ca să serviţi drept mărturie. Să nu vă gândiţi la ce veţi vorbi pentru apărarea voastră, căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune căreia nimeni nu va putea rezista sau contrazice. Veţi fi daţi chiar de părinţii voştri, de fraţi, de rude şi prieteni şi vor fi omorâţi mulţi dintre voi. Veţi fi urâţi de toţi din cauza numelui Meu, dar voi nu veţi pierde niciun fir de păr din capul vostru. Prin răbdarea voastră, veţi mântui sufletele voastre. Când veţi vedea Ierusalimul înconjurat de oştire, să ştiţi că pustiirea lui s-a apropiat. Atunci cei din Iudeea să fugă în munţi şi cei din mijlocul lui să iasă afară. Iar cei ce vor fi la câmp să nu intre în oraş, căci acestea vor fi zile de răzbunare pentru împlinirea a tot ce a fost scris.

Iisus s-a dus în grădina Ghetsimani să se roage, iar noi ne-am înfăşurat în mantalele noastre, cu gândul la cele ce ne aşteaptă. Binefăcătorul somn ne-a învăluit pe toţi. A doua zi, Iisus a apărut în mijlocul nostru, în drum spre Betania. Betania, cu cei ce locuiau în această casă, era căminul Lui. Aici se simţea la El acasă, între adevăraţi prieteni. El singur declarase unui scrib că vulpile au vizuini şi păsările cerului au cuiburi, dar Fiul Omului n-are unde să-şi odihnească capul.

Betania era colţul cald al iubirii, unde se simţea cu

adevărat iubit şi în siguranță. El era prietenul lor drag şi prezența Lui le umplea inima de adevărată fericire. Imediat s-a dus vestea sosirii Lui şi copiii au alergat în fuga mare, din toate casele, înconjurându-L fericiți şi fiecare prezentându-l doleanțele; păpuşi stâlcite şi schiloade, fel de fel de jucării dărâmate şi ciobite, ieşeau din mâna Lui reparate şi noi. Fericirea era reciprocă. În surâsul Lui vesel radia căldura dragostei cu care El învăluia pe aceşti copilaşi, apoi Îi binecuvânta pe toți şi ei, cu brațele pline de jucării reparate, se întorceau fericiți la ei acasă.

Lazăr, de când a fost vindecat de Iisus, nu mai lucra dulgheria. Îşi vedea de gospodăria lui, de cei cincizeci de stupi, cu care se lupta zilnic. Mai avea două oi şi o capră. Maria locuia la Ierusalim, iar neobosita Marta muncea pentru trei gospodării.

Între timp au sosit şi ucenicii, care serbaseră Paştele în familiile lor, iar la poartă venise toată Betania şi o mulțime de demonizați, şchiopi şi infirmi. Iisus I-a vindecat pe toți, trimițându-i acasă. Vecinele, văzând atâta lume pe capul Martei şi al soacrei au venit cu azime şi cu mâncare deja pregătită. Au aşezat numaidecât mese în cele patru camere şi două mese cu laviță în curte, afară. Cu voie bună au ospătat în lege circa o sută de bărbați. După-masă au pregătit o cameră pentru Iisus. El a adunat cei doisprezece apostoli la sfat, dându-le putere să gonească demonii şi să vindece orice boală şi orice infirmitate.

— Vindecați bolnavii, înviați morții, curățați leproşii şi alungați demonii. Fără plată ați primit, fără plată să dați. Nu intrați la păgâni şi nici la samariteni. Mergeți mai cu seamă la oile pierdute din casa lui Israel, în orice oraş sau sat. Intrând, interesați-vă dacă este un om demn să vă primească şi rămâneți la el până ce veți termina. Când intrați, salutați, ca pacea voastră să vină la ei. Dacă vor fi demni, pacea voastră să rămână la ei, dacă nu, pacea se va

întoarce la voi.

De nu vă vor primi, plecați şi scuturați şi praful de pe picioarele voastre. Cel care vă primeşte, pe Mine Mă primeşte şi cel care Mă primeşte, primeşte pe cel ce M-a trimis.

Iată, eu vă trimit ca nişte oi în mijlocul lupilor. Fiți deci înțelepți ca şerpii şi nevinovați ca porumbeii. Feriți-vă de oameni, căci vă vor da tribunalelor şi vă vor bate cu vergi în sinagogi. Veți fi duşi în fața guvernatorilor şi a regilor, ca să serviți de mărturie lor şi păgânilor. Nu vă temeți de cum veți vorbi şi ce veți spune, căci nu voi veți vorbi, ci Spiritul Tatălui Vostru va vorbi în voi. Nu luați nici aur, nici argint, nici bani cu voi, nici sac pentru călătorie, nici două haine, nici încălțări şi nici toiag, căci orice lucrător îşi merită hrana lui. Mergeți şi predicați Împărăția Cerurilor. Ea este aproape de voi.

A doua zi, apostolii au plecat iar şi Iisus împreună cu ucenicii şi o mulțime de lume, bărbați, femei şi copii s-au îndreptat spre Ierusalim.

Eu nu sunt iudeu şi nici prozelit (convertit mozaic), sunt ucenic al lui Iisus şi potrivit legii n-am acces în templu şi nici în sinagogă. Asta mi-a spus-o Matei, încă la început. Cu mai multă lume, am rămas afară. Acum, ca şi înainte de botez, când nu eram cu Iisus, auzeam mereu vocea Lui, însă acum ştiam unde e. Oriunde ar fi fost, vocea Lui mă ghida la El. Ştiam limba aramaică şi în plus înțelegeam absolut tot ce spune, la justa valoare, potrivit adevărului. Pricepeam lucrurile pentru care de atâtea ori apostolii Îi cereau explicații. Eu înțelegeam numaidecât sensul cuvântului şi al faptei Lui. Am înțeles că a fost înconjurat de farisei, care I-au cerut un semn venit din cer. Iisus le-a răspuns:

— Seara voi ziceți că mâine va fi timp frumos, căci cerul este roşu, iar dimineața ziceți: „Azi va fi furtună, căci cerul este roşu închis”. Fățarnicilor, ştiți să deosebiți

aspectul cerului şi nu sunteţi în stare să citiţi semnele timpurilor. O generaţie rea şi adulteră cere o minune, dar nu i se va da altă minune decât minunea lui Iona; căci după cum Iona a fost trei zile şi trei nopţi în pântecele chitului, la fel va fi Fiul Omului trei zile şi trei nopţi în inima pământului.

Ieşind din templu, un om I-a căzut în genunchi:

— Doamne, mama e paralizată în pat; vino, te rog, şi vindec-o.

Iisus a plecat cu el şi noi după El. Între timp, o gloată mare de săraci şi cerşetori s-au luat după noi. Era hangiul şalum, cu cel mai mare han din Ierusalim. Avea casă mare, etajată şi cu terasă, camere multe de locuit şi trei săli de mese. Într-o cameră, în pat, era o mogâldeaţă de femeie, făcută ghem cu genunchii la gură şi cu capul între picioare, nici nu bănuiai că mai e om. Iisus ne-a luat cu El în cameră, pe Ştefan, pe mine şi Barnaba, pe şalum, pe nevasta lui, Maria. S-a strecurat în cameră şi un băiat de doisprezece ani, Ion Marcu, singurul copil al lui şalum.

Iisus a atins bolnava pe cap cu mâna şi I-a zis:

— Femeie, eşti dezlegată de sarcina ta.

Ea s-a întins în pat, s-a făcut dreaptă, s-a înfăşurat într-un cearşaf şi a venit la picioarele Lui să-l mulţumească. Lângă ea a îngenuncheat toată familia şalum. mulţumindu-I.

Şalum, ridicând ochii înlăcrimaţi, I-a zis:

— Doamne, să nu ne treci cu vederea, te rog să rămâi cu noi la masă.

Mi-am zis îndată: „Sărăcimea şi cerşetorii templului, când L-au văzut pe Iisus cu şalum, au alergat după noi, ştiind că vor fi bine ospătaţi. Aşa a şi fost, căci toţi au intrat în casă; abia au încăput în trei săli mari de mese.

Ne-am aşezat la masă: Ion Marcu, băiatul lui şalum, cu capul pe pieptul lui Iisus, iar Iisus cu capul pe pieptul

meu, eu cu capul pe pieptul lui Ştefan, iar Barnaba cu capul pe pieptul lui Ion Marcu şi aşa mai departe. Barnaba era nepotul Mariei, nevasta lui şalum. Deci Ion Marcu şi cu Barnaba erau veri. Bătrâna Estera, mama lui şalum, îmbrăcată, ne-a servit la masă. N-a fost niciun fariseu şi niciun scrib. Am fost numai noi, ucenicii şi parte din familiari, care mergeau mereu cu Iisus. În plus, lume de proastă calitate, cerşetori şi săraci câţi vrei. Fariseii şi scribii, când au văzut atâţia cerşetori, au strâmbat din nas şi încă de la uşă au plecat.

Când am ieşit de la şalum, o mulţime de lume, cu bolnavi şi infirmi, Îl aştepta pe Iisus. El le-a spus vestea cea bună a Împărăţiei Cerurilor şi le-a vindecat bolnavii. Aproape toţi L-au urmat. În Arimateea, în poarta casei, l-am întâlnit pe Iosif, care i-a spus lui Cleopa că a făcut Paştele la Cezareea. Portul şi tot restul Şaronului e plin de demonizaţi de n-ai unde te mişca. Toţi demonizaţii Imperiului Roman au debarcat la Cezareea şi vin la Ierusalim. Sunt aşa de mulţi, zeci de mii de bolnavi. Mi-am zis: „Asta e reclama Corneliei lui Vitelius Apius. Ei au auzit de vindecarea ei şi acum iau cu asalt Palestina şi cu ea Profetul din Nazaret.” Iisus S-a oprit la marginea Ghibeonului, S-a aşezat jos, pe un platou, cu faţa spre noi şi după ucenici şi familiari. Era deja foarte multă lume care-L urmase din Ierusalim.

Ducându-se vestea de sosirea Lui, au şi venit Betelul, Eniansul şi chiar Ghibeonul, cu bolnavii şi infimii lor. Deodată, în spatele lui Iisus am auzit un strigăt în limba greacă:

— Veniţi. L-am găsit, veniţi cu toţi aici!

Şi o gloată dezlănţuită şi turbată alerga spre noi, călcându-şi bolnavii în picioare, trântindu-se unii peste alţii, strigând, plângând; se auzeau vaiete şi urlete. Era o mulţime sălbatică fără sfârşit. Iisus a întins mâna spre ei. Ca prin minune s-a făcut linişte şi toţi au rămas pe loc,

adunându-şi de pe jos bolnavii şi lucrurile împrăştiate. Au stat aşa liniştiți, la o distanță apreciabilă de noi. Iisus S-a aşezat jos, cu fața la ei.

S-a desprins din mulțime înaintând încet spre noi, un om cu doi băieți între şase şi zece ani, legați de el. Omul, plângând, a făcut semn că nu poate vorbi. Era mut, iar băieții demonizați. Iisus i-a zis:

— Apropie-te!

Omul a căzut în genunchi la picioarele lui Iisus, târând după el copiii. L-a atins cu degetul pe frunte şi a zis:

— Demoni, ieşiți din ei şi să nu mai intrați.

Copiii s-au zvârcolit, s-au trântit jos, le-au căzut lanțurile şi au rămas ca morți lângă tatăl care plângea.

Iisus le-a zis:

— Sculați-vă şi duceți-vă acasă!

S-au sculat cu toții şi au plecat.

Le-a urmat un tânăr fără picioare; mergea cu nişte scăunele în mâini, târându-şi trupul. Era însoțit de o femeie în vârstă. Femeia a îngenuncheat înaintea lui Iisus, lângă fiul ei:

— Iisuse, Fiul lui David, fie-ți milă de unicul meu copil!

Iisus i-a spus:

— Mergeți în pace, tu şi fiul tău.

Pe loc, tânărul s-a sculat în picioare, a alergat la Iisus şi a zis:

— Doamne, vrem să ne botezăm!

Iisus s-a uitat la Cleopa, care a plecat cu ei.

În spatele nostru am auzit tropot de cai, parcă o herghelie întreagă alerga spre noi. S-a oprit şi din partea dreaptă, în fața mulțimii, înainta un grup. Un preot egiptean mergea în frunte, după el venea un om cu o glugă mare, albă, pe cap, dus de braț, de o parte şi de alta, de câte un eunuc. Preotul s-a dat în lături şi a zis:

— Iisuse, Fiu al lui David. aruncă-ți o privire spre ei.

În clipa aceea, omul cu glugă a căzut cu fața la pământ şi se învârtea pe burtă. Mi-am zis imediat: boala viermelui rotativ. Eunucii au fugit; omul tot învârtindu-se s-a oprit cu capul drept la picioarele lui Iisus. Iisus a zis preotului:

— Dezveleşte-l.

Preotul s-a apropiat şi cu mâna i-a tras gluga din cap. În fața noastră a apărut un craniu gol, tigvă goală, cu două găuri în orbite, în care se învârteau două bile negre. Toată lumea a zis: „Ah!" şi şi-a pus mâna la gură, să nu strige. Mulțimea din fața noastră s-a apropiat să-l vadă mai bine. Iisus a întins mâna şi l-a atins cu degetul pe frunte. Un trăsnet puternic însoțit de un cutremur de pământ a căzut pe capul omului. Toată lumea din față, cât vedeai cu ochii, a fost aruncată literalmente la pământ. O frică rece ne-a înghețat trupul la toți şi am început să plângem. Din capul omului s-a ridicat un nor roşu ca focul şi a plutit încet, peste toată lumea căzută jos, departe, departe, departe, deasupra întregii imensități de oameni. Toți plângeau; până şi copiii din brațele mamelor lor au fost pătrunşi de un fior rece. Iisus, cu ochii ridicați spre cer, două lacrimi I se prelingeau pe obraji, a zis omului:

— Ridică-te.

Omul s-a ridicat întâi în palme, pe urmă în coate şi când a ridicat capul de la pământ, în locul craniului, era capul unul bătrân venerabil, trecut de şaizeci de ani, cu plete albe şi barbă albă, o figură spiritualizată, cu fața radiind de fericire. Îndată mi-am zis: „Unde am văzut eu acest om? îl cunosc, dar nu ştiu de unde să-l iau."

Noi, cei din față, am mulțumit lui Dumnezeu şi glorificându-L am respirat uşurați. Omul a rămas în genunchi şi a zis:

— Doamne, vreau să mă botez.

Iisus s-a uitat la Ştefan, care a plecat cu el. Mă tot luptam cu memoria mea, să-mi aduc aminte unde l-am cunoscut pe acest om.

Iisus a zis mulţimii împietrite, pe jos:

— Ridicaţi-vă şi duceţi-vă acasă.

Toată lumea s-a sculat de jos vindecată şi şi-a şters lacrimile de pe obraz. Toţi au fost făcuţi sănătoşi. Bunul Dumnezeu, glorie fie adusă în veci numelui Lui Cel Sfânt, a fost cu noi şi a făcut în văzul nostru o vindecare în masă, că foarte mulţi au fost: mii şi chiar zeci de mii de oameni.

Au năvălit la noi localnicii dimprejur, speriaţi că la Betel, Arimateea şi Emaus, unde ajungea sfârşitul mulţimii, au fost cutremuraţi şi trântiţi la pământ. Ei au crezut că noi toţi am fost arşi. Norul roşu a plutit până la ei. Când Iisus a spus: „Ridicaţi-vă!", vocea Lui s-a auzit până la ei; aşa s-au ridicat toţi şi au fugit spre noi. Din spusa lui Iosif din Arimateea şi a altor bătrâni farisei, cărturari, şefi de sinagogă şi scribi, au fost peste douăzeci de mii de oameni. Eh! N-au fost toţi bolnavi, că toţi erau cu însoţitori, dar oricum au fost destul de mulţi. Localnicii şi-au venit în fire, uimiţi şi foarte impresionaţi; au îngenuncheat şi ei şi-au dat glorie lui Dumnezeu, mulţumindu-l că aşa ceva n-au văzut niciodată.

Ştefan s-a întors cu omul care a îngenuncheat în faţa lui Iisus şi l-a zis:

— Îţi mulţumesc, Mesia, Fiul lui Iahve (Dumnezeu).

Iisus i-a pus mâna pe umărul drept şi i-a răspuns:

— Mergi în pace, Manachen.

Acum îmi amintesc perfect de el, cel căsătorit cu Na-Lotus, sora faraonului. Cum s-o fi îmbolnăvit de boala viermelui rotativ? Dacă s-a botezat, sigur am să mă mai întâlnesc cu el. Iosif din Arimateea a fost foarte surprins când l-a văzut, mai ales că a auzit că s-a botezat şi l-a numit pe Iisus, Mesia. Manachen cu egiptenii au plecat şi

mulțimea a început să se risipească. O parte din ei, circa două mii s-au adunat în jurul lui Iisus, cerând să fie botezați. Iisus, cu ei şi cu noi, s-a îndreptat spre Iordan. El s-a retras pe munte, iar noi cu familiarii, o lună întreagă am umplut Iordanul cu ei şi i-am botezat. Localnicii din zece sate şi trei oraşe din jur ne-au hrănit tot timpul. Iisus a apărut a doua zi în mijlocul nostru, spunându-le:

— Pocăiți-vă, că Împărăția Cerurilor s-a apropiat de voi, credeți în Dumnezeu şi credeți în Mine, luați-vă crucea voastră şi urmați-mi Mie.

Tot timpul le-a vorbit de împărăția lui Dumnezeu:

— Mergeți în pace şi spuneți tuturor oamenilor ce a făcut Dumnezeu pentru voi.

Apostolii, întorcându-se, povesteau lui Iisus tot ce au făcut. El ne-a adunat pe toți şi a trecut cu noi într-un loc retras, dincolo de Betsaida. L-a întâmpinat altă mulțime cu bolnavi şi infirmi. El i-a primit şi pe aceştia, le-a vorbit despre Împărăția lui Dumnezeu, vindecând pe toți cei care aveau nevoie de vindecare.

Fiindcă se însera, ne-a zis:

— Mi-e milă de gloata asta, că de trei zile umblă după Mine şi n-au nimic de mâncare. Nu pot să-i trimit acasă flămânzi, Mi-e teamă. să nu cadă pe drum. Cu ce să săturăm atâta lume? Câte pâini aveți?

— Şapte şi câțiva peştişori.

I-am aşezat iarăşi pe rânduri de câte o sută, ca prima dată, bărbații la dreapta şi femeile cu copiii la stânga. El a luat cele şapte pâini şi peştişorii, a ridicat ochii la cer, mulțumindu-I lui Dumnezeu şi ni le-a dat nouă. Noi le-am făcut bucățele şi le-am împărțit la lume. Bucățele de pâine şi de peşte în mâna noastră nu se mai terminau. S-au săturat cu toții, şi noi cu ei. Am adunat resturile în şapte coşuri goale, pe care le aveau cu ei. Am numărat: bărbații care au mâncat au fost patru mii în cap, fără femei şi copii.

Iisus le-a dat drumul să meargă să se culce în satele vecine şi cum se lăsase noaptea, s-a întors cu noi la Betsaida. Poposind la Zebedei, ne-a întrebat dacă am mâncat. Cum eram sătui, am băut câte o ulcică de apă din burduf şi ne-am întins fiecare pe unde ni s-a oferit. Iisus cu apostolii a intrat la sfat într-o cameră. A doua zi, pe malul Iordanului, am luat-o la vale de-a lungul Galileeii.

Galileea a fost făcută înadins de Dumnezeu, ca să fie scena pe care Fiul său să-şi desfăşoare activitatea. Este situată între Mare Internum (Mediterana) şi râul Iordan, numai şes şi dealuri, cu deschidere la mare prin portul Cezareea, cu o climă blândă, lipsită de furtuni şi intemperii aspre. Este o provincie ideal agricolă, cu o viaţă patriarhală; are două categorii de localnici: pescari şi agricultori. Câmpuri întregi de grâu, orz, mei, în dau recolte succesive, iar pe deasupra acestor grâne, ca o mantie multicoloră, cât vezi cu ochii, diverse flori îşi ridică capul: crini albi, roşii, albaştri, violeţi, galbeni, stânjenei albi, galbeni, roşii, albaştri şi violet; maci – am numărat douăzeci şi una de nuanţe – şi o sumedenie de flori al căror nume îmi scapă sau nu le cunosc. Nu mai vorbesc de parfum, e un balsam, la care se adaugă parfumul florilor de chiparoşi, portocali, lămâi, migdali, trandafiri. smochini, viţă de vie, curmali, duzi, măslini şi alţii. Cum ai luat o portocală din pom, dedesubt e mugurul.

Stam în lanul de grâu, privind în juru-mi la feeria de culori şi inspirând parfumul îmbătător. Nu e de mirare că fiecare casă are câte un ţarc cu oi şi circa cincizeci de stupi de albine. N-am băgat de seamă de unde au apărut, dar ni s-a alăturat o sumedenie de cărturari, scribi, farisei şi doctori ai lui Israel. Botezul lui Manachen şi faptul că el l-a numit pe Iisus, Mesia, au zdruncinat Sinedriul şi preşedintele, marele preot Anna, împreună cu acoliţii lui, au sărit de şapte coţi în sus. Anna a scăpat o insultă deloc

mozaică la adresa lui Manachen şi jumătate din Sinedriu a părăsit sala. Nu i-am observat pe farisei, dar mergând prin lanurile de grâu, Petru, şi noi după el, adunam boabe de grâu şi frecându-le în mână, le mâncam.

— De ce ucenicii tăi fac ce nu se cade să facă sâmbăta?

El le-a răspuns:

— N-aţi citit ce a făcut David şi cei ce erau cu el, când i-a fost foame? Cum au intrat în casa lui Dumnezeu şi au mâncat pâinile punerii înainte, căci nu erau permis să le mănânce el şi nici cei care erau cu el, ci numai preoţii? Sau n-aţi citit în lege că preoţii calcă sâmbăta în templu şi sunt nevinovaţi? Zic vouă: aici este cineva mai mare decât templul şi dacă aţi şti ce înseamnă „milă voiesc şi nu jertfă”, n-aţi fi învinuit nevinovaţi, căci Fiul Omului este Domn şi al Sabatului.

Ne-am oprit într-un sat şi Iisus a intrat în sinagogă. Toţi fariseii, şi noi după ei, L-am urmat. În sinagogă era un om cu mâna uscată. Ca să-i găsească vină, fariseii L-au întrebat:

— Este permis să vindeci oameni în zi de Sabat?

Iisus le-a răspuns:

— Care dintre voi, dacă-i cade o oaie într-o groapă, sâmbăta, nu se duce să o scoată afară? Şi cât de mare este deosebirea între om şi oaie! Deci, se poate face bine sâmbăta.

Întorcându-se spre om, i-a zis:

— Întinde-ţi mâna!

El a întins-o şi s-a făcut sănătoasă, ca şi cealaltă.

Fariseii au plecat furioşi, sfătuindu-se cum să-L omoare.

Ieşind din sinagogă, Iisus S-a îndreptat spre Nain. O mulţime mare de popor ne urma. Când am intrat în oraş, ne-am întâlnit cu un convoi funebru. Duceau la groapă un

tânăr, unicul fiu al unei văduve. Tot oraşul îi urma. Mama lui, sărmana, plângea de ţi se rupea inima. Surâsul vesel al lui Iisus s-a transformat într-o imensă milă. A zis femeii:

— Nu plânge!"

Şi a atins sicriul. Cei ce-l purtau s-au oprit şi au aşezat jos patul.

— Tinere, ţie îţi zic, scoală-te!

Şi mortul a sărit din sicriu, drept în braţele mamei lui şi o mângâia să nu mai plângă. Amândoi au îngenuncheat înaintea lui Iisus, mulţumindu-l. Pe toţi cei din jur i-a apucat frica, lăudând pe Dumnezeu că a căutat spre poporul său, trimiţându-i un aşa mare profet.

Părăsind Nainul, S-a oprit într-un crâng, pe malul unui pârâu, la poalele muntelui Tabor. Ne-am aşezat, ca de obicei, toţi în jurul Lui, iar El a grăit următoarea predică:

— Ieşit-a semănătorul să-şi semene sămânţa lui. Aruncând sămânţa, una a căzut lângă drum şi păsările cerului au mâncat-o. Alta a căzut pe pământ pietros, a crescut puţin şi neavând umezeală, s-a uscat. Alta a căzut între mărăcini şi crescând împreună, mărăcinii au înăbuşit-o. Una singură a căzut în pământ bun şi a dat rod însutit. Cine are urechi de auzit, să audă!

Apostolii l-au rugat:

— Explică-ne această pildă!

El le-a răspuns:

— Vouă vă este dat să înţelegeţi tainele Împărăţiei lui Dumnezeu, iar celorlalţi li se dau pilde, pentru ca privind să nu vadă şi auzind, să nu înţeleagă, iar pentru voi, înţelesul pildei este următorul: semănătorul este Fiul Omului, iar sămânţa este cuvântul lui Dumnezeu.

Sămânţa căzută lângă drum sunt cei care aud Cuvântul lui Dumnezeu, îl primesc în inima lor, dar vine diavolul şi ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva ei să creadă şi să se mântuiască.

Sămânța căzută în pământ pietros sunt cei care primesc cu bucurie cuvântul lui Dumnezeu, cred câtva timp, dar nefiind statornici, la prima încercare se leapădă.

Sămânța căzută între mărăcini sunt cei ce aud cuvântul lui Dumnezeu, dar având griji şi bogăție, sunt sufocați de plăcerile vieții şi nu dau rod.

Sămânța căzută în pământ bun sunt cei care aud cuvântul lui Dumnezeu, îl primesc şi-l păstrează în inima curată şi bună, rodind cu răbdare.

Apoi, traversând Iordanul, a intrat în Decapole şi numaidecât a fost înconjurat de lume şi i-au adus un surdo-mut, rugându-L să-l vindece. Luându-l mai la o parte, i-a pus degetele în urechi şi scuipând, atinse limba lui. Apoi, ridicând ochii spre Cer, a suspinat şi a zis:

— Efata! adică „Deschide-te!”.

Şi i s-au deschis urechile, i s-a slobozit limba şi îndată, a vorbit şi a auzit. I-a poruncit omului să nu spună nimănui. Abia i-a zis să nu spună, că el mai tare a strigat la toată lumea ce a făcut Iisus pentru el. Gloata, uimită peste măsură, a zis:

— Pe toate le face minunat. Orbii văd, surzii aud şi muții vorbesc. Lăudat să fie Dumnezeu Cel Mare şi Sfânt!

Deja L-au întâmpinat şapte oameni, invitându-L la masă. După ce a mâncat, au trecut în ținutul Ghersenilor, care este aproape de Galileea. L-a întâmpinat un demonizat gol, ieşit din morminte – asta era locuința lui – chinuit şi târât de demoni şi mânat în pustiu. Când l-a văzut, Iisus a poruncit demonului să iasă din el. Omul a căzut la picioarele Lui, strigând cât îl ținea gura:

— Ce este între mine şi tine, Iisuse, Fiul Celui Prea înalt? Te rog mult să nu mă chinuieşti.

Iisus l-a întrebat:

— Cum te cheamă?

El a răspuns:

— Legiune, căci suntem mulți, şi L rugau să nu-i trimită în prăpastie.

Ceva mai departe păştea o turmă de porci. Demonii L-au rugat să-i lase să intre în porci. El le-a zis:

— Duceți-vă!

Ieşind din om, au intrat în porci şi toată turma s-a repezit drept în lac. Păzitorii au fugit şi au povestit celor din oraş ce s-a întâmplat. Stăpânii porcilor au venit şi văzând la picioarele lui Iisus pe demonizat, îmbrăcat şi sănătos, s-au speriat foarte tare şi L-au rugat să plece de la ei. Omul din care ieşiseră demonii L-a rugat să-l lase să rămână cu dânsul. Iisus i-a răspuns:

— Întoarce-te la casa ta şi la familia ta şi spune tuturor ce ți-a făcut Dumnezeu.

Plecând, a vestit în tot oraşul ce a făcut Iisus pentru el.

Iisus s-a urcat cu noi în bărci şi a trecut înapoi în Galileea, cutreierând satele şi oraşele şi vestind tuturor:

— Pocăiți-vă, căci v-am adus vestea cea bună! Împărăția Cerurilor s-a apropiat de voi!

Era aşteptat pretutindeni. Cum ajungea într-un loc, lumea trimitea mesageri că Iisus e la ei şi veneau cu toți bolnavii lor la El. Din mulțime s-a desprins şeful sinagogii, Iair, care l-a căzut la picioare, rugându-L să-i vindece unicul copil, o fată de doisprezece ani, care era pe moarte. În drum spre casa lui Iair, tot poporul se înghesuia, care mai de care, să-l atingă măcar haina, ca să se vindece. O femeie s-a repezit pe la spate şi l-a atins poala mantalei, şi Iisus S-a întors imediat pe loc.

— Cine M-a atins?

Toți au negat.

Petru i-a răspuns:

— Învățătorule, toată lumea Te înghesuie şi Te strâmtorează şi Tu întrebi cine Te-a atins?

El a răspuns:

— Totuşi, cineva M-a atins, căci am simţit o putere ieşind din Mine.

Şi se uită împrejur să găsească persoana care L-a atins. Femeia, văzându-se descoperită, a venit tremurând şi a căzut la picioarele Lui.

— Doamne, te rog să mă ierţi. De doisprezece ani sufăr de o scurgere de sânge. Toată bruma de avere am cheltuit-o cu doctorii şi mi-a mers din ce în ce mai rău. Am crezut că numai Tu mă poţi vindeca, dacă ajung să pot atinge măcar un colţ din haina Ta. M-am atins şi m-am vindecat. Îţi mulţumesc, Doamne!

Figura ei înlăcrimată, strălucea de fericire.

Iisus i-a zis:

— Fiică, credinţa ta te-a mântuit. Mergi în pace!

Şi în timp ce femeia vorbea, a venit cineva de la Iair de-acasă, spunându-i că fata lui a murit şi să nu se mai deranjeze învăţătorul. Iisus, auzind, i-a zis lui Iair:

— Nu te teme, crede numai şi ea va fi salvată!

Ajungând acasă, a luat cu El numai pe Petru şi Zebedei. Noi cu mulţimea am rămas la poartă. În curte, toată lumea plângea şi se jelea. El le-a spus:

— Nu plângeţi, nu a murit, ci doarme!

A luat şi pe părinţii fetei şi a intrat în casă, dând afară din cameră pe toţi cei care plângeau. A apucat fata de mână şi i-a zis:

— Copilă, scoală-te!

Ea s-a dat jos din pat şi a început să meargă. E1 a poruncit să-i dea de mâncare. Părinţii au rămas foarte uimiţi şi El le-a zis să nu spună la nimeni cele întâmplate. Ieşind de la Iair, I-au ieşit în cale toţi copiii oraşului. Mai mult de douăzeci de oameni L-au invitat la masă. Nu mai scăpa de ei. Aşa că ne-am risipit în tot oraşul şi ne-am ospătat. După-masă. Iisus a plecat cu noi şi S-a oprit într-o

vâlcea. A ales dintre noi, ucenicii, şaptezeci de inşi, ne-a împerecheat câte doi şi ne-a trimis în treizeci şi cinci de locuri, unde avea să vină El, ca să vestim Evanghelia. Pe mine m-a unit cu Barnaba şi ne-a dat destinaţia Betleem. Ne-a zis:

— Secerişul este mult, dar lucrătorii, puţini. Rugaţi pe Domnul secerişului să scoată lucrători la secerişul său. Mergeţi! Iată, v-am dat putere să călcaţi peste şerpi şi scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului şi nimic nu vă va vătăma pe voi. Mergeţi, eu vă trimit ca mieii în mijlocul lupilor. Nu luaţi cu voi nici bani, nici traistă, nici încălţăminte. În casa în care intraţi, ziceţi „Pacea să fie cu această casă!" Rămâneţi în aceeaşi casă, mâncând şi bând ce vi se va pune în faţă, pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu mergeţi din casă în casă. În orice oraş intraţi, dacă vă primesc, tămăduiţi pe cei bolnavi şi spuneţi-le: „S-a apropiat de voi Împărăţia lui Dumnezeu!" Dar dacă nu vă primesc, ieşind în stradă, ziceţi: „Şi praful ce stă lipit de noi, din oraşul vostru vi-l scuturăm vouă, dar vă spunem că Împărăţia lui Dumnezeu s-a apropiat de voi!" Zic vouă: „În ziua cea din urmă, mai uşor va fi pentru Sodoma decât pentru acel oraş. Cine vă ascultă pe voi, de Mine ascultă, şi cine vă disprețuieşte pe voi, pe Mine Mă disprețuieşte, iar cine Mă disprețuieşte pe Mine, disprețuieşte pe Cel ce M-a trimis!"

Eu şi Barnaba am plecat spre Betleem. Ne-am oprit la Ierusalim, la şalum, şi Ion Marcu, fiind în vacanţă, ni s-a alăturat. Ajungând la Betleem, am intrat întâmplător la o pereche de bătrâni, zicând: „Pacea să fie cu această casă!" Ei ne-au mulţumit şi imediat ne-au ospătat. Le-am spus că venim din partea lui Iisus. Când au auzit, s-au bucurat foarte mult şi tot oraşul s-a adunat la poarta lor. Bătrânul era bolnav de şale şi de un an de zile stătea în pat.

Barnaba i-a zis:

— În numele lui Iisus Hristos, eşti vindecat!

Bătrânul s-a sculat şi ieşind la poartă, a spus la toată lume că noi l-am vindecat imediat. Le-am spus:

— Nu noi, ci Iisus din Nazaret te-a vindecat, nu noi!

Am ieşit la poartă şi le-am spus:

— Pocăiți-vă, că Împărăția lui Dumnezeu s-a apropiat de voi!

Când au auzit că bătrânul s-a vindecat, au venit cu toți bolnavii lor la noi. Un păstor a venit cu un băiat demonizat, cu spume la gură, cu fața strâmbă. Barnaba i-a zis:

— În numele lui Hristos, demone, pleacă din el!

Şi demonul l-a trântit, țipând şi urlând şi i-a țâşnit pe gură o broască în fază embrionară, scârboasă, mirositoare şi băloasă, drept la picioarele mele. Am avut ocazia să o văd foarte bine, era un mormoloc. A dispărut imediat, lăsând o baltă de bale. Copilul a rămas negru, jos, ca mort. L-am apucat de mână şi l-am sculat în picioare; era vindecat. Au venit şi alți bolnavi. Nu mai dovedeam cu vindecarea lor. Un păstor, când i-am spus că suntem trimişi de Iisus din Nazaret, ne-a răspuns:

— Îl cunoaştem, este al nostru, e din neamul lui David. În mijlocul nostru S-a născut; eu L-am văzut când S-a născut. Îndată mi-au venit în minte spusele Mariei, mama Lui, în ce condiții S-a născut în Betleem, şi mi-am zis că e momentul potrivit să le zic ceva betleenilor, chiar după treizeci de ani. Nu m-am putut abține, fiindcă erau foarte mulți, şi le-am zis:

— Da, e al vostru, în mijlocul vostru S-a născut, dar niciunul dintre voi n-ați fost în stare să-l oferiți un colț cald în căminul vostru, încât a trebuit, El, fiul lui David, să se nască într-un staul de vite. Ruşine vouă!

Iisus mi-a zis să rabd totul, dar de mult doream să am această ocazie să le-o zic. Toți au plecat capul ruşinați. Ca

să înseninez atmosfera, am adăugat:

— Acum e timpul să vă deschideți inimile, crezând în El şi în cuvântului Lui. El vă zice la toți: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția lui Dumnezeu!”

Păstorul ne-a povestit că Betleemul e un oraş e păstori: „Cu treizeci de ani în urmă, era mult mai mic. Îmi amintesc foarte bine ce s-a întâmplat la naşterea Lui. Noi eram nouă păstori şi păşteam toate oile Betleemului. Noaptea nu le băgam în țarc, stăteam cu ele, pe rând şi le vegheam pe câmp; făceam câte trei inşi noaptea de veghe. Într-o noapte, eram eu cu Samson şi Aser; stăteam întinşi pe iarbă, cu fața în sus, şi ne uitam la cer, urmărind o stea mare şi luminoasă, care de câtva timp se oprise deasupra Betleemului. Deodată Cerul s-a deschis şi ne-a învăluit într-o lumină strălucitoare. Un înger a coborât lângă noi. Ne-am speriat foarte tare. Îngerul ne-a zis: „Nu vă temeți, căci vă vestesc o bucurie mare pentru tot poporul. Astăzi, în oraşul lui David, S-a născut Mântuitor vouă, Domnul Hristos. Ca să vă încredințați, duceți-vă şi veți găsi un copil înfăşat în scutece, pus într-o iesle.”

După înger a apărut o mulțime mare de oaste cerească şi împreună cu îngerul, lăudând pe Dumnezeu, cântau: „Mărire întru cele de sus, lui Dumnezeu şi pe pământ, pace între oameni, bunăvoire.” După ce îngerii s-au retras în Cer, am zis între noi:

— Hai să mergem la Betleem şi să vedem ce s-a întâmplat acolo.

Am lăsat turmele dormind şi am plecat. Am găsit într-un staul pe Iosif şi Maria şi într-o iesle, culcat, un prunc. Le-am spus vorbele îngerului şi ne-am întors la oi, preamărind şi lăudând pe Dumnezeu de tot ce am văzut şi auzit.

Am rămas uimit. Dumnezeu a glorificat naşterea Fiului Lui pe pământ. După ce am stat o lună de zile,

răspândind în tot oraşul vestea cea bună a Împărăţiei lui Dumnezeu, am ţinut să-l cunosc pe de-a-ntregul şi înainte de a pleca, după ce i-am lămurit pe toţi, am străbătut oraşul de la un capăt la altul. E drept, e un oraş de păstori. În centru, şcoala, o sinagogă, un han şi câteva case mai arătoase, restul numai căsuţe cu staule şi ţarcuri de oi. Apoi ne-am întors bucuroşi, zicând:

— Doamne, chiar demonii ni s-au supus în numele Tău!

E1 ne-a răspuns:

— Am văzut pe satana căzând ca un fulger din Cer, dar să nu vă bucuraţi că demonii vi s-au supus, ci bucuraţi-vă că numele voastre sunt scrise în Ceruri!

Iisus S-a înveselit în sufletul Său şi a zis:

— Te laud Tată, Doamne al Cerului şi al pământului, că ai ascuns aceste lucruri înţelepţilor şi pricepuţilor şi le-ai făcut cunoscute celor simpli. Aşa Tată, a fost Voia Ta!

Şi întorcându-se spre noi, a adăugat:

— Toată puterea Mi-a fost dată de Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte pe Fiul, decât numai Tatăl şi nimeni nu cunoaşte pe Tatăl decât numai Fiul şi celui căruia vrea Fiul să îl facă cunoscut. În continuare, a zis:

— Fericiţi sunteţi voi pentru ceea ce vedeţi, căci zic vouă: mulţi profeţi şi împăraţi au vrut să vadă ce vedeţi voi şi au vrut să audă ce auziţi voi.

În acel moment, s-a apropiat de El un fariseu şi I-a zis:

— Învăţătorule, ce să fac ca să moştenesc viaţa veşnică?

— Ce citeşti tu în Lege?

— Iubeşte pe Domnul Dumnezeul Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, cu toată puterea ta şi din tot cugetul tău şi pe aproapele tău ca pe tine însuţi.

Iisus i-a răspuns:

— Adevărat ai zis, fă acestea şi vei avea viaţă veşnică!

Ca să-L ispitească, fariseii L-au întrebat cine este „aproapele meu”. Atunci, Iisus a grăit:

— Un om a plecat de la Ierusalim spre Ierihon. Pe drum, a fost atacat de tâlhari, dezbrăcându-l, rănindu-l, lăsându-l jos, aproape mort. A trecut pe lângă el un preot, care văzându-l, l-a ocolit şi s-a dus. La fel a făcut şi un levit. În urmă a venit şi un samaritean. Acesta, făcându-i-se milă de el, i-a pansat rănile, le-a uns cu ulei şi l-a suit pe calul lui şi l-a dus la primul han, purtându-i de grijă. A doua zi, a dat hangiului doi dinari şi i-a zis: „Ai grijă de el până mă întorc şi ce te va costa în plus îți dau la întoarcere”. Care dintre ei vi se pare a fi aproapele celui căzut între tâlhari?

— Cel căruia i-a fost milă de el.

— Duceți-vă şi faceți şi voi la fel!

Intrând în Betania, Marta ne-a primit la ea în casă. Sora ei, Maria, s-a aşezat jos la picioarele lui Iisus, ascultându-l învățătura. Marta s-a plâns că sora ei n-o ajută deloc. Iisus i-a răspuns:

— Marta, Marta, pentru multe lucruri te frământi şi te îngrijeşti, dar Maria şi-a ales partea cea bună, care nu va fi luată de la ea.

Ieşind de la ele, gloata îl urma. S-a întors spre mulțime şi a zis:

— Veniți la Mine toți cei obosiți şi împovărați şi Eu vă voi da odihnă. Luați jugul Meu asupra voastră şi învățați de la Mine, că Eu sunt blând şi smerit cu inima şi veți afla odihna sufletelor voastre! Jugul Meu este uşor şi sarcina Mea este uşoară. Şi intrând în Ierusalim, L-a întâmpinat un fariseu, invitându-L la masă. Fariseul s-a mirat că nu ne-am spălat pe mâini.

Iisus i-a zis:

— Voi, fariseii, spălați partea dinafară a paharului şi a vasului de mâncare şi interiorul vostru este plin de furt şi răutate. Fățarnicilor, cel ce-a făcut partea dinafară a făcut-o

şi pe cea dinăuntru. Să dai milostenie celor dinăuntru şi totul va fi curat! Vai vouă, fariseilor, că dați zeciuială din izmă şi orice legumă şi lăsați la o parte judecata dreaptă şi iubirea către Dumnezeu! Pe acestea trebuia să le faceți şi pe acelea să le lăsați nefăcute. Vai vouă, fariseilor, că iubiți cele dintâi locuri în sinagogi şi să fiți salutați în târguri! Vai vouă, cărturari şi farisei fățarnici, că sunteți ca mormintele ce nu se cunosc şi oamenii umblă peste ele fără să ştie! Răspunzând, unul dintre doctorii Legii I-a zis:

— Învățătorule, cu vorbele astea ne faci de râs şi pe noi!

— Vai vouă, doctori ai Legii, voi puneți în spinarea oamenilor sarcini grele de purtat, pe care voi nu le atingeți nici măcar cu degetul. Vai vouă, că voi zidiți mormintele profeților pe care părinții voştri i-au omorât, deci singuri mărturisiți şi sunteți de acord cu faptele părinților voştri. Ei i-au omorât pe profeți şi voi le zidiți mormintele. De aceea, înțelepciunea Divină a zis: „Voi trimite la ei profeți şi apostoli şi-i vor omorî şi urmări pe ei, ca să cer înapoi de la neamul acesta sângele tuturor profeților pe care l-au vărsat de la întemeierea lumii şi până azi, de la sângele lui Abel până la sângele lui Zaharia, care a fost ucis între altar şi templu". Vai vouă, doctori ai Legii, voi ați luat cheia cunoştinței, voi înşivă n-ați intrat şi n-ați lăsat nici pe alții să intre!

Privirile lor scăpărau de ură şi L provocau mereu, pândindu-L, doar – doar vor găsi ceva cu care să-L învinuiască. Când am ieşit de la fariseu, zeci de mii de oameni se strânseseră în jurul Lui, încât se călcau unii pe alții. E1 ne-a vorbit;

— Feriți-vă de aluatul fariseilor, care este fățărnicia, căci nimic din ce este acoperit nu va rămâne nedescoperit şi nimic din ce este ascuns nu va rămâne necunoscut. Tot ce ați vorbit pe întuneric va fi auzit la lumină şi ce ați vorbit la

ureche va fi vestit pe acoperişul caselor!

Un om din gloată I-a zis:

— Învățătorule, spune fratelui meu să împartă moştenirea cu mine!

El i-a răspuns:

— Omule, cine M-a pus pe Mine judecător şi împărțitor între voi?

Şi adresându-se mulțimii:

— Feriți-vă de îmbogățire, că viața cuiva nu stă în avuția lui!

Şi a adăugat o pildă:

— Țarina unui om bogat a rodit foarte mult. E1 şi-a zis: „Ce voi face, că n-am unde să pun atâtea roade? Voi dărâma grânarele mele şi voi face unele mai mari, în care să adun toate bunătățile mele. Apoi, voi zice sufletului meu: Suflete, ai bunătăți pentru mai mulți ani, odihneşte-te, mănâncă, bea şi veseleşte-te!" Dumnezeu i-a zis: „Nepriceputule, chiar în astă noapte îți voi cere înapoi sufletul, şi toate cele adunate ale cui vor fi?" Aşa pățeşte cel care adună comori pentru el şi nu are comoară în Cer!

Apoi, intrând în templu, învăța poporul. Mai marii preoților, cu cărturarii şi bătrânii lui Israel, s-au adunat în jurul Lui.

— Spune-ne, cu ce putere faci Tu acestea? Sau cine Țì-a dat această putere?

El le-a spus:

— Mai întâi, să-mi răspunde-i voi la o întrebare: Botezul lui Ioan a fost din Cer sau de la oameni?

Ei şi-au zis în sinea lor: Dacă zicem: „Din Cer.", o să zică: „De ce n-ați crezut în el?", iar dacă zicem: „De la oameni.", ne lapidează poporul, care e convins că Ioan a fost profet. Şi I-au răspuns că nu ştiu. Iisus le-a zis:

— Nici eu nu vă spun cu ce putere am toate acestea.

Când a ieşit din templu, I-au trimis înadins alți

oameni, care să-L prindă cu vorba şi să-L dea pe mâna procuratorului.

— Învăţătorule, ştim că eşti un om drept, nepărtinitor, şi că înveţi pe toţi oamenii calea adevărului. E drept să plătim Cezarului tribut?

Pricepând viclenia lor, le-a răspuns;

— Făţarnicilor, de ce Mă ispitiţi? Arătaţi-Mi un dinar! Ale cui sunt chipul şi inscripţia asta?

— Ale Cezarului!

Atunci, E1 le-a răspuns:

— Daţi Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!

Miraţi că le-a închis gura dintr-odată, s-au strecurat prin mulţime, dispărând. Trecând pe lângă cutia pentru daruri a templului, a văzut mulţi bogaţi aruncând darul lor în cutie. A venit şi o văduvă săracă, aruncând două băncuţe. Oprindu-se, El a zis:

— Adevăr zic vouă, această văduvă a dat mai mult decât toţi, pentru că ceilalţi toţi au aruncat din prisosul lor, iar ea a aruncat tot avutul ei.

L-a întâmpinat Simon Leprosul, invitându-L la masă. Pe când şedea la masă, a intrat o femeie purtând un vas de alabastru cu mir, şi mergând pe la spate, a început să plângă peste picioarele lui Iisus, udându-le cu lacrimile ei. N-am observat ce face decât când şi-a scos năframa de pe cap şi cu o frumuseţe de păr blond îi ştergea picioarele, I le săruta şi le ungea cu mir. Era aşa frumoasă, feminină şi inocentă în umilinţa, durerea şi regretul ei, că era imposibil să n-o admiri şi să n-o compătimeşti.

Întâmplător, am trecut în revistă figura comesenilor, toţi bărbaţi; privirea blândă şi plină de milă a lui Iisus; dispreţul lui Simon; totala indiferenţă a celorlalţi; privirea lacomă şi posesivă a lui Iuda m-a scârbit. Privirea lui Iisus, plimbându-se într-o secundă asupra noastră, s-a oprit o

clipă la Iuda, care s-a sculat de la masă şi a plecat. Luând cuvântul, E1 s-a adresat gazdei:

— Simone, am să-ţi spun ceva.

— Spune, învăţătorule.

— Un om avea doi datornici. Unul îi datora cinci sute de dinari şi celălalt cincizeci. Neavând cu ce să-şi plătească datoria, i-a iertat pe amândoi. Care din ei îl va iubi mai mult?

— Cred că acela căruia i-a iertat mai mult.

— Drept ai judecat.

Întorcându-se către femeie, a adăugat:

— Vezi această femeie? Am intrat în casa ta, iar tu nu mi-ai dat apă să mă spăl pe picioare. Ea, cu lacrimile ei, Mi le-a spălat, şi cu părul ei, Mi le-a şters; sărutare nu Mi-ai dat; dar ea, de când am venit, mereu îmi sărută picioarele; capul nu Mi l-ai uns cu untdelemn, dar ea cu mir Mi-a uns picioarele. Adevăr zic ţie, iertate sunt păcatele ei cele multe; că mult a iubit, iar cine iubeşte puţin, i se iartă puţin. Apoi a zis femeii:

— Păcatele tale sunt iertate!

Fariseii din jur au murmurat:

— Cine este acesta de îndrăzneşte să ierte păcatele?

Iisus a adăugat femeii:

— Credinţa ta te-a mântuit, mergi în pace!

A venit cineva din mulţime şi I-a zis:

— Mama şi fraţii Tăi sunt afară şi vor să te vadă.

El i-a răspuns:

— Mama şi fraţii Mei sunt cei care ascultă Cuvântul Lui Dumnezeu şi-l şi fac!

Ieşind de la Simon, se adunase lume multă în jurul Lui. El le-a vindecat bolnavii şi despărţindu-Se de gloată, a intrat cu noi în grădina Ghetsimani, ca urcându-Se pe munte, singur, să se roage. Când S-a întors, ne-a întrebat:

— Cine zic oamenii că sunt Eu?

— Unii zic Ioan Botezătorul, alții, Ilie sau unul din vechii profeți.

— Dar voi?

Petru a luat cuvântul:

— Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel Viu.

— Şi eu zic ție, tu eşti Petru şi pe această piatră voi clădi Biserica Mea şi porțile iadului n-o vor birui pe Ea!

Şi ne-a poruncit să nu spunem la nimeni. Apoi a coborât din grădină, îndreptându-Se spre templu. Dintr-un grup de farisei şi cărturari s-a desprins un om, târând după el o femeie sumar îmbrăcat; a trântit-o brutal, jos, la picioarele Lui, în mijlocul străzii. Toți aveau pietre în mână.

— Învățătorule, femeia asta, zise el arătând-o cu degetul, a fost prinsă chiar asupra faptului, făcând adulter. Moise ne-a poruncit în Lege să omorâm cu pietre asemenea femei. Tu ce zici? ziceau astfel ca să-L învinuiască, şi mă tot uitam şi eu curios la ei, care o fi acela. Iisus le-a răspuns:

— Care dintre voi este fără păcat, să arunce primul cu piatra în ea.

Şi dându-se mai la o parte, chiar lângă mine, S-a aplecat jos şi cu degetul a început să scrie în țărână. Unul dintre ei s-a apropiat pe la spate, să vadă ce scrie. Iisus a scris „hoț” şi acela a aruncat piatra şi a plecat. A venit altul şi la fel s-a aplecat pe la spatele Lui să vadă ce scrie: „tâlhar”. S-a văzut stigmatizat, a aruncat piatra şi s-a dus. S-a uitat altul: „trădător”, a aruncat piatra şi a fugit. Altul, când a văzut „ucigaş””, a fugit cu piatră cu tot. „Defăimător de Dumnezeu”, a fugit cât îl țineau tălpile. „Fățarnic”, s-a dus fuga după celălalt, aruncând piatra. Unul mai bătrân ținea cu amândouă mâinile un bolovan mare; ăstuia i-a zis pe nume: „adulter”. Fugind, el a scăpat bolovanul din mână, s-a împiedicat de el şi căzând jos, s-a dat peste cap. Cum era şi el sumar îmbrăcat, în cădere, s-a dezgolit până la brâu. Cu tot respectul pe care-l avea pentru Iisus, mulțimea

nu s-a putut abține să nu facă omul de râs. Ceilalți au renunțat să se apropie de Iisus şi au plecat, aruncând pietrele. Aşa că femeia a rămas singură în mijlocul străzii. Iisus, ridicându-Se şi nevăzând niciun acuzator, i-a zis:

— Femeie, unde sunt cei care te-au învinuit? Niciunul nu te-a osândit?

Ea a răspuns:

— Nu, Doamne.

— Nici Eu nu Te osândesc. Du-te şi să nu mai păcătuieşti!

S-a apropiat de El, Şalum, însoțit de Ion Marcu.

— Doamne, peste o lună de zile avem sărbătoarea Paştelui. Te rog, Doamne, s-o petreci cu noi!

Iisus a intrat cu toată gloata în templu.

Şalum mi-a zis:

— Sotirios, te rog vino să stai cu noi. Ion Marcu vrea să fie cu tine.

— Şalum dragă, eu nu stau locului. Merg după Iisus.

— Merge şi el după Iisus, numai să fie cu tine, nu-l lăsa singur.

I-am răspuns:

— Nu am nimic împotrivă.

— M-am dus cu Ion Marcu, mi-au cărat puținul bagaj de la Dionisios şi m-am instalat la şalum; aveam şi eu camera mea, ştiam unde să trag. I-am spus lui şalum:

— Dacă faci Paştele în onoarea lui Iisus, trebuie s-o inviți şi pe mama Lui. Te duci tu şi soția ta la Ea, la Capernaum, s-o inviți! Să nu trimiți pe cineva s-o cheme. Ea nu e orice femeie, e Mama lui Iisus şi trebuie s-o onorezi. Ca atare, s-o aşezi la locul de cinste, lângă soția ta, şi nu uita pe farisei, cărturari, doctori ai lui Israel, nobilii Nicodim, Iosif, Manachen şi alții, pe care tu îi cunoşti; când au să afle că vine Iisus, au să se invite singuri. În plus, trebuie să te aştepți la mulți săraci şi cerşetori, pe toți trebuie să-i

primeşti, să le faci loc şi să le dai de mâncare.

Mama Estera a pus în traistă merinde şi Ion Marcu a luat traista în spate. Iisus tocmai ieşea din templu şi cu toată gloata după El S-a îndreptat spre Galileea, lângă Marea Tiberiadei. L-a întâmpinat o mulţime de lume care-L aştepta. După îmbrăcăminte, nu erau iudei. Aveai impresia că toate naţiile Imperiului debarcaseră cu bolnavii lor în Palestina. Se prea poate să fi fost iudei, dar nu localnici, ci din cei împrăştiaţi în toată lumea: Egipt, Siria, Fenicia, Asia, Pont, Galiţia, Capadocia, Arabia, Libia şi mulţi romani. Toţi se înţeleg în dialectul comun care se vorbeşte de-a lungul şi de-a latul Imperiului Roman. Au venit cu mulţi demonizaţi, schilozi, orbi, surzi, muţi, strâmbi, fără mâini, fără picioare, o sumedenie de boli şi de infirmităţi. Doamne, ce adunătură de bolnavi, câtă mizerie umană! Iisus S-a aşezat la poalele muntelui, lângă mare.

Un grup de romani cu demonizaţi au înaintat:

— Doamne, suntem foarte mulţi, veniţi de departe. De o lună de zile te aşteptăm, căci numai Tu eşti salvarea noastră. Suntem foarte nenorociţi, cu bolnavii cu care de ani de zile ne chinuim şi i-am târât cu noi. Credem că Tu poţi totul dacă vrei. Ştim că Tu nu refuzi pe nimeni care Ţi se roagă Ţie cu credinţă. Cu lacrimi în ochi, Te rugăm să ne ajuţi şi fiindcă suntem foarte mulţi, ca să nu Te obosim, lasă-ne să ne atingem de colţul hainei Tale, ca să ne dai sănătate.

Iisus avea ochii în lacrimi. Toată figura Lui exprima o imensă milă. Şi-a tras mantaua pe genunchi şi a zis:

— Veniţi la mine!

Când au ajuns demonizaţii în faţa Lui, au fost trântiţi toţi la pământ, cu faţa în sus. Cineva a zis:

— Iisuse, Fiul Celui Prea înalt, să nu ne chinuie trimiţându-ne iarăşi în prăpastie. Lasă-ne să ne ducem în mare!

Iisus a zis:

— Duceți-vă!

Demonizații s-au zvârcolit şi înnegrit, rupând lanțurile. Din gura lor a țâşnit câte o broască scârboasă pe pământ şi ca un stol de păsări au zburat în mare.

Iisus a zis:

— Ridicați-vă!

Ei s-au sculat de jos, au venit, au îngenuncheat la picioarele Lui, mulțumindu-l. I-au sărutat colțul mantalei şi pe urmă, cu însoțitori cu tot, au mers şi s-au aşezat pe iarbă, în spatele nostru. Apoi, în ordine, liniştiți, toți I s-au perindat prin față, atingându-şi bolnavii de mantaua Lui. Care cum se atingea, se făcea sănătos şi mergea în spatele nostru, aşezându-se pe iarbă.

Trei zile am stat cu ei, până au trecut toți pe dinaintea Lui. Toată Galileea ne-a adus de mâncare. Noi tot am mai mâncat câte ceva, ne-am mai sculat din loc, El a stat însă permanent, zi şi noapte, cu mantaua pe genunchi, până ce s-a vindecat şi ultimul. Niciunul n-a plecat. Toți s-au aşezat la spatele nostru şi au aşteptat pană s-au vindecat toți. A patra zi s-au adunat toți şi au căzut în genunchi la picioarele Lui, mulțumindu-l. El le-a vorbit în dialect:

— Credința voastră v-a ajutat, mergeți în pace!

Apoi S-a retras numaidecât pe munte, să se roage. Noi am rămas cu ei. Toate satele şi oraşele Galileeii au venit cu căruțe cu mâncare şi ne-au săturat pe toți. Ei au mulțumit localnicilor şi au plecat sănătoşi şi fericiți, umplând şesul Aronului până la Cezareea. În aceste trei zile, aproape că n-am ştiut de e noapte sau zi. Frumoasa lună, plină şi luminoasă, a stat şi ea cu noi. După plecarea lor, au mai rămas apostolii, ucenicii, în total cam vreo două sute de bărbați şi vreo patru sute de băieți între zece şi cincisprezece ani. Restul s-au împrăştiat prin vecini şi cunoştințe, pentru culcare. Ne-am rugat şi am cântat psalmi

de laudă şi mulţumire lui Dumnezeu. Eram sătui şi amurgul căzând brusc peste noi, ne-am lungit pe iarbă şi am adormit liniştiţi. Gândul îmi era la Iisus, care a stat permanent cu noi trei zile şi niciunul n-a simţit niciun strop de oboseală, nici măcar copiii, care au stat cuminţi lângă mamele lor.

A doua zi, când ne îndreptam spre Iordan, El a apărut înaintea noastră şi traversând cu noi în bărci Iordanul, a intrat în Tir şi Sidon. O femeie cananeancă a ieşit dintr-o curte şi s-a luat după noi, strigând:

— Doamne, Fiul lui David, ajută-mă, fiica mea este rău chinuită de demon.

El nu i-a zis nimic. Petru i-a spus:

— Dă-i drumul, auzi cum strigă după noi?

I-a răspuns:

— Eu sunt trimis numai la oile pierdute ale casei lui Israel.

Iisus a intrat într-o casă. Femeia a venit şi a îngenuncheat la picioarele Lui.

— Doamne, ajută-mă!

El i-a zis:

— Nu se cade să iei pâinea copiilor şi s-o arunci la câini.

Plângând, ea i-a răspuns:

— Doamne, dar şi câinii mănâncă firimiturile care cad de la masa stăpânilor lor.

Iisus i-a zis:

— Femeie, mare este credinţa ta, fie ţie cum voieşti!

Şi fiica ei s-a însănătoşit în acel moment.

Am traversat din nou Iordanul şi ne-am întors la Capernaum. L-a întâmpinat un veritabil roman, un bărbat tânăr şi frumos, un atlet de casă, sutaşul Antonius, pe care-l cunoscusem la Dionisios. S-a oprit în faţa lui Iisus, cu salutul roman al cezarilor.

— Doamne, servitorul meu e paralizat la pat şi suferă

cumplit.

Iisus a zis:

— Merg şi-l voi vindeca.

Antonius i-a răspuns:

— Doamne, eu nu sunt vrednic ca Tu să intri sub acoperişul meu. Zi numai un cuvânt şi servitorul meu va fi vindecat, căci şi eu sunt om sub stăpânire, având sub mine ostaşi, şi dacă zic unuia „Du-te!”, se duce, altuia „Vino!”, şi vine, iar servitorului meu „Fă asta!”, el face.

Foarte mirat, Iisus S-a întors cu faţa spre noi şi a zis:

— Adevăr zic vouă, nici în Israel n-am întâlnit atâta credinţă. Deci zic vouă că mulţi de la răsărit şi de la apus vor sta la masă cu Avraam, Isaac şi Iacov în Împărăţia Cerurilor, iar fiii împărăţiei vor merge în întunericul cel de afară, unde va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor.

Apoi a zis sutaşului:

— Du-te, fie ţie cum ai crezut!

Antonius, mulţumindu-l după salutul Cezarului, s-a retras. Dionisios fusese subalternul lui patru ani, pe front. Era căsătorit cu fiica şefului sinagogii din Capernaum, avea trei băieţi şi era prozelit mozaic. El le clădise sinagoga şi era foarte iubit de iudei. Era şeful gărzii, însărcinat cu paza fortăreţei Antonia, unde locuia Pilat, guvernatorul roman al Iudeii. Prin Dionisios, am aflat că la întoarcerea acasă, servitorul lui era vindecat.

Intrând în casă, cei care strâng dajdia templului l-au întrebat pe Petru:

— Învăţătorul vostru nu plăteşte jumătatea de siclu (monedă cântărind şase grame)?

El a răspuns:

— Ba da.

Venind în casă, Iisus i-a luat-o înainte:

— Ce părere ai, Simon, împăraţii pământului de la cine încasează dajdia, de la fiii lor sau de la străini?

— De la străini.

— Deci fiii lor sunt scutiți. Dar, ca să nu-i scandalizăm, du-te la mare, aruncă undița şi primului peşte care-ți cade, deschide-i gura şi vei găsi un stater (monedă grecească valorând două-patru drahme). Dă-le-o pentru mine şi pentru tine.

Tot în zilele acelea, apostolilor le-a venit ideea care dintre ei ar fi mai mare. Iisus, cunoscându-le gândul, a luat un copil lângă El şi le-a zis:

— Oricine va primi acest copil în numele Meu, pe Mine Mă va primi, şi oricine Mă va primi pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine, căci cel care este mai mic între voi toți, acela este cel mai mare.

Ioan I-a zis:

— Învățătorule, cunoaştem un om, care în numele Tău, goneşte demoni şi l-am oprit, pentru că nu merge cu noi.

Iisus i-a răspuns:

— Nu-l opriți, căci cine nu este împotriva Mea, este pentru Mine.

Apropiindu-se Paştele, ne-am îndreptat spre Ierusalim. Iisus a vrut să treacă prin Samaria; era drumul mai drept şi mai scurt. Samaritenii nu L-au primit, fiindcă mergea la Ierusalim. Iacob şi Ioan, scandalizați, au zis:

— Doamne, vrei să se pogoare foc din Cer să-i mistuie, cum a făcut Ilie?

El i-a certat:

— Nu ştiți de ce duh sunteți stăpâniți, căci Fiul Omului n-a venit să piardă sufletele oamenilor, ci să le scape.

Şi a luat altă cale.

Intrând la şalum, pentru Paşte, am întâlnit pe Mama lui Iisus şi aproape tot Sinedriul, în frunte cu bătrânul şi venerabilul Anania, la nouăzeci şi doi de ani, care a fost

mare preot şaizeci de ani, Iosif din Arimateea era cu soția, iar Nicodim, cu fiica şi cu ginerele Iezechia. Printre ei erau şi Gamaliel şi crema intelectualității iudaice şi bineînțeles Manachen.

Am încercat să citesc să citesc în privirile lor ce vor într-adevăr şi mi-am dat seama că nu sunt cu gând rău, ci vor să afle mai multe lucruri de la Iisus. Mama lui Iisus, lângă Maria lui şalum, era fericită că face Paştele cu Fiul Ei. Iisus a vorbit tot timpul şi am serbat Paştele aşa cum spune tradiția, cântând psalmi, îmbrăcați, stând în picioare şi gata de plecare. După terminare, la miezul nopții, Mama lui Iisus S-a retras cu nevasta lui şalum, iar Iezechia, ginerele lui Nicodim şi-a însoțit nevasta şi mama acasă.

Săracii şi cerşetorii, după ce s-au săturat, au plecat şi ei. Şalum a organizat totul foarte bine, tăind douăzeci de miei, cam pentru două sute de persoane. Petru cu apostolii şi noi ne-am aranjat, în picioare, pe lângă peretele sălii; Iisus a rămas în mijloc, înconjurat de elita intelectualității iudaice. Bătrânul Anania a luat cuvântul:

— Acum că am rămas între noi, am vrea să ştim cine eşti Tu. Dumnezeu a vorbit lui Moise: „Profet voi scula dintre frații lor asemenea ție şi voi pune cuvintele Mele în gura Lui şi El va vorbi lor, toate câte voi porunci Lui". Eşti tu acest profet?

Iisus a răspuns:

— Şi în continuare ce a mai zis Moise?

Manachen a adăugat:

— „Şi va fi că cel ce nu va asculta de cuvintele Mele, pe care Acela le va vorbi în numele Meu, va fi pedepsit."

Iisus le-a răspuns:

— Ascultați ce vă spun Eu, în numele lui Dumnezeu, ca să nu fiți pedepsiți.

— Eşti tu acest profet?

— Eu sunt cel ce v-am spus de la început.

— Bine, tu vei fi spus altora, nu nouă, e aşa de greu să ne spui şi nouă?

În clipa asta, toate lămpile s-au stins. Iisus a fost învăluit într-o lumină albă, strălucitoare şi înălţat cu un cot de la pământ. Ei au fost îndepărtaţi cu un pas înapoi de El.

— Duhul Domnului este peste Mine, pentru că El M-a uns să anunţ o veste bună săracilor. M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc iertare celor în robie şi orbilor vederea, să eliberez pe cei apăsaţi şi să vestesc un an de glorie Domnului. Acesta sunt Eu.

Dumnezeu a făcut prin Moise, cu strămoşii voştri, un legământ în carne, întărindu-vă tăierea împrejur, cerându-vă jertfe cu sângele animalelor jertfite şi cu rugăciuni, să fie stropite Legea, Tabernacolul, toate obiectele de cult şi chiar poporul.

Astăzi, Dumnezeu prin Mine face un nou legământ, nu numai cu voi, ci cu toţi oamenii, un legământ în suflet, prin credinţă, un legământ veşnic. Dumnezeu nu mai vrea de la voi sacrificii, nici ofrande. Nici sacrificii în care victima e mistuită prin foc, nici sacrificii pentru păcate. Vrea să faceţi voia Lui. Citiţi cu atenţie Scrierile Sfinte, căci chiar Duhul Sfânt vă spune.

Iisus i-a pus mâna pe umăr şi i-a zis: „Iată legământul pe care îl voi face cu ei după zilele acelea. Voi pune legile Mele în inimile lor şi le voi scrie în spiritul lor şi nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele şi de răutăţile lor”.

Legământul pe care îl face Dumnezeu cu voi şi cu toţi oamenii este un legământ spiritual, iertându-vă toate păcatele şi răutăţile voastre. Legea şi profeţii au existat până la Ioan (Botezătorul). De la Ioan începe legământul acesta spiritual. pe care Dumnezeu îl face cu voi şi cu toţi oamenii, prin Mine.

Unul dintre ei a întrebat:

— Ce trebuie să facem noi?

— Doar v-am spus, să faceți Voia lui Dumnezeu!

Altul a zis:

— Ce vrea Dumnezeu de la noi?

— Să credeți în cel pe care El L-a trimis. Eu nu am venit în lume de la Mine, am venit să fac voia lui Dumnezeu.

Gamaliel a luat cuvântul şi a zis:

— Şi dacă credem în Tine, ce trebuie să facem?

— Să veniți să vă pocăiți şi să vă naşteți din nou, din apă şi din Duh Sfânt, ca să deveniți o nouă ființă.

Nicodim a întrebat:

— Ce înseamnă „Să vă naşteți din nou?"

Manachen a răspuns:

— Să vă botezați.

Iisus a adăugat:

— Să vă însuşiți învățătura Mea cea nouă şi s-o trăiți, fiindcă nu se pune vin nou în burdufuri vechi, căci se sparg şi conținutul se pierde; se pune vin nou în burdufuri noi. Tot aşa şi învățătura Mea cea nouă trebuie să fie însuşită de o creatură nouă. Pe urmă, fiecare din voi să-şi ia crucea lui şi să-mi urmeze Mie, ca să devină perfect, cum Dumnezeu cel Sfânt este perfect.

Într-o clipă de răgaz, rotind privirea asupra lor, i-a întrebat:

— Ce părere aveți despre Hristos, al cui Fiu este?

Ei au răspuns într-un glas:

— Al lui David.

Manachen s-a strecurat în fața lor şi a zis:

— Greşiți! Hristos e Fiul lui Iahve (Dumnezeu), nu al lui David.

Ei au rămas stupefiați.

Iisus le-a zis:

— Atunci cum se explică că David, inspirat de Dumnezeu, îl numeşte Domn, când zice: „Zis-a Domnul Domnului meu: Şezi la dreapta Mea, până ce voi pune pe

vrăjmaşii tăi sub picioarele tale!” Deci, dacă David îl numeşte Domn, cum este El Fiul lui?

Nimeni n-a putut să-l răspundă niciun cuvânt şi niciunul n-a îndrăznit să-L mai întrebe ceva. Iisus a dispărut din mijlocul lor, lăsându-ne în întuneric. Şalum a dat fuga şi a aprins lămpile. Abia atunci am observat că odată cu Iisus a dispărut şi Manachen. Petru şi-a luat apostolii şi ucenicii şi a ieşit. Au rămas ei, cu toţii. S-au întins pe laviţe, pentru sfat. Fiind încă noapte, Şalum s-a dus să se culce, iar Barnaba şi cu mine ne-am întins pe laviţe, ceva mai departe de ei. Bătrânul Anania a zis:

— Ce părere aveţi că Iisus l-a furat pe Manachen cu El?

Altul a zis:

— Ce putere să ai să dispari cu totul şi încă cu un om?

Altul a spus:

— Cum de i-a dat prin cap lui Manachen că Hristos e Fiul lui Dumnezeu?

Iosif a răspuns:

— Manachen a fost bolnav de o boală foarte rară, viermănoasă. S-a chinuit aproape trei ani, ros de viermi. Sfârşitul lui era să fie ars de viu. Tocmai când pregătiseră rugul să-l ardă şi când preotul s-a dus cu doi oameni în camera lui să-l ducă la rug, o mână a scris pe zidul camerei: „Nu-l ardeţi, duceţi-l la Iisus în Nazaret!” L-au pus imediat într-o cvadrigă trasă de patru cai, schimbaţi din loc în loc şi au ajuns cu el la Iisus.

Iisus l-a vindecat de boală şi împreună cu el a mai vindecat şi vreo zece mii de bolnavi. Eu eram în poartă, iar mulţimea ajunsese până la mine. A fost un cutremur de pământ şi am căzut jos. Când m-am sculat, m-am dus repede să văd ce s-a întâmplat. Manachen tocmai se botezase, era sănătos şi a căzut în genunchi în faţa lui Iisus,

zicându-l: „Îți mulțumesc, Mesia, Fiul lui Iahve!”

Iisus i-a pus mâna pe umăr şi i-a zis: „Mergi în pace, Manachen!”

Cum să nu-L recunoască Manachen ca Fiul lui Dumnezeu, când l-a vindecat de această cruntă boală? De sute de ani, de când există boala asta în Egipt, este singurul care a fost vindecat şi care n-a fost ars de viu.

Bătrânul Anania a adăugat:

— Atunci, noi ce facem?

Nicodim a zis:

— Eu sunt de părere să ne botezăm şi să facem ce a zis Iisus.

Gamaliel a zis:

— Prea te grăbeşti, Nicodim, eu trebuie să mai vorbesc cu Manachen.

Altul a zis:

— După unii din profeți, mai ales Isaia, El corespunde foarte bine: „Admirabil Sfătuitor, Dumnezeu, puternic Părinte al veacului ce vine, Prinț al păcii”. Dar după alți profeți, ca Ieremia, şi mai ales după Psalmul 21, este numai strigătul unui om în mare disperare şi suferință către Dumnezeu. Dacă după Isaia este Mesia, atunci cel în suferință şi disperare cine este? Sunt doi sau este una şi aceeaşi persoană? Este de nelămurit.

Iosif a adăugat:

— Mă întreb care altul ar face minunile acestea în locul Lui. Arătați-mi altul, ca să cred în el; până atunci eu cred în Iisus.

Ținând-o tot aşa, pro şi contra lui Iisus, s-a făcut ziuă. Ei au plecat aşa cum au venit, după vorbărie multă. Destul de contrariați, numai Nicodim şi Iosif s-au hotărât să-l urmeze sfatul, restul s-au dus să se culce.

A doua zi dimineață, eu şi Ion Marcu am condus-o pe Mama lui Iisus până la Iordan. Ne-am suit într-o barcă şi

am dus-o acasă la Capernaum. Ne-a ajuns din urmă, cu altă barcă, Nicodim, care mergea la Antiohia să vadă ce s-a întâmplat cu Manachen.

Acum, ca şi la început, eu auzeam vocea lui Iisus. După botez, auzind-o când nu eram cu El, ea mă îndrepta unde să-L găsesc. După ce ne-am luat rămas bun de la Maria, Mama Lui, îi auzeam vocea; ştiam că e în drum spre Damasc. Ne-am suit în barcă şi trecând dincolo de Iordan, i-am ajuns din urmă. Intrând în Damasc, Iisus a poposit în casa ucenicului Anania. Învăţându-ne, a spus o pildă:

— Un om avea un smochin plantat în via lui. El a venit să caute smochinul şi n-a găsit smochine. A zis vierului: „Iată trei ani de când caut fructe în acest smochin şi nu găsesc; taie-l, de ce ocupă locul degeaba?" Vierul i-a zis: „Stăpâne, lasă-l încă anul ăsta. Am să-l sap împrejur şi am să-i pun gunoi. Cred că pe viitor va da fructe, dacă nu, îl vei tăia".

Iisus a intrat apoi în sinagogă. Era Sabat. În sinagogă a întâlnit o femeie care de optsprezece ani era gârbovă şi nu putea cu niciun chip să se îndrepte. Când a văzut-o, i-a zis:

— Femeie, eşti eliberată de infirmitatea ta!

Şi i-a pus mâinile cruce pe cap. În clipa aceea, ea s-a îndreptat, glorificând pe Dumnezeu. Şeful sinagogii, indignat că Iisus vindecase femeia în ziua Sabatului, a zis mulţimii:

— Sunt şase zile lucrătoare, veniţi şi vindecaţi-vă în acele zile, nu în ziua de Sabat!

— Făţarnicilor, a răspuns Iisus. În zi de Sabat voi nu adăpaţi măgarul sau boul? Această femeie, care este o fiică a lui Avraam şi pe care satana o ţinea legată de aproape optsprezece ani, nu trebuie eliberată de această suferinţă în zi de Sabat?

Aşa a închis gura tuturor duşmanilor, în timp ce poporul se bucura glorificând pe Dumnezeu de toate minunile pe care le făcea. Apoi a ieşit din Damasc,

străbătând oraşe şi sate, învățând şi vestind vestea cea bună a Împărăției Cerurilor.

În Decapole, câțiva farisei L-au invitat la masă şi a intrat în casa unuia din ei. Imediat a fost înconjurat de doctori ai Legii şi de farisei, care I-au prezentat un om hidropic (cu acumulare de lichid în organism). Cum era Sabat, Iisus i-a întrebat:

— Este permis sau nu să vindeci un om în zi de Sabat?

Ei au tăcut din gură. Atunci a întins mâna, l-a atins şi l-a vindecat, apoi le-a zis:

— Care dintre voi, dacă copilul sau boul lui cade într-o fântână, nu se duce repede să-l scoată afară, în zi de Sabat?

Tăcere deplină. Unul I-a zis lui Iisus:

— Fericit acela care va lua masa în Împărăția lui Dumnezeu!

Iisus i-a răspuns:

— Un om a făcut ospăț mare, la care a invitat o mulțime de oameni. La ora mesei, a trimis un servitor la invitați: „Veniți, că totul e gata!" Dar toți, unul după altul, au început să se scuze. Primul a zis: „Am cumpărat o țarină şi sunt obligat să mă duc s-o văd; iartă-mă, te rog." Un altul: „Mi-am cumpărat cinci perechi de boi şi mă duc să-i încerc; iartă-mă, te rog." Altul: „Chiar acum m-am căsătorit şi nu pot veni". Întorcându-se, servitorul a spus stăpânului totul. Atunci, stăpânul casei, supărat, a zis servitorului: „Du-te numaidecât în piețele şi străzile oraşului. Adu-mi săraci, infirmi, orbi şi şchiopi."

Servitorul a zis: „Stăpâne, am făcut ce ai poruncit şi tot mai este loc."

Stăpânul a zis: „Du-te la drum şi de-a lungul gardurilor şi pe toți pe care îi găseşti, sileşte-i să intre, ca să-mi fie casa plină".

— Căci zic vouă, niciunul din invitații mei nu va gusta

din ospățul meu!

O mulțime de lume ne însoțea. Iisus S-a întors spre ei şi le-a zis:

— Dacă vine cineva la Mine şi nu-şi urăşte tatăl sau mama, femeia, copiii, fraţii şi surorile şi chiar propria viaţă, el nu poate fi ucenicul Meu. Şi cine nu-şi poartă crucea sa şi nu Mă urmează, nu poate fi ucenicul Meu. Deci, care dintre voi nu renunţă la tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu.

Toţi vameşii şi păcătoşii se apropiau de El, ca să-L asculte, dar fariseii şi cărturarii au murmurat:

— Acesta îi primeşte pe păcătoşi lângă El şi mănâncă cu ei.

Atunci le-a spus altă pildă:

— Care dintre voi, dacă are o sută deşi pierde una, nu lasă în câmp pe cele nouăzeci şi nouă şi nu merge să o caute pe cea pierdută, până ce o găseşte? Şi când a găsit-o, o pune bucuros pe umerii lui şi o duce acasă, invitând prietenii şi vecinii să se bucure cu el, că şi-a găsit oaia pierdută. Deci, zic vouă, în Cer va fi mai multă bucurie pentru un singur păcătos care se pocăieşte decât pentru nouăzeci şi nouă de drepţi care n-au nevoie de pocăinţă. Sau care femeie, având zece drahme şi pierzând una, n-aprinde lampa, mătură casa şi caută cu de-amănuntul până ce o găseşte? Şi când a găsit-o, cheamă prietenele şi vecinele să se bucure cu ea, că şi-a găsit drahma pierdută. Astfel zic vouă, bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăieşte.

Şi iar le-a zis:

— Un om avea doi fii. Cel mai tânăr a zis tatălui: „Tată, dă-mi partea de avere ce mi se cuvine! Şi tatăl le-a împărţit amândoruora averea ce li se cuvenea. După câteva zile, cel mai tânăr şi-a luat tot venitul şi a plecat departe, în altă ţară, risipindu-şi tot avutul în petreceri şi desfrâu. Veni o foamete mare în ţară. El cheltuise tot ce avea. Neavând cu

ce trăi, s-a angajat ca servitor la unul din locuitorii țării, care l-a trimis la câmp să-i păzească porcii. Bucuros s-ar fi hrănit cu roşcovele pe care le mâncau porcii, dar nimeni nu i le dădea. Venindu-şi în fire şi-a zis: „Servitorii tatălui meu au pâine în abundenţă şi eu mor aici de foame. Sculându-mă, voi merge la tatăl meu şi-i voi zice: Tată, am greşit în faţa Cerului şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; tratează-mă ca pe unul din servitorii tăi."

Şi s-a dus la tatăl lui. De departe, tatăl l-a văzut şi făcându-i-se milă de el, i-a alergat în cale, l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat.

Fiul a zis: „Tată, am greşit în faţa Cerului şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău."

Însă tatăl zise servitorilor: „Aduceţi repede cea mai frumoasă haină şi-l îmbrăcaţi. Puneţi-i un inel în deget şi încălţăminte în picioare, aduceţi viţelul cel gras şi tăiaţi-l, să mâncăm şi să ne veselim, că acest fiu al meu, mort era şi a înviat, pierdut era şi a fost găsit."

Şi au început să se veselească. Fiul cel mare era la câmp. Când a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri, a chemat un servitor şi l-a întrebat: „Ce înseamnă asta?" Servitorul i-a zis: „Fratele tău a venit şi tatăl tău, pentru că l-a văzut sănătos, a tăiat viţelul cel gras."

El s-a supărat şi n-a vrut să intre. Tatăl a ieşit afară şi l-a rugat să intre. El a răspuns tatălui: „Tată, eu de atâţia ani îţi slujesc şi niciodată nu am călcat porunca ta şi niciodată nu mi-ai dat un ied ca să mă veselesc cu prietenii mei. Şi când a venit fiul tău care a mâncat averea ta cu desfrânatele, ai tăiat pentru el viţelul cel gras!"

Tatăl i-a zis: „Fiule, tu eşti totdeauna cu mine şi tot ce am este al tău, însă trebuie să ne veselim şi să ne bucurăm, pentru că acest frate al tău (Iisus a apăsat pe cuvântul „frate") era mort şi a înviat, era pierdut şi a fost regăsit."

Mergând spre Ierusalim, treceam între Samaria şi

Galileea. Tocmai când am intrat într-un sat, zece leproşi I-au ieşit în cale. Ţinându-se la distanță, I-au strigat:

— Iisuse învățătorule, fie-ți milă de noi!

Cum i-a văzut, le zise:

— Ducându-vă, arătați-vă preoților!

Şi mergând au fost vindecați. Unul din ei, văzându-se vindecat, s-a întors, glorificând cu glas tare pe Dumnezeu. El a căzut la picioarele lui Iisus, mulțumindu-I. Era un samaritean.

Răspunzând, Iisus zise:

— Oare n-au fost zece vindecați? Ceilalți nouă unde sunt? Nu s-a găsit decât acesta, de alt neam, care să vină să-L glorifice pe Dumnezeu?

Apoi i-a zis:

— Ridică-te şi du-te! Credința ta te-a mântuit!

CAPITOLUL V
Răstignirea, învierea **şi** pogorârea Duhului Sfânt

Fariseii care-L însoțeau pe Iisus L-au întrebat:

— Când va veni Împărăția lui Dumnezeu?

El le-a răspuns:

— Împărăția lui Dumnezeu nu vine bătând la ochi. Nu se va zice: „Este aici sau este acolo.”, căci iată, Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru. Şi întorcându-Se spre noi, a adăugat:

— Vor veni zile când veți dori să vedeți una din zilele Fiului Omului şi nu veți vedea şi vor zice vouă: „Este aici, este acolo.” Nu vă duceți, nu alergați după El, căci după cum fulgerul străluceşte şi luminează de la un capăt la altul al cerului, astfel va fi Fiul Omului în ziua Lui, dar mai întâi

El trebuie să sufere mult şi să nu fie recunoscut de bătrâni, de mai marii preoţilor şi de cărturari, să fie omorât şi să învie a treia zi.

Mergând mai în urmă cu Ion Marcu, între Filip şi Natanael, n-am auzit distinct ce-a spus, dar fără să vreau am tresărit şi am rămas locului. Filip a tras de mine:

— Te doare ceva, Sotirios? Te-ai îngălbenit tot la faţă.

M-am mişcat din loc, ţinând pasul cu ei. Nu pot să ştiu ce-a fost cu mine. M-am uitat la figurile lor impasibile şi mi-am zis:

„Poate m-am înşelat sau n-am înţeles". A fost ceva confuz, pe care nu l-am înţeles şi totuşi m-a zguduit. Ulterior, l-am întrebat pe Petru, care fusese lângă El. Mi-a răspuns că El a zis: „Fiul Omului trebuie să fie omorât.", dar el n-a înţeles, de aceea îi e frică să-L întrebe.

Într-o zi de Sabat, ieşind din templu, a văzut un cerşetor, orb din naştere. Petru L-a întrebat:

— Doamne, cine a păcătuit, el sau părinţii lui, de s-a născut orb?

— Născându-se orb, nu înseamnă că el sau părinţii lui au păcătuit. S-a născut aşa ca să se manifeste în el opera şi gloria lui Dumnezeu. Cât timp sunt în lume, Eu sunt lumina lumii.

Apoi a scuipat în ţărână, S-a aplecat şi cu scuipatul Lui a făcut puţin noroi şi cu el a uns pleoapele omului, zicându-i:

— Du-te şi spală-te la râul Siloamului!

S-a dus, s-a spălat şi şi-a căpătat vederea. Din spusele lui Andrei, el a fost chemat de două ori de farisei şi întrebat. Mai mult, ei n-au crezut că el s-a născut orb până ce n-au vorbit şi cu părinţii lui. Orbul L-a apărat pe Iisus, iar lor le-a zis câteva cuvinte tari şi adevărate, care nu le-au plăcut şi l-au dat afară din templu şi din sinagogă. Peste câteva zile, Iisus, înconjurat de farisei şi scribi, l-a întâlnit pe orbul

vindecat şi l-a întrebat:

— Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

El a răspuns:

— Cine este, Doamne, ca să cred în El?

Iisus i-a răspuns:

— Tu L-ai văzut, este cel care-ţi vorbeşte!

El a căzut în genunchi în faţa Lui şi a zis:

— Cred, Doamne!

Întorcându-Se spre farisei, Iisus le-a zis:

— Eu am venit în lume pentru ca cei ce nu văd să vadă şi cei care văd să devină orbi.

Fariseii L-au întrebat:

— Şi noi suntem orbi?

Iisus le-a răspuns:

— Dacă aţi fi orbi, n-aţi avea păcat, dar voi singuri ziceţi: „Vedem!" Din cauza asta păcatul vă rămâne. Lumina mai rămâne încă puţin timp în mijlocul vostru. Cât timp aveţi lumină, mergeţi, ca întunericul să nu vă surprindă. Acela care merge în întuneric nu ştie unde merge. Cât timp aveţi lumină, credeţi în lumină, ca să fiţi copii ai luminii.

Apoi a plecat şi S-a ascuns de ei. Invidia şi ura lor neagră îl urmăreau mereu. Totuşi, chiar dintre şefi şi farisei, mulţi credeau în El. Deoarece Sinedriul a dat poruncă ca cine recunoaşte în Iisus pe Hristos să fie exclus din sinagogă şi din templu, din această cauză nu se arătau pe faţă. Mai târziu, apărând iar între ei, Iisus le-a adăugat:

— Cine crede în Mine, crede în cel ce M-a trimis, şi cine mă vede pe Mine, vede pe cel ce M-a trimis. Eu am venit ca o lumină în lume, ca cine crede în Mine să nu trăiască în întuneric. Cine aude cuvintele Mele şi nu le păzeşte, nu-l judec Eu; căci n-am venit să judec lumea, ci s-o salvez. Cel care nu primeşte cuvintele Mele va fi judecat de ele; căci Eu nu vorbesc nimic de la Mine. Tatăl, care M-a trimis Mi-a prescris ce trebuie să spun şi să anunţ. Eu nu

fac decât să spun cuvintele Tatălui.

Tot străbătând Galileea în urma lui Iisus, într-o zi ne-am întâlnit cu Nicodim şi cu Iosif, venind din Antiohia, de la Manachen. Ei mi-au spus că Manachen după ce s-a botezat, a venit la Ierusalim şi a angajat doi scribi care să scrie absolut orice cuvânt şi faptă a lui Iisus. El a lichidat complet cu Egiptul şi s-a stabilit în Antiohia. Deşi zilnic era urmat de un număr apreciabil de farisei, cărturari, doctori ai lui Israel, printre care Iosif şi în special Nicodim, invidia şi ura Sinedriului se făceau tot mai simţite; în jurul Lui se făcuse un zid negru şi gros, care-L însoţea pretutindeni. Sigur, dintre aceşti intelectuali care îl urmau, unii erau de bună credinţă. Erau totuşi destule iscoade făţarnice de-ale Sinedriului. Figura lor o spunea deschis.

Într-o zi, Iisus S-a îndreptat cu noi şi cu familiarii, urmat şi de câteva mii de omeni din popor, spre muntele Efraimu1 ui. S-a oprit într-o deschizătură mare a muntelui, drept la hotarul dintre Iudeea şi Samaria. S-a oprit pe o pantă a muntelui, aşezându-Se pe o lespede de piatră, ceva mai sus, iar noi toţi, câteva mii, în faţa Lui, aşezaţi ca de obicei pe iarbă, într-un pâlc de copaci.

Înaintea noastră, o panoramă întreagă, câmpia Şaronului şi marea plină de corăbii, pe care ochiul nu le putea cuprinde. Abia se zărea, mişcându-se încet şi urcând de pe chei, un furnicar întreg de oameni. Ai fi zis că toate furnicile câmpului au abandonat muşuroaiele în căutare de hrană. Debarcând la Cezareea, se îndreptau spre Samaria. Bineînţeles, vizau Galileea şi pe Profetul din Nazaret. Pare-se că samaritenii le-au ghicit intenţia şi nu i-au lăsat să intre pe la ei, aşa că au luat-o lateral spre Iudeea, cu ţinta Ierusalim. În gând, chiar mi-am zis: „Ăştia, apropiindu-se, vin direct peste noi". Mulţimea înainta încet, într-un nor de praf şi zgomot de lanţuri. O lume foarte pestriţă şi fără sfârşit, care nici nu se depărtase măcar de ţărm, coborând

mereu. Văzând în mulțime destui farisei îngâmfați, care priveau cu dispreț poporul din jur, Iisus ne-a spus următoarea pildă:

„Doi oameni s-au dus la templu să se roage, unul era fariseu, altul vameş. Fariseul, în picioare, se ruga: „Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitor, nedrept, adulter. Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuiala din averea mea, nu sunt necinstit, ca acest vameş". Vameşul, în genunchi, cu fața la pământ, nu îndrăznea să ridice ochii spre Cer şi se ruga: „Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul!" Zic vouă: „Vameşul a fost mai îndreptățit decât fariseul, căci cine se înalță se va smeri şi cine se smereşte se va înălța".

Fără îndoială, ei au zărit ceva, de departe, căci au mărit şi grăbit pasul. Tocmai când Iisus voia să vorbească din nou, nişte chiote asurzitoare, țipete şi urlete, ne-au străpuns urechile. O gloată sălbatică, de fiare dezlănțuite, alerga, într-un nor de praf şi zgomot infernal de lanțuri, strivind totul în cale-i. Tii!!! Ce lume haotică şi frenetică, ce iureş oceanic, ce vaiete, gemete, strigăte. Alergau spre El – un adevărat vacarm. Iisus S-a întors cu fața spre ei. Ca prin minune, s-au liniştit, şi-au adunat bolnavii de pe jos, târgile, paturile, cârjele, s-au ajutat între ei, venind ordonat şi liniştit spre noi.

Iisus avea în spate câteva mii de iudei, iar cei ce înaintau spre El erau cu zecile de mii. Pe măsură ce înaintau, îi deosebeam după culoarea pielii şi îmbrăcăminte – ai fi zis că toate neamurile pământului debarcaseră în câmpia Şaronului. Albi, arămii, negri, îmbrăcați şi dezbrăcați, îşi dăduseră întâlnire în fața lui Iisus, cu bolnavii şi schilozii lor (cum erau amestecați cu negri, de departe îți făceau impresia unei lumi perfect pestrițe). Înaintând, s-au organizat, au pus în față demonizații (câteva sute), iar lanțurile lor făceau un zgomot asurzitor. Apoi, toți

bolnavii şi infirmii cu însoţitori şi după ei o mulţime de oameni fără bolnavi. Cam la zece coţi de Iisus, s-au oprit. Vai! Ce resturi umane, ce epave, ce monstruozităţi! Ca doctor, mă întrebam prin ce minune mai aveau viaţă în ei.

Iisus S-a sculat în picioare şi m-am uitat la figura Lui.

Chipul Lui frumos era o mască a durerii şi a suferinţei; lacrimi I se prelingeau pe obraz. Un gând m-a fulgerat. Pentru aceştia a părăsit El Cerul, venind pe pământ? Ai fi zis că în trupul Lui a adunat toată durerea şi suferinţa lor. Atâta sensibilitate, atâta iubire şi milă de oameni, încă n-am văzut, dar am auzit vorbind:

— Iisuse, Fiul Celui Prea înalt, să nu ne chinuieşti, trimiţându-ne iar în prăpastie. Lasă-ne să ne ducem în marea cea mare.

Iisus a spus:

— Duceţi-vă!

Toţi demonizaţii au fost zvârliţi cu faţa în sus pe pământ, smucindu-se cu putere şi rupându-şi lanţurile, iar demonii au ţâşnit din gura lor şi, ca un stol de lilieci negri, au zburat pe deasupra mulţimii, căzând în mare. Ei au rămas vineţi, cu spume la gură, întinşi în praf. Iisus a întins mâinile spre ei. Toţi au căzut în genunchi, iar El, ridicând ochii lăcrimaţi spre Cer, a zis:

— Tată, glorifică numele Tău!

Cerul s-a deschis. O rază în culorile curcubeului L-a învăluit din cap până în picioare şi într-un tunet am auzit vocea lui Dumnezeu: „L-am glorificat şi L voi mai glorifica!”

Tii!... Tii!... Ce voce!... Ce voce! Parcă a venit din străfunduri de milenii, rostogolind totul înaintea ei. M-a împietrit pe loc. Ecoul ei puternic s-a plimbat pe deasupra întregii mulţimi şi mi-a rămas, de neuitat, în urechi.

Iisus a lăsat mâinile în jos şi a zis:

— Ridicaţi-vă şi duceţi-vă acasă!

Primii s-au sculat demonizaţii, sănătoşi. Noi ne-am

sculat mai greoi, foarte impresionați de vocea divină. În câteva secunde s-au sculat cu toții. Când s-au văzut sănătoşi, au ridicat brațele spre Cer şi au îngenuncheat din nou, aplecându-se de trei ori, cu fruntea în țărână. A fost o rugă mută, de mulțumire, izvorâtă din adâncul sufletului lor, ca un vibrant şi sublim omagiu adus Doctorului Ceresc.

Iisus era în picioare, cu surâsul vesel pe buze; în toată splendoarea frumuseții Lui cereşti, învăluit în raza septicoloră a curcubeului. Un vânt uşor Îi adia părul şi mantaua de pe umeri. În fața Lui, această mare de oameni, pe care privirea n-o cuprindea, cu brațele ridicate spre Cer, se înclina ritmic, cu fruntea la pământ, ca nişte valuri uriaşe, unduind înspumate spre zarea îndepărtată, fără sfârşit şi fără țărm. O viziune magnifică, un spectacol grandios, de neînchipuit, imposibil de descris, dar de neuitat.

Apoi S-a sculat şi S-a îndreptat direct spre mare. Frumusețea era că toată câmpia era un adevărat du-te-vino. Unii plecau, alții veneau. Iisus îi aştepta. Venind spre noi, îi deosebeam după îmbrăcăminte; romani, greci, macedoneni, galateni, gali, celți, helveți, hispani, germani, nordici, sirieni, egipteni, asiro-caldeeni, fenicieni, indieni, negri şi un număr apreciabil de galbeni, numai bărbați... câteva mii de oameni.

Când au ajuns în fața lui Iisus, au îngenuncheat, şi un roman a vorbit:

— Doamne, noi am venit să te vedem; acum credem că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu şi vrem să ne botezăm!

Iisus le-a răspuns:

— Ați crezut, fiindcă ați văzut!

Şi întorcându-se spre noi, a adăugat:

— Adevăr zic vouă, fericiți vor fi cei ce vor crede fără să vadă!

El a plecat înainte şi noi după El. În drum, iudeii s-au oprit pe la casele lor şi Iisus a sosit la Iordan numai cu noi,

familiarii. Când am ajuns la Iordan, pescarii făcuseră pe mal vetre cu cărbuni aprinşi şi puseseră peşte la fript. Iisus a plecat singur pe munte să se roage, iar noi cu bărbaţii familiari i-am băgat în Iordan şi patru zile am tot botezat. Localnicii din vecinătate ne-au săturat cu pâine şi de-ale mâncării. Care cum ieşea din Iordan, se aşeza pe iarbă şi era ospătat.

Iisus a apărut a doua zi între noi, învăţându-i despre Dumnezeu şi Împărăţia Cerurilor. Tot botezând, am intrat în vorbă cu ei. Indienii, negrii şi galbenii erau însoţiţi de câte un bătrân înţelept de-al lor. M-am înţeles perfect cu ei în limba egipteană. Toţi o ştiau, – ceilalţi vorbeau dialectul comun al Imperiului Roman. Aceşti trei înţelepţi mi-au afirmat unanim acelaşi lucru: un oracol i-a anunţat că Fiul lui Dumnezeu S-a pogorât pe pământ, în Iudeea, şi că toţi cei ce cred în El şi se vor boteza vor merge în Cer cu El. Ei au venit fiecare cu discipolii. De altfel, majoritatea bărbaţilor erau tineri. I-am întrebat în ce limbă au auzit vocea lui Dumnezeu şi mi-au răspuns:

— Am auzit-o în limba noastră.

Noi şi toţi iudeii am auzit-o în limba aramaică, iar ei au auzit-o fiecare în limba lui. Mai mult, ei au auzit-o de două ori – o dată când a spus „L-am glorificat şi L voi mai glorifica!” şi încă o dată când toţi bolnavii s-au sculat de jos, sănătoşi. Atunci au auzit aceeaşi voce zicând „Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru Unic, Viu şi Adevărat!”.

Ei au întins braţele spre Cer împreună cu toţi vindecaţii şi s-au înclinat, în semn de recunoştinţă şi mulţumire, de trei ori, cu fruntea la pământ. Mi-au adăugat:

— Toată fiinţa noastră a fost zdruncinată şi pe loc am crezut că este Unicul cel Atotputernic.

Iisus a stat cu noi şi cu ei o lună de zile, vestindu-le vestea cea bună a Împărăţiei Cerurilor. Ei au vrut să rămână cu El. Iisus a spus:

— Nu! Întoarceți-vă la casele voastre şi spuneți tuturor ce ați văzut şi ce ați auzit. Credeți în Dumnezeu şi credeți în Mine, căci acolo unde sunteți voi, Eu voi fi întotdeauna în mijlocul vostru, căci nu Îi părăsesc niciodată pe cei ce cred în Mine şi se roagă Mie.

Ei au plecat botezați şi fericiți că au văzut pe Fiul lui Dumnezeu. Iisus a plecat pe munte să se roage, familiarii s-au răspândit la casele lor, să-şi ia merinde, şi am rămas apostolii şi ucenicii. După ce ne-am rugat şi am mulțumit lui Dumnezeu prin psalmi şi cântece spirituale, am ținut sfat între noi. Cum stăteam lungit pe iarbă, între cei doi Simoni, Petru şi Simon din Cana, am zis:

— Spune Petru, ce-ai simțit când ai auzit vocea lui Dumnezeu?

Ei au spus în cor:

— Pulbere ne-am făcut!

Toma, ca ripostă la mania mea medicală de a-i întreba pe toți ce-au simțit, m-a luat în primire:

— Şi tu Sotirios, ce-ai simțit?

— Eu? Piatră m-am făcut.

El a râs în barbă. Natanael m-a consolat:

— Mângâie-te, Sotirios, că piatra e mai mult decât pulberea.

Iar Matei a reluat:

— Aşa mi-am dat seama ce nimic e omul.

După o scurtă pauză, a vorbit şi Ioan:

— Nimic, nimic, şi totuşi Dumnezeu iubeşte foarte mult acest nimic, deoarece a trimis pe Fiul Lui să-l scoată din întunericul satanei la lumina Lui.

Tiii! Ce salt frumos a făcut Ioan, direct în esoterism (ştiința misterelor religioase), dar nu fiindcă la masă stă totdeauna cu capul pe pieptul lui Iisus, ci fiindcă e dotat cu darul celor puțini aleşi, de a cunoaşte şi intui pe Dumnezeu mai mult decât noi toți şi simte cum în pieptul Fiului bate

inima Tatălui. Nu degeaba este el favoritul lui Iisus. Ei dormeau duşi, însă eu nu puteam dormi. A rămas puternic în mine vocea divină şi mai ales ecoul care s-a plimbat deasupra întregii mulțimi.

M-a fulgerat un gând: cât de minunat îşi manifestă Dumnezeu puterea Lui. Când L-a vindecat pe Manachen, un trăsnet a căzut pe craniul lui şi un nor de foc s-a plimbat pe deasupra mulțimii îngenuncheate, vindecând-o prin foc. Acum deşi erau de trei ori mai mulți oameni decât atunci, mulțimea a fost vindecată prin ecoul vocii Lui, care s-a plimbat deasupra mulțimii îngenuncheate. De data aceasta vindecarea s-a făcut prin sunet.

Se poate să fi dormit ceva timp. În zori, Andrei a tras de mine: „Sus, nimicule!" Avansând pe malul Iordanului în sus, Iisus a apărut în mijlocul nostru, când am intrat în Samaria şi ne-am oprit la Sihar. Aici erau mulți familiari.

Sunt două categorii de familiari. Unii care-l aud vocea şi stau acasă văzându-şi de treburile lor şi ascultându-l învățătura prin vocea Lui (cazul lui Dionisios, Simon Leprosul şi mulți alții), alții care-şi iau nevasta şi copiii, merinde în coş şi pleacă după El, urmărindu-L pretutindeni, dornici să-l vadă totodată şi fapta. Ambele categorii Îi aud vocea şi sunt din cei vindecați de El sau chemați de El. Dar cei care umblă după E1 sunt călăuziți de vocea Lui şi ştiu unde să-L găsească, aşa cum sunt şi eu călăuzit.

La Sihar, am întâlnit familiari statornici, care imediat L-au invitat la ei. Cum s-a aşezat pe scaun, în curte, toți copiii s-au adunat în jurul Lui, ca de obicei, cu jucării stricate. O femeie a venit cu bărbatul ei, purtând în brațe, într-un cearşaf, un copil. L-a aşezat pe iarbă la câțiva paşi de Iisus; nu i se vedea decât capul, fără vârstă, îmbătrânit şi numai suferință, cu lacrimi şiroaie pe obraji. Surâsul Lui vesel a devenit iubire, o caldă şi imensă milă. A zis femeii:

— Dezveleşte-l!

Când a dat la o parte cearşaful, tot doctorul din mine a tresărit şi s-a speriat: un cap de vreo opt ani, un trunchi la fel, o burtă roşie şi imensă, gata să plesnească. Stătea pe ea, iar mâinile şi picioarele de nou-născut erau zvârlite în lături. Aveam în faţă nimic altceva decât un păianjen uriaş cu cap de om. Iisus i-a întins mâna. Într-un salt s-a sculat în picioarele, sănătoase şi normale, şi, aşa gol cum era, a fugit drept în braţele Lui. Femeia a alergat şi l-a acoperit cu cearşaful. O altă femeie i-a adus hăinuţe şi l-a îmbrăcat. Era complet sănătos şi perfect normal. Femeia şi bărbatul au îngenuncheat în faţa lui Iisus, mulţumindu-l, şi L-au rugat să fie botezaţi.

Am întrebat pe femeie:

— Câţi ani are?

— Şase ani.

Acum arăta potrivit vârstei lui.

— Cum îl cheamă?

— Ignatie, mi-a răspuns.

Un gând m-a fulgerat: copilul acesta care a stat în braţele lui Iisus, când s-o face mare va fi un zelos adept al Lui.

După ce s-au botezat, părinţii au rămas printre familiari. După ce ne-am ospătat, Iisus a ieşit cu noi pe malul Iordanului, spre Galileea. Poposind într-un sat, toţi oamenii I-au ieşit în cale, invitându-L în casele lor. Am intrat într-o curte. El s-a aşezat pe o laviţă şi noi toţi şi localnicii, jos pe iarbă, ca de obicei, în faţa Lui.

Ne-a vorbit despre Împărăţia Cerurilor.

— Împărăţia Cerurilor este asemenea unui stăpân care a ieşit de dimineaţă să tocmească lucrători pentru via lui, s-a învoit cu ei, cu un dinar pe zi şi i-a trimis să lucreze în via lui. Ieşind iară pe la ceasul al treilea, a văzut alţii stând fără lucru în piaţă şi le-a zis: „Mergeţi şi lucraţi în via mea şi vă voi plăti ce se cuvine!” Şi s-au dus. A mai ieşit pe la ceasul

al şaselea şi al nouălea şi a făcut la fel. Mergând apoi pe la ceasul al unsprezecelea, i-a găsit pe alţii şi le-a zis: „De ce staţi aici, toată ziua, fără lucru?” Ei au răspuns: „Pentru că nimeni nu ne-a tocmit.” Iar el le-a zis: „Mergeţi şi voi în via mea şi ce este drept veţi primi!”

Făcându-se seară, stăpânul a zis intendentului său: „Cheamă lucrătorii şi fă-le plata, începând cu cei din urmă până la cei dintâi.” Venind cei de la ceasul al unsprezecelea, au primit câte un dinar şi au venit şi cei dintâi şi au primit tot un dinar. Atunci ei au cârtit împotriva stăpânului, zicând că cei din urmă au lucrat numai un ceas şi le plăteşte la fel ca lor, care au dus greul şi arşiţa zilei. Stăpânul a răspuns: „Prietene, eu nu-ţi fac nedreptate, tu te-ai învoit cu mine pe un dinar. Ia ce este al tău şi pleacă. Eu vreau să dau ultimului la fel cu tine. N-am voie să fac ce vreau, cu avutul meu? Ori ochiul tău este rău pentru că eu sunt bun?”

Şi Iisus a adăugat:

— Astfel, cei din urmă vor fi cei dintâi şi cei dintâi vor fi cei din urmă, căci mulţi sunt chemaţi, dar puţini aleşi!

Ieşind din Betleem, ne-am întâlnit cu Iosif, venind de la Cezareea. I-am spus uimirea mea că de vreo lună de zile n-am mai văzut bolnavi şi demonizaţi din Imperiu. Iosif mi-a povestit că a aflat la Cezareea că după Paşti, două corăbii romane, pline cu bolnavi şi în special cu demonizaţi au pornit spre Cezareea. În larg, demonizaţii, cuprinşi de furii, s-au luat la bătaie, s-au încleştat între ei, unul cu altul. Marinarii n-au izbutit să-i despartă şi ambele corăbii s-au răsturnat, înecându-se vreo şase sute de oameni, bolnavi şi demonizaţi, cu însoţitori cu tot. N-au scăpat decât marinarii, epuizaţi de înot, culeşi de o corabie egipteană care venea la Roma. Imperiul a dat ordin administraţiei porturilor şi patronilor de corăbii să nu mai primească niciun bolnav pe corabie. Cum nimeni nu se încumetă să pună bolnavii şi demonizaţii în căruţă şi să plece cu ei de-a lungul

Imperiului Roman, spre Palestina, lucrurile s-au liniştit de la sine.

Acum, că nu-L mai îmbulzesc aşa de mulţi bolnavi, Iisus vorbeşte mai mult şi numai în pilde, despre o mulţime de lucruri. Pildele Lui, foarte simple, scurte, pătrunse de profunda înţelepciune divină, îmbibate de coloritul şi parfumul Galileeii, transmise oamenilor, vor rămâne în inimile lor de-a pururi.

Îndemnându-ne să ne rugăm şi să veghem mereu, să nu ne pierdem niciodată răbdarea, Iisus ne-a spus o altă pildă:

„Într-un oraş locuia un judecător care nu se temea de Dumnezeu şi nu se sfia de niciun om. În acelaşi oraş trăia o văduvă, care venea mereu la el şi-l ruga să-i facă dreptate faţă de duşmanul ei. Multă vreme el a refuzat. Pe urmă, şi-a zis în sinea lui: „Deşi de Dumnezeu nu mă tem şi de oameni nu-mi pasă, fiindcă văduva asta mă plictiseşte, îi voi face dreptate, ca să nu mai vină să mă bată mereu la cap."

Iisus a adăugat:

— Auziţi ce zice judecătorul nedrept: „Şi Dumnezeu nu va face dreptate aleşilor Lui, care strigă la El zi şi noapte?" Zic vouă: „Le va face imediat dreptate lor." Însă Fiul Omului când va veni, va găsi El credinţă pe pământ?

A doua zi, am traversat Nainul şi Iisus S-a îndreptat cu noi spre muntele Taborului. Luând cu el pe Petru şi pe cei doi Zebedei, S-a urcat pe munte. Ceilalţi apostoli şi cu noi am rămas cu familiarii, răspândiţi prin curţi. La un moment dat, l-am zărit pe orbul din naştere, care, după ce a recunoscut în Iisus pe Fiul lui Dumnezeu, nu se mai despărţea de El. Era mereu cu noi, ştiam că-l cheamă Isahar şi din vedere ne cunoşteam. Văzându-l stând singur la umbra unui dud, m-am aşezat lângă el, întrebându-l:

— Isahar, când Iisus ţi-a uns ochii cu noroi, ce-ai simţit?

— Dintr-odată pieptul mi-a luat foc, iar capul era ca şi cum se prăjea pe jar. Am fugit să ajung mai repede la râul Siloam. Nevăzând şi neorientându-mă, m-am lovit de un băiat:

— Hei, chiar nu vezi?

— Nu văd, i-am răspuns. Iisus mi-a uns ochii cu noroi şi m-a trimis la râul Siloamului să mă spăl.

— Atunci ce cauți în partea asta? Hai să te duc eu.

M-a luat de mână şi i-am zis:

— Să mă duci cât poți de repede.

După câțiva paşi, s-a oprit:

— Ține-te de haina mea, că mâna ta mă frige. Ba ține-te tu de toiagul meu şi fugi cât poți.

Când am ajuns, i-am zis:

— Bagă-mă cu capul în apă imediat.

Focul din piept s-a stins şi capul s-a răcorit. M-am spălat pe față şi pe ochi şi am văzut lumina soarelui şi pe băiat lângă mine. L-am luat în brațe şi am plâns cu el. L-au podidit lacrimile şi a izbucnit într-un hohot de plâns şi el cu mine. Tu nu ştii ce înseamnă să te naşti în întuneric şi patruzeci şi patru de ani să nu vezi lumina soarelui, copacii, florile şi nici pe mama care te-a născut! Tot întuneric şi iar întuneric, să te lovească şi să te batjocorească toți! M-am întors în căutarea lui Iisus şi nu L-am mai găsit. M-am dus acasă, mi-am văzut mama şi pe abbi (tata). Ea, când m-a văzut, m-a luat în brațe, cât sunt de bătrân şi de mare, şi nu mai contenea de bucurie:

— Isahar al meu, Isahar al meu vede. Laudă lui Dumnezeu pentru minunea Lui cea mare şi sfântă. Eu şi cu abbi întotdeauna am crezut că din păcatele noastre te-ai născut orb. Acum, că Dumnezeu ne-a ridicat această povară, glorie numelui Lui cel Sfânt, o să ducem ofrandă la templu.

Atunci a sosit un trimis al Sinedriului, să merg la ei.

Când am ajuns, au început să vorbească între ei:

— Ăsta e cerşetorul orb?

Unii ziceau „Seamănă cu el.”, alţii, „Nu este el.”

Le-am răspuns:

— Eu sunt, ce vreţi de la mine?

— Cum de ţi s-au deschis ochii?

— Omul care se numeşte Iisus a făcut noroi, mi-a uns ochii şi mi-a zis: „Du-te la râul Siloamului şi spală-te!” M-am dus, m-am spălat şi mi-am căpătat vederea.

— Unde e omul ăsta?

— Nu ştiu.

Unii au zis:

— Omul ăsta nu vine de la Dumnezeu, că nu ţine Sabatul.

Alţii:

— Cum poate un păcătos să facă asemenea minuni?

Şi se certau între ei. M-au întrebat:

— Tu ce zici de El? Este un profet?

N-au crezut până ce n-au vorbit cu părinţii mei.

— Ăsta e fiul vostru care s-a născut orb?

— El este şi s-a născut orb, dar nu ştim cum şi-a căpătat vederea, întrebaţi-l pe el, singur vă poate spune.

Au răspuns aşa că le era frică că-i dau afară din sinagogă. M-au chemat a doua oară.

— Dă glorie lui Dumnezeu, noi ştim că omul acesta e un păcătos.

— Eu nu ştiu. Un singur lucru ştiu: că am fost orb şi acum văd.

— Ce ţi-a făcut?

— Doar v-am spus. De ce vreţi să mai auziţi încă o dată? Vreţi să vă faceţi ucenicii Lui?

M-au înjurat.

— Tu eşti ucenicul Lui. Noi suntem ai lui Moise. Noi ştim că Dumnezeu a vorbit lui Moise, dar acesta nu ştim de

unde este.

— E de mirare că voi nu ştiţi cine este şi totuşi El mi-a deschis ochii.

— Niciodată nu s-a întâmplat că cineva să deschidă ochii unui orb din naştere.

— Dacă omul ăsta nu venea de la Dumnezeu, nu putea să-mi dea vederea.

S-au înfuriat şi mi-au strigat:

— Tu eşti născut din păcate şi ne înveţi pe noi?

M-au gonit, ameninţându-mă:

— Să nu te prindem la templu sau în sinagogă, că e vai de tine!

M-am întâlnit pe urmă cu Domnul meu, Iisus, şi nu mă mai despart de E1 până mor. Sinedriul îl urăşte foarte mult.

L-am întrebat:

— De ce?

— Ştiu eu? Poate fiindcă e un bărbat aşa luminos şi frumos, că face lucruri pe care ei nu pot să le facă sau fiindcă El ştie ce este în inima lor şi le spune tot, pe faţă. Asta nu le place deloc. Vor să-L dea pe mâna guvernatorului, să-L omoare.

Pe înserate, s-a lăsat frig. Fiind la poalele muntelui, e mai rece. Lumea ne-a invitat prin case, ne-a ospătat şi ne-a adăpostit peste noapte. În partea asta a Galileeii locuiesc foarte mulţi familiari. A doua zi dimineaţă, lui Iisus, coborând de pe munte, I-a ieşit multă lume în întâmpinare, să-L salute. Din mulţime s-a desprins un om, care căzând în genunchi în faţa Lui, a zis:

— Doamne, fie-ţi milă de fiul meu, mut şi surd, care are demon. Oriunde îl apucă, îl zguduie, îl umple de spume, se înnegreşte, scrâşneşte din dinţi. De multe ori l-a aruncat în apă sau foc. M-am rugat de apostolii Tăi şi n-au putut să-l vindece.

Iisus a zis:

— O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi îngădui? Adu la mine pe fiul tău.

Văzând mulțimea alergând spre El, Iisus a zis:

— Demon mut şi surd, îți poruncesc: „Ieşi afară din el şi să nu mai intri!”

Trântindu-se şi zvârcolindu-se, a țâşnit din gura lui o gânganie neagră şi scârboasă, care, mirosind urât şi lăsând bale pe pământ, a dispărut. Copilul a rămas ca mort. Mulți ziceau că a murit. Iisus l-a apucat de mână şi l-a sculat în picioare. Intrând cu noi într-o casă, Toma l-a întrebat:

— Pentru ce noi n-am putut să dăm demonul afară?

Iisus a răspuns:

— Asemenea demon nu iese decât prin post şi rugăciune.

Ieşind din Nazaret, traversând iarăşi Nainul, la intrarea în Endor, nu ştiu cum am călcat şi m-am înțepat într-un spin târâtor. Nenorocit spin, fără floare, fără frunză, numai nişte nuiele elastice, pline cu spini tari foarte ascuțiți, care se întind în tot pietrişul şi bolovănişul drumurilor şi şanțurilor. Nici nu-l observi, că ți-a şi intrat în călcâi. Ce dureros e! Imediat călcâiul s-a umflat şi s-a înnegrit, parcă ar fi fost otrăvit. Ion Marcu mi-a povestit:

— Tu n-ai văzut că abbi (tata) târâie piciorul drept? La douăzeci de ani s-a înțepat într-un spin târâtor. Un doctor, ca să-l scoată, i-a tăiat tot călcâiul. Piciorul se umflase şi se înnegrise până la genunchi. Risca să-i taie piciorul. Altă posibilitate de scoatere a spinului nu este decât cu călcâi cu tot. Este îngrozitor de dureros.

Am rămas în urmă de tot, târâind piciorul, sprijinindu-mă de Ion Marcu; şi cât aveam de mers până la Ierusalim! Ne-a apucat noaptea la marginea Endorului. Nu era frig. Am udat un colț al mantalei într-un râu, mi-am învelit piciorul, sperând să mai calmez durerea, ne-am

învelit în mantalele noastre şi ne-am culcat în iarba deasă, sub un copac. Iisus cu ceilalţi străbătea Endorul şi era departe. Noi am rămas mult în urmă. Ion Marcu dormea dus. Durerea arzătoare mă mistuia, simţeam piciorul greu ca un bolovan.

Când s-a făcut ziuă, văzându-l roşu şi umflat până la genunchi, nu-mi venea să cred. Ion Marcu s-a speriat. Într-un sat dincolo de Endor, lângă Şumeu, avea un coleg. Tatăl lui lucra sandale. S-a dus să aducă oameni cu un pat să mă ducă la colegul lui, că nu puteam să pun deloc piciorul pe pământ. Ion Marcu a plecat, timpul trecea încet, durerea era foarte mare, iar febra mi-a cuprins tot corpul. În aer se pregătea o furtună. Fulgere şi tunete se auzeau în depărtare. S-a lăsat întunericul negru şi o ploaie rece şi iute mă biciuia. Tot auzind vocea lui Iisus, ştiam că ei au poposit la Betsean. În disperarea mea, mi-am adus aminte de una din frumoasele lui pilde:

„Un păstor avea o sută de oi. Una din ele s-a rătăcit şi el a lăsat cele nouăzeci şi nouă de oi la păşune şi s-a dus în căutarea celei rătăcite. Găsind-o, a pus-o pe umeri şi s-a întors fericit cu ea la turmă.” Atunci mi-am luat piciorul în braţe şi plângând, am zis:

— Doamne Iisuse, eu sunt oaia rătăcită. M-au rătăcit de Tine păcatele mele cele mari şi multe.

Într-o clipă a apărut lângă mine, luminos şi statuar. Toată persoana Lui era învăluită într-o lumină albă, foarte strălucitoare, care lumina ca o splendidă torţă vie. Mi-a zis:

— Eşti doctor şi te-a doborât la pământ un singur spin? Dar să ai patruzeci şi doi înfipţi în capul tău! Ridică-te!

El a dispărut, iar eu m-am ridicat cu piciorul complet sănătos, şi am fugit prin întuneric şi ploaie. La prima casă luminată din Endor am nimerit la nişte familiari, care m-au ospătat, mi-au dat haine uscate şi un culcuş pentru dormit.

Le-am povestit pățania cu piciorul şi cum m-a vindecat Iisus. M-am uitat la picior, l-am pipăit, parcă n-avusese absolut nimic: nici durere, nici urmă de spin, era la fel ca celălalt. N-am putut deloc să dorm, extaziat încă de apariția Lui luminoasă.

Originea Lui divină mi-a rămas întipărită în suflet până la moarte. A doua zi, mulțumind gazdelor, am plecat în căutarea lui Iisus. Pe drum m-am întâlnit cu Ion Marcu şi cu doi oameni cu un pat. Veneau în căutarea mea. Le-am spus că Iisus m-a vindecat; i-am condus la ei acasă şi mulțumindu-le, am plecat mai departe. I-am ajuns tocmai când traversau Iordanul la Pella, căci samaritenii n-au vrut să-L lase să treacă spre Ierusalim prin țara lor. Coborând pe malul Iordanului, spre Ghilead şi Betabara, a luat lângă El apostolii şi ucenicii şi le-a zis:

— Fiul Omului va fi osândit la moarte de mai marii preoților şi ai cărturarilor. Îl vor da în mâna păgânilor care-L vor răstigni, dar a treia zi va învia.

Ei n-au înțeles aceste cuvinte şi le era teamă să-L întrebe. De data aceasta, eu am auzit şi înțeles perfect, picioarele mi s-au tăiat şi n-am mai putut merge. Ion Marcu plecase la Ierusalim la şcoală, şi eu, singur, am căzut ca trăsnit, în urma tuturor, jos pe iarbă. Corpul meu refuza orice mişcare, mă înecam în valuri de gânduri şi nu găseam nicio soluție de ieşire la liman. Mă obseda întrebarea: „Aş fi eu în stare să-L văd, aproape gol, răstignit pe cruce? Nu, categoric nu. Dar ce aş putea face pentru El, oare?”

Mi-am lăsat mâncarea pe masă, la Roma, şi am venit după El, ca să nu fac nimic pentru E1? Asta nu pot s-o cred. Fericirea pe care mi-a dat-o El nu mi-a mai dat-o nimeni. Eu aş vrea să mor cu această fericire. Ce-ar fi să-L rog să mor în locul Lui? Cu acest gând, spre ziuă, am ațipit şi m-am trezit acoperit de rouă. Soarele era deja sus, gândul m-a liniştit şi mi-a dat putere. Sculându-mă în picioare,

înaintea mea se vedea o răspântie de drumuri şi o fântântă în mijlocul ei. Dintr-un rezervor m-am spălat pe mâini şi pe faţă şi m-am rezemat de fântână, nehotărât încotro s-o iau. Vocea nu se auzea nicăieri. Deodată i-am simţit prezenţa şi iată-L lângă mine:

— Ce te frământă, Sotirios?

— Ah! Doamne, pentru ce o jertfă atât de preţioasă şi sfântă? Este necesar ca Fiul lui Dumnezeu să fie jertfit?

Privirea Lui mi-a pătruns întreaga fiinţă.

— Sotirios, s-o luăm de la început: Păcatul primordial al femeii a fost comis în Cer. Potrivit justiţiei divine, el trebuie ispăşit sau în Cer sau de o persoană din Cer. Or, în Cer, nu există păcat şi nici ispăşire. Pretutindeni domneşte o ordine sfântă, deci trebuia ca o persoană din Cer să coboare pe pământ, să ispăşească acest păcat. Ca şi moartea, acest păcat a fost transmisibil şi la ora actuală toată lumea este înglobată în el. Atunci, Eu M-am oferit de bunăvoie să iau asupra-mi acest păcat şi să-l ispăşesc prin jertfa trupului Meu, pe cruce, o dată pentru totdeauna şi pentru toată rasa umană, pentru ca astfel justiţia divină să fie satisfăcută şi să ridic această povară de pe umerii întregii umanităţii.

— Doamne, Tu eşti Unicul Fiu al lui Dumnezeu, Tu eşti numai lumină şi iubire, Tu eşti Sfânt şi fără păcat. Eu sunt un bulgăre păcătos de ţărână. Lasă-mă să mor în locul Tău!

Iisus a fost puternic impresionat. Un strop de lacrimă I-a apărut la coada ochiului stâng... m-a privit adânc... lung... încet... Într-un târziu, mi-a zis:

— Nu se poate, Sotirios. Cum vrei tu să se împlinească Scrierile Sfinte, dacă Eu nu fac voia Tatălui Meu? Tu ai să mori pentru Mine, la timpul tău. Acum este timpul Meu şi crucea Mea. Eu n-o dau nimănui. Totodată, Dumnezeu are în vedere să acorde omului Sfinţenia, adoptându-l.

— Doamne, ce trebuie să facă omul ca să merite filiația divină?

— În primul rând, să creadă în existența lui Dumnezeu, că El îi răsplăteşte pe toți cei care-L caută, pe urmă să facă voia Lui, care este să creadă toți în Mine. Celor ce cred în Mine Eu le zic: „Pocăiți-vă, botezați-vă, ca Dumnezeu să vă ierte toate păcatele personale, să deveniți o nouă ființă şi parte a Bisericii Mele pe pământ". Apoi, fiecare din voi să-şi ia crucea lui şi să-mi urmeze Mie, ca să fie frate cu Mine, în Cer, şi fiu prin adopțiune al lui Dumnezeu şi moştenitor al Împărăției Cerurilor.

Dumnezeu vrea ca până la împlinirea vremii pământului, toți oamenii să devină copiii Lui. Ce înseamnă împlinirea vremii? Adică timpul hotărât de Dumnezeu, când pământul cu toți necredincioşii şi indiferenții lui, cu toate comorile lui şi cu tot ce conține el va fi mistuit de foc. Primul pământ a fost înghițit de apă, acest al doilea pământ va fi mistuit de foc. Eu şi cu frații mei vom locui al treilea pământ, pământul adevărului şi al justiției divine. Închipuirea omului nu poate cuprinde ce fericire a pregătit Dumnezeu pentru copiii Lui. În iubirea Lui cea mare pentru om, Dumnezeu însuşi a coborât în Mine pe pământ, să facă pace între El şi om. Prin jertfa Mea, i se redeschide omului Cerul, adevărata lui patrie şi locuință, în care a fost aşezat când a fost creat. Ai înțeles tu toate acestea?

— Da, Doamne.

— Atunci păstrează-le pe toate în inima ta, până la moartea Mea. După moartea Mea, să spui tuturor oamenilor că Eu am murit pentru ei toți şi că toți sunt obligați să trăiască pentru Mine şi să-mi urmeze Mie, ca să fie frați cu Mine şi copii adoptivi ai lui Dumnezeu.

Acaparat fiind de cuvintele lui Iisus, nici n-am băgat de seamă că El plecase de lângă fântână şi eu, cu El. Acum mergeam încet pe drum lângă El, urmați fiind de apostoli,

ucenici şi familiari şi de o mulțime de lume. Aşa am ajuns la Betabara. Imediat a fost invitat într-o casă cu cinci oameni. Copiii din toate casele au ieşit în calea Lui, cu doleanțele lor. Nici nu terminase cu copiii, că a şi fost înconjurat de o mulțime de cărturari şi farisei, veniți din Ierusalim. Văzându-i, li s-a adresat:

„Un om avea doi fii. A zis celui dintâi:

— Mergi şi lucrează azi în vie.

El a răspuns:

— Nu vreau! Dar răzgândindu-se, s-a dus.

L-a întrebat şi pe celălalt, zicându-i la fel. Acesta i-a răspuns:

— Mă duc, Doamne, şi nu s-a dus."

— Care dintre cei doi a făcut voia tatălui lor?

— Primul! au răspuns ei.

— Adevăr zic vouă, vameşii şi desfrânatele vor merge înaintea voastră în Împărăția Cerurilor, căci Ioan a venit şi n-ați crezut în el; vameşii şi desfrânatele au crezut. Voi n-ați avut nici măcar regretul să credeți în E1, măcar la urmă!

Ei au plecat aşa cum au venit, negri de ură. În timpul cinei, Petru L-a întrebat:

— Doamne, de câte ori să iert fratelui meu, când îmi greşeşte de şapte ori?

Iisus i-a răspuns:

— Eu nu-ți zic de şapte ori, ci de şaptezeci de ori câte şapte. De aceea, Împărăția Cerurilor este asemenea unui împărat care a vrut să se socotească cu slugile lui. I-au adus unul care datora zece mii de talanți, dar neavând cu ce să plătească, stăpânul a poruncit să fie vândut el, femeia şi copiii lui şi datoria să fie achitată. Servitorul a căzut cu fața la pământ şi se ruga zicând: „Doamne, ai răbdare cu mine şi-ți voi plăti tot!" Stăpânului i-a fost milă de el şi i-a iertat datoria. Când a ieşit de la stăpânul lui, a întâlnit pe unul care-i datora o sută de dinari. Văzându-l, l-a strâns de gât,

zicându-i: „Plăteşte-mi ce eşti dator!” Omul a îngenuncheat în faţa lui şi l-a rugat să aibă răbdare cu el, că-i va plăti tot. Dar el n-a vrut şi l-a aruncat în închisoare, până ce-i va plăti ce-i datora.

Ceilalţi servitori, văzând cele întâmplate, foarte întristaţi, au povestit stăpânului. Stăpânul a chemat pe servitorul căruia îi iertase datoria şi i-a zis: „Slugă rea, eu ţi-am iertat toată datoria fiindcă m-ai rugat, oare nu trebuia să ai şi tu milă de el, cum am avut eu de tine?” Înfuriat, stăpânul l-a dat pe mâna călăilor, până ce-i va plăti toată datoria. La fel vă va face vouă Tatăl meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu va ierta din toată inima pe fratele lui.

A doua zi, traversând Iordanul, ne-am îndreptat spre Ierihon. Pe drum, ne-a spus o altă pildă despre Împărăţia Cerurilor: „Împărăţia Cerurilor se aseamănă cu zece fecioare, care luând candelele, au ieşit în întâmpinarea mirelui. Cinci din ele erau înţelepte, iar cinci nechibzuite, căci luând candelele lor, n-au luat ulei de-ajuns cu ele. Cele înţelepte au luat cu ele ulei în vase. Mirele întârziind, ele toate au adormit. La miezul nopţii, un strigăt le-a deşteptat: „Ieşiţi în întâmpinarea mirelui!” Toate s-au deşteptat, pregătind candelele. Cele nechibzuite au zis celor înţelepte: „Daţi-ne din uleiul vostru, că ni se sting candelele”. Cele înţelepte au răspuns: „Niciodată, că n-o să ajungă nici pentru noi şi nici pentru voi. Duceţi-vă la cei care vând şi cumpăraţi-vă”. În lipsa lor, a venit mirele şi cele înţelepte au intrat cu el la nuntă şi uşa s-a închis. Sosind, cele nechibzuite au zis: „Doamne, deschide-ne!” E1 le-a răspuns: „Adevăr zic vouă, nu vă cunosc!” Deci vegheaţi, că nu ştiţi ziua când va veni Fiul Omului!

La intrarea în Ierihon, L-a întâmpinat mulţime de farisei, invitându-L la ei la masă. Pe drum, mă întrebam la care dintre ei va intra. A intrat la cel din urmă. Când şedeam la masă, ne-a spus următoarea pildă: „Era un om

bogat, îmbrăcat în haine frumoase, foarte scumpe, ducând o viață veselă şi fericită. La poarta lui zăcea un om sărac, numit Lazăr, plin de răni, pe care le lingeau câinii. El ar fi fost fericit să se sature cu resturile care cădeau de la masa bogatului. Lazăr a murit şi a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam. A murit şi bogatul şi a fost şi el îngropat. În timp ce se chinuia cumplit în infern, bogatul, ridicându-şi ochii, i-a văzut pe Avraam şi la sânul lui pe Lazăr. Atunci el a strigat: „Tată Avraame, fie-ți milă de mine şi trimite pe Lazăr să-şi bage în apă vârful degetului să-mi răcorească limba, căci sufăr cumplit în flacăra asta.

Avraam i-a răspuns: „Adu-ți aminte că pe pământ tu ai dus viața fericită şi Lazăr a dus-o numai în suferință şi chin. Aici tu suferi, iar el e mângâiat. Afară de asta, între noi şi voi este o prăpastie mare şi nu se poate trece de la noi la voi şi de la voi la noi.

Atunci bogatul a strigat: „Tată Avraame, trimite pe Lazăr acasă la tatăl meu, căci am cinci frați, să le spună să nu vină şi ei în acest loc de chin."

Avraam i-a răspuns: „Au pe Moise şi pe profeți, să asculte de ei."

„Tată Avraame, numai dacă vreunu1 din morți se duce la ei şi le spune se vor pocăi."

Avraam a răspuns: „Dacă nu ascultă de Moise şi de profeți, nu vor fi înduplecați de un mort înviat!"

Mergând spre Ierusalim, Iisus a luat la o parte pe apostoli şi ucenici şi ne-a zis:

— Iată, mergem la Ierusalim şi Fiul Omului va fi prins de mai marii preoților şi cărturarilor, şi L vor osândi la moarte, Îl vor da în mâna păgânilor, care-L vor batjocori, Îl vor scuipa, Îl vor biciui, 11 vor răstigni şi a treia zi va învia.

Am tresărit aşa de tare, că mi s-a părut că inima mi-a stat pe loc. Mi-am zis imediat: „Hotărârea Lui este luată şi n-o s-o schimbe niciodată, pentru că El face voia Tatălui, iar

Voia Tatălui este de neînduplecat. Deci, Sotirios, trebuie să fii permanent lângă El, ca să-l fii cumva de folos, ajutându-l, că altă cale nu-i. Dar pentru asta, trebuie să fii tare şi stăpân pe nervii tăi. Să-L vezi răstignit pe cruce nu va fi uşor de suportat. Zic asta pentru mine... dar pentru El?".

Am în lădiță, păstrată pentru momentele grele ale bolnavilor, o sticluță fermecată; numai cu o înghițitură îți faci nervi de stâncă pentru douăsprezece ore. Lui nu pot să-l ofer, dar niciodată n-am crezut că am să uzez chiar eu de ea. De data aceasta am să apelez copios la ea; ori crăp, ori mă tâmpesc, numai cârpă să nu mă fac când va avea nevoie de mine. Isahar mi-a suflat:

— După Paşte, Sinedriul a hotărât să-L dea pe mâna guvernatorului.

Coborând muntele Măslinilor şi apropiindu-Se de Ierusalim, a trimis doi ucenici, zicându-le:

— Intrând în satul dinaintea voastră, veți găsi la o poartă un mânz de asin legat, pe care n-a şezut încă nimeni. Aduceți-Mi-l! Dacă cineva vă opreşte, spuneți că „Domnul are nevoie de el!" şi vă va lăsa să-l luați.

Şi, aducând mânzul, au pus hainele pe El şi Iisus S-a aşezat deasupra. Mulți întindeau mantalele pe jos, ca Iisus să treacă pe ele, şi rupeau ramuri de palmier şi diverşi copaci şi mergeau în alai mare, înainte şi după El. O melodie armonioasă, ca un ecou îndepărtat, s-a coborât din văzduh; parcă tot Cerul cânta. Copiii familiarilor au prins-o imediat şi au început să cânte, şi noi după ei:

„Osanna, fiul lui David, Osanna. Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului, Osanna în cele de Sus. Binecuvântată este Împărăția viitoare a tatălui nostru David; Osanna în cele de Sus. Binecuvântat este Împăratul lui Israel, care vine în numele Domnului, pace în Cer şi mărire în cele de sus."

Osanna, Osanna, acest Osanna a unit Cerul cu

pământul într-o singură melodie cerească. Paştele se apropia şi o mulţime de iudei, veniţi din toate colţurile lumii, ne-au întâmpinat, glorificându-L pe Iisus.

Toţi întrebau:

— Cine este?

Cei dinaintea alaiului răspundeau:

— Este profetul Iisus din Nazaretul Galileeii.

Intrând în templu, a dat afară pe cei care vindeau şi cumpărau acolo, pe schimbătorii de bani şi pe cei care vindeau miei şi porumbei, zicându-le: „Scris este: Casa Mea, casă de rugăciuni va fi, iar voi aţi făcut din ea o peşteră de tâlhari."

Făcându-se noapte, a mers cu noi la Betania. A doua zi, întorcându-se la Ierusalim, I s-a făcut foame. A dat în cale de un smochin, dar, nefiind sezonul fructelor, pomul n-avea decât frunze. Iisus a zis:

— Rod din tine să nu se facă în veci!

Îndată, smochinul s-a uscat. Toţi au rămas foarte uimiţi. Într-o clipă s-a uscat! Văzând mirarea noastră, a zis:

— Adevăr zic vouă. Dacă veţi avea credinţă şi nu vă veţi îndoi, orice veţi cere, rugându-vă şi crezând, veţi primi.

Intrând iarăşi în templu, L-au înconjurat toţi doctorii, cărturarii, fariseii şi bătrânii lui Israel. Văzându-i, El le-a spus următoarea pildă: „Un om a sădit o vie, a împrejmuit-o cu gard, i-a făcut teasc şi turn, a lăsat-o în seama lucrătorilor şi a plecat departe. La recoltă, a trimis servitorii săi la lucrătorii viei, să-i dea partea ce i se cuvine din rod. Lucrătorii viei, pe un servitor l-au bătut, pe altul l-au ucis, iar pe unul l-au lapidat. Atunci a trimis mai mulţi servitori, care au fost trataţi la fel ca cei dintâi. În urmă, a trimis la ei pe însuşi fiul lui, zicându-şi „Vor avea respect pentru fiul meu". Lucrătorii, văzându-l şi-au zis: „Iată moştenitorul, să-l ucidem, ca să ne rămână moştenirea". L-au dat afară din vie şi l-au ucis." Întrebându-i pe cei ce-L ascultau, le-a zis:

— Venind, ce va face stăpânul viei acestor lucrători?

Ei au răspuns:

— Îi va pierde şi via o va da altor lucrători care-i vor da roadele cuvenite. Ei n-au înțeles că a vorbit despre ei. Atunci Iisus le-a adăugat:

— N-ați citit în Scripturi?

Piatra pe care au aruncat-o zidarii a fost făcută pentru capul unghiului. De la Domnul este ea şi este minunată în ochii noştri. De aceea, zic vouă, Împărăția lui Dumnezeu se va lua de la voi şi va fi dată unora care vor da roadele ei. Acela care va cădea pe această piatră va fi sfărâmat şi acela pe care ea va cădea va fi spulberat.

Abia acum au înțeles că Iisus vorbise de ei. Şi au vrut să-L prindă, dar s-au temut de mulțimea care vedea în El un profet. Au plecat furioşi şi negri de ură.

La ieşirea din templu, L-a oprit un grup de farisei şi scribi tineri, veniți după El.

— Învățătorule, cum să facem voia lui Dumnezeu?

— Voia lui Dumnezeu este să credeți în cel pe care El L-a trimis.

— Ce minune faci Tu, ca să credem în Tine?

— Dărâmați acest templu şi în trei zile îl voi rezidi.

Între timp s-au adunat mai mulți farisei şi cărturari. Ei I-au zis:

— A trebuit patruzeci şi şase de ani ca sa de zidească acest templu şi au lucrat la ei mii de oameni şi Tu singur poți să-l rezideşti în trei zile? Cine te crezi Tu?

Şi cu toții au luat pietre să-L omoare. Iisus a dispărut din mijlocul lor. El le-a vorbit simbolic. Nu s-a referit la templul lui Solomon, clădit din blocuri de marmură şi cu acoperişul de aur, ci la corpul Lui. De fapt, le-a zis „Omorâți-Mi corpul şi în trei zile îl voi învia”. Ei au înțeles ad litteram şi au luat pietre să-L omoare. A apărut înaintea noastră. După ce am trecut Iordanul la Pella, a străbătut

toată partea cealaltă a Iordanului, învățând şi vizitând toate oraşele şi satele prin care mai trecuse, vestind Evanghelia Lui. Ajungând la Cezareea lui Filip, am coborât de cealaltă parte a Iordanului, în Galileea. Am avut impresia că făcea drumul de adio prin Galileea, străbătând toate oraşele şi satele ei.

La Capernaum, a intrat în casa Lui şi ne-a vorbit despre Judecata din urmă. Tot Capernaumul se adunase la poarta Lui.

— Când Fiul Omului va veni în mărirea Sa, cu toți îngerii după El, şi va sta pe tronul măririi Lui, vor fi adunate înaintea Lui toate neamurile pământului. El le va despărți, cum desparte păstorul oile de capre, punând oile la dreapta şi caprele la stânga. Atunci voi zice celor din dreapta mea: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu şi moşteniți Împărăția hotărâtă vouă, încă de la întemeierea lumii; căci am fost flămând şi M-ați săturat, am fost însetat şi Mi-ați dat de băut, am fost străin şi M-ați ocrotit, am fost gol şi M-ați îmbrăcat, am fost bolnav şi M-ați îngrijit, am fost în închisoare şi ați venit să mă vedeți". Atunci vor răspunde cei din dreapta: „Doamne, când Te-am văzut flămând şi Te-am săturat sau însetat şi Ți-am dat să bei, când Te-am văzut străin şi Te-am îmbrăcat sau Te-am văzut bolnav şi în închisoare şi am venit la Tine?" Le voi răspunde: „În adevăr, de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din frații Mei care sunt în nevoie, Mie Mi-ați făcut".

Şi voi zice celor de-a stânga: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veşnic, care a fost pregătit pentru diavol şi îngerii lui; căci am fost flămând şi nu Mi-ați dat să mănânc, am fost însetat şi nu Mi-ați dat să beau, străin am fost şi nu M-ați ocrotit, gol şi nu M-ați îmbrăcat, bolnav şi în închisoare şi nu M-ați îngrijit."

Atunci vor zice ei: „Doamne, când Te-am văzut flămând, ori însetat, ori străin, ori gol, ori bolnav, ori în

închisoare şi nu Te-am ajutat?" Adevăr zic vouă, întrucât n-aţi făcut nici unuia dintre fraţii Mei care sunt în nevoie, nici Mie nu Mi-aţi făcut!" Şi se vor duce aceştia la pedeapsă veşnică, iar cei drepţi la viaţă veşnică.

Ieşind din Capernaum, familiarii se opreau toţi pe la casele lor, să se pregătească pentru sărbătoarea Paştelui, aşa că toţi îl primeau cu toată dragostea în casa lor, iar numărul celor care-L urmau se micşora. Când am traversat din nou Iordanul la Gadara, să trecem apoi în Iudeea, L-a întâmpinat un om din Betania, trimis de Maria şi Marta. anunţându-l că Lazăr e bolnav.

Iisus a răspuns:

— Boala asta nu este spre moarte, ci pentru gloria lui Dumnezeu, ca Fiul lui Dumnezeu să fie mărit prin ea.

Deci, după ce a auzit că Lazăr e bolnav, a mai stat două zile la Pella şi apoi a zis apostolilor:

— Să mergem în Iudeea.

— Învăţătorule, iudeii voiau să te ucidă şi Tu mergi în Iudeea?

El a răspuns:

— Nu sunt douăsprezece ore în zi? Dacă cineva merge ziua, nu se împiedică de nimic, pentru că vede lumina acestei lumi; dacă umblă cineva noaptea, se împiedică, pentru că nu este lumină. Apoi a adăugat: Lazăr, prietenul nostru, doarme, dar merg să-l deştept din somn.

Apostolii I-au răspuns:

— Doamne, dacă doarme, va fi scăpat?

Iisus a vorbit de moartea lui Lazăr şi nu de adormirea prin somn. Atunci le-a vorbit pe faţă:

— Lazăr a murit, pentru voi mă bucur că n-am fost acolo. Ca să credeţi, hai să mergem la el.

Betania fiind aproape de Ierusalim, mulţi iudei din Ierusalim veniseră la cele două surori să le consoleze. Iisus, ajungând în Betania, află că Lazăr era deja de patru zile

îngropat. Marta L-a întâmpinat şi I-a zis:

— Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit, dar ştiu că Dumnezeu îţi va da tot ce vei cere de la El.

Iisus i-a răspuns:

— Fratele tău va învia.

— Ştiu, I-a zis Marta, la învierea din Ziua de Apoi.

Iisus a adăugat:

— Eu sunt învierea şi Viaţa. Cine crede în Mine va fi viu, chiar de va fi murit, şi oricine care este viu şi crede în Mine nu va muri în veci. Crezi tu asta?

Ea a răspuns:

— Da, Doamne, eu cred că Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume.

Plecând, a chemat pe Maria şi i-a şoptit:

— Învăţătorul este aici.

Maria a venit repede şi, plângând, a căzut la picioarele Lui:

— Doamne, dacă Tu ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

Iudeii care veniseră s-o consoleze, au urmat-o. Văzând-o plângând pe ea şi pe iudeii care o urmaseră, Iisus a fost foarte impresionat. Cu lacrimi în ochi, a întrebat:

— Unde l-aţi pus?

I-au răspuns:

— Doamne, vino şi vezi.

Era îngropat într-o peşteră, un fel de firidă îngustă în stâncă, şi era pus în picioare. O lespede era la gura peşterii.

Iisus a zis:

— Luaţi piatra.

Marta s-a repezit:

— Doamne, miroase, că e îngropat de patru zile.

El i-a răspuns:

— Nu ţi-am spus că, dacă crezi, vei vedea gloria lui Dumnezeu?

Îndepărtând lespedea, e drept, cam mirosea. Iisus, ridicând ochii spre Cer, a zis:

— Tată, Îți mulțumesc că M-ai ascultat. Eu ştiu că Tu totdeauna Mă asculți. Am vorbit însă pentru mulțimea care Mă înconjoară, ca să creadă că Tu M-ai trimis".

Zicând acestea, a strigat cu glas tare:

— Lazăre, vino afară!

Şi mortul a ieşit încet afară, cu picioarele şi mâinile legate cu fâşii de cârpă şi cu capul înfăşurat într-un prosop.

Iisus a adăugat:

— Dezlegați-l şi lăsați-l să meargă.

Iudeii, văzând cele întâmplate, majoritatea au crezut în El. Coborând apoi muntele Măslinilor, a intrat cu noi în grădina Ghetsimani. Mai erau câteva zile până la Paşti. Familiarii şi majoritatea ucenicilor se retrăseseră pe la casele sau la familiile lor, să serbeze Paştele. Mai rămăsesem în jurul Lui cei doisprezece apostoli, numai doisprezece ucenici, nefamiliarii şi Isahar. S-a aşezat cu noi, la locul obişnuit. Toți eram trişti şi aveam inimile grele.

— Copii, pentru puțin timp mai sunt cu voi. Mă veți căuta, dar unde mă duc Eu voi nu puteți veni. Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unii pe alții după cum v-am iubit Eu. Aşa va cunoaşte lumea că sunteți ucenicii Mei, dacă vă veți iubi unii pe alții. Să nu vă speriați, aveți încredere în Dumnezeu şi aveți încredere în Mine. În casa Tatălui Meu sunt multe locuințe, Mă duc să vă pregătesc un loc şi, după ce Mă voi fi dus şi vă voi fi pregătit un loc, voi veni şi vă voi lua cu Mine, pentru ca, acolo unde sunt Eu, să fiți şi voi. Ştiți Calea unde Mă duc.

Toma a zis:

— Doamne, nu ştim unde Te duci şi nu ştim Calea.

Iisus a zis:

— Eu sunt Calea, Adevărul şi Viața, nimeni nu poate să vină la Mine dacă nu-l atrage Tatăl la Mine şi nimeni nu

poate veni la Tatăl decât prin Mine. Eu sunt Adevărata Cale şi Adevărata Viaţă. Voi Mă cunoaşteţi pe Mine şi cunoaşteţi şi pe Tatăl, M-aţi văzut pe Mine şi aţi văzut şi pe Tatăl.

Filip I-a zis:

— Doamne, arată-ne pe Tatăl şi ne e de-ajuns.

Iisus i-a răspuns:

— Filipe, Eu sunt de atâta vreme cu voi şi tu nu M-ai cunoscut. Cine M-a văzut a văzut pe Tatăl. De ce spui tu „arată-ne pe Tatăl?" Tu nu crezi că eu sunt în Tatăl şi Tatăl este în Mine? Cuvintele pe care vi le spun nu le spun de la Mine, ci Tatăl care este în Mine face minunile astea. Credeţi-Mă! Eu sunt în Tatăl şi Tatăl este în Mine. Credeţi cel puţin pentru minunile pe care le face. Adevăr zic vouă, orice veţi cere în numele Meu vă voi da, ca Tatăl să fie mărit în Fiul. Dacă Mă iubiţi pe Mine, păziţi poruncile Mele şi Eu voi ruga pe Tatăl şi El vă va trimite un Mângâietor, ca să rămână în veci cu voi. Duhul Adevărului, pe care Tatăl vi-l va trimite în numele Meu, vă va învăţa tot şi vă va aduce aminte tot ce v-am spus. Rămâneţi în Mine şi Eu voi rămâne în voi. Nu vă voi lăsa singuri în lume, voi veni la voi. Dacă rămâneţi în Mine, cuvintele Mele rămân în voi. Cereţi orice veţi vrea şi vi se va da vouă. Vă las iubirea Mea. După cum M-a iubit pe Mine Tatăl, şi eu v-am iubit pe voi. Rămâneţi în iubirea Mea. Vă las pacea Mea. Să nu vi se tulbure inima şi să nu vă speriaţi. Aţi auzit că v-am zis: „Mă duc şi voi veni la voi". Dacă M-aţi fi iubit, v-aţi fi bucurat că Mă duc la Tatăl, căci El este mai mare decât Mine. V-am spus toate acestea, mai înainte ca ele să se întâmple, ca atunci când se vor întâmpla, să credeţi. Vă las bucuria Mea, care va rămâne cu voi, ca bucuria voastră să fie deplină. Mai am multe să vă spun, dar nu le puteţi înţelege acum. Când va veni Duhul Adevărului, vă va învăţa calea spre tot adevărul căci nu va vorbi de la sine însuşi, ci de la Tatăl. El vă va vesti vouă cele ce au să vie.

Erau, într-adevăr, cuvinte de despărțire. Simțeam cum îşi ia rămas bun de la noi.

— Întristarea a cuprins inimile voastre, dar iar vă voi vedea şi inimile voastre se vor bucura şi nimeni nu va putea lua bucuria voastră. În ziua aceea nu Mă veți întreba nimic. Adevăr zic vouă, orice veți cere de la Tatăl în numele Meu vă va da vouă. Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu. Cereți şi veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină. Nu zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi, căci însuşi Tatăl vă iubeşte, pentru că voi M-ați iubit şi ați crezut că de la Dumnezeu am venit, că de la Tatăl am venit în lume. Acum las lumea şi Mă duc la Tatăl.

Înnoptându-se, El s-a retras pe munte să se roage. Noi am coborât în oraş. Ş alum ne-a invitat la el şi ne-a ospătat, apoi ne-am întors iarăşi în Ghetsimani. Nu era frig, ne-am înfăşurat în mantalele noastre şi ne-am întins pe iarbă. Niciunul nu îndrăznea să vorbească ceva. Stam lungit între Matei şi Petru, lângă Petru era Ioan, iar lângă Matei era Filip cel îndoielnic. El a rupt tăcerea.

— Eu văd pe Iisus, dar nu văd în el pe Tatăl.

Fără să vreau, am spus:

— Filipe, Tatăl este spirit şi n-ai cum să-L vezi. El este o lumină foarte puternică, ochii noştri nu rezistă şi, dacă ar apărea între noi, ne-ar orbi şi am muri imediat. De aceea nu-L putem vedea cu ochii noştri pământeşti. Iisus a spus: „Tatăl este în Mine”, deci noi trebuie să-L căutăm şi să-L vedem pe Tatăl în manifestările spirituale ale lui Iisus.

Urmăreşte dialogul! Atunci am întrebat:

— Iisus este lumină?

Toți au răspuns:

— Este.

— Iisus este iubire?

Iarăşi toți au răspuns:

— Este.

— Iisus este milă?
— Este.
— Este iertare?
— Este.
— Iisus este răbdare?
— Este.
— Iisus este bunătate?
— Este.
— Iisus este blândețe?
— Este.
— Iisus este adevăr?
— Este.
— Iisus este dreptate?
— Este.
— Iisus este atotvăzător, atotştiutor?
— Este.
— Iisus este atotputernic numai prin minunile, aparițiile şi disparițiile pe care le face?
— Este.
— Atunci ce mai vrei, Filipe? Acesta e Tatăl care este în Iisus. Nu trebuie să vezi în Dumnezeu un om ca Iisus sau ca noi. Iisus S-a întrupat născându-Se ca noi. Dumnezeu, fiind spirit, a intrat în sufletul lui Iisus şi trebuie văzut în însuşirile spirituale ale lui Iisus. Este, Petre?
— Este. Şi a adăugat: Noi nu-L putem vedea pe Dumnezeu în față decât numai când vom merge în Cer; căci îl vom vedea cu ochii sufletului. Numai aşa este vizibil şi accesibil nouă. Filipe, Sotirios are dreptate. Dumnezeu trebuie văzut în cuvintele şi faptele lui Iisus. El singur a spus: „Eu n-am venit de la Mine în lume. Tatăl M-a trimis. Eu spun cuvintele Tatălui, iar minunile acestea Tatăl le face". Petru l-a întrebat:
— Ai înțeles, Filipe?
— Da.

Andrei a zis:

— Se apropie sfârşitul. Bătrânii şi Sinedriul au hotărât ca, după Paşti, să-L dea pe mâna guvernatorului roman.

Eu am zis:

— Mă întreb ce vină I-ar putea găsi? Romanii sunt oameni de lege şi trebuie să vii la ei cu învinuiri tari şi serioase ca să omoare un om.

A vorbit şi tăcutul Ioan:

— Invidia şi ura au minciuni de-ajuns ca să omoare un om.

Natanael cel fără vicleşug a adăugat:

— Să îndrăznească ei să se atingă de El. Îi spulberă, nici praful nu rămâne din ei.

Toţi cei douăzeci de bărbaţi care umblau mereu cu Iisus l-au aprobat. Numai Petru, Ioan şi cu mine am tăcut. Înainte de a vorbi cu Iisus, şi eu am gândit la fel, chiar m-aş fi bucurat să-i văd făcuţi ţăndări, dar, după discuţia cu El, m-am încredinţat de contrariu. El va face voia Tatălui. Va suferi totul murind răstignit pe cruce şi a treia zi va învia, aşa cum a zis. Petru şi Ioan ştiau mai mult ca ceilalţi, dovadă tăcerea lor.

A doua zi, Iisus a venit cu noi spre Betania. El mergea înaintea noastră singur, noi după El. Mai erau două zile până la Paşti. Simon Leprosul L-a întâmpinat şi a dat o masă în cinstea Lui. La masă era şi Lazăr cel înviat din morţi. În timp ce Marta şi soacra ei serveau, Maria a intrat în cameră ţinând în mână un vas de alabastru, conţinând parfum curat de nard, foarte scump şi preţios. Ea a turnat parfum pe capul lui Iisus şi, pe urmă, I-a uns picioarele, ştergându-I-le cu părul capului ei. Toată casa s-a umplut de mirosul puternicului parfum. Iuda Iscarioteanul a întrebat:

— Pentru ce nu s-a vândut acest parfum pe trei sute de dinari, care puteau fi împărţiţi săracilor? N-a zis asta din grija pentru săraci, ci fiindcă era hoţ şi-şi însuşea tot ce se

punea în pungă.

Iisus a zis:

— Lăsați-o, ea a păstrat acest parfum pentru înmormântarea Mea, căci pe săraci îi aveți mereu cu voi şi, când voiți, puteți să le faceți bine, dar pe Mine nu Mă aveți întotdeauna. Adevăr zic vouă, în toată lumea, oriunde va fi predicată această Evanghelie, se va spune şi ce a făcut femeie asta, spre amintirea ei.

Mulțimea, aflând că Iisus este în Betania, a venit să-L vadă. După două zile, mergând spre Ierusalim, Petru L-a întrebat:

— Unde vrei să pregătim Paştele?

Iisus i-a răspuns:

— Intrând în oraş, veți întâlni un om, purtând pe umăr un vas cu apă. Mergeți după el şi unde intră El, ziceți stăpânului casei: „Domnul a zis: „Timpul Meu s-a apropiat. Vreau să serbez Paştele cu apostolii Mei în casa ta!” Şi vă va arăta o cameră gata mobilată şi vă va pune la dispoziție cele de trebuință să pregătiți Paştele.

Am înțeles imediat că va face Paştele la Nicodim (era singurul din Iudeea care întrebuința bărbați la căratul apei). Totodată, am luat aminte că vrea să facă acest Paşte numai cu apostolii. De obicei spunea „cu ucenicii mei”. Aici intra împreună cu apostolii şi ucenicii, gloata din care făceam şi eu parte. Aşa că, întâlnind pe mama Şari venind de la fântână cu ulciorul de apă, m-am apropiat de ea şi i-am zis:

— Mamă Şari, Mă primeşti şi pe Mine să fac Paştele cu voi?

— Cu toată dragostea, Sotirios, chiar aveam nevoie de încă o persoană pentru mielul nostru. Ce-o să se bucure Dionisios, abia te aşteaptă.

Aşa că m-am dus să fac Paştele cu grecul meu. Totul era pregătit, potrivit obiceiului. Îmbrăcați, în picioare, gata de drum, şedeam în jurul mesei. Am cântat cântările, ne-am

băut paharele cu vin, am mâncat mielul cu buruieni şi cu azimă. Iacov şi mama Şari ne-au povestit despre Paştele ieşirii din Egipt şi ne-a apucat miezul nopţii. Când ne-am risipit fiecare în colţul nostru pentru dormit, eu cu Dionisios ne-am lungit pe covor, pe terasă, în speranţa că vom auzi cumva vocea lui Iisus. O noapte liniştită cu lună plină învăluise Ierusalimul. Ea lumina palatul guvernatorului şi casa marelui preot Caiafa, iar razele ei se răsfrângeau pe acoperişul aurit al templului – locul sfânt al lui Israel. Fără îndoială, am dormit ceva timp. Când ne-am trezit, era ziuă de-a binelea. Sculându-ne în picioare, am văzut lume fugind în susul oraşului. Ce-o fi? Ne-am îmbrăcat repede şi am coborât în uliţă.

O femeie, fugind, ne-a strigat:

— L-au arestat pe Iisus.

— Unde e?

Amândoi am întrebat într-un glas. N-am înţeles ce-a zis femeia. A trecut un om:

— L-au arestat pe Iisus şi L duc la guvernator.

Am plecat în grabă spre fortăreaţa Antonia. În drum, am intrat la şalum să-mi iau sticluţa. Şalum îşi adăpa vitele. Ceilalţi nu se sculaseră. M-am strecurat, am luat sticluţa, i-am dat drumul în buzunar şi l-am ajuns pe Dionisios. În faţa estradei Gabata (locul de judecată, pavat cu pietre), o gloată de ciomăgari în mişcare, o neîntreruptă larmă şi mare agitaţie. Guvernatorul a ieşit pe stradă împreună cu Iisus, care avea mâinile legate. M-a apucat un tremur nervos şi picioarele mi s-au înmuiat. M-am dat după o coloană şi la iuţeală am înghiţit cel puţin jumătate din sticluţă. Mi-am adunat tot curajul şi, târând picioarele cu greutate, am ajuns lângă Dionisios care era cu Antonius, şeful gărzii palatului (sutaşul din Capernaum, căruia Iisus îi vindecase un servitor paralizat). E1 fusese de gardă noaptea şi văzându-L pe Iisus, n-a plecat acasă, ca să vadă ce se

întâmplă. Guvernatorul Ponțiu Pilat, un tip grosolan, fire aspră, brutal şi sceptic, lacom de bani şi dornic de mită; era prost dispus că-l sculaseră din somn:

— Ce învinuire aduceți acestui om?

Nu vedea în Iisus un făcător de rele. Revenindu-mi şi calmându-mă, am zis în sine mea: „Treaba începe bine". Cineva din gloată a răspuns:

— Dacă n-ar fi fost un făcător de rele, nu şi L-am fi dat prins.

Pilat a răspuns iritat:

— Luați-L voi şi judecați-L după legea voastră. (Cu alte cuvinte, plecați de aici şi lăsați-mă în pace!) Fariseii şi cărturarii, Anna cu cei cinci feciori ai lui erau răspândiți printre ciomăgari şi-i instigau. Îl învinuiau zicând:

— L-am găsit revoltând poporul, numindu-Se Hristos Împărat.

Pilat L-a întrebat:

— Eşti Tu regele Iudeilor?

Iisus i-a răspuns:

— Tu zici asta de la tine sau alții ți-au spus despre Mine?

Pilat s-a răstit la El, plin de mândrie:

— Sunt eu iudeu? Neamul Tău şi mai marii preoților Te-au dat prins mie. Ce-ai făcut? Te-ai numit Împărat al seminției Tale?

— Împărăția Mea nu este din lumea aceasta.

— Deci eşti împărat?

— Tu zici că sunt împărat. Eu M-am născut şi am venit în lume să mărturisesc adevărul. Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu.

Pilat, ridicând din umeri, L-a întrebat:

— Ce este adevărul?

Iisus a pironit privirea în ochii lui. Am avut impresia că un fior L-a străbătut. (Mi-am zis în sinea mea: „O dată

pentru totdeauna Pilat a avut ocazia să se vadă aşa cum este şi să-şi aprecieze singur valoarea."). El a zis mulţimii şi mai marilor preoţilor:

— Eu nu găsesc nicio vină în E1.

Bătrânii şi gloata 11 învinuiau mereu. Iisus tăcea. Pilat l-a zis:

— Tu n-auzi de câte lucruri Te învinuiesc?

Iisus n-a răspuns nimic, spre uimirea lui Pilat. E1 a înţeles că din invidie şi ură L-au dat în mâna lui. A zis mai marilor preoţilor şi mulţimii furioase şi agitate:

— Eu nu găsesc nicio vină în E1.

Gloata, instigată, a scos un strigăt, ca un urlet:

— Răstigneşte-L, răstigneşte-L!

Pilat a răspuns:

— Dar ce rău a făcut?

— Noi L-am găsit oprind poporul să plătească bir Cezarului, fiindcă El este Hristos Împărat.

Asta l-a pus pe gânduri pe Pilat. Era vorba de împărat, de cinstirea împăratului, şi a intrat cu Iisus în pretoriu (tribunal). Eu, revoltat, am sărit în urma lor pe Gabata şi am nimerit drept în camera magistraţilor. În faţa lui Pilat, am strigat în limba latină:

— Totul e invidie, minciună şi ură.

Pilat, furios de apariţia mea, cred că şi-a menţinut calmul numai fiindcă i-am vorbit în limba latină. Mi-a răspuns:

— Ştiu, dar nu vezi că E1 tace tot timpul? Nu răspunde nimic la toate acuzaţiile lor. Pot eu să fiu judecător şi apărător în acelaşi timp? El îşi vrea crucea.

Coborând de pe Gabata, l-am văzut pe Ioan rezemat de o coloană. I-am întâlnit pe urmă pe Manachen, pe Ştefan şi pe Isahar. L-am întrebat pe Ioan:

— Unde e Petru?

— Nu ştiu.

— Unde e fratele tău, Iacov?

— Nu ştiu.

— Unde sunt ceilalți apostoli?

Nici nu mi-a mai răspuns, a ridicat doar din umeri. Dintre toți, lipsa lui Petru mă intriga foarte mult. Mă bătea gândul că l-or fi arestat şi pe el. Altfel, nu văd de ce n-ar fi aici.

Manachen mi-a şoptit:

— Nu te mai agita, Sotirios. El face Voia Tatălui. El îşi vrea crucea.

Ioan era sprijinit de o coloană şi noi, şase inşi, ne adunaserăm toți la un loc, în fața Gabatei. Pilat a ieşit cu Iisus afară.

— Eu nu-I găsesc nicio vină; Îl voi biciui şi Îi voi da drumul. Antonius ne spusese că Pilat fusese generalissim în armată.

În gândul meu, mi-am zis: „Ce fel de general de oşti ai fost tu? Ce fel de bărbat eşti tu că-ți lipseşte curajul bărbătesc să iei o hotărâre? Până acum ai zis de patru ori că nu-I găseşti nicio vină. Atunci dă-i drumul, de ce să-L biciui dacă n-are nicio vină? Dă-i drumul şi trimite la culcare pe bătrânii ăştia invidioşi, plini de ură şi instigatori. Pune soldații să trimită ciomăgarii la paza porcilor şi tu du-te, că te aşteaptă nevastă-ta, să-ți continui somnul, şi aşa ai terminat în câteva minute cu gloata asta nebună.”. Mulțimea, instigată, striga furioasă şi turbată:

— Răstigneşte-L, răstigneşte-L, că revoltă poporul prin toată Iudeea şi Galileea, până aici.

Pilat, auzind că e din Galileea, L-a trimis la Irod, care venise la Ierusalim cu ocazia Paştilor. Irod probabil că fusese înştiințat de trimiterea lui Iisus la el, că se gătise de gală să-L primească. Îşi pusese pe cap o coroană cu trei caturi, se îmbrăcase în haine lucrate cu pietre prețioase, pe fiecare deget, la mână, avea câte patru inele şi nişte unghii

lungi ca nişte ghiare, vopsite în toate culorile. „Ce tip de om! Ce figură sinistră, ce vulpe şireată! Cred că pe tot pământul nu se mai găseşte un exemplar la fel”.

Irod L-a primit pe Iisus cu foarte multă bucurie şi I-a spus:

— Am auzit că Te-ai făcut împăratul iudeilor, vrei să-mi iei locul? Cel puțin să fii! I-a luat lui Iisus mantaua albastră şi L-a îmbrăcat cu haina albă a regilor Iudeii. Am auzit că ştii să faci minuni. Fă-ne şi nouă una, aici, ca să vedem ce poți să faci!

Iisus tăcea şi-l privea cu multă milă. La obrăznicia lui Irod s-au alăturat şi valetul lui şi ceilalți servitori:

— Hai, ce stai, arată-ne ce poți să faci!

Tăcerea lui Iisus l-a înfuriat pe Irod, care L-a tratat pe urmă cu dispreț. Mai marii preoților erau de față şi L acuzau cu o vehemență diabolică de fel de fel de minciuni. Irod şi-a ieşit din fire şi a strigat:

— Dacă nu eşti bun la nimic, atunci ieşi, n-am nevoie de Tine. Cărați-vă cu toții, până nu bagă garda sabia în voi.

Soldatul roman L-a îmbrâncit pe Iisus şi am ieşit cu toții afară, respirând uşurați. Ne-am întors la Pilat, străbătând tot Ierusalimul, căci palatul guvernatorului era în nordul oraşului, iar locuința lui Irod era în sud de tot. Pe drum, o imensă gloată s-a ataşat mulțimii, în urma lui Iisus. Pilat a ieşit iar cu Iisus:

— Mi-ați adus pe omul acesta că tulbură poporul. Eu L-am cercetat înaintea voastră şi nu găsesc în El nicio vină din câte spuneți voi şi nici Irod n-a găsit, căci ni L-a trimis înapoi, biciuindu-L. Îi voi da drumul. Şi a adăugat: Voi aveți obicei ca la Paşti să dau pentru voi drumul unui închis.

În închisoare era un ucigaş şi tâlhar vestit – Baraba. Pilat i-a întrebat:

— Vreți să eliberez pentru voi pe regele iudeilor?

Bătrânii şi mai marii preoților au aţâţat poporul să-i

dea drumul lui Baraba şi gloata nebună a strigat să-i dea drumul lui Baraba.

Pilat le-a zis:

— Ce vreți să fac cu regele vostru?

— Răstigneşte-L, răstigneşte-L!

— Ce rău a făcut? Eu nu găsesc nicio vină de moarte în E1. Deci, biciuindu-L, îi voi da drumul.

Mai marii preoților vociferau şi L învinuiau sălbatic. Pilat I-a zis:

— Nu răspunzi nimic? N-auzi ce zic ei împotriva Ta?

Iisus tăcea. Atunci Pilat a pus să-L biciuiască şi ostaşii au luat spini târâtori, au împletit din trei nuiele foarte spinoase o coroană, I-au pus-o pe cap şi-l dădeau pumni şi palme peste față. Pilat iar a venit cu El afară:

— Iată, vi-L aduc, ca să ştiți că eu nu găsesc nicio vină în El.

Iisus a ieşit afară, purtând coroana de spini pe cap şi o haină roşie de purpură. Pilat a zis în limba latină:

— Iată omul!

Toată gloata a urlat ca o fiară furioasă:

— Răstigneşte-L, răstigneşte-L!

Pilat le-a zis:

— Luați-L voi şi răstigniți-L, căci eu nu-l găsesc nicio vină.

— Noi avem o Lege şi după Lege E1 trebuie să moară, căci S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu, dar nouă nu ne este îngăduit să omorâm pe nimeni!

Atunci Pilat L-a întrebat pe Iisus:

— De unde eşti Tu?

Iisus nu i-a răspuns. Pilat I-a zis:

— Mie nu-mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să-ți dau drumul sau Te răstignesc?

Iisus i-a răspuns:

— N-ai avea nicio putere asupra Mea dacă nu ți-ar fi

fost dată de Sus.

Pilat făcea toate eforturile să-l dea drumul. Mai marii preoților i-au strigat:

— Dacă-i dai drumul, nu eşti prieten al Cezarului. Cine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

Atunci, Pilat a cerut un vas cu apă, s-a spălat pe mâini înaintea lor, zicând:

— Sunt nevinovat de sângele acestui om. Vă priveşte.

Tot poporul, într-un glas, a răspuns:

— Sângele Lui să cadă asupra noastră şi a copiilor noştri!

Apoi, aşezându-se pe scaunul lui de judecător, Pilat a zis iudeilor:

— Iată împăratul vostru!

Ei strigau:

— Ia-L, ia-L, răstigneşte-L!

Pilat a adăugat:

— Să-L răstignesc pe împăratul vostru?

Bătrânii şi mai marii preoților au zis:

— Nu avem alt împărat decât pe Cezar.

Atunci Pilat L-a dat lor să fie răstignit.

Ce popor, ce popor, ce popor! Ei au cerut lui Samuel: „Dă-ne şi nouă un rege, să fim ca celelalte neamuri!" Dumnezeu le-a dat rege pe propriul Lui Fiu. Ei L-au răstignit, alegându-şi rege pe regele păgânilor (Cezarul), şi cu asta bătrânii şi mai marii preoților au călcat în picioare dorința de veacuri a lui Israel, cea mai sfântă nădejde a lor – pe Mesia.

Porțile fortăreței Antonia s-au deschis larg şi şi-a făcut apariția un tribun roman. În spatele lui veneau un sutaş şi doi soldați, fiecare soldat cu un bici în mână. Urma convoiul lui Iisus, purtând crucea în spate, încadrat de doi tâlhari, purtându-şi fiecare crucea. De gâtul fiecărui osândit era legată, cu o sfoară, o tăbliță de lemn pe care era scrisă

osânda. La Iisus era scris: „Jesus Nazarenus Rex Iudeorum (Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor)”. Era scris în latină, greacă şi ebraică. Tot convoiul era încadrat de şaisprezece soldaţi, opt pe marginea dreaptă şi opt pe marginea stângă, cu paloşele în teacă. La urmă convoiul se încheia iarăşi cu un sutaş şi doi soldaţi, cu bice.

Ioan mergea alături de Iisus. Noi, cei şase prieteni, neam alăturat convoiului, mergând drept în spatele Lui (Antonius, Dionisios, eu, Ştefan, Isahar şi Manachen). În urma noastră, o mulţime de femei; printre ele, mama lui Iisus şi foarte mult popor. La un moment dat, am observat lipsa lui Manachen. L-am întrebat pe Ştefan:

— Unde e Manachen?

— A rămas în urmă.

Am ieşit repede din convoi. Era căzut în mijlocul drumului. L-am ajutat şi încurajat.

— Hai, Manachen, hai cu mine!

— Sotirios, picioarele nu vor să meargă, nu mă pot mişca din loc.

Fără să vreau, am lovit cu mâna sticluţa din buzunar. I-am dat-o repede:

— Bea asta.

A pus-o imediat la gură.

— Stai, omule, că înghiţi şi sticla.

— Vai, Sotirios, tare vreau să-l duc şi eu crucea.

— Hai, ridică-te, că şi eu vreau. Dă drumul voinţei şi ridică-te în picioare, să te pot căra în spate, că rămânem mult în urma convoiului.

— Lăudat să fie bunul Dumnezeu!

S-a sculat în picioare, l-am luat în spate şi târându-l, am ajuns convoiul.

— Acum, lasă-mă că merg şi singur. Tocmai când neam încadrat în rândul celorlalţi, Iisus a căzut sub cruce şi iam făcut semn lui Ştefan:

— Ce stai?

— Nu vrea, a mai căzut de două ori, nu vrea, zice că e crucea Lui. Nu vrea să-L ajut deloc.

— Atunci să-L lăsăm în pace; când n-o mai putea deloc, tot noi o s-o ducem.

Manachen îşi revenise şi ţinea trist pasul cu noi. Iisus făcea doi paşi şi cădea, făcea doi paşi şi cădea; la urmă, făcea numai un pas şi cădea. Ne apropiam de o răspântie de drum. În faţa noastră venea un car cu boi. La răspântie, omul a coborât din căruţă şi neputând înainta din cauza convoiului, s-a oprit şi s-a aşezat cu mâinile la brâu, în faţa boilor, să nu se sperie.

Drept la picioarele lui, Iisus a căzut pentru a paisprezecea oară şi nu se mai putea ridica de sub cruce. Era sleit de puteri. Soldatul roman a spus omului:

— Pune mă, ţărănoiule, mâna pe cruce, nu vezi că nu mai poate să se ridice?

Omul, indiferent şi impasibil, nici nu s-a mişcat din loc. Soldatul l-a ameninţat cu biciul. El s-a aplecat, a pus umărul sub cruce şi a luat-o în spate. Dionisios îl cunoştea, era vecinul lui, Simon Grecul din Cirene. Avea doi băieţi, pe Alexandru şi Rufus. Când l-a văzut pe Dionisios, i-a şoptit că Alexandru e bolnav şi nevastă-sa îl aşteaptă să-i aducă de la câmp nişte buruieni de leac. Dionisios atâta a aşteptat. Simon a pus crucea pe umărul lui Dionisios, s-a strecurat prin mulţime şi dus a fost. De acum încolo am dus-o noi. După Dionisios, a luat-o Antonius, după Antonius am luat-o eu. Într-adevăr, crucea era foarte grea şi asta m-a făcut să arunc o privire asupra lui Iisus.

„Vai! Părinte Ceresc! Ce au făcut din frumuseţea Ta barbarii ăştia sălbatici!” Obrajii vineţi, umflaţi şi strâmbi de pumni şi palme, şiroaie de sânge curgând de pe frunte pe mâini şi pe picioare, barba plină de scuipaţi, buzele crăpate şi însângerate, un om al durerii, spatele nu se vedea, dar

mergea abia târându-şi picioarele. Mai mult nu L-am putut privi. Cu tot farmecul sticluţei, cred c-aş fi căzut şi eu sub cruce. Dacă îl priveam mai mult, părea un om sleit, un om sfârşit. Crucea era foarte grea. Convoiul se deplasa foarte încet, nu numai din cauza lui Iisus, dar şi ceilalţi doi osândiţi abia se mişcau. După mine a luat crucea Ştefan, după el a luat-o Isahar (orbul din naştere) şi după Isahar, Manachen şi iar ne-am rânduit; femeile care veneau în urma noastră îl boceau. El s-a întors şi le-a zis:

— Fiice ale Ierusalimului, nu mă plângeţi pe Mine, plângeţi-vă pe voi şi pe copiii voştri, căci vor veni zile în care vor zice: „Ferice de cele sterpe şi de pântecele care n-au născut şi de ţâţele care n-au alăptat". Atunci vor zice munţilor: „Căderi peste noi!", iar dealurilor: „Ascundeţi-ne!" Dacă ei cu copacul verde fac asta, ce va fi cu cel uscat?

Purtând crucea lui Iisus un gând m-a fulgerat; deoarece din şapte câţi am dus crucea în urma Lui, doi sunt iudei şi cinci păgâni. Înseamnă că Iisus va avea foarte puţini adepţi dintre iudei şi majoritatea adepţilor Lui va fi dintre păgâni. Iudeii L-au născut, în mijlocul lor a trăit, le-a făcut cunoscut pe Dumnezeu, le-a transmis cuvântul şi voia Lui, le-a vindecat bolnavii, le-a înviat morţii, a răspândit în jurul Lui numai lumină şi iubire, dar ei nu L-au recunoscut şi L-au osândit la cea mai cruntă şi josnică moarte – moartea pe cruce, între doi tâlhari. Păgânii îl vor primi cu braţele deschise, îşi vor însuşi Evanghelia Lui, o vor trăi şi L vor iubi până la sfârşitul pământului, murind pentru El. În viitor, ei n-au decât să rămână cu Moise al lor, ca şi până acum; Iisus va fi al nostru şi va rămâne cu noi, în vecii vecilor...

Când ne-am rânduit a treia oară, Manachen a ajuns cu crucea la picioarele Golgotei. Noi, cei şase, am suit-o pe munte. Odată ajunşi, le-au luat de la gât tăbliţa cu osânda şi au bătut-o sus, în capul crucii. Pe urmă le-a dat să bea

vin amestecat cu smirnă, cea mai puternică narcoză a timpului (un fel de morfină). Iisus n-a vrut să bea. Răstignirea se face aşa: În afară de faptul că ţi se smulg hainele sălbatic de pe tine şi că ţi le aruncă jos, lăsându-te aproape gol, numai cu o cârpă în jurul coapselor, în afară de faptul că te trântesc pe cruce ca pe o bucată de lemn, îţi şi leagă mâinile la încheieturi, de cruce, cu o frânghie, ca să-ţi poată bate cuiele în palmă. Îţi leagă, cu altă frânghie, de cruce, pieptul, pe sub subsuori, iar în ambele picioare îţi bat un piron mare. Pe urmă îţi dezleagă frânghiile de la mâini şi de la picioare. Când îi băteau piroanele în mâini, Iisus a zis:

— Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac!

Bătându-ţi piroanele în mâini şi în picioare, cu sângele tău stropeşti pe propriii tăi călăi. Însă adevăratul calvar al răstignirii începe atunci când pun crucea în picioare. Simţi atunci cum tot corpul tău se sfărâmă, se rupe, se deşiră într-o sumedenie de bucăţele, unele infinit de mici, şi tu mori agonizând în fiecare bucăţică, minut cu minut, timp de şase ore. Nu mai zic de arşiţa îngrozitoare care-ţi arde tot interiorul corpului.

Noi, cei şase, ne-am aşezat pe o pantă a Golgotei, în dreapta lui Iisus. La acelaşi nivel, pe aceeaşi pantă, la stânga, s-au aşezat femeile, toate îndoliate, care mergeau de obicei cu noi, în urma lui Iisus. Maria Magdalena avea lângă ea un coş cu crini albi. La piciorul crucii era mama lui Iisus, îndoliată, şi Ioan lângă Ea. În vale, în partea dinspre oraş se adunase o mulţime de popor, cărturari, farisei, mai marii preoţilor. Veniseră toţi la spectacol. În dosul crucii, pe o pantă, era un burduf cu vin şi o ulcică, darul Sinedriului pentru călăii lui Iisus. Soldaţii se rânduiau de zor la ulcică. Tribunul cu cei doi sutaşi şi cu un soldat s-au aşezat jos, în dosul crucii lui Iisus, împărţind hainele Lui între ei. Cămaşa au tras-o la zaruri şi a câştigat-o tribunul. Hainele celorlalţi doi le-au împărţit călăii între ei; era dreptul lor. Nouă ni s-

au alăturat Iosif şi Nicodim. Au venit cu două căruţe încărcate cu cele necesare înmormântării. Soldaţii s-au aşezat jos şi îi păzeau. Iisus, văzând pe mama Lui şi pe Ioan lângă Ea, a zis:

— Femeie, iată fiul Tău!

Şi lui Ioan i-a zis:

— Iat-o pe mama ta!

Atunci, Ioan a coborât cu ea la grupul femeilor. Astfel, plin de iubire şi gingăşie pentru Ea, a dezlegat legătura rudeniei pământeşti. După coborârea lui Ioan şi a mamei lui Iisus, a început să urce Golgota lume din popor. S-au apropiat de cruce ca o haită de fiare şi au înconjurat-o:

— Huoo!... tu care dărâmi templul şi în trei zile îl zideşti...

— Huoo!... dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, dă-te jos de pe cruce!

— Huoo!... pe alţii i-ai mântuit, mântuieşte-Te pe Tine însuţi!

— Huoo!... dacă eşti regele lui Israel, dă-Te jos de pe cruce, să credem în Tine.

Mai marii preoţilor şi bătrânii s-au târât sus, pe Golgota, să zică şi ei ceva:

— Huoo!... s-a încrezut în Dumnezeu. Să-L scape acum, căci a zis: „Sunt Fiul lui Dumnezeu."

După ce şi-au golit toată ura şi batjocura, aruncându-le asupra lui Iisus, mai rămăsese un fariseu, mult şi burtos:

— Hai, pogoară-te, să credem în Tine! a urlat el.

Soldatul de pază a spus sutaşului:

— Am o poftă sălbatică să bag paloşul în burta umflatului ăsta. Nici să moară nu-L lasă.

Sutaşul l-a îmbrâncit spre burduful cu vin. După plecarea umflatului, l-a luat în primire tâlharul de pe crucea din stânga:

— Nu eşti Tu Hristos? Mântuieşte-Te pe Tine şi

mântuieşte-ne şi pe noi!

Tâlharul din dreapta l-a certat:

— Nu ți-e frică de Dumnezeu, că eşti în aceeaşi osândă? Noi suferim pe dreptate, pentru omorurile şi tâlhăriile pe care le-am săvârşit, dar Acesta n-a făcut niciun rău. Şi a adăugat, privind rugător la crucea din mijloc: Iisuse, adu-ți aminte de mine când voi veni în Împărăția Ta.

Figura lui Iisus s-a luminat de iubire şi i-a răspuns:

— Adevăr zic ție, azi vei fi cu mine în Rai!

Din simplă curiozitate, m-am apropiat de crucea fericitului tâlhar, căruia Iisus îi promisese că-l va duce în Rai. Am vrut să ştiu cum îl cheamă. Pe tăbliță era scris: Adam, ucigaş şi tâlhar din câmpia Şaronului. Mi-am zis în sinea mea: „Ce coincidență de nume cu Adam, primul om! Noroc că ăla n-a fost ucigaş şi tâlhar! Ce-ar mai fi avut lumea de ispăşit din cauza lui!"

Pe la ora şase, cerul a devenit. de smoală. Un întuneric apăsător s-a lăsat peste întreaga fire. Totul a amuțit. Fulgere mari brăzdau bolta de la un capăt la altul. Nori halucinanți se alungeau pe cer. Tunete puternice şi foarte zgomotoase zgâlțâiau întreg Universul. Un vânt şuierător, biciuitor şi vijelios, însoțit de o furtună glacială, ne ardea fața şi mâinile, înghețându-ne şira spinării. Un vacarm apocaliptic.

Golgota, cu cruci cu tot, era zguduită din adâncuri şi din clipă în clipă aşteptam să ne prăbuşim cu toții. Poporul a fugit, bătându-se cu pumnii în piept. Mai rămăseseră jos numai vreo trei-patru umbre, aşteptând sfârşitu1.

Trei ceasuri am stat între viață şi moarte, într-un zgomot infernal, negru şi catastrofal. Deodată, pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat şi Iisus a scos un strigăt sinistru, sfâşietor de dureros şi lugubru, însoțit de un fulger care a tăiat cerul în două:

— Eli! Eli! Lama sabahtani?

Din aceste patru cuvinte rostite de Iisus, primele două sunt în limba sfântă a Cerului, iar ultimele două sunt în limba pământească a lui Israel. Traduse, înseamnă: „Eli!... Eli!” – „Tată! Tu M-ai născut! Tată! Sunt Ființă din Ființa Ta!”, iar „Lama sabahtani” – „De ce m-ai părăsit?”

Or, cu un sfert de oră înainte de a muri, Divinul L-a părăsit, căci Dumnezeu e nemuritor. El e veşnic viu şi ca atare nu putea să moară pe cruce. În acest sfert de ceas, Iisus a băut cupa amară a răstignirii numai ca om. Ars de chinurile mistuitoare, a zis:

— Mi-e sete!

Un soldat a muiat un burete în ulcica cu vin şi punându-l într-un băţ, I l-a atins de buze şi El a supt. După câteva minute s-a făcut linişte. O rază de lumină a străbătut cerul şi s-a oprit pe crucea din mijloc. Trupul, chircit şi cramponat de durere, într-un spasm puternic de delăsare, s-a destins şi Iisus a scos un strigăt triumfal, plin de o imensă bucurie şi victorie:

— Totul... s-a împlinit!

Apoi, destins complet şi liniştit, cu ochii ridicaţi spre Cer, a adăugat:

— Tată, în mâinile Tale îmi dau duhul!

A închis ochii şi a lăsat capul încet, pe piept.

Aşa a murit pe cruce, Iisus Omul, fiul Mariei.

Într-o clipă, totul s-a liniştit: norii halucinanţi s-au retras, vântul, zgomotul şi furtuna au dispărut, iar razele soarelui au învăluit Golgota într-o pace deplină. Calmul din jur s-a furişat şi în sufletele noastre. Nu mai rămăsese pe pământ decât şoapta uşoară a frunzişurilor şi undeva în apropiere, murmurul unui izvor...

Ne-am trezit ca din infern. Iosif a rupt tăcerea:

— Mă duc la guvernator, să cer trupul lui Iisus.

Şi a plecat.

Al doilea a vorbit sutaşul:

— Cu adevărat, acest om era Fiul lui Dumnezeu.

Ah, Israel, Israel, popor ales, istoria ta s-a terminat pe Golgota şi ultima filă ai scris-o tu, însă cu sângele lui Iisus...

M-am apropiat de cruce. Am pipăit corpul. Murise. Tâlharii nu muriseră. Soldaţii au venit cu ordin să le strivească picioarele, ca să moară mai repede, să nu-i apuce noaptea şi Sabatul pe cruce. Le-au strivit picioarele la amândoi. Când au venit la Iisus, noi cu toţii ne-am opus, spunând că e mort. Soldatul, după ce a pipăit corpul, nu s-a lăsat până n-a aruncat o suliţă între coastele Lui. Suliţa a pătruns între două coaste şi a făcut o rană adâncă, din care, spre marea mea mirare, a curs sânge şi apă. De uimit ce-am fost, am încercat cu degetul. Adevărat! A curs sânge şi apă. Am examinat amănunţit tot corpul. Era o masă însângerată. Pe urmă, ne-am dus cu toţii cu Nicodim, să cărăm de la căruţe cele necesare înmormântării: un pat, un linţoliu foarte mare pentru coborât în groapă, un burduf mare cu apă de aloe, două mai mici cu vin şi untdelemn, unsori, aromate şi mirodenii, un giulgiu alb, de in foarte fin, în care să-L înfăşurăm, o scară şi trei saci cu cârpe curate, de diverse mărimi. Le-am cărat pe toate sus, la îndemână. L-am întrebat pe Nicodim:

— Unde îl îngropăm?

Mi-a povestit că, cu un an în urmă, la Paştele trecut, Iisus i-a spus lui Iosif: „În grădina ta de lângă Golgota vei găsi o stâncă. În ea să sapi un mormânt, că la Paştele viitor timpul Meu s-a împlinit şi voi muri răstignit pe Golgota. În acest mormânt să-mi pui trupul!”

Nicodim mi-a arătat, chiar la poalele Golgotei, într-o grădină, un mormânt săpat în stâncă. Tâlharii au murit, soldaţii i-au smuls de pe cruce, au legat trupurile de coada unui cal şi i-au dus în valea Hinom, pradă păsărilor şi putrezirii. Atât iudeii, cât şi romanii consideră trupurile celor răstigniţi ca blestemate şi de obicei le cară în valea

Hinom. Dacă se întâmplă că vreo rudă să ceară corpul unui răstignit, romanii îi fac favoarea contra unei sume foarte mari de bani.

Iosif s-a întors cu biletul de învoire de la Pilat. Sutaşul a luat biletul şi a plecat. Pilat, ştiind că Iosif este socrul lui Felix, guvernatorul roman al Cezareii, i-a eliberat corpul, fără să-i pretindă bani, deşi Iosif era pregătit să-i dea oricât ar fi cerut. Iosif a pus scara pe un braţ al crucii şi voia să coboare trupul de pe cruce. M-am aşezat în faţa crucii şi am zis:

— Nu aşa, nu aşa, că este foarte fragil şi delicat. Tot spatele e lipit de cruce prin sângele închegat şi-l rupeţi de tot. Nu aşa.

Manachen s-a aşezat între noi.

— Dar cum, Sotirios?

— Eu zic să întindem pe jos nişte cârpe curate, să scoatem cu toţii crucea din locul ei şi s-o punem pe ele şi facem două lucruri odată: Îl desfacem de pe cruce şi L şi spălăm, că n-o să-L îngropăm plin de sânge!

— Asta durează mult şi intrăm cu totul în Sabat, a zis Iosif de pe scară.

I-am răspuns:

— Iisus e domn al Sabatului.

Noroc că Manachen se bucura de multă autoritate printre ei şi a decis:

— Atunci, hai cu toţii!

Am scos crucea şi am întins-o pe jos, pe cârpe. Din linţoliu am făcut împrejurul ei un paravan, susţinut de bărbaţi. Am rugat pe Maria Magdalena să-şi ia crinii în braţe şi să ne dea coşul, să strângem în el cârpele însângerate. Nicodim să-mi dea la mână cârpe muiate în apă de aloe şi vin, pentru spălat, iar Iosif să-mi dea ulei, unsori aromate şi mirodenii.

Antonius a scos tăbliţa cu osânda şi a luat-o. Am scos

frânghia care-l lega pieptul de cruce şi a luat-o Ştefan. Am scos un piron de la o mână, l-a luat Iosif. Am spălat mâna şi am uns-o. Am scos pironul de la cealaltă mână, l-a luat Nicodim. Coroana de spini era tare îndesată pe cap. Am zis în gând: „Doamne, ajută-mă!" Mi-a dat în gând să torn pe cap, de jur-împrejurul ei, pe dedesubt, ulei. Am turnat, şi cele trei nuiele de spin târâtor au ieşit, lăsând spinii înfipți în cap. Coroana fără spini a luat-o Manachen.

Doamne Dumnezeule, tot capul era numai cheaguri de sânge, amestecate cu păr. I-am spălat capul; l-am masat cu ulei de migdale şi am cules uşor toți spinii, lăsând în urma lor găuri, cu totul patruzeci şi doi. I-am băgat în buzunar. L-am uns cu uleiuri aromate şi mirodenii, L-am pieptănat. Fața şi gâtul erau numai şiroaie de sânge, iar barba plină de scuipat.

Ah! Spatele, tot spatele, de la umeri până la brâu era o masă de carne. În douăzeci şi şase de ani de practică a medicinii am întâlnit bolnavi rupți, flagelați, arşi de vii, cu ochii scoşi, ciopârțiți, bătuți, jupuiți, dar n-am întâlnit un spate aşa de sfărâmat şi de fărâmițat.

Vai! Câtă durere a putut să rabde, fără un murmur. Nu e de mirare, căci cădea la fiecare pas. Toți bărbații plângeau, până şi încercatul Antonius. Numai eu cu Manachen, grație sticluței, am fost tari.

Le-am şoptit:

— Întoarceți capul spre noi, să nu vă vadă mama Lui plângând, c-o omorâți de tot.

Manachen L-a ținut, I-am spălat spatele, L-am aranjat cu unsori şi mirodenii şi am pus pe El o cârpă. Pe urmă, am pus între E1 şi cruce un alt aşternut de cârpe şi am trecut mai departe. Tot corpul era numai şiroaie de sânge închegat. În picioarele aşezate unul peste altul Îi bătuseră un piron gros cât degetul cel mare de la mână şi foarte lung, pe care a vrut să-l ia Dionisios. I-am şoptit:

— E al tău, dar nu acum.

L-am băgat în buzunar.

Ocupat fiind, n-am băgat de seamă că se înnoptase. Când Manachen mi-a spus să mă uit în sus, drept deasupra capului nostru era o splendoare de nor, în formă de disc, mare cât roata carului, în culorile curcubeului, care răspândea o lumină calmă şi difuză.

Mi-a şoptit:

— Prezența lui Dumnezeu e cu noi! Curcubeul e simbolul Cerului!

Vai ce frumos mai era, o feerie de culori! Făceam ce făceam şi aruncam privirea în sus. Cu toții (şi femeile cu noi) eram extaziați privindu-L. După ce L-am spălat şi L-am înfăşurat în giulgiul cel fin de in l-am lăsat pe Iosif să-l panseze, după obiceiul lor, cu mirodenii, rănile de la mâini, picioare şi coastă. M-am ridicat în picioare să privesc mai de aproape feericul nor. Atunci, în urechi mi-a vibrat o melodie armonioasă, ca un ecou îndepărtat. Nu puteam să disting dacă e vocală sau instrumentală. Ştiu că-mi încânta urechea şi că percepeam ceva mai tare doar refrenul: „Osanna, Osanna, Osanna". În acelaşi timp, un parfum balsamic m-a întâmpinat, parcă aş fi intrat într-o grădină multifloralã şi toate florile se întreceau să mă primească cu proaspătul şi suavul lor parfum. Frumosul nor era nu numai luminos, ci şi muzical şi parfumat.

Nicodim m-a trezit din reverie. Am pus pe pat linţoliul şi pe el am aşezat corpul înfăşurat în giulgiu. Am luat cu toții patul şi urmați de femei am pornit spre groapă. Feericul nor s-a plimbat cu noi şi s-a aşezat drept deasupra gropii. Am pus patul lângă groapă. Mama Lui S-a apropiat de pat, a îngenuncheat, şi noi cu Ea. Mă uitam la Ea, o adevărată Mater Dolorosa. Câtă umilință, supunere şi ascultare la voia lui Dumnezeu şi în acelaşi timp câtă decență, demnitate şi noblețe de regină, în imensa Ei durere! Sufletul Ei plângea.

Plânsul sufletului nu are manifestare materială – nu lacrimi, nu bocet, nu geamăt – dar el este aşa de puternic şi ascuțit, că-ți spintecă inima în două. Ea a băgat mâna peste giulgiu, pe la ceafă, şi I-a ridicat puțin capul. S-a aplecat şi a atins obrazul Ei de-al Lui. I-a dat sărutul sufletului. Sărutul trupului se face, obişnuit, pe buze. De multe ori, el este pornit din tentație, poftă sau voluptate, adeseori are ca scop posesia. Sărutul sufletului este pura atingere de la obraz la obraz, este sărutul îngerilor în Cer. I-a pus capul la loc şi S-a retras în colțul stâng al gropii, lângă Ioan. Până ce Nicodim a făcut ultimele pregătiri pentru coborârea în groapă, am aruncat o privire de ansamblu asupra înmormântării.

La fiecare colț de groapă era câte o Marie îndoliată. Lateral, la cap, era Ştefan cu Isahar, aşteptând la colțurile lințoliul Lui. Lângă ei era Ioan. În dreapta gropii, lateral, era Antonius şi cu Manachen. Vis-à-vis de ei, pe stânga, eram eu, Nicodim şi patul cu Iisus. La picioare erau Dionisios şi Iosif, iar în spatele lor era mama Zebedeilor, cu Irina şi Suzana.

O înmormântare foarte simplă, foarte sobră, căreia cerescul disc îi adăuga o maiestate divină. Nicodim I-a pus o cârpă de mătase pe față, L-a aranjat bine în giulgiul cel fin, a dat colțurile lințoliului la toți şi corpul a fost aşezat uşor pe fundul gropii. Nicodim şi cu mine am tras lințoliul în sus şi cu toții am pus deasupra grotei o lespede de piatră. Maria Magdalena şi cu mama Zebedeilor au rămas să împodobească lespedea cu crini. Noi am suit Golgota. Norul a rămas încă deasupra gropii, peste cele două femei, însă lumina lui puternică, ca un far, ne-a condus şi pe noi. Când am ajuns sus, am ridicat crucea s-o punem la loc. În clipa când am pus-o în picioare, la locul ei, a devenit luminoasă, iar cerescul nor a dispărut. Am rămas cu toți fascinați lângă ea. Manachen a zis:

— Iat-o cum luminează Sabatul pascal! De acum încolo, Sabatul pascal rămâne în urmă, iar noi, cu crucea luminoasă a lui Iisus, mergem să cucerim lumea pentru El. În viitor, deviza lumii întregi trebuie să fie: „Iisus înainte şi toată omenirea după El!”

Ne-am strâns toate lucrurile. Maria Magdalena a luat coşul cu cârpele murdare, au aşezat totul în cele două căruţe şi au plecat, iar noi, tot grupul, privind mereu înapoi, am coborât Golgota. Aşa, deodată, m-a apucat o dorinţă arzătoare de plâns. I-am dat lui Dionisios pironul de la picioarele lui Iisus şi sub pretextul că mă duc în căutarea apostolilor, m-am despărţit de grup. Am intrat în grădina lui Iosif şi, pe altă cale, am ajuns tot la Golgota. Am urcat pe ea, am luat piciorul crucii în braţe şi căzând jos am început să plâng.

Nervii mei s-au dezlănţuit şi am plâns, un plâns care nu se mai sfârşea, un izvor nesecat de lacrimi. Hainele mele puteai să le storci şi nu mă mai săturam de plâns. Cât timp o fi fost, nu ştiu, dar mereu aveam impresia că nu este de ajuns şi am plâns astfel plânsul omenirii întregi, de la Adam până la Iisus. Nu puteam în niciun fel să pun capăt unei asemenea dezlănţuiri. Desigur, atâtea ore de încordare a nervilor au declanşat această uşurare. Într-un târziu, târziu de tot, binecunoscuta voce mi-a şoptit la ureche: „Pacea să fie cu tine!” şi m-am liniştit tocmai când un ropot de cai urca spre Golgota. Repede, m-am rostogolit la vale, agăţându-mă de o tufă după care m-am ascuns. Un călăreţ urca Golgota. Era Antonius, care făcea naveta călare, de la fortăreaţa Antonia acasă la Capernaum.

El s-a apropiat de cruce şi a atins-o cu degetul, probabil să vadă dacă sângele s-a uscat pe ea. Văzut de jos, de la mine, mi-a dat o imagine splendidă şi simbolică de efigie: un călăreţ viteaz ţinând în braţe o cruce luminoasă. Un gând m-a fulgerat: de acum încolo crucea nu va mai fi

obiect de ocară, căci ea a fost sfințită şi luminată de sângele lui Iisus vărsat pe ea. Pe viitor, regii şi popoarele, cu ea în brațe sau sub seninul ei, vor învinge pe asupritorii, cotropitorii şi vrăjmaşii lor, răspândind victoria şi pacea pe pământ.

El a făcut înconjurul crucii şi a coborât în grabă, pierzându-se în noapte, cu ropot de cal. Am mai întârziat pentru că mă încerca o amețeală, semn că puterea sticluței calmante se terminase şi o durere formidabilă de cap şi de stomac, cu vomă puternică, m-a întors pe dos. M-am întins pe iarbă, uşurat, cu fața în sus. Cerul – puzderie de stele – mă încânta. Cu ochii ațintiți asupra lui, eram dornic să descopăr în el farmecul şi necuprinsele dimensiuni ale Universului. Din valurile de gânduri m-a trezit realitatea: un cocoş răguşit, bătând miezul nopții, s-a luat la întrecere cu alți cocoşi, marcând sfârşitul unei zile şi începutul alteia.

Oraşul poate să doarmă în pace, căci de acum încolo nimeni n-o să-i mai tulbure liniştea. M-am sculat şi m-am dus la izvorul din apropiere, mi-am spălat mâinile şi fața şi am plecat în căutarea apostolilor. Paşii m-au condus spre Ghetsimani. Poarta era dată în lături. La locul unde ne adunam era un om îngenuncheat, rugându-se cu capul sprijinit de piatra pe care, de obicei, şedea Iisus. Vrând să-l ocolesc, la licărul luminii crucii, prin frunziş, l-am recunoscut: era uriaşul Petru, care nu se ruga, ci plângea cu sughițuri de copil. L-am atins pe umăr.

— Ce ai, Petru, ce ți s-a întâmplat?

A ridicat spre mine o figură numai lacrimi:

— Ah! Sotirios, Iscarioteanul L-a trădat şi eu L-am tăgăduit de trei ori. Cât am stat la cină, îmi amintesc că tot timpul El a vorbit, ne-a sfătuit, ne-a încurajat, ne-a iubit, ne-a dat porunci, ne-a zis cuvinte de rămas bun. După primul pahar a zis: „Adevăr zic vouă, unul din voi mă va vinde!” O zguduire a trecut prin noi, toți ne-am întristat şi

neavând încredere în noi, fiecare L-am întrebat: „Nu cumva sunt eu, Doamne?” Cum stăteam cu capul pe pieptul lui Iisus, privirea mea s-a întâlnit cu a lui Ioan. I-am făcut semn să-L întrebe cine este. Iisus i-a răspuns: „Este acela căruia îi voi da această bucată de pâine.”, şi a dat bucata de pâine Iscarioteanului, zicându-i: „Ce ai de făcut, fă mai repede!” El a băgat pâinea în gură şi a ieşit afară.

La al doilea pahar ne-a zis: „Adevăr zic vouă, vine ceasul – şi el a şi venit – când voi veți fugi în toate părțile şi Mă veți lăsa singur. Dar nu sunt singur, căci sunt cu Tatăl”. Eu l-am zis:

— Chiar dacă toți Te vor părăsi, eu niciodată nu Te voi părăsi. Eu merg cu Tine la închisoare şi la moarte!

El mi-a răspuns:

— Tu?... Adevăr zic ție, astă noapte, înainte de a cânta cocoşul, Mă vei tăgădui de trei ori.

— Nu se poate, Doamne, eu îmi voi da viața pentru Tine

Toți au zis la fel. Apoi am cântat cântările noastre de laudă lui Dumnezeu şi a mers cu noi în Ghetsimani. La poartă, a zis celorlalți:

— Stați aici până Mă voi ruga!

M-a luat pe mine şi pe Zebedei cu El.

— Sufletul Meu e întristat de moarte. Rămâneți aici şi vegheați cu mine.

S-a dus până mai la o parte şi ridicând mâinile spre Cer, Se ruga. Apoi a plecat fruntea şi mâinile, rugându-Se mereu; nu auzeam ce spune, fiindcă era cu fața la pământ. Când a ridicat ochii şi mâinile spre Cer, a zis:

— Tată, toate îți sunt cu putință, îndepărtează de la Mine acest pahar, dar să nu se facă voia Mea, ci Voia Ta.

Pe urmă a venit la noi. O toropeală ne apucase şi eram ațipiți. El a zis:

— Simone, tu dormi? Un ceas n-ai putut veghea cu

Mine? Vegheați şi rugați-vă, să nu cădeți în ispită!

Şi iar S-a depărtat de noi, şi căzând cu fața la pământ, Se ruga puternic. Când şi-a ridicat fața, un înger a coborât din Cer, încurajându-L şi întărindu-L. Luptându-Se cu durerea, Se ruga mai stăruitor şi sudoarea Lui s-a făcut ca broboane de sânge, care cădeau de pe frunte pe pământ, şi iar a zis:

— Tată, dacă este cu putință, treacă acest pahar ca să nu-l beau, dar facă-se voia Ta!

A venit iar la noi şi ne-a găsit luptându-ne cu o amețeală de somn. Din cauza întristării, iar ne-a zis:

— N-aveți putere să vegheați un ceas cu Mine? Vegheați şi rugați-vă! Sufletul e fără preget, dar trupul e neputincios.

A mers a treia oară şi S-a rugat la fel:

— Tată, dacă voieşti, treacă acest pahar de la Mine, însă facă-se nu voia Mea, ci voia Ta!

A venit pentru a treia oară la noi:

— Sculați-vă, să mergem, iată, vine cel ce Mă va vinde!

Şi veni Iuda, în fruntea unei gloate de ostaşi şi de ciomăgari, cu făclii, felinare şi arme. Iisus i-a întrebat:

— Pe cine căutați?

— Pe Iisus din Nazaret, au răspuns ei.

Iisus le-a zis:

— Eu sunt!

Iuda le dădusc un semn:

— Pe cel pe care-L voi săruta să-L prindeți, căci El este. El s-a apropiat să-L sărute.

Iisus i-a zis:

— Iuda, cu o sărutare vinzi tu pe Fiul Omului?

Ei au rămas locului. Iisus i-a întrebat a doua oară:

— Pe cine căutați?

Ei au răspuns:

— Pe Iisus din Nazaret.

Iuda s-a apropiat şi L-a sărutat. Îndată, soldaţii şi slujitorii iudeilor I-au legat mâinile şi L-au dus la Anna; l-am întrebat pe Petru:

— Anna e mare preot?

— Nu, dar a fost, şi romanii l-au îndepărtat. A rămas numai preşedintele Sinedriului. Cu bani mulţi daţi romanilor, a făcut mare preot pe ginerele lui, Iosif din satul Caiafa. Am adăugat:

— Anna cu cei cinci feciori ai lui şi cu câţiva farisei au instigat tot poporul înaintea lui Pilat, să-L răstignească pe Iisus.

— Eu şi cu Ioan mergeam după El, iar ceilalţi toţi au fugit. Ioan a intrat cu El în casa lui Anna. Anna îl cunoştea pe Ioan, fiindcă îi ducea peşte. Eu am rămas în curte cu soldaţii şi servitorii, în jurul unui foc. Uşa fiind deschisă, l-am văzut pe Anna şezând la masă, iar Iisus era cu mâinile legate, în picioare, în faţa lui. Nu auzeam ce vorbesc cu El, căci vedeam numai spatele lui Iisus, însă Ioan a auzit tot. Stând lângă foc, o slujnică s-a uitat la mine, zicându-mi:

— Şi tu erai cu Iisus din Nazaret?

Eu i-am răspuns:

— Femeie, nu-L cunosc.

A mai trecut un timp şi altul mi-a zis:

— Şi tu eşti de-ai Lui, căci şi vorba şi îmbrăcămintea te dau pe faţă că eşti galileean. Atunci m-am jurat că nu-L cunosc. Unul din servitorii marelui Preot a adăugat:

— Nu te-am văzut eu în grădină la El?

Eu iar am tăgăduit şi mi-am jurat. Atunci, un cocoş care dormea într-un pom, lângă poartă, a cântat. Domnul, întorcându-Se cu faţa, S-a uitat la mine. Deşi era departe de mine, privirea Lui n-am s-o uit niciodată. Mi-am adus aminte de cuvintele Lui: „În noaptea asta, înainte de a cânta cocoşul, Mă vei tăgădui de trei ori.” Şi am venit aici plângând cu amar. După această mărturisire, Petru a pus

iarăşi capul în mâini, plângându-şi durerea şi ruşinea. I se zguduia tot trupul, suspinând. Ca să-L mângâi, i-am zis:

— Nu mai plânge, Petre. El a iertat şi pe călăii care-l băteau piroanele în mâini şi în picioare. În iubirea Lui cea mare pentru oameni, fii încredinţat că te va ierta şi pe tine. Iată, se face ziuă. Hai să vezi mormântul şi crucea luminoasă de pe Golgota.

Apropiindu-ne de Golgota, am intrat prin grădina lui Iosif şi auzind lume vorbind, ne-am uitat împrejur. Anna, cu câţiva farisei şi soldaţi, cobora Golgota spre mormânt. De la noi nu se vedea ce fac. Petru mi-a zis:

— Urcă-te într-un pom şi vezi ce fac.

Gata să cad din pom cât de uimit eram, i-am făcut semn lui Petru să tacă. Mă uitam la prostia lor. După câtva timp, Anna cu fariseii au plecat şi au rămas opt soldaţi de pază la mormânt. M-am dat jos:

— Nici nu-ţi trecea prin cap ce-au făcut. Au sigilat mormântul şi au pus soldaţi de pază. Le e teamă că Iisus fuge din groapă. Prostia omenească e mai adâncă ca marea; ei cred, poate, că Iisus n-o să învie din cauza sigiliului lor.

Am admirat, de jos, încă o dată, crucea, împreună cu Petru. Era ziuă de-a binelea, Sabatul pascal. Lumea auzise de crucea luminoasă şi urca în grupuri mici spre ea. Petru a plecat în valea Iosafat, în căutarea apostolilor. Eu m-am dus la şalum. L-am găsit lungit pe o laviţă, cu capul în palme. La zgomotul paşilor mei, a ridicat capul şi mi-a zis:

— Ion Marcu, fiu1 meu îşi dă duhul.

Dintr-un salt am fost în camera lui. Mama Estera şi cu Maria plângeau lângă el. L-am consultat cu privirea şi imediat mi-am dat seama că are o febră care îi primejduia viaţa.

— Nu mai plângeţi, daţi-mi ce vă spun eu şi lăsaţi-mă cu el, că lângă mine nu moare nimeni. Între timp, abbi şalum (tata şalum) s-a apucat să stoarcă nişte portocale şi

să le treacă prin cârpă, să n-aibă sâmburi sau coji deloc, să facă o ulcică mai mare de suc. Tot doftoricindu-l şi înfăşurându-l, mă întrebam cum de-o fi răcit în halul ăsta. Aşa o febră puternică încă n-am văzut. Bine c-a rezistat. Lăudat fie Domnul! A deschis ochii cu o privire halucinantă; nici nu m-a recunoscut. După ce i-am deschis gura cu picături şi ceaiuri, i-am dat puțin câte puțin zeamă de portocale şi m-am lungit, de veghe, pe o laviță, lângă el. Abbi şalum m-a întrebat:

— Ce zici, Sotirios, scapă?

— Mai întrebi? Nu vezi că deja şi-a revenit?

În gândul meu, „nu şi-a revenit deloc", dar minciuna medicală a fost din obişnuință înaintea adevărului. Ei, ce să faci? E greu să-i spui unui tată îndurerat să mai aibă răbdare.

Răbdarea trebuie să fie a doctorului şi speranța a lui abbi şalum.

— Du-te la culcare, că eşti rupt de oboseală!

Şi eu eram nedormit, dar el era prăpădit de tot. Înfăşurându-l mereu, febra părea că se retrage, culoarea în obraji îi revenise, iar inima îşi relua bătaia regulată; însă, fără iluzii, mai aveam de luptat cu febra.

Sabatul se sfârşise. Ziua era pe sfârşite şi hanul s-a umplut de zarva cosmopolită a iudeilor împrăştiați în toată lumea, care veniseră să petreacă Paştele la Ierusalim şi erau găzduiți la şalum. Eu n-am ieşit din cameră, ca nu cumva să întâlnesc vreun iudeu în han. Poți să ştii? Deşi sunt sigur că nu m-ar fi recunoscut. Veghindu-l pe Ion Marcu, am scos din buzunar cei patruzeci şi doi de spini târâtori. Ce ascuțiți şi duri sunt! Mi-am adus aminte de spinul târâtor din călcâi şi de cuvintele lui Iisus:

„Pe tine te-a doborât la pământ un singur spin în picior, dar să ai patruzeci şi doi înfipți în capul tău!" Aşa e, numai unul mă doborâse şi eram disperat. Câtă durere a

fost pe capul Lui cu patruzeci şi doi şi E1 n-a zis nimic.

M-au vizitat Dionisios, Antonius şi Isahar. Le-am dat la fiecare câte unul, că aveam de gând să dau şi apostolilor şi femeilor care au fost la înmormântare şi să împart la toţi cei care au fost apropiaţi lui Iisus câte unul. I-am vorbit lui Dionisios că mâine, în prima zi a săptămânii, Iisus trebuie să învie. Nu ştiu când, dar fiind a treia zi de la înmormântare, ar fi ziua învierii. M-am înţeles cu el, dacă se întâmplă ceva, să vină la mine, să mergem amândoi la mormânt. Au venit Maria şi mama Estera şi mi-au adus de mâncare. Am mai schimbat feşele şi am rămas cu el, de veghe. Lăudat să fie Bunul Dumnezeu! Îşi revenea. A deschis ochii, m-a cunoscut şi a zis că îi e sete. A venit Maria, a strâns vasele şi i-am spus lui abbi şalum să mai facă o ulcică cu zeamă de portocale. Hanul, cu toţi adăpostiţii lui, s-a liniştit. A venit abbi şalum cu ulcica de zeamă de portocale. După ce a mai înghiţit din zeamă, l-am înfăşat din nou şi a adormit. I-am spus lui abbi şalum să-l lase să doarmă, că are nevoie de somn, că a scăpat de primejdie, dar să nu se dea jos de pe laviţă deloc.

M-am furişat afară, în stradă, spre uliţa lui Dionisios. Nu pot să explic de ce şi cum, dar toată fiinţa mea era în aşteptarea marelui eveniment: Învierea lui Iisus. Gândul că am să-L revăd şi că o să pot vorbi cu El m-a transportat într-o adevărată fericire. Ajungând la Dionisios, câinele Goliat m-a întâmpinat dând din coadă. Am aruncat o pietricică pe terasă. Dionisios mi-a făcut semn să urc pe scara din curte, la el. Abia ne-am întins pe covor şi cocoşii ne-au luat în primire de miezul nopţii. Cred că amândoi am adormit, dar nu mult, că un cutremur puternic de pământ a aruncat în stradă, îmbrăcat sumar, tot Ierusalimul. Am sărit în picioare.

— Iisus a înviat!

Se crăpa de ziuă când am pornit în grabă spre grădina

lui Iosif. Zorile se revărsau în lumină şi culoare peste întreaga fire. O femeie urca grăbită Golgota, venind de la mormânt. Era Maria Magdalena, şi cu aceeaşi grabă a coborât Golgota prin faţa crucii, spre oraş. Noi, venind direct prin grădină, nu ne-am văzut şi nici nu ne-am întâlnit cu ea, dar ne-am întrebat ce s-o fi întâmplat de e aşa grăbită.

Ajungând la mormânt, piatra era prăvălită la o parte. Soldaţii erau aruncaţi în toate părţile şi zăceau ca morţi, lungiţi pe pământ. Plecând capul şi uitându-ne în groapă, am văzut că benzile de pânză cu care Iosif Îi bandajase mâinile şi picioarele erau jos, în mormânt, iar cârpa pe care Nicodim I-o pusese pe faţă era înfăşurată în locul unde stătuse capul. Când am ridicat privirea, pe piatra prăvălită, cu picioarele învelite într-un nor alb, stătea o splendidă creatură: o haină luminând ca un fulger, dintr-o materie fină şi diafană, parcă făcută din boabe de rouă, un cap blond şi luminos purta în spate două aripi mari, presărate cu steluţe în culorile curcubeului, şi un brâu în aceleaşi culori îi încingea mijlocul. Toată fiinţa lui radia lumină. Dionisios m-a apucat de cotul drept şi mi-a şoptit: un înger. Am rămas uimit, în admiraţie. Dacă nu mă ţinea Dionisios, îngenuncheam în faţa lui. Îngerul, cu un surâs frumos, ne-a zis:

— Hristos a înviat!

Noi, într-un glas, am răspuns:

— Adevărat a înviat!

Apoi, desfăcând ambele aripi, într-o feerie de culori, şi-a luat lin zborul în răsăritul soarelui, lăsând în urma lui o dâră de stele în culorile curcubeului. În oraş, ne-am despărţit, Dionisios s-a dus acasă, iar eu am intrat la şalum. Ion Marcu se trezise şi se certa cu mama Estera să-i dea de mâncare, căci îi era foame. Am rugat-o pe mama Estera să-l trimită pe abbi şalum.

— Ei, mortule, abia ai revenit din Şcol şi te iei la

ceartă cu lumea? Ce glas ai căpătat!

Ion Marcu a început să râdă. Tocmai a intrat abbi şalum. Inima lui abbi a tresărit de bucurie:

— Tai o găină, o cureți bine, o cureți şi de grăsime şi o pui la fiert, cu toate verdețurile cu care faci de obicei ciorbă. După ce a fiert, strecori zeama prin cârpă şi îi dai să bea, caldă, câte puțin, alternativ cu zeama de portocale îndulcită cu miere.

Ion Marcu a pus capul pe pernă spunând:

— Sotirios, eu te mănânc şi pe tine şi pe abbi de foame şi tu-mi umpli burta cu apă? Asta-i frăția?

De data asta am râs eu:

— Este, băiețică, că nici abbi şi nici eu nu putem să mergem după tine, să te tragem din Şcol. Ai răbdare, febra intră în tine în câteva minute, dar de ieşit, iese încet, în cel puțin zece zile.

Abbi a plecat şi a venit Maria cu o ulcică de zeamă de portocale amestecată cu miere. I-am dat puțin, să bea.

— Ai să vezi că mierea te satură şi că n-o să-ți mai fie foame.

— Mariei i-a râs toată fața de bucurie. După ce a plecat ea, i-am povestit de apariția splendorii îngereşti şi de învierea lui Iisus. Ca să mai uite foamea, l-am întrebat:

— Ce-ar fi să-mi spui cine te-a împodobit c-o aşa febră? E1 a zâmbit şi a privit trist în tavan. Într-un târziu, a răspuns:

— Îți spun, dacă nu-i spui lui abbi.

— Ce amestec are abbi aici? vorbim între noi doi: să ştii că l-ai speriat serios.

— După ce am mâncat mielul de Paşti, ne-am împrăştiat fiecare la culcare. Eu am venit aici. Mi-era cald, cred că din cauza vinului. Am deschis fereastra, m-am dezbrăcat. Când să schimb cămaşa, am auzit vorbă în stradă. M-am înfăşurat în cearşaf şi m-am uitat pe

fereastră. Trecea o gloată de vreo douăzeci de bărbați, unii cu arme, alții cu bâte şi ciomege, cu lanterne, făclii şi felinare. În fruntea gloatei, cu o făclie în mână, am recunoscut pe Iuda. Am sărit jos în stradă şi m-am furişat după ei. La grădina cu măslini, apostolii erau la poartă. Când i-au văzut, toți au fugit. Ei au înaintat la locul adunării, unde L-au găsit pe Iisus cu Petru, Ioan şi Iacov. M-am ascuns după o tufă.

Iisus i-a întrebat:

— Pe cine căutați?

Ei au răspuns:

— Pe Iisus din Nazaret.

— Eu sunt!

Când a zis „Eu sunt!”, toți au fost aruncați jos la pământ. S-au sculat şi s-au apropiat iar. I-a întrebat a doua oară:

— Pe cine căutați?

Ei au răspuns:

— Pe Iisus din Nazaret.

— V-am spus că Eu sunt!

Iar au fost zvârliți şi tăvăliți pe pământ. Când s-au sculat, Petru avea la el o sabie. A lovit cu ea şi a tăiat urechea unuia din ei. Iisus S-a plecat şi a lipit urechea la loc, vindecând-o. Iuda s-a apropiat şi a zis:

— Salut, Rabi! şi L-a sărutat.

Iisus i-a zis:

— Iuda, cu o sărutare vinzi tu pe Fiul Omului?

Apoi s-a întors către Petru:

— Bagă-ți sabia în teacă! Crezi că nu voi bea paharul pe care Mi l-a dat Tatăl? I-au legat mâinile şi L-au luat. Iisus a mai vorbit cu ei, însă n-am auzit ce, că unul dintre ei m-a descoperit şi a tras cearşaful de pe mine şi am fugit gol. Am venit acasă tot furişându-mă după colțuri şi garduri. Abbi nu se culcase. Pusese o lampă jos, în sală, şi una sus, pe

scară. L-am pândit până a intrat în grajd la vite şi am fugit pe scară, în camera mea, îngheţat sloi. Am închis repede fereastra, nici nu ştiu când m-am spălat pe picioare, m-am îmbrăcat şi m-am aruncat pe laviţă. Dinţii îmi clănţăneau de frig şi eram zgâlţâit de frisoane şi fuga am ieşit în sala de mese. Am luat cinci covoare de pe lavițe, m-am suit pe laviţă şi m-am acoperit cu toate. Nu-mi mai era frig. Târziu de tot, m-am încălzit, dar nu ştiu ce a mai fost până te-am văzut pe tine.

— Îţi dai seama ce greşeală ai făcut?

— Acum da, dar atunci nu, nu m-am gândit deloc.

— Nici nu ştii că în săritura de pe fereastră puteai să-ţi rupi şira spinării şi să rămâi pe loc mort sau să ai o cocoaşă mai serioasă ca a mamei Estera? Ai fi fost infirm pe viaţă.

— Ai dreptate, Sotirios, am fost un prost. Abbi să ştie, m-ar biciui.

— Asta îţi lipseşte acum.

I-am spălat tot corpul cu apă caldă, amestecată cu oţet, l-am primenit, nu l-am mai înfăşurat, i-am dat să bea din zeama de găină adusă de abbi şi i-am spus să doarmă. A mai vrut şi zeamă de portocale cu miere şi apoi a adormit liniştit.

— Acum, lăsaţi-l să doarmă, am zis, că e în urmă cu somnul.

Mama Estera mi-a adus şi mie de mâncare şi după ce am mâncat, mi-a spus că-şi ia lucrul şi-l veghează ea.

— Du-te, Sotirios, să mai răsufli şi tu, că te-ai luptat destul cu boala lui.

În grădina cu măslini, deasupra teascului, la primul etaj, Şalum zidise trei camere mici, o bucătărie şi o odaie foarte mare, unde să se adăpostească oamenii care veneau de departe cu căruţele pline de burdufuri cu măsline pentru tescuit. Într-o odaie dormea tescuitorul Ab-Salam; în alta,

fiica sa, Rhoda, care făcea mâncare şi curăţenie; în a treia odaie, Şalum îşi păstra actele şi socotelile, uneori şi dormea, iar odaia foarte mare era pregătită pentru cei ce zăboveau noaptea la tescuit. Acolo mâncau şi dormeau. Nefiind sezonul măslinilor, Petru îmi spusese că se vor aduna acolo sus, în odaia cea mare, pentru sfat. Era un loc retras şi nu ştia nimeni că sunt acolo. De fapt, după înviere, eram sigur că Iisus li se va arăta, aşa că m-am gândit să fiu mereu cu ei, să-L văd şi eu. Lăsând-o pe mama Estera cu Ion Marcu şi văzând pe Ab-Salam în grădina hanului, la stupărie, m-am dus şi l-am întrebat dacă n-a văzut cumva vreun apostol. Mi-a răspuns:

— Când ieşeam din Ghetsimani, intrau Ioan şi cu Andrei.

Mi-am zis imediat: „Unde e Ioan, sunt Petru şi ceilalţi" şi am plecat spre Ghetsimani. M-am urcat în odaie. Rboda mi-a deschis şi i-am găsit pe toţi, afară de Toma. Le-am povestit întâmplarea cu îngerul şi i-am dat fiecăruia câte un spin. Petru a spus că L-a văzut, dar n-a vorbit cu El. Între timp, seara, au sosit Barnaba şi Cleopa, care ne-au povestit cum, ducându-se la Emaus, Domnul li S-a alăturat pe drum. Ei nu L-au cunoscut. El a vorbit cu ei şi poposind într-o casă, L-au invitat să rămână noaptea cu ei. S-au aşezat la masă, a binecuvântat pâinea, a rupt-o şi le-a dat câte o bucată. Atunci L-au cunoscut. dar El a şi dispărut de lângă ei. S-au întors repede la Ierusalim, să spună tuturor că L-au văzut înviat. Cleopa nu terminase de vorbit şi, cu uşa încuiată, El a apărut în mijlocul camerei:

— Pacea să fie cu voi!

Toţi am sărit în picioare şi ne-am speriat. Şi eu m-am speriat la auzul binecunoscutei voci. Nu mă aşteptam să-L văd aşa, deodată, cu uşa încuiată. Ei s-au înspăimântat şi le-a fost frică, crezând că e un spirit sau o fantomă.

El a zis:

— De ce v-aţi speriat şi în inima voastră aveţi asemenea gânduri Eu sunt. Vedeţi mâinile Mele, picioarele şi coasta Mea, pipăiţi-Mă!

Ei tot n-au crezut şi uimit de necredinţa lor, ne-a întrebat dacă avem ceva de mâncare. Cum Toma lipsea, rămăsese pe masă un peşte fript, o pâinică de orz şi un fagure de miere. I le-au dat. El a mâncat de faţă cu noi, zicând:

— Când am fost cu voi, v-am spus că trebuie să se întâmple cu mine toate cele scrise despre Mine în legea lui Moise, profeţii şi psalmi. Este scris că Hristos trebuie să sufere şi să învie din morţi a treia zi. Voi mergeţi şi predicaţi în numele Meu, începând din Ierusalim, la toate neamurile, pocăinţa spre iertarea păcatelor şi rămâneţi la Ierusalim, până ce veţi fi dăruiţi cu putere de Sus, căci Ioan a botezat cu apă, iar voi veţi fi botezaţi în Duh Sfânt! apoi a dispărut.

Ei au rămas foarte uimiţi şi nu ştiau ce să creadă, dacă este El sau nu. Eu L-am privit tot timpul. Atunci m-am amestecat în discuţia lor şi am zis tare:

— El este, dar n-are nimic pământesc, este numai Iisus divin, ceresc. El este, dar este transcendent. Picioarele I se aflau într-un nor alb, nu mergea, plutea ca pe o undă. Toată fiinţa Lui emana o lumină albă foarte strălucitoare, vibratoare, îmbrăcat într-o haină albă, dantelată, diafană şi de asemenea vibratorie. Mijlocul Îi era încins cu un brâu în culorile curcubeului, iar pe umeri Îi atârna o hlamidă imperială, tot în culorile curcubeului. Era aşa de frumos, că nu puteam să-mi despart privirea de El. Eu şi cu Barnaba ne-am întors la şalum. Ei au rămas, discutând.

Ion Marcu mai băuse din zeama de pasăre şi adormise iar. Mama Estera s-a dus la treburile ei, şi eu m-am întins pe o laviţă lângă el, cu sufletul plin de Iisus cel înviat din morţi. „Nu, n-avea nimic, adică oase, piele şi corp omenesc, era dintr-o materie fină şi subtilă, care unduieşte şi pluteşte

fără aripi”.

Peste trei-patru zile, a venit la şalum, Maria Magdalena, cu un coş plin cu ouă roşii. Era coşul în care adunaserăm cârpele murdare de sângele lui Iisus. Ea a strâns cârpele într-un sac alb, de mătase şi sacul s-a înroşit. A pus ouă în coş, ouăle s-au înroşit. Şalum, ca bun gospodar, i-a dat ideea întâi să le răscoacă şi pe urmă să le pună în coş, ca apoi să le cojească şi să le mănânce. E o lipsă de respect faţă de Iisus să le întrebuinţezi roşii, la bucătărie. I-am dat şi ei un spin din coroana de spini a lui Iisus. Ea ne-a povestit cum în prima zi a săptămânii, nici nu se făcuse ziuă şi s-a dus la mormânt. A găsit piatra prăvălită şi mormântul gol. S-a întors la Petru şi la Ioan şi le-a spus ce a văzut. Ei au venit la mormânt şi negăsindu-L, s-au întors acasă.

După plecarea lor, ea a rămas plângând pe marginea gropii. Cineva s-a apropiat de ea şi a întrebat-o:

— De ce plângi?

— Fiindcă L-au luat pe Domnul şi L-au dus în altă parte.

Atunci Iisus i-a zis: „Maria!” Ea, întorcându-se şi vrând să-l îmbrăţişeze picioarele, a zis:

— Rabuni (învăţătorule)!

Iisus i-a răspuns:

— Nu mă atinge, că încă nu M-am suit la Dumnezeu. Du-te şi spune fraţilor Mei că mă duc la Dumnezeul Meu şi al vostru. Totodată, a adăugat că E1 S-a arătat şi fratelui Său, fariseul Iacov, şi l-a numit episcop al bisericii din Ierusalim.

La drept vorbind, rudenia iudeilor e foarte elastică. Ei sunt fraţi şi rude până la a şaptea generaţie. Dar, potrivit adevărului, Iisus nu este deloc rudă cu acest Iacov. Iacov este primul şi al lui Cleopa şi al Mariei, vara dulgherului Iosif, tutorele lui Iisus. Cum iudeii îl consideră pe Iisus fiul

lui Iosif, din neamul lui David şi al Mariei, mama lui; în felul acesta, după ei, Iisus e rudă cu Iacov. Eu aproape că nu-l cunosc, ştiu numai că aceste pretinse rude ale lui Iisus nu credeau în El.

Coşul Mariei Magdalena a umplut Ierusalimul cu ouă roşii. Toţi le răscoc şi le duc la ea, să le pună în coş. Devenind roşii, le mănâncă cu azimă.

Ion Marcu se însănătoşea pe zi ce trecea. Eu mă duceam zilnic în grădina cu măslini, la apostoli. Când i-au spus lui Toma că au văzut pe Domnul, el a răspuns:

— Până nu voi pune eu degetul în palmele, picioarele şi coasta Lui, să-l pipăi mâinile, nu cred!

După opt zile, eram iarăşi cu toţii adunaţi în acelaşi loc. Cu cei unsprezece erau şi Ştefan, Barnaba, Cleopa şi cu mine. Iisus a venit iarăşi, tot prin uşa încuiată, a stat în mijlocul nostru şi a zis:

— Pace vouă!

Apoi s-a adresat lui Toma:

— Vino şi pune degetul tău pe mâinile Mele şi pe coasta Mea şi nu fi necredincios, ci crede.

Toma, ruşinat, I-a răspuns:

— Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Iisus a adăugat:

— Tu ai crezut, fiindcă M-ai văzut. Fericiţi sunt cei care n-au văzut şi au crezut! Ducându-vă, predicaţi Evanghelia în toată lumea! Cine va crede şi se va boteza va fi mântuit, iar cine nu va crede va fi osândit!

În a treizeci şi opta zi de la înviere, Petru ne-a spus să ne adunăm cu toţii în valea Iosafat, că Iisus va fi cu noi. Au venit apostolii cu familiile lor, toţi ucenicii cu familiile lor, familiarii cu ai lor, Nicodim şi Iosif cu ai lor, Antonius, Dionisios, Şalum, Lazăr cu toţi ai lor, Manachen, femeile cu familiile lor şi o mulţime de lume, foarte multe femei. Printre ele, Antonius mi-a arătat-o şi pe Claudia – Procula, nevasta

lui Pilat, îmbrăcată în rochie iudaică, împreună cu două femei. Pare-se că ea era deja prozelită iudaică. Ne-am aşezat, ca de obicei, bărbaţii într-o parte şi femeile cu copiii în cealaltă parte, lăsând între noi un drum, un fel de coridor pe care să se circule. El a apărut în mijlocul nostru, în toată splendoarea Lui cerească şi imperială. Plutind pe acelaşi nor alb, ne-a zis:

— Datu-Mi-s-a orice putere în Cer şi pe pământ. Mergeţi şi faceţi ucenici din toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-i să păzească toate câte v-am poruncit vouă. Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul lumii.

Apoi a dispărut.

Cu această ocazie, Manachen mi-a spus că anul trecut, când a făcut Paştele la şalum, Iisus a dispărut cu el şi l-a investit ca după înălţarea Lui la Cer, să ia conducerea Bisericii creştine între păgânii din Antiohia, numindu-l totodată episcop al creştinilor dintre păgâni. El a lichidat absolut tot în Egipt şi s-a stabilit modest, în Antiohia. În acest interval de timp, cât Iisus a stat între oameni după înviere, anume patruzeci de zile, iudeii s-au luptat cu topoare, târnăcoape, ferăstraie şi lopeţi, să scoată crucea de pe Golgota. N-au izbutit nici într-un fel s-o mişte din loc. S-au luptat cu crucea şi ea i-a învins. După apariţia lui Iisus în Valea Iosafat, din porunca Lui, noi, cei şase, şi apostolii, ne-am dus, am scos crucea din pământ de pe Golgota, şi am pus-o în Ghetsimani. Acolo stă, luminând tot Muntele Măslinilor.

Timp de patruzeci de zile, Iisus a fost mai mult cu apostolii, învăţându-i şi vorbindu-le mereu despre Împărăţia lui Dumnezeu. În a patruzecea zi, fiind numai cu ei şi coborând Muntele Măslinilor spre Ierusalim, a ridicat mâinile, i-a binecuvântat, apoi S-a despărţit de ei şi învăluit în norul cel alb, S-a înălţat la Cer. În a patruzeci şi cincea zi

de la răstignirea lui Iisus, i-a venit rândul şi lui Baraba.

Disecându-l puţin, are un nume foarte semnificativ. În limba aramaică, „bar” înseamnă fiu, iar „abba” înseamnă tată, adică fiul tatălui pământesc, fiul lui Adam. Pentru că era un ucigaş vestit, un tâlhar şi bandit primejdios, poporul îi prescurtase numele şi-i ziceau scurt, Cain. Tuturor le era frică de el, nu fiindcă era fioros la vedere, ci fiindcă îl ştiau de ucigaş.

Deci, au fost puşi alături Baraba – fiul tatălui pământesc, un ucigaş şi tâlhar renumit, şi Iisus – singurul Fiu al Tatălui Ceresc, Mântuitorul lumii – Mesia. Iudeii au slobozit pe Baraba şi au trimis la răstignire pe Iisus. Pilat de mult se lupta să pună mâna pe Baraba şi acum a fost prima ocazie să-l răstignească şi să scape de el. A rămas uimit când a văzut că iudeii cer slobozirea lui şi moartea lui Iisus. S-a răspândit vestea că atunci când soldaţii i-au dat drumul din închisoare, însuşi Pilat i-ar fi dat lui Baraba un picior, zicându-i: „Bestie, acum te-a scăpat Iisus, dar a doua oară nu-mi mai scapi” După eliberarea sa şi răstignirea lui Iisus, îl obseda gândul să-L răzbune pe Iisus, ucigându-l pe Pilat. L-a întâlnit pe Petru şi i-a propus să se unească cu el, ca să-L răzbune pe Iisus. Petru i-a spus: „Pleacă mai repede de lângă mine, că eu n-am ce vorbi cu tine. Iisus l-a iertat pe toţi şi tu n-ai nimic de răzbunat.”

Baraba nu s-a lăsat convins şi furişându-se în fortăreaţa Antonia în a patruzeci şi patra seară, a fost găsit de un soldat, ascuns după o perdea, chiar în camera de dormit a guvernatorului, având în sân un cuţit. Pilat nici nu l-a mai judecat. Numai a strigat: „La cruce cu el!” Aşa că a patruzeci şi cincea zi a murit şi Baraba, pe cruce, târât apoi de coada calului în valea Hinom. Lumea s-a liniştit. Dar nici lui Pilat nu i-a mers prea bine. Privirea şi nervii lui s-au rătăcit de tot. Ieşea în oraş cu gardă de doi soldaţi, se oprea la toate fântâni1 e pe care le întâlnea, se spăla pe mâini,

arătând celor de față că mâinile lui sunt curate şi că nu sunt pătate de sânge, apoi, cu o privire rătăcită şi halucinantă, îi întreba pe toți: „Ce este adevărul?” Întâlnind-o pe mama Şari la fântână, ea i-a turnat apă şi el s-a spălat pe mâini şi pe urmă i le-a arătat că sunt curate şi nepătate de sânge. Apoi a întrebat-o:

— Ce este adevărul?

Mama Şari, femeie credincioasă, i-a răspuns:

— Adevărul e la Dumnezeu, în Cer.

Apoi a întâlnit-o pe Maria lui şalum şi petrecându-se lucrurile la fel, când a întrebat-o ce este adevărul, ea i-a răspuns:

— Numai Dumnezeu ştie ce este adevărul.

Întâlnindu-se pe stradă cu Nicodim, i-a arătat mâinile curate şi nepătate de sânge şi l-a întrebat ce este adevărul. Nicodim, mai filosof, i-a răspuns:

— Caută-l în tine!

S-a despărțit de Nicodim şi l-a întâlnit pe Simon Leprosul, pe care, întrebându-l ce este adevărul, acesta i-a răspuns:

— Nici într-un caz nu poate fi în tine.

La drept vorbind, chiar dacă Pilat ar fi avut nervii sănătoşi, numai cu atâtea răspunsuri care se bat cap în cap, el s-ar fi rătăcit. Vrând-nevrând, femeile s-au obişnuit cu el spălându-şi mâinile pe la fântâni şi încercând să dezlege enigma adevărului, în timp ce bărbații se amuzau, răspunzându-i tot pe dos. Şi eu l-am întâlnit în câteva rânduri, dar l-am ocolit, traversând strada. După înălțarea lui Iisus la Cer, apostolii se adunau în odaia cea mare de sus, deasupra teascului: cei unsprezece împreună cu noi, ucenicii, cu Iacov, noul episcop, cu frații lui şi cu mama lui Iisus. Eram peste suta de inşi. Petru s-a sculat în picioare şi a zis:

— Iuda, unul dintre noi s-a făcut trădător şi vânzător

al Domnului Iisus şi luându-şi plata fărădelegii, a căzut cu capul în jos, s-a rupt în două prin mijloc şi toate măruntaiele s-au vărsat şi risipit. Asta toată lumea o ştie. Scris e în cartea psalmilor ca altul să-i ia însărcinarea. Noi trebuie să alegem în locul lui pe unul din bărbaţii care au mers după Domnul Iisus, începând de la botez până la înălţarea Lui la Cer.

Au pus înainte pe bătrânul Iustus Barsaba şi pe păstorul Matia şi trăgând la sorţi, Matia a fost ales cu cei unsprezece. Matia, un băietan de douăzeci şi trei de ani, era originar din Betleem. Tatăl lui fusese păstor. De mic, rămânând orfan de ambii părinţi, păstorii, prietenii tatălui lui, l-au luat să-l crească şi când avea şaptesprezece ani, păzind turma de oi împreună cu ei, o oaie a căzut într-o prăpastie. El fiind cel mai tânăr, subţirel şi uşor, l-au legat cu o funie şi i-au dat drumul în prăpastie, să scoată oaia. El a coborât, a legat oaia de funie şi ei au scos-o afară, apoi au dat drumul la funie din nou. E1 s-a legat de subţiori şi l-au tras în sus. Pe la mijlocul prăpăstiei, funia s-a rupt şi el a căzut în prăpastie, zdrobindu-şi ambele picioare. Au coborât după el, l-au ridicat la suprafaţă cu picioarele zdrobite. Trei ani s-au chinuit păstorii cu el, purtându-l într-un căruţ şi cărându-l cu ei la păscutul oilor. Când au auzit de vindecările lui Iisus, l-au pus într-un sac, pe spinarea unui măgar, şi l-au dus la El. Sărmanul Matia! Deşi la douăzeci de ani era pipernicit şi schilod, când au ajuns în faţa lui Iisus, El a zis:

— Scoate-ţi-l din sac!

Aproape că nu avea picioare după trei ani de chin.

Iisus i-a zis:

— Ridică-te!

El s-a ridicat în picioare, sănătos, s-a repezit la Iisus şi, plângând, l-a sărutat picioarele. Cum erau pe malul Iordanului, Filip l-a botezat şi el n-a mai vrut să plece de

lângă Iisus şi mergea cu noi, ca ucenic. Plăpând şi pirpiriu, ars de zel şi iubire pentru Iisus, era nedespărţit de El.

În a cincizecea zi de la învierea 1 ui Iisus, eram adunaţi cu toţii în odaia mare de la etaj. Deodată, a venit un zgomot mare de sus, zdruncinând toată casa şi un vânt puternic a dat uşa şi ferestrele la perete. Din tavan au coborât nişte benzi roşii, ca de foc, care s-au aşezat pe fiecare din noi. Aşa m-a zguduit şi m-a ars, parcă un fulger ar fi intrat în mine; încet s-a liniştit, lăsându-mi în corp o putere binefăcătoare şi foarte plăcută, un elan şi entuziasm dinamic, plin de încredere şi curaj. Cert e că dintr-odată am devenit alt om. Din cauza zgomotului, toată grădina cu măslini se umpluse cu fel de fel de lume. Eu am simţit imediat imensa schimbare făcută în mine, dar să fi văzut apostolii şi, în special pe Petru. Erau de nerecunoscut. Înainte se încuiaseră în cameră, de frica iudeilor, şi acum coborâseră jos, la mulţimea adunată, să vorbească fiecăruia în limba lui despre Iisus.

Localnicii adunaţi râdeau de apostoli, zicând:

— Chiar aşa de dimineaţă v-aţi îmbătat?

Atunci Petru a luat cuvântul. O voce tunătoare, doctrinară şi cu putere de pătrundere, care-ţi dă fiori:

— Nu suntem beţi! Duhul Sfânt ne trimite la voi să vă spunem ce am văzut şi ce am auzit.

Se vedea la el ardoarea de a câştiga cât mai multe suflete pentru Iisus.

CAPITOLUL VI
Evanghelia

Două mari fapte domină începutul Bisericii din Ierusalim: Învierea lui Iisus şi Pogorârea Duhului Sfânt. În

urma acestor două fapte, apostolii au devenit cu totul alți oameni. Cu un ceas înainte erau încuiați în casă, de frica iudeilor. Deodată, coboară în stradă şi predică cu putere pe Iisus, cel răstignit şi înviat din morți. Ierusalimul a fost zdruncinat din temelii, iar Sinedriul, desființat; din şaptezeci de membri, câți trebuia să numere, mai rămăseseră doar Anna cu doi saduchei şi Rabi Gamaliel.

Apostolii, purtând în priviri pe Iisus cel înviat, se aruncau cu un curaj nemărginit în lupta cea mare, să câştige cât mai multe suflete pentru Iisus. Petru, cu statura lui impunătoare şi vorba autoritară, plină de un zel arzător pentru Iisus, şi-a început predica: „Noi vă spunem vouă ce am văzut şi ce am auzit.", şi această mărturisire a lui Petru şi după el, a celorlalți apostoli, a fost piatra de temelie pe care s-a clădit Biserica lui Iisus şi „porțile iadului n-o vor birui pe ea".

Cu toate că ei continuau să meargă la templu şi la sinagogă ca să se roage, încet-încet se distanțau de mozaism. Iar când Petru a constatat că Duhul Sfânt se pogoară şi peste păgâni pentru credința lor ca şi peste iudei, nu le-a impus păgânilor respectarea Legii. Pe zi ce trecea, Biserica incipientă, mică, asemenea unui grăunte de muştar, a căpătat un elan şi avânt formidabil, ajungând la o comunitate de aproape zece mii de suflete.

Într-o zi, Petru şi Ioan, mergând la templu să se roage, au văzut la poarta templului un cerşetor şchiop din naştere.

Petru i-a zis:

— Noi n-avem argint şi nici aur, dar ce avem îți dăm. În numele lui Iisus Hristos, scoală-te şi umblă!

Şi, apucându-l de mâna dreaptă, l-a sculat şi omul s-a făcut sănătos. Sărind şi lăudând pe Dumnezeu, a intrat cu ei în templu. Văzând minunea, tot poporul s-a adunat împrejurul lor. Atunci Petru le-a zis:

— Oameni israeliți, vă uitați aşa la noi, ca şi cum noi

am fi făcut această minune. Dumnezeul părinților noştri a glorificat pe robul Lui, Iisus, pe care voi L-aţi tăgăduit în faţa lui Pilat, deşi el voia să-l dea drumul. Voi aţi tăgăduit pe Cel Sfânt şi Drept şi aţi cerut să vă dăruiască un ucigaş. Voi aţi omorât pe Prinţul Vieţii, pe care Dumnezeu L-a înviat din morţi, noi suntem martori. Credinţa în El a vindecat pe acest om înaintea voastră, a tuturor. Fraţilor, noi ştim că voi şi mai marii voştri aţi comis aceste fapte din neştiinţă. Deci, pocăiţi-vă, convertiţi-vă, ca păcatele voastre să fie iertate de Dumnezeu. Înviind pe Iisus, Dumnezeu L-a trimis la voi să vă binecuvânteze, întorcând pe fiecare din voi de la răutăţi.

Nici nu terminase Petru de vorbit, că au şi fost înconjuraţi de preoţi şi de căpitanul templului. Preoţii le-au interzis să mai înveţe în numele lui Iisus şi ameninţându-i le-au dat drumul. Petru a răspuns:

— Noi nu putem să nu vorbim ce am văzut şi ce am auzit.

În altă zi, cei doisprezece erau în templu, învăţând lumea lângă porticul lui Solomon. Văzându-i, poporul a adus la ei bolnavi de diverse boli, să fie vindecaţi. Marele Preot şi cu sinedriştii, plini de invidie, i-au băgat în închisoarea obştească, rămânând ca a doua zi să-i judece. Spre ziuă, Îngerul Domnului i-a scos din închisoare şi le-a zis să se ducă în templu, să înveţe poporul.

A doua zi, adunându-se Sinedriul şi găsindu-i în templu propovăduind, au fost aduşi în faţa lui. Marele preot le-a zis:

— Nu v-am poruncit să nu mai vorbiţi poporului în acest nume? Şi voi aţi umplut Ierusalimul cu învăţătura voastră şi vreţi să faceţi să cadă asupra noastră sângele acestui om?

Într-un glas, toţi au răspuns că trebuie să asculte de Dumnezeu şi nu de oameni. Sinedriul era hotărât să-i omoare pe apostoli, numai intervenţia lui Rabi Gamaliel i-a

scăpat şi biciuindu-i, le-au dat drumul.

Bătaia cu biciul este o pedeapsă atât romană, cât şi iudaică. Singura deosebire este că iudeii dau treizeci şi nouă de lovituri, iar romanii patruzeci de lovituri. Biciul este legat de un lemn scurt şi gros şi are trei sau cinci şuviţe de piele împletită, iar la capătul fiecărei şuviţe este legată câte o ghiulea de plumb de mărimea unei alune. În curtea templului este aşa-zisul stâlp al infamiei. Partea de sus a trupului celui pedepsit se despoaie până la brâu, braţele i le pun pe după cap şi apoi e prins să stea cu pântecele pe stâlp şi legat. În felul acesta, spatele gol e întins ca o piele de tobă. Doi soldaţi se aşază faţă în faţă, unul ia capul, altul la spatele celui legat. Ei au ordin să lovească cu putere. Când bicele usturătoare cad pe spinarea goală întinsă, la a treia sau a cincea lovitură pielea crapă, iar cele treizeci şi cinci de lovituri cad pe pielea care deja sângerează. Cu timpul, pielea se transformă în fâşii rupte, aşa că până la urmă, tot spatele, de la umeri până la mijloc, devine o masă de carne însângerată.

Văzând făcute fâşii spinările apostolilor, de ţărani rezistenţi şi obişnuiţi cu greul, mi-am adus aminte de spatele fragil şi delicat al lui Iisus. M-am îngrozit şi am plâns. Niciunul din ei n-a vrut să-l ajut în spălarea rănilor. Erau fericiţi că au fost învredniciţi să sufere pentru Iisus.

Ion Marcu s-a însănătoşit complet şi mi l-a luat Petru, în călătoriile lui.

Episcopul Iacov a dat dispoziţie ca toţi cei care cred în Iisus şi în Evanghelia Lui, dacă nu sunt botezaţi, să se pocăiască şi să se boteze, ca să fie primiţi în Biserica lui Iisus. Apostolii i-au lăsat să se organizeze şi s-au împrăştiat să predice pe Iisus, în diverse părţi. Eu am plecat cu Matei. Am trecut, la Betabara, râul Iordan şi am intrat în ţinutul Galaditis. Pretutindeni am găsit familiari, care ne-au întâmpinat cu toată dragostea, găzduindu-ne, ospătându-

ne. Le-am spus tuturor tot cea am văzut şi am auzit din vorbele şi faptele lui Iisus şi pe măsură ce credeau, se pocăiau şi-i botezam. Toţi ne-au rugat să scriem învăţătura şi faptele lui Iisus, ca s-o citească şi s-o înveţe în lipsa noastră. Am stat două luni de zile printre ei şi ne-am urcat mai sus, la Ghilead, apoi la Pella, pe malul Iordanului. Aici erau şi mulţi ucenici. În numele lui Iisus s-au făcut şi multe vindecări. Le spuneam din pildele Lui, le tălmăceam cu ei şi cântam împreună cântece spirituale şi psalmi. Am stat şi la ei câteva luni şi am mers mai departe, pe urmele lui Iisus, prin Gadara, Decapole, Damasc, şi aşa eram deja în Siria.

Când le-am povestit că Iisus, vorbind despre Judecata de Apoi, zicea: „Veniţi, binecuvântaţii Tatălui meu, şi moşteniţi Împărăţia Cerurilor, căci am fost flămând şi Mi-aţi dat de mâncare, am fost însetat şi Mi-aţi dat de băut, am fost gol şi M-aţi îmbrăcat, am fost străin şi M-aţi ocrotit, am fost bolnav şi M-aţi căutat.”, ei au zis: „Doamne, când ai fost flămând, însetat, gol, bolnav şi în închisoare şi Te-am ajutat?” Şi El le-a răspuns: „De câte ori aţi făcut acestea unui frate de-al Meu care era în nevoie, Mie Mi-aţi făcut!”

Potrivit acestor cuvinte ale lui Iisus, apostolii dăruiau cu toată dragostea milă şi ajutor la toţi cei lipsiţi, căci făceau pentru Iisus: „Mie Mi-aţi făcut!”. Ei ne-au rugat să scriem despre Iisus, să le rămână scrisul, ca să-l citească mereu. Ne-au găzduit, ne-au îmbrăcat, ne-au pus hrană în traistă, iar unii ne-au însoţit mai departe în predica noastră. Ne-am oprit în Tir şi apoi în Sidon. Femeia cananeană căreia Iisus îi vindecase frica de demon ne-a invitat la ea. Foarte multă lume se adunase în jurul nostru. Când au auzit că am venit să-L mărturisim pe Iisus, le-am vorbit de învăţătura Lui, despre pildele şi minunile Lui, zicându-le:

— Pocăiţi-vă, că Împărăţia Cerurilor s-a apropiat de voi!

Mulţi se pocăiau de păcatele lor şi i-am botezat în

Iordan. Ne-au adus bolnavi şi schilozi şi, în numele lui Iisus, se vindecau de orice boală ar fi suferit şi ei ne-au rugat, că sunt foarte dornici să aibă învățătura Lui Iisus scrisă.

Şi iată-ne, cu câteva zile înainte de Paşti, ajunşi la Antiohia. Ne-a întâmpinat cu foarte mare bucurie Manachen. În Antiohia, adepții lui Iisus se numeau deja creştini. Ei se pregăteau să vină la Ierusalim, să serbeze moartea şi învierea lui Iisus împreună cu Biserica mamă. Era primul Paşte fără Iisus. Ce m-a surprins enorm era că erau foarte puțini iudei, însă mulți greci, egipteni, sirieni şi foarte mulți romani. L-am întrebat pe Manachen. El mi-a răspuns:

— Asta e populația Antiohiei. Sunt foarte puțini iudei, restul greci (Antiohia a fost făcută colonie de Alexandru Macedon), sirieni, egipteni şi o legiune romană, toți creştini. Noi facem adunările chiar în fosta sinagogă. Şeful sinagogii şi familia lui sunt creştini.

Printre creştini am cunoscut un oarecare doctor Luca, sirian din Samosata. Era cu mama lui, pe care Iisus, prin Manachen, o vindecase de o boală gravă de piele. Cum Manachen nu spusese nimănui că sunt doctor, spre norocul meu, am rămas în anonimat. Ei şi-au adus multe bărci şi, pe rând, s-au suit în ele şi au luat-o la vale, până în Iudeea. Tot descărcând, am aşteptat pe malul Iordanului până au coborât toți.

Manachen, râzând, mi-a zis:

— Mă întreb, ce va face capul rătăcit al lui Pilat când o să se vadă invadat de atâția romani?

Când am ajuns la Ierusalim, Iacov cu frații ştiau şi ne-au ieşit în întâmpinare. Dintre apostoli nu erau decât Ioan şi Matei. Pilat, când i-a văzut, a întrebat ce e cu ei. I s-a răspuns:

— Sunt romani creştini, veniți din Antiohia să serbeze învierea lui Iisus la Ierusalim.

O dată pentru totdeauna, capul lui bolnav a făcut un mare serviciu creştinilor. A dat ordin Sinedriului să nu se întâmple niciun fel de persecuţie sau răscoală, că întinde pe cruci tot Sinedriul, aşa că ne-am bucurat de o linişte deplină. Nicodim şi Iosii se botezaseră între timp, alături de o mulţime de farisei cu familiile lor, printre care şalum cu familia lui şi Antonius cu toţi ai lui. Toţi creştinii din Ierusalim s-au oferit să-i găzduiască. La fel şi cei din Betania, Arimateea şi satele apropiate, deşi toţi aveau corturi la ei şi puteau să se adăpostească în ele.

În dimineaţa primei zile, după mielul pascal al iudeilor, exact cu un an în urmă, Iisus a mers cu crucea în spate, de la fortăreaţa Antonia la Golgota. Am pornit cu toţii în pelerinaj, de la fortăreaţa Antonia, nemâncaţi şi îndoliaţi, cu flori în mână. Antiohienii au numit pe loc această cale „Via Dolorosa”.

Ajungând la Golgota şi la mormânt, am depus flori şi ne-am aşezat jos, spre reculegere. Urcat pe aceeaşi pantă pe care noi am stat în faţa crucii cu un an în urmă, Manachen a vorbit despre moartea pe cruce a lui Iisus. Toţi au plâns cu lacrimi grele.

Totodată, aducându-mi aminte de plânsul meu la piciorul crucii, mi-am zis: „Deosebirea între iudei şi păgâni deja se simte. Iudeii, neamul Lui, L-au răstignit şi huiduit, iar păgânii, care nici nu L-au văzut, I-au adus flori şi îl plâng.”

Am stat împreună până s-a înnoptat, apoi am coborât cu toţii în grădina cu măslini, la crucea luminoasă. Antiohienii şi-au întins imediat corturi şi n-au mai vrut să plece din grădină. Era lună plină şi cald afară. N-au vrut să mai intre prin case. Creştinii din Ierusalim le-au adus coşuri şi căruţe cu mâncare şi băutură şi au stat toată noaptea în admiraţia crucii. Noi toţi am rămas cu ei, încheind ziua cu rugăciuni, psalmi şi cântece spirituale.

A doua zi, în Sabatul pascal, ştiam de la Manachen că el şi Iacov sunt trimişi de Iisus la templu, să le vorbească iudeilor despre Mesia. Tot Ierusalimul era la templu. M-am întâlnit cu Nicodim şi Iosif, le-am spus că tare aş vrea să-l aud şi eu pe Manachen vorbindu-le. M-au luat între ei şi am intrat în templu. După ce am cântat psalmi şi cântece spirituale, din gură şi la diverse instrumente, a luat cuvântul Manachen, cu figura lui frumoasă, de bătrân venerabil, spiritualizat. Toată faţa îi era luminată, ca de înger. Era vestit în oratorie şi cu o ţinută elegantă, de foarte mare distincţie, a luat-o cuvânt cu cuvânt, citate din Scrierile Sfinte despre Mesia şi le-a demonstrat cum toate s-au întrupat în persoana lui Iisus; toate, absolut toate, făceau trimitere la El. Dovezile erau aşa de grăitoare şi de covârşitoare, încât nu exista niciun dubiu şi nu mai era nimic de adăugat: Iisus cel răstignit pe cruce a fost Mesia. Cine va mai aştepta de acum încolo pe Mesia, îl va aştepta în zadar...

Am trecut în revistă figurile cărturarilor, a lui Rabi Gamaliel şi ale altor învăţaţi iudei, precum şi ale bătrânilor sinedrişti care erau fără grai în faţa probelor doveditoare ale Scrierilor Sfinte, care toate se refereau la Iisus ca la Mesia. Abia acum poporul şi-a dat seama că ascultând Sinedriul, singur şi-a ucis pe Mesia.

A fost o stupoare şi o consternare generală. Toată lumea a fost profund impresionată că a fost indusă în eroare. Manachen n-a făcut absolut nicio învinuire şi niciun reproş nimănui, el numai a expus şi demonstrat mesianitatea lui Iisus, potrivit Scrierilor Sfinte.

După terminarea cuvântării lui, templul a fost invadat de o tăcere apăsătoare. Nimeni n-a îndrăznit să zică ceva. Anna cu Iosif Caiafa şi cu trei-patru farisei l-ar fi omorât pe Manachen chiar în templu, dacă n-ar fi fost ameninţarea lui Pilat.

După Manachen, a vorbit episcopul Iacov, un om foarte pios, modest şi umil, dar pătruns de credinţa în Dumnezeu şi de mesianitatea lui Iisus, plin de zel şi devotament pentru cauza creştină, dornic să aducă cât mai mulţi oameni în Biserica lui Iisus. A făcut apel la ei, că este timpul să se pocăiască, că Dumnezeu le iartă toate păcatele, să se boteze devenind oameni noi, să-şi ia fiecare crucea şi să-L urmeze pe Iisus, ca să fie fraţi cu El în Cer şi fii adoptivi ai lui Dumnezeu. Nici el n-a făcut niciun reproş nimănui, numai le-a arătat posibilitatea de a fi împăcaţi cu Dumnezeu şi iertaţi de greşelile lor, demonstrându-le totodată imensa favoare pe care le-o face Dumnezeu adoptându-i. S-au mai cântat psalmi şi cântări religioase. Nimeni n-a mai zis nimic şi cu capetele plecate au ieşit din templu.

Nicodim, botezându-se, şi-a dat toată averea bisericii din Ierusalim şi adunările creştinilor se făceau chiar în fosta lui casă. În a treia zi, ziua învierii lui Iisus, a apărut şi Petru cu Ion Marcu, însoţiţi de nişte creştini din Iafa şi Seforis. M-am bucurat foarte mult, în special că l-am văzut pe Ion Marcu, pârlit de soare, maturizat şi voinic. Abba şalum era de-a dreptul fericit. Am mers cu toţii la biserică. Creştinii din Ierusalim i-au aşezat pe antiohieni în faţă, iar ei s-au răspândit prin săli sau prin curte. Eu cu Ion Marcu eram în curte şi am auzit perfect tot ce a vorbit Petru când şi-a început predica ca de obicei cu: „Eu vă spun vouă ce am văzut şi ce am auzit”. Vocea lui puternică şi convingătoare îţi mergea direct la inimă şi erai convins că tot ce spune e purul adevăr. Totodată te îndemna ca acest adevăr să fie activ în tine, trăindu-l şi mărturisindu-l mai departe. A vorbit despre iubirea lui Dumnezeu şi cum El şi-a sacrificat propriul şi unicul Fiu pentru salvarea lumii.

Şalum, fiind anunţat de Iacov că vin creştinii din Antiohia, n-a primit spre găzduire trei zile niciun iudeu venit

din altă parte, aşa că a treia zi, când am ieşit de la adunare, creştinii din Ierusalim i-au invitat pe antiohieni la masă la şalum şi la ceilalţi creştini. Au fost întâmpinaţi cu câteva mii de ouă roşii, făcute de coşul Mariei Magdalena, pâinici de orz, miel fript, peşte fript, pâinici de mei amestecate cu miere, portocale, struguri, smochine, faguri de miere şi vin.

După masă ne-am întors la crucea luminoasă şi antiohienii ne-au cântat chiar cântecele lor spirituale şi din psalmi. Lucia Tuscus, fiica fostului şef al sinagogii, a cântat splendid, din gură şi din harfă, psalmi ai lui David. A fost mai mult decât înălţător, nu fiind că avea o voce de un lirism profund şi nostalgic, ci fiindcă mi-am dat seama că adevărata melodie a psalmilor trebuie interpretată şi cu acompaniamentul harfei. Numai aşa poţi să înţelegi că muzica lor a fost compusă prin inspiraţie divină. Îmi mai rămăseseră trei spini din coroana de spini a lui Iisus. I-am dat lui Manachen. El le-a arătat o nuia de spin târâtor, spunându-le că în cele trei nuiele care au format coroana au fost patruzeci şi doi de spini şi i-a arătat pe cei trei pe care i-am dat. S-au îngrozit cât sunt de tari şi ascuţiţi. Ei au denumit acest spin „spina Cristi" (spinul lui Hristos), apoi ne-am sărutat cu toţii în „Hristos a înviat!" /Adevărat a înviat!" şi în convoi, cum au venit, s-au îndreptat spre plecare.

Manachen mi-a spus că-mi trimite un burduf cu cerneală şi o barcă plină cu hârtie, să scriu vorba şi fapta lui Iisus în greacă, latină, egipteană şi aramaică. I-am condus la Iordan, unde îi aşteptau bărcile. Au plecat, ducând cu ei coşuleţe şi trăistuţe pline cu ouă roşii. A doua zi, Iacov, cumnatul lui Dionisios, m-a anunţat că pe malul Iordanului am un burduf cu cerneală şi două baloturi mari de hârtie. Şalum a trimis un om cu căruţa cu boi şi le-a adus acasă.

Matei, Ion Marcu şi cu mine le-am făcut bucăţi bune

de scris şi ne-am umplut călimările cu cerneală. Matei şi eu, singuri şi separat, fiecare în felul nostru, ne-am apucat să scriem vorba şi fapta lui Iisus. Pentru mine n-a fost greu, căci am extras din întâmplările mele vorba şi fapta lui Iisus.

Când a terminat şi Matei, am constatat că lucrarea mea e mai lungă decât a lui. Eu m-am lățit ca o plăcintă grecească. Pe ici, pe colo, am mai adăugat şi câte ceva din întâmplări. Amândoi eram în dilemă: nu ştiam care e cea mai potrivită pentru popor şi ce titlu să-i dăm. Seara le-am lăsat pe amândouă pe masă şi ne-am rugat Domnului Iisus să hotărască E1. A doua zi dimineață, când ne-am sculat, pe cartea lui Matei era scris: „Evanghelia lui Iisus Hristos, scrisă de apostolul Matei". Domnul Iisus a hotărât care e cea mai bună şi i-a pus şi titlul cuvenit.

Întâmplările mele le-am lăsat pentru mine. Ne-am apucat de copiat, întâi în aramaică. Ion Marcu s-a aşezat şi el cu noi şi am copiat pentru început treizeci şi două de bucăți. E1 şi-a oprit una, eu una, şi Matei a plecat să predice luând treizeci de bucăți scrise în aramaică.

Am rămas scribi copiatori. Eu şi Ion Marcu ieşeam din casă doar pentru mers la adunările bisericii. Restul timpului, vorba lui Ioan: „scrieți. copii, scrieți, tot în aramaică". I-am dat şi lui Iacov vreo treizeci de bucăți. Nicodim, Iosif şi mulți farisei au auzit că scriem şi se înghesuiau lângă noi, aşa că Evanghelia lui Matei pleca proaspătă din mâinile noastre în mâinile fariseilor şi ale cărturarilor iudei. După ce am trecut de o sută de bucăți în limba aramaică, l-am lăsat pe Ion Marcu să continue în această limbă, iar eu m-am apucat de cele în greacă.

Ion Marcu mai făcea din timp în timp escapade prin oraş, pe la colegii şi prietenii lui, iar eu rămâneam cu capul în hârtii. Prin el am aflat de moartea lui Ştefan prin lapidare şi de decapitarea lui Iacov, fratele lui Ioan, de către Irod.

Într-o seară, l-au arestat şi pe Petru. În timpul nopții,

un înger al Domnului l-a scos din închisoare şi Petru a plecat, cu o destinaţie necunoscută. Ion Marcu a rămas cu mine. Persecuţiile se înteţiseră. Chiar în primul Sabat, după plecarea antiohienilor, Sinedriul a dat ordin scribilor să anunţe în sinagogă poporul că Iisus a fost un profet ca toţi ceilalţi şi că a fost condamnat la moarte de bătrâni, fiindcă a îndrăznit să se numească Fiul lui Dumnezeu, Mesia. Poporul a fost de acord şi atât a rămas în inima mozaicilor din tot ce a făcut El pentru ei. Deci Sinedriul a indus în eroare a doua oară poporul. După părerea mea, s-au făcut creştini şi au mers pe urmele lui Iisus numai cei aleşi de Dumnezeu; restul a rămas mozaic.

Val-vârtej de persecuţii. Era un oarecare fariseu, Saul, fost student al lui Rabi Gamaliel. Din auzite, ştiam că are o bandă de vreo zece inşi, zeloşi, înrăiţi ca şi el, şi că merge prin casele creştinilor. Arestând cu predilecţie femei şi copii, îi duce într-o casă, la marginea oraşului, şi-i bate cu biciul, punându-i să-L blesteme pe Iisus. Toate acestea, cu asentimentul marelui preot Alexandru. Mi-am zis: „Ce idee! Să ai slăbiciunea să baţi femei şi copii! O fi vreun scelerat.” Ajunsesem la a treizeci şi două carte cu greaca mea. Ion Marcu cu aramaica lui o lăsase mai încet. Făcea dese escapade în oraş. Într-o zi, când toată casa era în linişte deplină, am auzit în săli paşi venind în goana mare. Ion Marcu, cu sufletul la gură, a închis uşa şi s-a trântit pe scaun. Fără să ridic ochii de pe carte, l-am întrebat:

— De ce faci exerciţii de maraton?

Nici n-a apucat să-mi răspundă, că uşa a fost dată la perete şi o stârpitură de om, îmbrăcat ca un fariseu, a pus mâna pe Ion Marcu şi l-a tras de pe scaun. L-am întrebat:

— Ce ai cu el?

— E creştin.

— Şi eu sunt creştin.

M-am sculat în picioare, înfruntându-l cu privirea. Ion

Marcu s-a speriat.

— Dă drumul copilului până nu mă supăr, i-am zis, stăpânindu-mi nervii. El a dat drumul băiatului, a scuipat la picioarele mele şi plecând a trântit uşa. Aşa am făcut cunoştinţă cu fariseul Saul din Tarsul Ciliciei.

Ulterior, Ion Marcu mi-a povestit că David şi Ionas ai lui Dionisios l-au rugat să meargă cu ei în grădina cu măslini, să-şi caute crăcane pentru praştie. Li s-au alăturat şi cei doi ai Cirineanului şi alţi doi din vecini şi s-au dus toţi în grădină. Saul cu încă unul au dat peste ei. Pe ceilalţi i-a arestat. Ion Marcu a fugit sus, la Rhoda. Ei au plecat cu ceilalţi copii, care plângeau. Apoi s-a furişat şi s-a dus la Dionisios şi i-a spus că a venit fugind acasă, fiindcă Saul l-a văzut şi l-a urmărit.

M-am sculat şi i-am zis:

— Hai amândoi la Dionisios, să vedem ce s-a întâmplat.

Îi era frică să iasă.

— Hai cu mine, că nu îndrăzneşte când te vede cu mine.

La Dionisios am găsit-o pe Rebeca şi pe nevasta Cirineanului plângând. Bărbaţii lor se duseseră în căutarea copiilor. După-masă târziu, a sosit Dionisios cu toţi copiii. Cirineanul a rămas să se răfuiască cu ei. Ai lui Dionisios erau mărişori, de zece şi cincisprezece ani, ai Cirineanului erau de şase şi zece ani şi ceilalţi doi cam de aceeaşi vârstă. Ce să înţelegi de la asemenea copii? Ce om nebun!

N-apucase să le facă nimic, doar le-a făcut semne, că-i legase pe toţi cu o funie de mâini. Nu ştiu cum s-a răfuit Cirineanul cu ei, cert e că Saul şi-a schimbat câmpul de activitate prin provincie, lăsând femeile şi copiii Ierusalimului în pace.

După o scurtă pauză, m-am apucat iar de scris. Până la Paşti, am tradus şi copiat treizeci şi cinci de evanghelii în

greacă, cincizeci în latină, vreo cinci în aramaică şi vreo zece în egipteană, şi împreună cu Barnaba şi cu Ion Marcu am încărcat cărţile într-o barcă şi am pornit pe Iordan în sus, să facem Paştele cu antiohienii. Cum s-ar zice, le întorceam vizita de anul trecut. Ne-au primit cu mare bucurie şi cu braţele deschise. I-am dat lui Manachen cărţile şi i-am promis să mai scriu încă atâtea până la anul. Aici era cu totul altă atmosferă, foarte bine organizată. Creştinii strângeau de zor bani să-şi facă local propriu pentru biserică. Aveau foarte puţini săraci. Manachen era ajutat de şapte diaconi, trei diaconese şi trei părinţi (preoţi), fiecare cu districtul lui.

Prima zi a săptămânii, ziua când Domnul Iisus a înviat, o numeau „Dies Domini" (Ziua Domnului), iar copiii cei mărunţei, care se joacă cu cuvintele, o numeau scurt „Dominica" şi ziceau „Dominica mergem la basili că, (De ziua Domnului mergem la biserică), şi Dominica i-a rămas numele primei zile a săptămânii. Fiind iudei puţini, n-au avut deloc persecuţii şi s-au putut organiza în linişte.

Manachen, cunoscut în Egipt, în toată Siria, Fenicia şi în toate ţările din jur pentru talentul lui în oratorie şi pentru vasta lui cultura religioasă, mai ales esoterică (ştiinţa misterelor sau secretelor religioase), ştiind şi unsprezece limbi, era pe drept cuvânt numit episcopul intelectualilor şi al patricienilor romani din Antiohia, Cezareea, Samosata şi Egipt.

În Imperiul Roman, după un oarecare timp de pax romană, printre intelectualii tuturor ţărilor supuse şi idolatre se făcea simţit un curent filosofic care-şi punea întrebarea: „Care este adevărul? Mergem înainte cu aceşti zei de piatră sau există o putere creatoare, foarte activă şi vie, care a făcut şi conduce totul." Gândirea şi chiar morala erau la o răscruce de drum. Răspunsul la această întrebare, Manachen îl dădea magistral, ca un geniu în oratorie,

neînchipuit, cu o covârşitoare documentare despre un Dumnezeu Unic, Atotvăzător, Atotştiutor, Atotputernic, Creatorul şi Conducătorul Viu al întregului Univers. El satisfăcea pe deplin setea de adevăr a tuturor, vorbind fiecăruia în limba lui. Veneau la el, nu mai zic din Imperiul Roman, ci şi din India, China, Asiria, Tibet, Persia, Fenicia. pentru cunoaşterea adevărului religios.

Pe lângă că era un creştin convins, aparţinând trup şi suflet lui Dumnezeu şi Fiului său Iisus, treizeci de ani studiase în Egipt istoria tuturor religiilor, cunoscând perfect şi scrierea hieroglifică (scrierea sfântă).

După o lună de zile de petrecere şi bucurie în mare frăție, ne-am întors la Ierusalim, la tradusul şi copiatul nostru. Graţie lui Dumnezeu, petrecusem Paştele în linişte, mai ales că persecuția luase cu totul alt drum. Tot ca o persecuție, Sinedriul a dat ordin negustorilor mozaici să nu mai vândă nimic creştinilor. Atunci, Şalum, cel mai mare negustor din Ierusalim, creştin, a încurajat şi ajutat pe creştini să-şi deschidă prăvălii. Însă dezastrul a fost că negustorii creştini nu vindeau cu preţ de speculă ca negustorii mozaici şi toată lumea mergea să cumpere de la negustorii creştini, unde era mai ieftin, mai curat şi mai frumos prezentat. De la un capăt la altul al Imperiului Roman, evreii erau cunoscuți cu deviza lor: „Do ut des” adică, „îți dau ca să-mi dai”, ori creştinii aveau deviza: „îți dau ca să nu-mi dai”, căci ei dădeau pentru Domnul Iisus şi dacă ar fi fost în lipsă, El le dădea.

Într-o Duminică, sărbătoare a creştinilor, prăvăliile lor toate erau închise. Nu se lucra nimic, mergând cu toții la biserică. Ghideon, un negustor mozaic care avea o stradă întreagă de prăvălioare, împreună cu altul, a spart geamurile şi uşile la prăvăliile creştinilor, luându-le marfa. Creştinii n-au zis nimic. A doua zi s-au reorganizat. După câteva zile, Ghideon fiind la o nuntă în oraşul Cana,

propriul lui copil, jucându-se cu focul, a aprins o prăvălie şi de la ea au luat foc şi celelalte. Creştinii au sărit să stingă focul. A fost zadarnic. Când s-a întors Ghideon de la nuntă, toată averea lui era o movilă de cenuşă.

Galileea era grânarul Iudeii. Galileenii fiind creştini, au încheiat asociaţii ca să vândă produsele lor prin creştinii din Ierusalim. Ei nu se înşelau unul pe altul. Sinedriul nu putea să-l atace pe şalum, cel mai mare negustor, deşi creştin, fiindcă le aducea peşte proaspăt din Galileea pe Iordan, şi o mulţime de alte produse până şi cosmetice din Magdala. Dar invidia, ura şi persecuţia se simţeau mereu. Timpul trecea şi ne-am obişnuit cu toate. Pilat îşi spăla mereu mâinile şi se lupta cu adevărul, apostolii, în peregrinările lor, unul venea şi altul pleca, iar eu rămăsesem la masă, copiind şi traducând Evanghelia lui Iisus.

Am serbat a treia înviere a lui Iisus, acasă la şalum. Încet-încet, creştinii s-au depărtat de Sabatul pascal şi serbau numai Răstignirea şi învierea lui Iisus – una cu lacrimi, rugăciuni, post şi durere, în amintirea suferinţelor Lui, alta cu bucurie mare, cu „Hristos a înviat!" şi cu ouă roşii. După ce am serbat a treia înviere a lui Iisus, Pilat a fost chemat la Roma de împăratul Tiberiu, pare-se că spălatul mâinilor ajunsese la urechile lui, şi nu s-a mai întors. Am mai copiat şi tradus trei sute de evanghelii în greacă, latină, aramaică şi egipteană şi le-am trimis lui Manachen. Până la a patra înviere am mai copiat şi tradus încă trei sute de evanghelii şi am petrecut învierea în Betania.

Tot timpul am avut impresia că Iisus a fost cu noi. Tot aici am aflat că Anna a pus la cale un complot, cu vreo patruzeci de inşi, care au deviza să ucidă pe toţi martorii morţii lui Iisus. În fruntea listei era Manachen, iar printre alţii era şi grecul Sotirios. „Ăsta sunt eu!", am zis. Dă

Doamne să fie! Abia mă duc mai repede la Domnul Iisus al meu.

Am cam terminat cu tradusul şi copiatul şi am de gând să fac ordine în întâmplările mele, să adaug şi întâmplările din tinerețea petrecută în Egipt, când l-am cunoscut pe Manachen, deşi el ne-a rugat foarte insistent, pe Matei şi pe mine, să nu scriem absolut nimic despre el. Matei s-a ținut de cuvânt, dar eu, în întâmplările mele, am scris destul despre el. Nici n-aş fi putut altfel. El este prietenul meu cel vechi, din tinerețe, şi afară de asta, nu puteam să-l ocolesc sau să-l scot din amintirile mele, mai ales că le-am scris pentru mine.

Iată-l pe Petru revenit între noi, acelaşi uriaş, cu acelaşi zel arzător pentru Iisus. Câteva zile mai târziu, după o absență de trei ani de zile, a apărut, aşa, deodată, în mijlocul nostru, din nou, fariseul Saul din Tars. Femeile şi copiii, de spaimă, s-au încuiat în casă. Barnaba ne-a încredințat pe toți că „Saul e creştin, deci nicio teamă pentru nimeni." Ieşind cu Ion Marcu prin oraş, am întâlnit într-un loc lume adunată, mai mulți greci. Cineva le vorbea, într-o greacă literară şi curgătoare, foarte frumos, despre Iisus. Cine o fi? Ion Marcu s-a strecurat prin mulțime şi cu inima la gură a venit şi mi-a şoptit:

— Saul din Tars.

— Ce spui?

M-am zdruncinat tot de uimire. Din cauza mulțimii care se tot aduna nu-l vedeam, dar vorba lui era plină de iubire adâncă pentru Iisus, ruptă parcă dintr-un ideal sfânt. Am rămas fără grai. Când a terminat, am plecat să nu-l vedem, dar vocea lui mi-a lăsat o rezonanță foarte plăcută în urechi.

În prima Duminică [a săptămânii, Saul a vorbit în adunare, la biserică.

Tii!... Ce schimbare, ce schimbare, nu altceva decât, în

mic, un rival al lui Manachen. Tânăr, inteligent şi instruit, îmbrăcat ca un simplu iudeu de rând, fără filacteriile fariseului, e mai reuşit. Uscăţiv, negricios, ochii mari, albaştri, expresivi. şi o voce cu virtuţi timbrale, capabilă să dea o noblețe emoţională expunerii, cu un glas fenomenal, cu darul de a-şi utiliza, modela şi armoniza vocea după împrejurări, imagini şi cuvinte, dar mai ales după sentimente şi senzaţii muzicale, conduse de o temeinică cunoaştere a dicţiei: aici triumfală, aici sfâşietoare, aici tunet şi vifor, aici frântă, aici fărâmiţată ori în şoaptă ca un murmur de izvoare. Extraordinar! Glasul lui te uimeşte, te face să-l asculţi, te cucereşte, iar când pronunţă numele lui Iisus, zici că o lampă i se aprinde în cap şi tot sufletul lui, arzător de iubire şi zel, îi luminează faţa, dându-ţi impresia că vorbeşte de El cu toată fiinţa lui.

Dacă ar fi rămas în lume, ar fi fost un actor de excepţională clasă, epocal în istoria teatrului. Sunt convins că glasul lui va face să răsune vorba şi fapta lui Iisus de-a lungul şi de-a latul Imperiului Roman.

CAPITOLUL VII
Jurnalul

Între timp, Manachen mi-a trimis vorbă să mă stabilesc la el, că are nevoie de mine; Ion Marcu urma să plece cu Petru. Mi-am strâns toate ale mele şi înainte de plecarea definitivă din Ierusalim, le-am făcut la toţi câte o vizită. Intrasem în al şaptelea an de vieţuire cu ei şi voiam să-mi iau rămas bun de la toţi.

Am început cu Mama lui Iisus, deşi o vedeam zilnic la biserică, cu Ioan. După moartea Lui, n-am avut puterea necesară să-l vorbesc, n-aş fi ştiut ce să-l spun. Durerea El

era prea mare şi cuvintele prea goale. Acum, când am vorbit cu Ea, mi-am dat seama de marea schimbare. Tot îndoliată, fiinţa Ei se micşorase, se spiritualizase şi se sanctificase. Acelaşi zâmbet, aceeaşi voce, care venea de departe, din trecutul Ei. Pe drept cuvânt, profetul Samuel a zis despre ea: „Inima El a murit în Ea". I-am spus că părăsesc pentru totdeauna Ierusalimul, căci Manachen mă cheamă să-l ajut la ceva. Mi-a mulţumit pentru tot ce am făcut pentru fiul Ei şi cu lacrimi în ochi mi-am luat rămas bun de la Ea. În sufletul meu, Ea a rămas de neuitat, „Mater Dolorosa".

După vreo două săptămâni de îmbrăţişări cu toţi, în pacea lui Iisus, am depus flori pe lespedea de piatră a mormântului Lui şi am stat o noapte întreagă lângă crucea luminoasă. A doua zi dimineaţă, Şalum, Nicodim şi Ion Marcu m-au condus la Iordan, unde mă aştepta o barcă. În barcă, rezemat de lopeţi, era Saul din Tars. Nicodim a dezlegat barca de ţăruşul de pe ţărm, a aruncat funia în barcă şi a împins-o în larg. Saul cu lopeţile a pornit-o în susul Iordanului. O vreme ceva mai răcoroasă, o adiere uşoară. Vibrau frunzele copacilor, atinşi de aripa multicoloră a toamnei. Stam faţă în faţă. Saul a zâmbit şi a început să recite o poezie grecească foarte veche: „cu barca, pe un ţărm necunoscut...", o poezie scurtă, uşoară, de vreo douăsprezece versuri. Eu am închis ochii ascultându-L. Pe urmă a mai recitat o elegie din Sofocle şi a trecut apoi la Antigona. Mi-a declamat pe rând toate rolurile şi în fine s-a oprit la „Oedip Rege".

Tragedia aceasta a fost slăbiciunea mea dintotdeauna. Ea a marcat apogeul lui Sofocle şi oriunde, la Atena, Roma şi chiar Alexandria, când am văzut pe afiş „Oedip Rege", m-am dus, nu atât pentru piesă, pe care o ştiu pe dinafară, cât pentru interpretarea lui Oedip. Niciun actor n-a izbutit să-mi dea simţirea şi trăirea adevărată a lui Oedip, în special când a rămas orb. Ei bine, Saul a fost deasupra înălţimii;

chiar sus de tot, pe cele mai înalte culmi. S-a identificat cu Oedip, m-a fermecat, zguduit şi transportat, încât am sărit în picioare, aplaudându-l. Perspicace, a ţinut puternic barca pe loc. Altminteri, o jumătate de secundă şi ne scăldam amândoi în Iordan. El a râs cu lacrimi. Eu, încurcat, am rămas uimit ce repede a trecut de la tragedie la comedie:

— Te-am speriat? Te rog să mă ierţi că am luat-o razna!

— Aş, nu! i-am răspuns.

În gândul meu, eram foarte nedumerit: „Ăsta e fariseul Saul din Tars sau mă înşel eu? Sau o fi altul? Eh, am greşit. Sofocle mi-a provocat o ieşire în trecut".

— Ai fost cumva actor?

— Nu, deloc. Din copilărie mi-au plăcut poeziile şi literatura şi mi-am îmbogăţit cunoştinţele cu câte puţin din toate.

În gândul meu am zis: „Nu vrei să te lauzi, dar ţi-ai făcut o cultură temeinică, nu o spoială din toate." Ca să schimb vorba l-am întrebat:

— Unde ai fost trei ani?

— În deşertul Arabiei, într-o grotă, cu Iisus, şi toată faţa i s-a luminat.

Chiar dacă tot Iordanul s-ar fi deşertat pe capul meu, nu m-ar fi răcorit mai mult. Mi-am zis în sinea mea: „Ori îşi bate joc de mine, ori mă poartă din contrast în contrast."

— Ştii care a fost purtarea mea în Ierusalim, cu trei ani în urmă?

Am încuviinţat din cap.

— Am plecat cu prietenii la Damasc, ca să aducem creştini legaţi la Ierusalim. Pe drum, o lumină ca un fulger puternic m-a trântit cu faţa la pământ şi o voce mi-a zis: „Saule, Saule pentru ce Mă prigoneşti?"

I-am zis: „Cine eşti, Doamne?"

„Sunt Iisus, pe care-L persecuţi."

Tremurând şi speriat l-am răspuns: „Doamne, ce vrei să fac?”

„Scoală-te, intră în oraş şi ţi se va spune ce să faci.”

Prietenii mei au rămas încremeniţi: auzeau glasul, dar nu vedeau pe nimeni. M-am sculat de jos, orb. Aveam ochii larg deschişi dar nu vedeam nimic. Prietenii m-au luat de mână şi m-au dus la Damasc. Trei zile nu am văzut, nu am mâncat, nu am băut nimic. A patra zi, a venit la mine ucenicul Anania, trimis de Domnul Iisus. El a pus mâinile pe capul meu, zicându-mi: „Frate Saule, Domnul Iisus, care ţi S-a arătat pe drumul Damascului, m-a trimis ca iar să vezi şi să primeşti Duhul Sfânt.”

De pe ochi mi-au căzut un fel de solzi şi am văzut. M-a botezat şi mi-am schimbat numele în Paul. Apoi am intrat în sinagogă, să predic pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu. Toţi erau uimiţi şi nelămuriţi. Ştiau ce făcusem la Ierusalim şi pentru ce venisem la Damasc. După vreo cincisprezece zile, iudeii s-au hotărât să mă omoare. Păzeau porţile Damascului, să pună mâna pe mine. Într-o noapte, fraţii m-au pus într-un coş şi m-au trecut dincolo, peste zidul cetăţii. Din porunca Domnului am plecat în deşertul Arabiei, m-am oprit lângă o apă şi m-am instalat într-o grotă. Acolo L-am văzut prima dată pe Domnul Iisus cel luminos. Toată faţa I s-a luminat când l-am pronunţat numele. Am stat cu El trei ani, luminându-mă şi învăţându-mă Evanghelia Lui, aşa cum l-a învăţat trei ani de zile pe Petru şi pe ceilalţi apostoli. El m-a numit apostol al neamurilor, să duc numele Lui înaintea tuturor păgânilor, împăraţilor şi fiilor lui Israel. După trei ani, am venit în Antiohia, trimis de Domnul Iisus să fac cunoştinţă cu Manachen. Am să lucrez cu el, căci este episcop al creştinilor printre păgâni. Tot în Antiohia, am întâlnit o veche cunoştinţă, pe Barnaba, tot creştin. Am revenit la Ierusalim să fac cunoştinţă cu Petru, Iacov şi cu ceilalţi. Chiar după trei ani, în chip firesc toţi fugeau de

mine. Cu Barnaba, am mers la apostoli şi am stat la Petru cincisprezece zile. Acum mă opresc câteva zile în Antiohia şi apoi merg acasă, în Tars, ca să-i creştinez pe toţi ai mei.

L-am întrebat:

— În deşertul Arabiei, chiar în munte, sunt grote?

— În tot deşertul, din loc în loc, sunt nişte oaze cu un pârâu şi un pâlc de arbori: smochini, curmali, măslini, portocali. Pe lângă aceste oaze, în stâncă, sunt o sumedenie de grote, unde poţi să te adăposteşti şi cu un pumn de curmale şi trei pumni de apă zilnic, cum am trăit eu, poţi să trăieşti şi o sută de ani. Rareori trec caravane sau beduini, dar eu n-am avut nimic cu ei. Am fost numai cu Domnul Iisus al meu şi cu păsările cerului. A fost timpul unic şi fericit al vieţii mele şi el îmi va lumina calea cât mai am de trăit.

Cred şi eu, cine nu-şi doreşte aşa ceva? Am rămas pe gânduri. „Nu, omul nu minte, spune adevărul, dar cât îl invidiez!”

Ajungând la Antiohia, fraţii şi Manachen ne-au primit cu mare bucurie. Paul s-a dus la fraţi, iar eu la Manachen. Am intrat la el în casă. M-a instalat în una din camerele lui de lângă bibliotecă, ca la mama acasă. Cu el locuieşte Ali, bătrânul servitor egiptean, care a venit din Egipt odată cu el. Când ne-am aşezat la vorbă, l-am întrebat cum se face că Paul nu l-a cunoscut pe Iisus pământesc. Manachen a răspuns:

— Gamaliel căuta de vreo zece ani, printre generaţiile lui de studenţi, unul cu talent oratoric, ca să şi-l facă asistent şi să vorbească frumos la templu. Găsindu-l pe Saul, l-a trimis pentru trei ani la Memnon, în Egipt, la Alexandria, să studieze ştiinţa dicţiei.

— Deci tu-l cunoşti mai demult?

— Deloc, a sosit în Egipt în ziua când trebuia să fiu ars pe rug. Eu am venit la Iisus şi El m-a vindecat. După

aceea am lichidat cu Egiptul şi am venit aici, iar Saul s-a întors din Egipt imediat după înălţarea lui Iisus la Cer şi din ordinul marelui preot Alexandru, a început persecuţiile. După convertirea pe drumul Damascului, care cred că ţi-a povestit-o, a plecat în Arabia. Acolo, Iisus l-a chemat la apostolat, aşa că Gamaliel trebuie să-şi caute pe altul.

— Memnon mai trăieşte?

— E fiul lui Memnon al II-lea, care moşteneşte pe tatăl său la Academie, în ştiinţa dicţiei, în arta declamatorie şi în cea mimică. Aşa se explică că Paul se joacă cu vocea. Nu mai vorbesc de mimică şi gesticulaţia care o însoţeşte. Fără îndoială, glasul lui e un fenomen. Cu vocea lui, o să-l convingă de creştinism până şi pe Cezar.

Am râs. N-ar fi de mirare.

— Vezi, Sotirios, cum îşi alege Dumnezeu oamenii? Ce zici de marea deosebire dintre el şi Petru, cu „Noi vă spunem vouă ce am văzut şi ce am auzit.”?

— Ei, Manachen dragă, Petru e predicatorul poporului simplu, mozaic, al Israelului. Nu uita că Paul merge la păgâni idolatri şi pe deasupra şi pretenţioşi. Ai observat stigmatul lui Iisus pe figura lui? Când îi pronunţă numele, parcă se aprinde în capul lui un far luminos? Nu ştiu de ce, Manachen, dar eu găsesc asta normal după trei ani de şedere împreună cu Iisus transcendent.

Tot discutând, bătrânul Ali ne-a invitat la masă. În timpul prânzului, l-am întrebat pe Manachen:

— Spune, cu ce pot să-ţi fiu de folos?

— Romanii şi grecii îmi cer insistent să citească şi ei din scrierile noastre sfinte. Eu am tradus în latină şi în greacă câte un exemplar, însă ei sunt obişnuiţi cu scrisul tău citeţ şi literar, aşa că te rog mult să copiezi în mai multe exemplare, în latină şi greacă, începând cu Geneza lui Moise.

— Perfect, dă-mi cele necesare şi-mi reiau meseria de

scrib copiator.

— Aş vrea să-i dau procuratorului vechea Scriptură, să o citească. Procuratorul Antiohiei este Sergius Tuscus, un roman integru, bun legislator şi pe deasupra foarte instruit. Este fiul senatorului Tarquinius Tuscus. După moartea primei soţii s-a recăsătorit cu Lucia, fiica şefului sinagogii din Antiohia. Ei au un băiat, Flavius, care s-a născut cu picioarele moi. Era de şase ani şi avea picioarele unui nou-născut. Nu se schimbaseră de la naştere absolut deloc. Erau disperaţi, îl purtau în căruţ, copil mare, inteligent, precoce... dar schilod. La apariţia lui Iisus cu vindecările Lui, Lucia a împins căruţul copilului la drum şi a pornit în căutarea lui Iisus, însoţită de un soldat şi de o servitoare bătrână. După două luni de alergătură, se întorcea acasă plângând, cu copilul tot în căruţ, fiindcă nu izbutise să ajungă până la El. În drum, întâlnind un izvor, soldatul, împingând căruţul, a mers înainte. Ea cu servitoarea s-au descălţat, răcorindu-şi picioarele în apă. Dinspre Cezareea lui Filip se apropia un grup de bărbaţi. Servitoarea i-a atras atenţia că vin peste copil nişte soldaţi. Lucia, uitându-se mai bine, i-a răspuns: „Nu sunt soldaţi, sunt nişte galileeni, se cunosc după mantalele lor, nu fac niciun rău copilului.” Şi a rămas mai departe cu picioarele în apă. Ajungând în dreptul căruţului, unul din bărbaţi a ridicat copilul din căruţ şi l-a pus în picioare. Lucia a alergat repede la ei. Flavius a făcut înconjurul căruţului. Omul s-a aplecat. Flavius L-a luat de gât şi L-a sărutat, tocmai când ea a ajuns la el. Chiar în clipa aceea, tot grupul de bărbaţi a dispărut. Flavius, cu picioarele normale şi încălţate cu sandale, i-a sărit în braţe.

„Mamă, a fost Iisus şi m-a vindecat. Am fost aşa de fericit. Plângând, l-am rugat să mă lase să-L sărut. El Şi-a aplecat obrazul şi L-am sărutat.”

Până acasă şi-a împins singur căruţul gol. Când a

ajuns la Antiohia, a lăsat căruțul în stradă şi a alergat în pretoriu, a dat la o parte soldatul de la uşă şi fugind în sa1 a de şedință până la Tuscus, i-a căzut în brațe. Tuscus a suspendat şedința şi s-a retras cu el în camera de sfat. Flavius i-a povestit întâlnirea cu Iisus. Sergius Tuscus mi-a vorbit despre vindecare cu lacrimi în ochi şi a zis că în viața lui n-a auzit o muzică mai frumoasă decât zgomotul paşilor lui Flavius de-a lungul sălii de şedințe.

Când Manachen şi-a început misiunea, Lucia cu tatăl ei, Rabi Simion, şeful sinagogii din Antiohia şi cu Flavius, s-au botezat, devenind creştini. Sergius Tuscus crede în Iisus. El i-a spus lui Manachen că ar vrea să citească din Scrierile Sfinte ale lui Israel. După ce a citit Geneza în limba latină, m-a convocat la o discuție. Când m-a văzut, m-a luat în primire:

— Tu ai scris cartea asta?

— Nu, eu numai am copiat-o, după traducerea lui Manachen.

— Atunci Episcopul a scris-o?

— Nici el. A scris-o Moise, inspirat de Duhul Sfânt.

— Adică vrei să mă faci să cred că Dumnezeu a făcut întregul Universul cu om cu tot, în şase zile?

Mie mi-a venit să râd.

— Asta e nelămurirea ta? În primul rând, trebuie să-ți atrag atenția că Scrierile Sfinte sunt inspirate de Duhul Sfânt şi nu se admite nici critică, nici discuție, nici vreo schimbare în cuprinsul lor, căci ele exprimă, fără niciun fel de dubiu, purul adevăr. Scrie acolo că Dumnezeu a făcut întreg Universul, cu om cu tot în şase zile? Ei bine, aşa este!

— Asta n-ai decât s-o crezi tu! Eu, fără dovezi, nu cred!

— De vreme ce eu sunt numai un trunchi, fără ambele picioare şi El îmi spune „Ridică-te!” şi mă scol cu ambele picioare sănătoase şi încălțate cu sandale, de ce n-ar avea

putere să poruncească să se facă nu în şase zile, ci numai într-o zi, tot ce se vede, dacă El face cu materia ce vrea? Dacă sunt bolnav de lepră, mă atinge cu degetul pe frunte; într-o secundă mă curăţ perfect de lepră, iar El dispare. Ce părere ai? Îţi vorbesc de lucruri văzute de mine, nu de alţii. Vine un orb la El, îl întreabă: „Ce vrei să-ţi fac?" Şi orbul îi spune: „Doamne, să-mi capăt vederea!". „Ei bine, capătă-ţi vederea!" şi omul pleacă văzând. Mai mult, vine la E1 un orb din naştere, de patruzeci şi patru de ani. El scuipă, face puţin noroi cu scuipatul Lui, îi unge pleoapele, şi-l trimite să se spele pe ochi la un râu; omul se duce, se spală pe ochi şi vine văzând. Mai ai ceva de obiectat? Un mort e îngropat de patru zile, deja mirosea. El îi strigă: „Vino afară!". Mortul se ridică şi iese afară din grotă.

— Viu?

— Tu crezi că putea să se scoale din groapă mort?

— Ai văzut aşa ceva?

— Dacă-ţi spun. Am stat apoi şi la masă cu mortul înviat. Dar vindecarea picioarelor lui Flavius nu ţi-a zis nimic? Şi acum, să revenim la ceea ce te frământă: că Dumnezeu a făcut Universul cu om cu tot în şase zile. Când citeşti Scrierile Sfinte, totdeauna să vezi întâi scopul pentru care au fost scrise.

În cazul de faţă, scopul lui Moise a fost ca dintr-o adunătură de oameni ignoranţi şi idolatri, să-l facă lui Dumnezeu un popor monoteist, adică în mijlocul unei lumi păgâne şi idolatre să facă un popor bine organizat, care să creadă numai într-un singur Dumnezeu, atotputernic, atotştiutor, atotvăzător; şi care să-L adore, să-L iubească numai pe El, Unicul, şi să nu aibă alţi Dumnezei în afară de El. „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, să n-ai alţi Dumnezei în afară de Mine, să nu te închini lor şi nici să serveşti lor." Acest Dumnezeu le dă porunci; dacă le ascultă, îi recompensează. Dacă nu le ascultă, îi pedepseşte aspru.

Ăsta a fost scopul lui Moise: într-o lume idolatră şi păgână, Dumnezeu să aibă poporul Lui, care să creadă, să se roage şi să-L adore numai pe El. Dacă ne oprim la zile, află că zilele în care Dumnezeu a făcut tot ce se vede n-au fost zilele noastre de azi, ci au fost zile de-ale lui Dumnezeu. „Dumnezeu zise: Să fie lumină, şi fu lumină şi Dumnezeu despărți lumina de întuneric şi Dumnezeu numi lumina zi şi întunericul noapte; şi fu seară şi fu dimineață şi a fost ziua întâi". Deci au fost zile – lumină şi nopți – întuneric, fără limită, cât a vrut Dumnezeu. Ține seama că, în felul acesta, au fost deja primele trei zile şi trei nopți.

Abia în ziua a patra a făcut pe întinsul cerului, tot prin cuvânt, soarele, luna şi stelele, făcând o limită şi despărțind ziua de noapte, prin soare, lună şi stele, ca să servească de semne pentru timpuri, zile şi ani. Acestea sunt zilele şi nopțile Universului – zile şi nopți cosmice. Or, dacă azi, preoții egipteni, asiro-caldeeni, tebani şi savanții actuali îmi spun mie că o zi cosmică are cinci mii de ani de ai noştri, fă-ți şi tu idee, ce fel de zile au fost acelea? Dar n-au fost, propriu-zis, numai zile, ci şi nopți, fiindcă repetă mereu: a fost seară, a fost dimineață, ziua două, a treia, a patra ş.a.m.d.

— Atunci n-au fost zile, ci epoci?

— Eu zic că au fost etape succesive în formarea Universului. Noi aşa trebuie să le socotim, dacă le comparăm cu zilele noastre. Este? Au fost sau nu şase zile?

— Zile, zile, au fost, dar ce fel de zile? Aşa da, sigur, au fost şase zile.

— Eşti de acord cu mine că scopul lui Moise n-a fost să facă cosmogonie cu o adunătură de popor ignorant şi idolatru? Asta mai lipsea! Scopul a fost să-i inspire frica şi credința într-un singur Dumnezeu, spunându-i totodată adevărul. Dacă lăsăm la o parte primele trei zile-lumină şi trei nopți-întuneric ale lui Dumnezeu, căci sunt fără limită,

şi ne referim numai la zilele şi nopţile a patra, a cincea şi a şasea, ai dintr-odată ziua de cinci mii de ani de-ai noştri şi noaptea la fel, deci, într-o zi şi o noapte, zece mii de ani de-ai noştri, înmulţit cu 3 (4, 6) ai deodată treizeci de mii de ani de-ai noştri, mai mult decât un an cosmic, căci anul cosmic numără douăzeci şi cinci de mii de ani de-ai noştri. Ei, Tuscus, dacă intri în cifre, te pierzi cu totul în ele. Afară de asta, unele au fost zilele lui Dumnezeu, altele sunt zilele Universului sau cosmice, altele au fost zilele pământului în care a fost gonit omul cu femeia lui (care va fi pământul înghiţit de potop) şi altele sunt zilele celui de-al doilea pământ (după potop), adică ale pământului locuit de noi. Iisus a zis că zilele pământului nostru Dumnezeu le-a scurtat pentru cei aleşi ai Lui. Asta înseamnă că înainte de potop zilele erau foarte lungi. Mai ai ceva de lămurit?

— Da, anume poate n-am înţeles eu că făcând iarba şi animalul din pământ a făcut şi omul din acelaşi pământ şi nu ştiu de ce dar mă tem că într-o bună zi o să mă apuce sau un zbieret ca al măgarului sau un nechezat precum al calului, sau şi una şi alta, mirosind a grajd.

Râzând, i-am răspuns:

— Calul, în special, e un animal nobil, de elită, nu văd de ce nu-ţi place. Cazul e similar cu zilele. Încă de la început trebuie să-ţi atrag atenţia că n-a fost pământ de-al nostru, în care cresc grâu, plante şi copaci. Dacă suntem de acord că zilele au fost etape succesive, asta înseamnă că între materia incipientă şi a treia etapă, au trecut deja două etape succesive, în care pământul a evoluat, s-a afânat şi a fost apt să primească viaţă, plante şi copaci, pe care Dumnezeu le-a făcut prin Cuvânt: „Să producă pământul iarbă, plante, copaci, arbori”. Iar în a cincea, tot prin Cuvânt, a poruncit ca apele şi pământul să producă fel de fel de păsări şi animale, care să crească şi să se înmulţească. Iar în ziua a şasea, a făcut pe om din pulberea pământului, i-a insuflat

în nări viață şi aşa s-a făcut că omul a devenit ființă vie. Acesta a fost Adam, strămoşul nostru, pentru care Dumnezeu a făcut grădina Paradisului şi l-a pus în ea să lucreze şi s-o păzească.

Din moment ce Dumnezeu i-a suflat viață pe chip, purtăm şi noi chipul şi asemănarea Lui, însă învelit într-un veşmânt de pământ. Întrebarea e, ce fel de pământ? Nu e materia incipientă, nu e pământul zilei a treia, apt să primească viață, deci plante, copaci, arbori, nu e pământul zilei a patra şi nici al zilei a cincea, apt să primească simțire şi instinct, adică păsările şi animalele acvatice şi terestre, ci este pământul zilei a şasea, ajuns la ultima evoluție, cel mai rafinat şi subtil, e pulberea fină a pământului ceresc, apt să primească în el chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Pământ, pământ, dar ce fel de pământ?

Una e materia fără viață, alta e glia cu viață în care creşte grâul, altul e pământul din care s-au făcut animalele cu simțire şi instinct, altul e cel mai fin, în care Dumnezeu a învelit propriul lui chip şi asemănare. Una e materia, una e glia, una e mamura, altul e cristalul: toate sunt pământ, dar deosebirea între ele e colosală. Iar, ca să vorbim între noi, bunul simț ne spune că Dumnezeu a pus chipul şi asemănarea Lui numai în pământul cel mai bun. Eşti de acord?

— Cu prisosință.

Paul s-a întors din Tars, împreună cu Barnaba. Manachen i-a organizat şi le-a dat mai multe evanghelii de-ale lui Matei, în greacă şi latină, şi din porunca lui Iisus i-a binecuvântat şi au plecat în lumea păgână, să răspândească vorba şi fapta Lui.

Tot copiind mereu în greacă şi latină Geneza, pe nişte pergamente sosite din Egipt, l-am rugat pe Manachen să-mi dea şi mie unul, să-i scriu amintirile mele. Mi-a întins unul, în piele neagră, cu un cerc alb pe el şi o cruce albă în

mijlocul lui.

— Acesta e cel mai bun, poți să adaugi la urmă hârtie câtă vrei. Aceasta e emblema bisericii noastre. Ai grijă, te rog, ca în amintirile tale, să nu scrii ceva despre un nimic ca mine.

I-am răspuns:

— Scriu întâmplările mele cu Iisus.

Printre picături, am transcris la început întâmplările mele din tinerețe: cele din copilărie le-am uitat de mult. Am început la propriu, cu întâmplările din Egipt, întoarcerea la Atena, apoi la Roma şi la de voi adăuga cele mai scumpe amintiri, centrul vieții mele, întâmplările petrecute alături de Fiul lui Dumnezeu, Unic, Viu şi Adevărat.

Între timp, şi-au făcut apariția mozaicii din Ierusalim, care intră prin casele creştinilor, spunându-le că sunt creştini din Ierusalim şi că trebuie să țină legea lui Moise, că fără ea nu pot fi creştini, inducând lumea în eroare. Manachen a dat ordin ca toți creştinii să poarte pe mâneca dreaptă a hainei cusută o cruce albă şi creştinii să nu primească în casă decât pe cei ce poartă pe mâna dreaptă o cruce albă. Mozaicii s-au retras, nu le convenea să poarte crucea nici măcar pe mânecă.

Mă întâlnesc cu Manachen numai la prânz şi seara, restul timpului e la biserică sau printre creştini. Adesea sunt vizitat de Nicodim, Antonius şi dr. Luca. Le povestesc mereu discuțiile mele cu Iisus şi în special învățătura şi minunile Lui. În Evanghelia lui Matei lipsesc o parte din ele.

Într-o zi, doctorul Luca a venit cu filosoful Teofil, care era concetățean de-al lui, din Samosata. Teofil e de origine sirian, prin cultură e grec şi după cetățenie e roman. Are la Roma o sală unde predă socratism şi platonism copiilor patricienilor. Îl cunoaşte pe Manachen din Egipt şi a venit să vorbească cu el. Amândoi s-au înfundat în bibliotecă. Doctorul Luca a rămas cu mine. Printre altele, mi-a povestit

că evreii au două căi de a face prozeliți, adică convertiți.

Romanii aveau un alt procedeu: când ocupau un popor, cereau să li se prezinte în scris religia, obiceiurile şi legislația lor, ca să le respecte. Ei nu cer decât dajdia sau birul, în bani şi alimente, în rest nu se amestecă (zic ei) printre legile lor. Evreii le-au prezentat că religia lor nu le permite să facă stagiul militar şi nici să lupte tinerii lor în armata păgână. Romanii le-au respectat acest punct şi n-au înrolat în armata lor evrei. Aflând aceasta, tinerii din Grecia, Siria, Fenicia. Egipt, au dat goană în Palestina ca să nu fie înrolați în armata romană. Evreii le-au zis: „Noi vă acoperim, dar trebuie să vă faceți prozeliți mozaici." Fiind idolatri, toți s-au lepădat de idoli şi s-au convertit la mozaism – cazul doctorului Luca, Ştefan, Nicanor, Filip şi al multor altora.

A doua cale de convertire era prin femei. Ajunşi în Palestina, romanii s-au încurcat cu evreice, femei orientale, lascive şi pioase. Acestea i-au prins în mrejele lor şi gata copilul. Romanii au o lege strictă: un copil făcut cu orice femeie e cetățean roman şi trebuie neapărat legitimat. Odată născut copilul, romanii, ataşându-se de ele, mai ales pentru copil, voiau să se căsătorească cu ele. Evreicele spuneau: „Nu se poate, religia noastră nu permite căsătoria cu un idolatru". Omul se lepăda de zei şi iată-l prozelit mozaic. Când eram la Ierusalim, mi s-a părut ciudat că toți romanii erau prozeliți mozaici: Antonius, Dionisios Cirineanul, până şi Felix, guvernatorul roman al Cezareii, căsătorit cu fata lui Iosif din Arimateea, era prozelit. Fără să-şi dea seama, evreii au pregătit creştini, căci aceştia, majoritatea, s-au botezat.

După Geneză am trecut la copiat, tot în greacă şi latină, Exodul. Romanii erau foarte dornici să cunoască trecutul monoteist şi influența covârşitoare a lui Dumnezeu asupra acestui popor. Sergius Tuscus a citit şi recitit Geneza şi s-a oprit nelămurit asupra gonirii din Rai, provocându-mă încă o dată la discuție.

— Curiozitatea culpabilă a femeii a avut urmări aşa dezastruoase pentru amândoi?

— Pentru amândoi, zici tu? Iisus zice: „Pentru toată rasa umană, care venea după ei, căci acest păcat a fost transmisibil ca şi moartea”.

— Ce spui? Vrei să zici că şi noi îl moştenim?

— L-am moştenit. Acum nu mai avem nimic de moştenit, fiindcă Iisus a scăpat toată lumea de el

— Pentru asta a venit Iisus?

— Pentru asta şi pentru altele. În Geneză este scris că Dumnezeu, întrebându-l pe Adam, a primit următorul răspuns: „Femeia pe care Mi-ai dat-o a luat mărul şi mi-a dat şi mie”. Femeia a răspuns: „Şarpele m-a amăgit şi am mâncat”. Dumnezeu, blestemând şarpele, i-a zis: „Duşmănie voi pune între tine şi femeie şi între seminţia ta şi seminţia ei, şi aceasta, adică seminţia femeii, va zdrobi capul tău”. E clar că de la gonirea lor din Rai, Dumnezeu a făgăduit femeii că seminţia ei va ispăşi acest păcat, salvând omenirea de povara păcatului, deoarece acest păcat este numai al femeii şi a fost comis în Cer. Posteritatea care-l va ispăşi se va naşte din femeie cu ajutor divin, fără amestecul bărbatului, căci Adam a greşit fără să-şi dea seama. Ea i-a dat şi el a mâncat.

— Ce vrea să spună cuvântul „ispăşit”?

— Adică posteritatea va lua asupră-şi această greaşeală, reparând-o în locul ei prin sacrificiul personal al lui Iisus.

— Când?

— La timpul hotărât de Dumnezeu. Şi fiindcă am început, să mergem până la sfârşit. Această posteritate s-a întrupat în persoana lui Iisus. Acum îţi repet cuvânt cu cuvânt chiar vorba lui Iisus, lăsându-L pe El să-ţi vorbească: „Păcatul primordial al femeii a fost comis în Cer. Potrivit justiţiei divine el trebuia ispăşit sau în Cer sau de

către o persoană din Cer. Or, în Cer nu există păcat şi nici ispăşire. Pretutindeni domneşte o ordine sfântă, deci trebuia o persoană din Cer să vină pe pământ, să ispăşească acest păcat. Ca şi moartea, acest păcat a fost transmisibil şi acum toată lumea este înglobată în el. Atunci, Eu M-am oferit de bunăvoie să iau asupra-Mi acest păcat şi să-l ispăşesc prin jertfa trupului Meu, pe cruce, o dată pentru totdeauna şi pentru toată rasa umană. Astfel justiţia divină să fie satisfăcută şi să ridic această povară de pe umerii umanităţii întregi. Totodată Dumnezeu are în vedere să acorde omului sfinţenia, adoptându-l."

Eu L-am întrebat: „Doamne, ce trebuie să facă omul ca să merite filiaţia divină?"

„În primul rând să creadă în existenţa lui Dumnezeu şi că El este recompensatorul tuturor celor care-L caută şi să facă voia Lui. Voia Lui este să creadă toţi în Mine. Celor ce cred în Mine, eu le zic: „Pocăiţi-vă, botezaţi-vă, ca Dumnezeu să vă ierte toate păcatele voastre personale, să deveniţi oameni noi şi parte a Bisericii Mele pe pământ. Apoi fiecare din voi să-şi ia crucea lui şi să-mi urmeze Mie, ca să fie frate cu Mine în Cer şi fiu adoptiv al lui Dumnezeu şi moştenitor al Împărăţiei Cerurilor". Dumnezeu vrea ca până la împlinirea vremii pământului toţi oamenii să devină copiii Lui."

L-am întrebat din nou: „Ce înseamnă împlinirea vremii?"

„Adică timpul hotărât de Dumnezeu, când pământul cu toţi necredincioşii şi indiferenţii lui, cu toate comorile lui şi cu tot ce conţine el, va fi mistuit de foc. Primul pământ a fost înghiţit de apă. Acest al doilea pământ va fi mistuit prin foc. Eu şi fraţii Mei vom locui al treilea pământ, pământul adevărului şi al justiţiei divine. Mintea omului nu poate cuprinde ce fericire a pregătit Dumnezeu pentru fiii Lui. În iubirea Lui cea mare pentru om, Dumnezeu însuşi a coborât

pe pământ să facă pace între El şi om. Prin jertfa Mea, i se redeschide omului Cerul, adevărata lui patrie şi locuinţă, în care a fost aşezat când a fost creat. Ai înţeles tu toate acestea?"

„Da, Doamne!"

„Atunci păstrează-le în inima ta până la moartea Mea. După moartea Mea, să spui tuturor oamenilor că Eu am murit pentru ei toţi şi că ei toţi sunt obligaţi să trăiască pentru Mine şi să-mi urmeze Mie, ca să fie fraţi cu Mine în Cer şi copii adoptivi ai lui Dumnezeu."

— Ce înseamnă „să-şi ia fiecare crucea"? mă întrebă atunci Tuscus.

— Povara vieţii pământeşti, soarta în sine. Fiecare are durerea lui, ori o boală grea şi gravă, ori un necaz mare, ori suferă prin soţia sau prin copilul lui, ori sărăcie, ori o umilinţă mare, o povară grea care-ţi stă pe suflet, sau nemulţumire care te roade. Trebuie suferit în linişte, deci fără murmur, cu răbdare şi ascultare, fiindcă aceasta este soarta sau crucea dată ţie de Dumnezeu. Trebuie să te supui şi s-o rabzi.

— Şi altul nu putea să ispăşească în locul Lui?

— Nu, căci trebuia să fie o persoană din Cer; niciun om n-are pretenţia că e ceresc.

— Tu crezi că pământul acesta va fi ars, deci mistuit prin foc? Când?

— Întâi trebuie ca Evanghelia Lui să fie predicată tuturor popoarelor de pe pământ, ca toată lumea să ştie, să n-aibă nimeni cuvânt de zis: „N-am ştiut!" şi când toată lumea va cunoaşte cuvântul lui Dumnezeu, pământul va lua foc şi va arde.

— Când?

— Dă-ţi şi tu seama cât de mare e pământul, câte neamuri îl locuiesc şi cât sunt de răspândite aceste neamuri. Evanghelia lui Iisus abia este la început; trebuie

să-şi facă biserici în toate părţile lumii şi evanghelia să fie cunoscută de toţi. Or, ştiu eu? Poate până în anul 1800 sau 2000 tot pământul va afla de Iisus, să ştie cine a fost El şi ce a făcut El pentru om. În viitor aceasta e datoria Bisericii, să-i aducă pe toţi oamenii la Iisus, mai ales că la Dumnezeu timpul n-are limită. El e etern şi are răbdare cu toţi oamenii şi-i primeşte cu toată iubirea pe toţi. Chiar şi în ceasul al unsprezecelea al pământului. Exemplu despre iubirea şi răbdarea lui Dumnezeu ne-a dat Iisus cu prisosinţă.

Sergius Tuscus a rămas pe gânduri. Într-un târziu a replicat:

— Depinde de om să ardă odată cu pământul sau să fie frate cu Iisus, în fericirea Lui veşnică, este?

— Eu ce spun? Să fii sigur că Dumnezeu o să-şi adune din vreme copiii de pe pământ şi n-o să-i lase să ardă de vii. De ars, pământul o să ardă, fără îndoială, că aşa a spus Iisus, şi tot atât de sigur îţi spun: „Noi n-o să trăim să vedem aşa ceva."

Tuscus a rămas foarte impresionat.

Seara am reluat discuţia cu Manachen. I-am povestit spaima lui Tuscus, care a întrebat de trei ori: „Când?" Manachen a răspuns:

— Dacă Iisus nu ştie, cum vrei tu să ştie oamenii? Numai Dumnezeu ştie. El hotărăşte. Printre oracolele încredinţate de Dumnezeu strămoşilor noştri, este şi zodiacul. El se găseşte la templu în Sfânta Sfintelor. Acolo sunt: candelabrul cu şapte braţe sau cele şapte spirite puse de Dumnezeu să conducă lumea, masa cu Zodiacul şi pâinile punerii înainte. Pe urmă e un văl şi după el intri la Sfânta Sfintelor, conţinând altarul acoperit cu aur, pentru parfumuri. Cele treisprezece parfumuri care se găsesc pe pământ, în mare şi sub pământ şi Chivotul Legământului, acoperit tot cu aur, care este aşezat pe vârful unei stânci în miniatură, adică muntele Sinai. El conţine un vas de aur cu

mană, toiagul lui Aron înflorit şi tablele legii. În partea din faţă intră preotul mereu, iar în partea din spate numai marele preot, o singură dată pe an, stropind totul cu sângele jertfelor de animale, pentru iertarea păcatelor lui şi ale întregului popor.

Revenind la Zodiac, preoţii egipteni, asirieni, tebani şi toţi înţelepţii lumii spun că o catastrofă în Univers nu arde doar o ţară sau un imperiu, arde o planetă, nu? Face o mare perturbare sau dezechilibru în Univers, unde e aşa de mare şi precisă ordine! Toţi înţelepţii sunt de acord. Catastrofele universale nu pot avea loc decât între zodii, nici într-un caz pe parcursu1 lor. O zodie sau o căsuţă zodiacală numără două mii de ani de-ai noştri. Cu naşterea lui Iisus a început zodia Peştilor, adică Zodia lui Hristos, a persecuţiei lui Christ şi a persecuţiei celor care cred în Hristos. Noi suntem abia la începutul ei. Normal ea trebuie să dureze două mii de ani de-ai noştri. Potrivit afirmaţiei înţelepţilor, arderea pământului nu s-ar putea întâmpla decât către sfârşitul anului 2000, ca să fie, cum zic ei, între zodii.

Cu anul 2001 – 2002 şi aşa mai departe, începe altă zodie, Zodia frăţiei şi a iubirii ca fraţii între oameni. Ca să fiu sincer, mi-e imposibil să cred că la începutul anului 2000 pământenii vor fi toţi o familie, iubindu-se ca fraţii. Dacă tu-mi vei spune că în anul 2000 se vor sfâşia între ei ca fiarele, te-aş crede, dar să se iubească ca fraţii, formând o singură familie, nu pot să cred. Dacă-mi ceri părerea, începutul altei zodii, cu familia iubirii frăţeşti, o vom trăi, fără îndoială, pe al treilea pământ, în frăţia lui Iisus şi în calitate de copii adoptivi ai lui Dumnezeu. Dar noi trebuie să zicem, cum spune Iisus: „Numai Dumnezeu ştie. El hotărăşte."

Manachen pusese bazele unei şcoli de catehism (misionari), care era deja în al treilea an de învăţământ. Biserica are nevoie de preoţi şi episcopi, de oameni cu

cultură religioasă temeinică. Când se va întoarce Paul din călătorie, plecând a doua oară, va lua cu el absolvenți, să-i pună preoți sau episcopi la tinerele biserici creştine dintre păgâni. Filosoful Teofil era încântat de noua religie şi a rămas să asiste la adunările noastre. L-a impresionat enorm personalitatea lui Iisus, învățătura şi misiunile Fiului lui Dumnezeu cel Viu şi Adevărat. A rămas un an de zile printre noi, botezându-se. Între timp, unul dintre creştini donase loc pentru clădirea bisericii, aşa că după speranța lui Manachen, într-un an de zile se va pune fundația ei.

Iată că s-au scurs trei an de la plecarea lui Paul şi Barnaba. Ei s-au întors cu o foarte bogată colectă, adunată de creştinii dintre păgâni, pentru frații lor cei lipsiți. Manachen a trimis totul la Ierusalim, prin Barnaba şi încă doi frați. Antiohia n-are săraci, Ierusalimul, dimpotrivă, are foarte mulți. Paul a mai slăbit şi s-a mai înnegrit, aşa că numai albul ochilor a mai rămas din el. L-am întrebat:

— Unde vrei să ajungi? Să treci prin uşi ca o fantomă?

A râs şi a zis:

— Mă cert mereu cu stomacul, nu-l pot îmblânzi deloc.

— Fiindcă ții seama de el. Nu e bine să-ți stăpâneşti nervii; devin violenți şi agresivi şi te domină. Eu, în locul tău m-aş încuia un ceas în casă şi aş da drumul la mai multe şiroaie de lacrimi. În gândul meu: „Eşti prea nervos şi te superi din nimic. De aceea cred că lucrul cel mai bun sunt numai lacrimile."

După un popas de o lună de zile, serbând Răstignirea şi învierea lui Iisus împreună cu mine, Paul s-a hotărât să treacă în revistă bisericile întemeiate. De Paşti l-am avut şi pe Ion Marcu cu noi, aşa că Barnaba a plecat cu Ion Marcu spre Cipru. Paul şi-a luat câțiva însoțitori dintre catiheți, împreună cu diaconul Sila, iar Manachen i l-a dat pe dr. Luca, să aibă grijă de sănătatea lui.

După plecarea lor, ne-am reluat cu toții vechea

activitate, eu copiind Exodul în limba greacă şi latină. Printre pauze, transcriam de zor întâmplările mele pe pergamentul cel luxos şi încăpător şi am ajuns cu transcrierea deja la Iisus, retrăind totul de la început. Pe rând, îl văd frumos şi gânditor, cu surâsul vesel pe buze, vorbindu-ne de fericirea cerească, opusă fericirii pământeşti; apoi, puternic, dinamic, luminos, plin de iubire şi de milă, stăpânind şi poruncind materiei să facă mâini, picioare, văz şi auz, redând numai prin atingere, sănătatea deplină tuturor celor care aveau atâta nevoie de ea.

La primul Paşte, Iisus era în Betania, căminul inimii şi iubirii Lui pământeşti. Pe urmă, al doilea Paşti, L-a petrecut la şalum, radiind de lumină, lângă mama Lui, când ne-a amintit tragedia patimilor. Apoi, judecata şi biciuirea de către Pilat, căderea însângerată de paisprezece ori, sub povara crucii, pe Via Dolorosa şi în fine, punctul culminant al suferinţelor pe Golgota.

Şi-a trăit viaţa pământească în mij10 cu1 unui triunghi, având la fiecare unghi câte un mare G – Ghetsimani, Gabata şi Golgota. După atâta lumină şi iubire, răspândite între oameni, ei i-au dat calvarul crucii, iar Dumnezeu I-a dat Apoteoza învierii, luându-L la Cer. În trei ani petrecuţi cu Iisus, am trăit în fericirea luminii şi iubirii Lui, mai mult decât şapte vieţi ce n-aş fi vrut să se termine niciodată. Acum n-am decât o dorinţă, să mai pot vorbi cu El măcar o dată.

Manachen m-a anunţat că senatorul Tarquinius Tuscus a decedat şi că Sergius Tuscus cu familia a plecat la Roma să asiste la funeraliile tatălui lui. Ei vor lipsi cam o săptămână, timp în care mă roagă să merg în fiecare dimineaţă la şcoala copiilor, până se întoarce Lucia Tuscus. A doua zi m-a întâmpinat veselia şi fericirea copiilor. Ei au fost clipele fericite pământeşti ale lui Iisus. La drept vorbind, eu n-am prea avut de-a face cu ei, dar sunt aşa de drăguţi,

naivi şi simpli, că e imposibil să nu-i iubeşti. Lucia Tuscus e o foarte bună pedagogă, căci ştie foarte multe lucruri, mai ales despre Iisus. I-am lăsat pe copii să-mi povestească tot ce ştiu despre Iisus. Când cântă, cu vocile lor îngereşti, cântece spirituale, nu ştii pe care să-l iubeşti mai mult. După o săptămână, seara, Manachen mi-a spus:

— Mâine vine Lucia, dar nu ştiu la ce oră. Să te mai duci şi mâine să-ţi trăieşti copilăria.

Amândoi am râs. I-am spus:

— Sunt aşa drăguţi, naivi şi curaţi sufleteşte, lumea lor te purifică.

A doua zi, la prânz, venind spre casă, m-a întâmpinat un soldat, ţinând în mână o mână tăiată de la umăr, cu crucea albă pe ea. Mi-a întins-o, spunând că a găsit-o aruncată într-o latrină publică. Zguduit, tremurând, am luat-o să mă lămuresc cu Manachen a cui o fi.

Când am deschis uşa de la intrare, o şuviţă subţire ca un mic pârâu de sânge ajunsese la uşă. Am înaintat ocolind-o, până în bibliotecă. Manachen zăcea într-o mare de sânge, trântit la pământ, cu faţa în sus, cu ochii încinşi, şi din umărul drept încă se scurgea sânge. Îngrozit am strigat:

— Ce faci, Manachen?

El a deschis ochii mari şi zâmbind, a ridicat mâna stângă în sus, răspunzându-mi:

— Mă duc la Domnul Iisus.

A închis ochii şi mâna stângă i-a căzut pe piept. Când mi-am dat seama că mâna ce-o purtam în braţe era mâna lui şi văzându-mă stând cu picioarele în sângele lui, s-a învârtit toată casa cu mine şi nu ştiu ce-a mai fost. A doua zi, m-am trezit la părintele Simion, iar lângă mine erau Nicodim, Dionisios şi Flavius. Am întrebat

— Ce s-a făcut cu Manachen?

Nicodim mi-a spus că e depus pe catafalc în biserică şi

că egiptenii vor să-l ia, să-l îngroape în cripta faraonului, lângă urna nevestei lui.

Flavius a spus că tatăl său e în bibliotecă, căutând testamentul lui. L-am trimis să-mi aducă cutia cu chei, să-i spun unde îşi ţinea hârtiile. A venit chiar Tuscus cu cutia şi i-am indicat cheia secretă, precum şi utilizarea ei. Sergius a găsit toţi banii bisericii şi testamentul lui, în care lăsa casa cu tot ce e al ei, bisericii, pentru episcopul ce-l va urma, precum şi o mare sumă de bani, ai lui personali, ca adaos la clădirea bisericii. Dorinţa lui era să fie îngropat în partea dreaptă, lângă zidul bisericii, să nu se ţină nicio cuvântare şi nimeni să nu vorbească sau să scrie ceva despre el. Tuscus a luat cheile şi testamentul şi imediat a pus gardă de soldaţi în jurul bisericii şi al catafalcului.

Sosind egiptenii cu mare pompă să-l ridice, sutaşul le-a spus că are ordin să omoare pe cine se apropie de catafalc. Preotul egiptean şi reprezentantul faraonului au discutat cu Tuscus. În zadar, testamentul era clar şi trebuia respectat. Le-a permis totuşi să umple Antiohia cu ghirlande de flori, cu urne fumegânde de mirodenii pe la toate colţurile de stradă şi să decoreze în alb tot oraşul. Când m-am sculat şi am văzut oraşul plin de egipteni, aducându-i ultimul omagiu, mi-am zis: „Egiptenii, toţi egiptenii, sunt oameni cu adevărat civilizaţi.”

La îngropare nu s-au lăsat; i-au făcut nişte funeralii faraonice, tocmai contrariul a ce-şi dorise umilul Manachen, care nu voia nici măcar să i se pronunţe numele. Deşi în testament era stipulat să nu se ţină nicio cuvântare şi să nu se scrie nimic, egiptenii nu au ţinut cont şi trei preoţi au ţinut la rând câte un panegiric, unul în egipteană , altul în latină şi altul în greacă.

Aşa am aflat cine a fost Manachen. Vai! Ce om de valoare a fost! Ţinea prelegeri de ştiinţă esoterică lunar, la cele şapte centre esoterice monoteiste care există pe întreg

pământul, fiecăruia în limba lui. La plecarea din Egipt, a lăsat Bibliotecii din Alexandria trei sute din operele lui, scrise în limba egipteană şi o sută treizeci de cărţi scrise în aramaică, greacă şi latină, care au rămas în Biblioteca din Antiohia, precum şi o mulţime de pergamente şi epistole.

Creştinii i-au respectat dorinţa, nimeni n-a vorbit, nici nu a scris despre el. În schimb, l-au plâns foarte mult în tăcere. Toată Palestina venise la Antiohia, nu puteai să te mişti de popor. A fost o jale neînchipuită. În fine, l-au îngropat conform dorinţei, i-au pus pe mormânt o cruce, la cap – aşa cum a vrut – şi o candelă aprinsă.

Sergius Tuscus a citit şi Exodul şi m-a vizitat pentru discuţie. Mi-a mărturisit că a fost profund impresionat de martiriul lui Manachen şi mai ales ce om de valoare am pierdut. Printre altele, şi-a exprimat admiraţia pentru Moise, ce personalitate genială, voluntară şi tenace a fost, cât a luptat el cu organizarea acestui popor, făcând minuni mai mari şi mai multe decât Iisus. I-am răspuns:

— Tuscus, greşeşti foarte mult! În toată activitatea lui, Moise a fost călăuzit şi îndrumat de Dumnezeu; el personal n-a făcut nicio minune. Dumnezeu le-a făcut prin el. Moise a fost servitorul lui Dumnezeu, cu misiunea să-l facă lui Dumnezeu un popor de servi care să-L servească, să i se închine, să-L adore şi să asculte numai de poruncile Lui. Iisus nu suportă niciun fel de asemănare, deosebire sau comparaţie absolut cu nimeni. El este Fiul lui Dumnezeu, Unicul lui Fiu, născut din El, de aceeaşi fiinţă cu El. Misiunea lui Iisus este, pe lângă că a scăpat omenirea de păcatul strămoşesc, a fost să-i facă lui Dumnezeu, din toţi oamenii, copii adoptivi, deci fraţi cu El. El s-a pogorât pe pământ, făcându-se la fel cu noi, ca să ne facă pe noi toţi la fel cu El şi să ne ducă pe toţi în Cer. A şi spus: „După înălţarea Mea la Cer, voi trage toţi oamenii în Cer."

Deviza noastră, a tuturor, trebuie să fie: „Iisus înainte

şi noi toţi după El, ca să devenim fraţi cu El şi copii adoptivi ai lui Dumnezeu."

— Extraordinar! Ce mult a iubit Dumnezeu oamenii, că şi-a sacrificat pentru ei singurul Fiu.

I-am răspuns:

— Nu „i-a iubit", îi iubeşte. Cum să nu-i iubească, Tuscus! Oamenii sunt capodopera Lui. Poţi să-mi spui ce anume din câte a creat E1 a creat cu propria-i mână, în afară de om? L-a creat după chipul şi după asemănarea Lui şi îngerii poartă chipul şi asemănarea Lui, dar i-a creat prin Cuvânt, fără să le fi suflat în faţă fiinţă din fiinţa Lui. Pe om l-a creat din iubire pentru Fiul Lui, ca Fiul Lui să nu fie singur şi să fie primul în tot şi toate şi primul între mai mulţi fraţi. De aceea L-a făcut în chip special, rezervându-i ultima zi întreagă. L-a creat cu înţelepciunea Lui cea sfântă, cu iubire, răbdare şi migală, punând în El întreg Universul. Trebuie să-ţi atrag atenţia că atunci când L-a creat, n-a fost omul cel de azi, de câţiva coţi, ci a fost uriaş. Trebuie să-L priveşti la scara Universului. De atunci, încet-încet, de-a lungul miliardelor de milenii, cum la Dumnezeu timpul n-are limită, totul s-a micşorat, deci şi omul. În concluzie, omul este o infimă miniatură a Universului întreg şi suflându-i Duh Sfânt în faţă, l-a introdus în familia Lui, ca mărturie stând familiaritatea de care s-a bucurat omul înainte de păcat. În filiera divină este Tatăl, Fiul, Sfântul Duh şi imediat vine omul, ca fiu şi frate adoptiv.

Admirându-şi cu mândrie opera şi suflându-i în faţă fiinţă din fiinţa Lui, înseamnă că Tatăl Ceresc S-a aşezat EL Însuşi în opera Lui. Privit la justa valoare, omul este o infimă miniatură a Universului întreg, cu Dumnezeu cu tot. De aceea ţi-am spus că el este capodopera Lui desăvârşită, care a încoronat Creaţia Lui de şase zile, căci a şaptea zi S-a odihnit, consfinţind Sabatul. Ca să ne întoarcem la marea Lui iubire pentru om: vorbind omeneşte, ai văzut vreun

sculptor care să nu-şi iubească statuia? Din contră, o finisează, o retuşează, o aranjează mereu, doar – doar o face perfectă. Aşa şi Dumnezeu cu omul: cu ajutorul Fiului, vrea să-l aducă la perfecțiunea primordială, ca să-l poată adopta.

După plecarea lui Tuscus, am rămas pe gânduri. M-a fulgerat o idee: cine poate să-şi dea seama mai bine decât un doctor ce operă de artă înțeleaptă şi rară este corpul omenesc?

Numai deschizându-l pleci fruntea la pământ pentru Creator, în ce perfectă ordine sunt aşezate toate organele, îmbinându-se, ajutându-se, apărându-se, suferind şi bucurându-se împreună, cooperând toate pentru ca maşina umană să gândească, să vorbească, să lucreze şi să circule în folosul ei şi al fraților ei, spre gloria şi lauda lui Dumnezeu.

Luni de zile în şir, Antiohia s-a luptat să intre în viața ei normală, totuşi cu un mare gol: se simțea enorm lipsa episcopului Manachen. De mine nici nu îndrăznesc să vorbesc. L-am pierdut pe singurul meu frate pământesc. Am rămas stingher sau mort între vii. Nu am decât o dorință: să pornesc, cât timp mă mai țin picioarele, în deşertul Arabiei, şi acolo, într-o grotă, să mă rog zilnic Domnului Iisus al meu, să fie cu mine.

Însă sunt foarte încurcat pentru că nu ştiu ce să fac cu cartea mea. Mă hotărâsem să-i spun doctorului Luca că şi eu sunt doctor, să i-o las lui şi la moartea lui s-o încredințeze cui o vrea. Zilele trec şi eu mă simt din ce în ce mai pierdut. Afară de asta, am două nelămuriri şi vreau să le prezint Domnului meu Iisus.

După bestiala asasinare a lui Manachen, care sunt convins că e opera complotiştilor lui Anna, care, profitând de absența procuratorului Tuscus, şi-au pus planul în aplicare, am o fobie de oameni, că nu-i mai pot vedea pe niciunul. În ciudățenia mea, văd în fiecare om un ucigaş.

Stau tot timpul în casă, completându-mi întâmplările, în speranța că dr. Luca se va întoarce curând şi că Domnul Iisus îmi va asculta ruga fierbinte: să mă învrednicească măcar o dată şi pe mine cu prezența şi cu ajutorul Lui cel Sfânt. Totodată, am încheiat copiatul Exodului. Am încă vreo două sute şaptezeci de bucăți scrise, în afară de cele răspândite de Manachen. Şi iată-L într-o noapte, în vis, apărându-mi în toată splendoarea Lui transcendentă. „Ce te frământă, Sotirios?"

„Ah, Doamne, Domnul Dumnezeul sufletului meu, nu mă părăsi!" Imediat, m-am liniştit. Fericirea Lui mi-a invadat ființa şi mi-am revenit. „Doamne, cum se face că din coasta Ta a curs sânge şi apă?"

„Când în inima unui om se întâlnesc două sentimente contrarii, dar de egală putere, inima omului nu rezistă şi se rupe în două, atunci tot pieptul lui se umple de sânge şi apă. După cum din coasta lui Adam Dumnezeu a făcut femeia, tot aşa din coasta Mea va ieşi biserica Mea şi porțile iadului n-o vor birui pe ea."

„Doamne, este vreo legătură între Adam, primul om, şi Adam, osânditul pe cruce?"

„După cum Ilie a venit în persoana lui Ioan Botezătorul, tot aşa, primul om, Adam, a venit în persoana lui Iisus, osânditul pe cruce. E1 şi-a recunoscut păcatele, a recunoscut justețea osândei, M-a recunoscut pe Mine. Tatăl Mi-a poruncit să vin cu El în Rai. Când am ajuns cu el în Rai, a zis: „Iată Omul". În clipa aceea a fost reintegrat în viața lui primordială, aşa cum a fost creat. Bucurie mare s-a făcut la toți îngerii din Cer, pentru revenirea omului în Rai."

„Doamne, ce să fac cu cartea mea?"

„Nu-i duce grijă, păstreaz-o la tine, va veni şi timpul ei. Timpul tău se apropie, tu să ieşi pe drumul Iordanului în sus şi la capătul lui vei găsi o deschizătură în stâncă. Acolo să te adăposteşti zilele toate câte le mai ai de trăit, veghind

şi rugându-te, căci iată, Eu sunt cu tine, până la sfârşitul tău."

M-am trezit luminat, liniştit şi hotărât. În sinea mea, mi-am zis: „Lăudat fie Domnul Iisus al meu, că drumul indicat de El nu mă duce departe în deşertul Arabiei, cum hotărâsem eu, ci aici, aproape, în munții Liban. Sigur, Domnul Iisus ştie mai bine ca mine de ce am eu nevoie şi El m-a îndreptat spre drumul cel mai potrivit mie. Azi, toată ziua, termin şi-mi pun la punct cartea. Pe urmă o aşez pe fundul lădiței şi după miezul nopții, cu lădița în spate, plec pe drumul indicat de Domnul Iisus. Glorie, laudă şi mulțumire aduc Tatălui Ceresc, cât mai trăiesc, că m-a chemat şi pe mine lângă Fiul Lui, să-l aud vorba şi să-l văd fapta trei ani de zile."

Închei aceste întâmplări cu primele cuvinte auzite prin vocea lui Iisus:

„Pocăiți-vă, că v-am adus Vestea cea Bună. Împărăția Cerurilor s-a apropiat de voi!"

Nu ştim când şi cum a murit doctorul Sotirios Crotos. Potrivit afirmației botanistului, că a văzut şi a îngropat în grotă un schelet uman, căruia îi lipsea mâna dreaptă, cert este că el a fost găsit de unul din complotiştii marelui preot Anna şi a avut parte de aceeaşi moarte de martir ca şi episcopul Manachen.

Serva Christi

CUPRINS

CONFESIUNE
PREFAȚĂ
CAPITOLUL I Serbările Zeiței Isis

CAPITOLUL II Practica medicală
CAPITOLUL III Vocea
CAPITOLUL IV Iisus
CAPITOLUL V Răstignirea, învierea şi pogorârea Duhului Sfânt
CAPITOLUL VI Evanghelia
CAPITOLUL VII Jurnalul